Bank | Forsikring | Pension

Alm Brand



Årsrapport | Alm. Brand | *2016*

Vores *forretningsmodel*

Vi tilbyder sublim kundeservice og produkter af høj kvalitet, som dækker alle vores kunders finansielle behov.

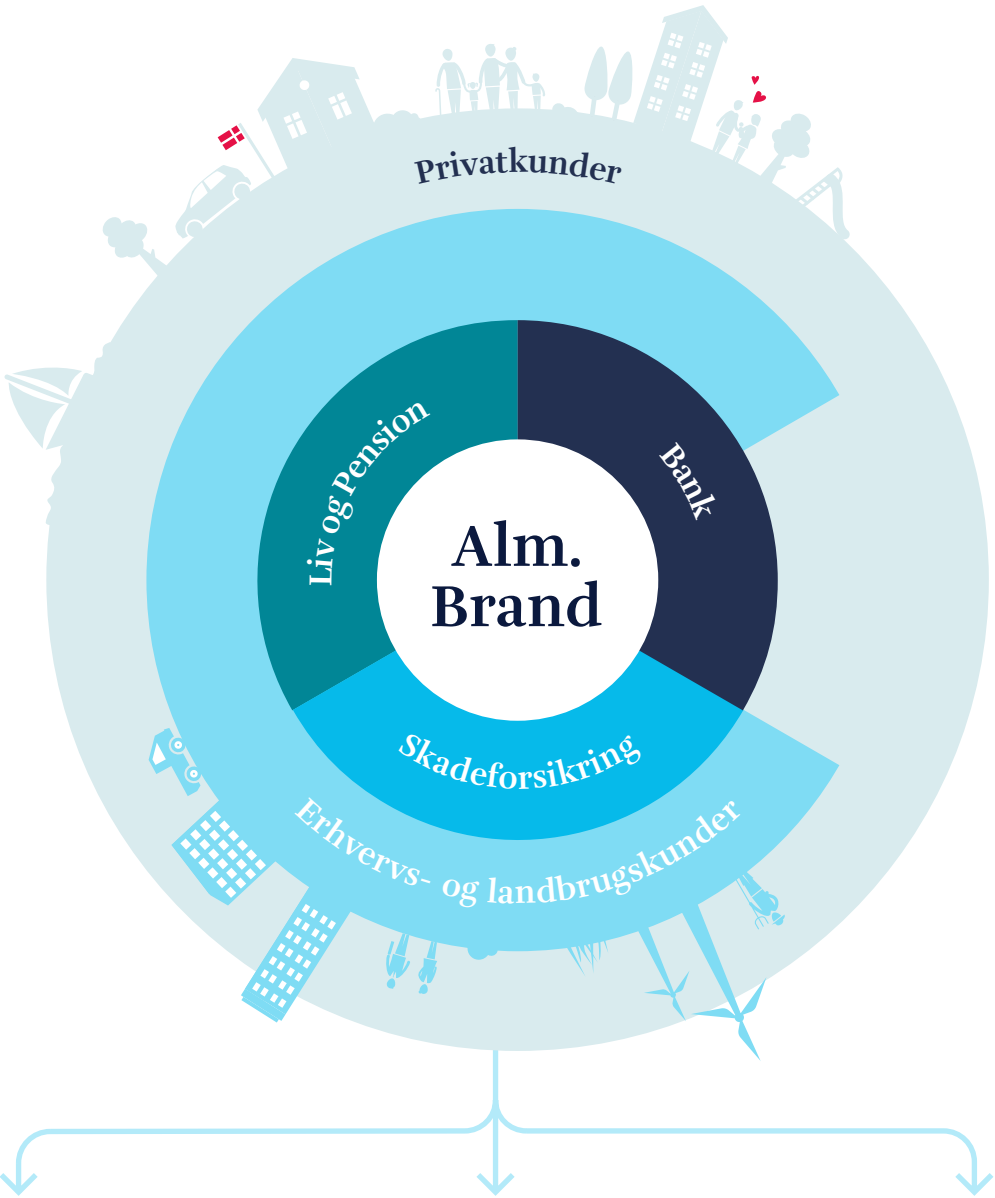

Fordele for kunden

- Alle finansielle løsninger ét sted
- Rådgivning inden for finansielle ydelser tilpasset den enkelte kundes behov
- Landsdækkende med 25 filialer og kontorer samt online services
- Høj kvalitet og kundetilfredshed

Fordele for Alm. Brand

- Mange kontaktpunkter med kunderne
- Synergier i form af fælles funktioner og videndeling på tværs
- Langvarige kunderelationer
- Indgående kendskab til kundernes behov, løsninger og risici
- Omfattende netværk af samarbejdspartnere i hele landet

Understøttende koncernstruktur

- Stærkt varemærke
- Synergier i form af fælles funktioner
- Omkostningseffektivitet
- Høj medarbejdertilfredshed

Indhold

04 *Kort om Alm. Brand*

05 *Ledelsesberetning*

05 Overblik over resultater 2016
09 Forord
12 5-års oversigt
13 Forventninger til 2017
15 Strategi
18 Skadeforsikring
27 Liv og Pension
35 Bank
45 CSR
48 Kapitalforhold
51 Redegørelse for virksomhedsledelse
55 Aktionærforhold
59 Bestyrelse
63 Direktion

64 *Årsregnskab*

65 Ledelsespåtegning
66 Revisionspåtegning
71 Balance
72 Resultat- og totalindkomstopgørelse
73 Egenkapitalopgørelse
74 Pengestrømsopgørelse
75 Segmentrapportering, balance
76 Segmentrapportering, resultatopgørelse
77 Oversigt over noter
78 Noter
140 Årsregnskab moderselskab
150 Nøgletalsdefinitioner

151 *Selskabsoversigt*

Kort om *Alm. Brand*

Alm. Brand er en dansk, finansiel koncern. Vi driver virksomhed inden for bank, forsikring og pension.

Vi tager hånd om vores kunder

Visionen – at tage hånd om – betyder, at Alm. Brand

- interesserer sig for kundernes behov og giver dem det fornødne overblik og beslutningsgrundlag, når de skal vælge finansielle ydelser
- er opmærksom på kunderne i dagligdagen, så de ved, at de er værdsatte
- hjælper og drager omsorg for kunderne på bedst mulig vis, når de står i en ny eller uventet situation

Vores værdier



Alm. Sund Fornuft

- Vi sætter os i kundens sted
- Vi holder, hvad vi lover
- Vi administrerer regler med sund fornuft



Gensidig respekt

- Vi lytter til kunden
- Vi respekterer kundens oplevelser
- Vi bruger hinandens viden og erfaring



Helhed og nærhed

- Vi interesserer os for kunden
- Vi ser på kundens samlede situation
- Vi er tilgængelige



Vilje til succes

- Vi sætter ambitiøse og realistiske mål
- Vi udvikler os fagligt og personligt
- Vi skaber resultater sammen

Grundlagt

1792

Alm. Brand blev grundlagt for 225 år siden den 29. februar i 1792 ved kongelig anordning.

Medarbejdere

1.600

Vi er ca. 1.600 medarbejdere fordelt på hovedkontoret i København og på lokale kontorer og filialer.

Filialer og kontorer

25

Vi er lokalt funderet med 25 filialer og kontorer i hele Danmark suppleret af digitale platforme.

Alm. Brand af 1792 fmba

60 %

Vores største aktionær er Alm. Brand af 1792 fmba, som ejer ca. 60 % af aktierne i Alm. Brand A/S.

Overblik over resultater 2016

Med en egenkapitalforrentning på 20 % er resultatet meget tilfredsstillende og set i forhold til forventningerne primo 2016, er resultatet væsentligt bedre end forventet.

137 %

Udlodningsprocent

Ordinært udbytte på 1,50 kr. pr. aktie og et ekstraordinært udbytte på 3,50 kr. pr. aktie. Herudover et aktietilbagekøbsprogram på op til 300 mio.kr.

Koncernens resultat

Alm. Brands samlede resultat blev et overskud på 1.033 mio.kr. før skat, hvilket er lidt bedre end forventet og betydeligt bedre end forventet ved årets begyndelse. Resultatet fordeler sig med et overskud på 1.051 mio.kr. fra de fremadrettede aktiviteter, mens aktiviteter under afvikling gav et underskud på 18 mio.kr.

Bestyrelsen indstiller, at der udbetales et ordinært udbytte på 1,50 kr. pr. aktie samt et ekstraordinært udbytte på 3,50 kr. pr. aktie. Dette svarer til et ordinært udbytte i niveauet 250 mio.kr. samt et ekstraordinært udbytte i niveauet 580 mio.kr. Herudover påbegyndes et nyt aktietilbagekøbsprogram på op til 300 mio.kr., som forventes at løbe frem til udgangen af marts 2018. Det nye aktietilbagekøbsprogram er betinget af Finanstilsynets godkendelse.

Samlet betyder det, at Alm. Brand på basis af resultaterne for 2016 udlodder op til 1,1 mia.kr. Den samlede udlodning udgør 137 % af årets resultat.

Skadeforsikring

Koncernens skadeforsikringsaktiviteter kom ud af 2016 med et meget tilfredsstillende resultat på 967 mio.kr. før skat.

Med en Combined Ratio på 82,2 har det forsikringstekniske resultat været væsentligt bedre end forventet. Resultatet er positivt påvirket af betydelige afløbsgevinster, der har forbedret Combined Ratio med 7,9 %-point.

Ud over en enkelt større vejrligsbegivenhed i december 2016 var året kendetegnet ved meget få udgifter til vejrligsskader, og vejrligserstatningerne faldt med 109 mio.kr. i forhold til 2015. Storskadeudgifterne steg derimod med 115 mio.kr. i forhold til i 2015. Især erhvervsområdet blev ramt af færre, men betydeligt dyrere storskader end forventet. Det underliggende skadeforløb er på niveau med målsætningen, selvom niveauet i 2016 har været stigende i forhold til i 2015.

Præmierne faldt med 0,7 % og var påvirket af den øgede konkurrence i markedet. Fastholdelsesraten er dog atter steget og ligger fortsat på et højt niveau på både privat- og erhvervssegmentet.

Omkostningsprocenten blev på 16,9. Årets omkostninger er lidt over det forventede niveau, hvilket skyldes aktiviteter igangsat i relation til ny strategi. Yderligere har en ny assurandøroverenskomst medført stigende erhvervelsesomkostninger.

Resultater
2016

Indtægt fordelt på forretningsområder

INVESTERINGER MV.
532
mio.kr.
▼ *5,3 %*

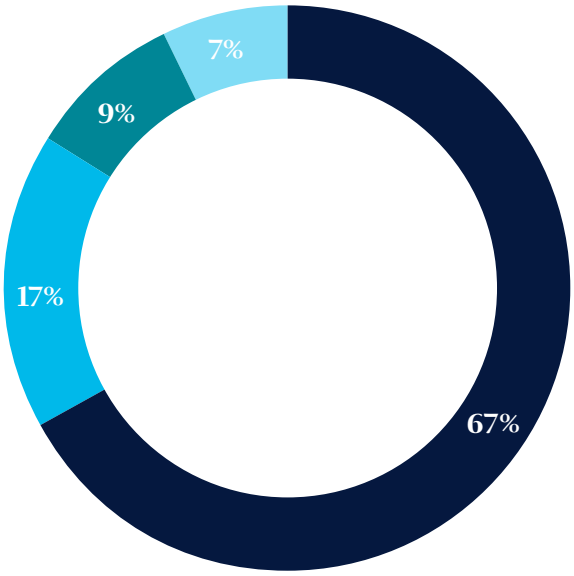

SKADEFORSIKRING
5.028
mio.kr.
▼ *0,7 %*

BANK
653
mio.kr.
▼ *1,4 %*

LIV OG PENSION
1.281
mio.kr.
▼ *2,2 %*

Resultat før skat, fremadrettede aktiviteter

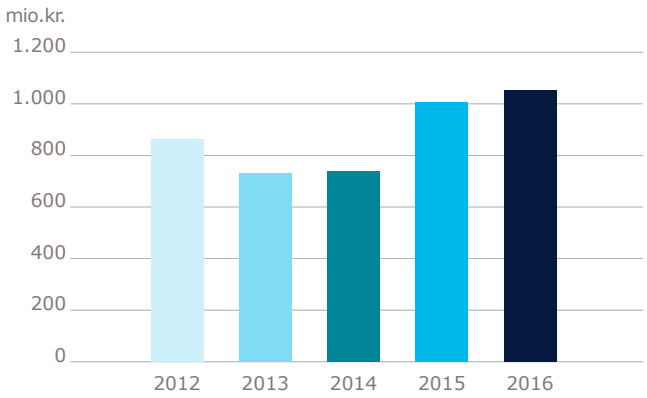

Resultat pr. aktie

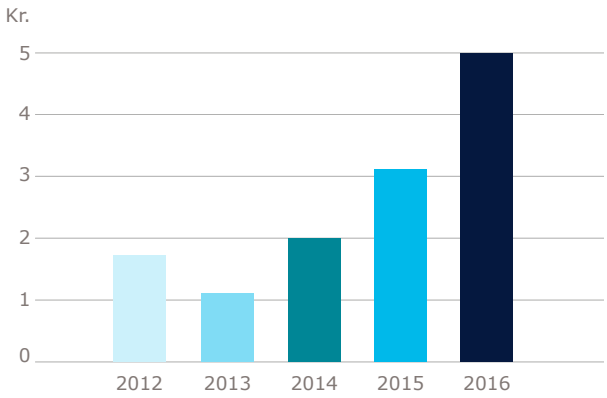

Samlet indtægt	Resultat	Egenkapitalforrentning	Resultat pr. aktie
7.494 mio.kr.	**1.033** mio.kr.	**20,2 %** før skat	**5,0** kr.

Liv og Pension

Liv- og pensionsaktiviteterne fik et tilfredsstillende overskud på 84 mio.kr. før skat.

De løbende indbetalinger på de garanterede ordninger steg med 1,7 %, mens engangsindbetalingerne faldt med 6,2 %. Engangsindbetalingerne ligger dog fortsat på et højt niveau. Indbetalinger til markedsrenteordningerne faldt med 22,9 %, hvilket er en følge af et ekstraordinært højt niveau i 2015, kombineret med at kunderne i højere grad er søgt over i de garanterede produkter i 2016. Samlet faldt indbetalinger til pensioner med 7,4 % til 1.612 mio.kr.

Det forsikringstekniske resultat blev samlet set tilfredsstillende. Omkostningsresultatet er negativt påvirket af højere omkostninger, der relaterer sig til en række vækstiltag. Investeringsafkastet er meget tilfredsstillende særligt set i lyset af det fortsat udfordrende investeringsmiljø.

Det kollektive bonuspotentiale er i 2016 forøget med 168 mio.kr. til 1.317 mio.kr. Bonusgraden udgjorde 20,1 % inklusive de individuelle bonuspotentialer og er meget tilfredsstillende.

Depotrenten for 2017 er fastholdt på 4,00 % for nye kunder og er fortsat blandt de bedste i markedet.

Bank

2016 blev det første år siden 2007, hvor banken kunne fremvise et samlet overskud. Således blev resultatet før skat på 44 mio.kr. og er forbedret med 375 mio.kr. i forhold til 2015. Bankens samlede resultat er bedre end forventet, og udviklingen betragtes som tilfredsstillende.

Fremadrettede aktiviteter

Resultatet før skat af bankens fremadrettede aktiviteter blev et overskud på 62 mio.kr. svarende til en fremgang på 44 mio.kr. i forhold til i 2015. Resultatet er bedre end forventet og er positivt påvirket af tilbageførsel af nedskrivninger på privatkunder, bedre afkast af bankens investeringsaktiviteter samt en øget vækst i leasingaktiviteterne.

Udviklingen i antallet af Pluskunder, der bruger banken som primær bankforbindelse, fortsatte den pæne vækst og er steget med 11 % i 2016. Ligeledes har der været vækst i både antallet af kunder og forretningsomfang i Finansielle Markeder samt Leasing.

Det samlede nettoudlån til privatkunderne er i 2016 steget med ca. 140 mio.kr. svarende til en vækst på 5 % og udgjorde 2,7 mia.kr. ultimo 2016.

Banken har haft en betydelig vækst i porteføljen af formidlede Totalkreditlån. Porteføljen er steget med mere end 1,1 mia.kr. til 7,4 mia.kr. ultimo 2016, hvilket svarer til en vækst på 18 %.

Ultimo 2016 havde banken indlån for 7,2 mia.kr. mod 8,1 mia.kr. ultimo 2015. Det er fortsat bankens strategi at nedbringe såvel de fastforrentede som de variabelt forrentede indlån.

Afviklingsaktiviteter

Resultatet af bankens aktiviteter under afvikling blev et underskud på 18 mio.kr. før skat. Resultatet er bedre end forventet og væsentligt forbedret siden 2015.

Nedskrivninger er faldet med 250 mio.kr. til 56 mio.kr. Forbedringen skyldes et stærkt reduceret nedskrivningsbehov på pantebreve og landbrug.

Det samlede udlån i afviklingsporteføljen er faldet med 375 mio.kr. til 942 mio.kr. og udgør herefter 25 % af bankens samlede udlånsportefølje. Justeret for tab og nedskrivninger er udlånsporteføljen reduceret med 363 mio.kr., hvilket er væsentligt bedre end forventet.

Væsentlige begivenheder

Aktietilbagekøb

Den 2. december 2015 igangsatte Alm. Brand et aktietilbagekøbsprogram med udløb ultimo 2016. Programmet blev i forbindelse med offentliggørelsen af årsregnskabet 2015 forlænget til udgangen af februar 2017. Ved forlængelsen blev opkøbet øget med 100 mio.kr., hvilket betød, at det samlede opkøb henover perioden udgjorde op til 400 mio.kr.

Hovedaktionæren Alm. Brand af 1792 fmba har deltaget pro rata i tilbagekøbsprogrammet og fastholder således den nuværende ejerandel.

For regnskabsåret 2017 igangsættes et nyt aktietilbagekøbsprogram på op til 300 mio.kr., som forventes at løbe frem til udgangen af marts 2018. Det nye aktietilbagekøbsprogram er betinget af Finanstilsynets godkendelse.

Kundesystemet FOKUS

Alm. Brand besluttede i 2015 at investere i et nyt kundesystem, FOKUS, der leveres af Salesforce.

Det nye kundesystem gør det muligt at indsamle, koordinere og bruge kundedata i en samlet it-løsning og derved sikre en optimal betjening af koncernens kunder i og på tværs af forsikring, bank og pension.

Målet er, at Alm. Brand skal fastholde eksisterende kunder og tiltrække flere kunder ved at give bedre individuel rådgivning og service med en hastighed og kvalitet, som hidtil ikke er set i markedet. Med kundesystemet understøttes koncernens fortsatte fokus på kunderelationen ved bedre at tilpasse rådgivningen til kundens individuelle behov. Ligeledes vil Alm. Brand kunne give en samlet helhedsrådgivning, hvis kunden har samlet sine finansielle produkter i Alm. Brand. Det nye kundesystem er blevet taget i drift i 2016 og forventes fuldt integreret i hele koncernen i 2017.

Kundeservice

Siden 2012 har Alm. Brand arbejdet med KUNDEN FØRST-strategien, der bl.a. har til formål at sikre kunderne en sublim kundeservice. Arbejdet med at optimere kundeservicen har overgået forventningerne. Over de seneste år er kundetilfredsheden i koncernen steget markant, og de nyeste målinger af kundetilfredsheden i fjerde kvartal viste en NPS på 42, hvilket er mere end en fordobling over perioden og afspejler en meget høj kundetilfredshed.

Implementering af Solvens II

Den 1. januar 2016 trådte Solvens II i kraft, og der blev indført en række nye krav omkring rapportering, indberetning af data til myndighederne, krav til nøglefunktioner mv.

Begivenheder efter regnskabsårets afslutning

Indfrielse af hybrid kernekapital og udstedelse af nyt ansvarligt lån

Den 31. januar 2017 indfriede banken den hybride kernekapital på 175 mio.kr., som ikke længere kunne medregnes i bankens kapitalgrundlag. I samme forbindelse er banken blevet afnoteret på Nasdaq Copenhagen. Der er i stedet indgået aftale om et ansvarligt lån på 175 mio.kr. fra Alm. Brand af 1792 fmba. Det ansvarlige lån har en løbetid på 10 år med mulighed for opsigelse fra Alm. Brand Banks side efter fem år og forrentes til 5,25 % p.a. tillagt CIBOR 6.

Økonomidirektør skifter til nyt job

Økonomidirektør Anne Mette Barfod fratræder sin stilling den 31. maj 2017 for at tiltræde en tilsvarende stilling i Dansk Flygtningehjælp.

På vej mod en helt ny *kundeoplevelse*

Ultimo 2016 kan vi ikke alene konstatere et meget flot resultat af koncernens aktiviteter – vi afsluttede også den seneste strategiperiode i Alm. Brand og nåede stort set alle vores mål.

20 %

Egenkapitalafkast før skat

Koncernen har en målsætning om at levere et egenkapitalafkast før skat på 10 %.

Årets resultat blev markant bedre end forventet og bedre end året før. Det glæder vi os naturligvis over. Således udviklede Skadeforsikring og Liv og Pension sig godt og skabte som forventet gode resultater, ligesom banken fik et stærkt forbedret resultat, som nu er positivt.

2016 har dog heller ikke været et helt sædvanligt år. Dels har afløbsgevinsterne i Skadeforsikring været meget høje, dels har udgifterne til vejrligsskader været usædvanligt lave, og endelig blev resultatet af afviklingsaktiviteterne i banken væsentligt bedre end forventet. Disse ekstraordinære forhold har givet koncernen et af de bedste resultater siden stiftelsen for 225 år siden.

Flere skadeforsikringskunder og vækst i banken

Resultatet af vores skadeforsikringsaktiviteter er bedre end året før og afspejler en positiv udvikling med flere kunder og en fastholdt position på et meget konkurrencepræget marked. Vi søger løbende at forbedre og forenkle vores service og produkter – og i kombination med den løbende indsats for at skabe gode kundeoplevelser har det bidraget til en fortsat stigende kundetilfredshed og en øget loyalitet, som er væsentlig for den langsigtede værdiskabelse.

De fremadrettede aktiviteter i banken udviklede sig positivt med vækst i privatkundeaktiviteterne, stigende udlån og ikke mindst 1.500 nye Pluskunder i 2016. Således er antallet af Pluskunder i banken næsten fordoblet siden strategiperiodens start. Det aktuelle rentemarked gør det vanskeligt at placere bankens betydelige overskudslikviditet profitabelt, hvilket udfordrer indtjeningen, mens leasingaktiviteterne og Finansielle Markeder bidrog positivt til resultatet.

Afviklingsaktiviteterne har udviklet sig bedre end forventet. Udlånene under afvikling er nedbragt yderligere og udgjorde ved årets udgang mindre end 1 mia.kr. Selvom der fortsat er udfordrende engagementer i porteføljen, så har vi et godt overblik over risikoen, og vi forventer ikke, at disse udlån fremover vil få væsentlig indflydelse på koncernens resultater.

Resultatet i Liv og Pension var stort set som ventet med et pænt afkast af de investerede midler, hvilket sikrede en depotrente på 4 % og en bonusgrad på godt 20 %. Begge må betragtes som meget tilfredsstillende i det nuværende marked. Væksten i de løbende indbetalinger til garanterede ordninger blev lidt lavere end ønsket.

Attraktiv værdiskabelse til aktionærerne

Samlet ser vi tilbage på et meget tilfredsstillende år med en forrentning af egenkapitalen før skat på 20 % og et resultat pr. aktie svarende til 5 kr. Derfor foreslår bestyrelsen i tråd med koncernens udbyttepolitik, at der udbetales et ordinært udbytte for året svarende til 1,50 kr. og et ekstraordinært udbytte svarende til 3,50 kr. Ligeledes foreslår bestyrelsen, at der igangsættes et nyt aktietilbagekøbsprogram i 2017 på op til 300 mio.kr.



JØRGEN HESSELBJERG MIKKELSEN
BESTYRELSESFORMAND

SØREN BOE MORTENSEN
ADM. DIREKTØR

Realisering af strategiske mål

2016 blev også året, hvor vi stort set nåede alle de mål, vi fastlagde tilbage i 2012 med KUNDEN FØRST-strategien. Vi har styrket, effektiviseret og digitaliseret en række af koncernens interne og eksterne processer, ligesom vi har investeret i nye kundeservicesystemer. Resultatet kan aflæses direkte i kundetilfredsheden, der er fordoblet i strategiperioden. Ligeledes er vi overbeviste om, at den meget høje og øgede medarbejdertilfredshed har en direkte kobling til den høje kundetilfredshed.

Også de mere hårde finansielle målsætninger er blevet indfriet. Den grundlæggende indtjening er tilbage på et solidt niveau, ligesom aktionærerne har fået pæne afkast. Til gengæld levede væksten ikke helt op til målene, hvilket afspejler den generelt stigende konkurrence i markedet.

Kundens Alm. Brand – vores strategi mod 2022

Med vores nye strategi – **Kundens Alm. Brand** - bygger vi videre på de resultater, vi har nået med vores hidtidige strategi, og vi ønsker at bringe kundeoplevelsen op på et helt nyt niveau.

Alm. Brand vil gøre det nemt at få klaret alle de finansielle behov et og samme sted, ligesom vi tager ansvaret for, at kunderne altid får tilbudt vores bedste løsninger tilpasset præcis deres individuelle behov og situation. Yderligere digitalisering skal give kunderne bedre adgang til selv at finde information, få overblik og benytte selvbetjening, hvis de foretrækker det.

Koncernen er allerede godt på vej med integrerede digitale systemer og en stærk it-platform. I de kommende år vil vi investere yderligere i kundevendte digitale systemer, så vi altid kan hjælpe kunderne på tværs af deres finansielle behov, præcis hvor og hvornår, de ønsker det.

Med Alm. Brands tre forretningsben under samme tag står koncernen i den unikke situation, at vi kan hjælpe kunden til de optimale løsninger uden at skelne til organisatoriske forskelligheder eller præferencer. Samtidig vil vi fastholde vores konkurrencedygtige prisstruktur og stærke produktpalette, så kunden også her vil få det bedste, markedet kan byde på.

En unik position

Vi er overbeviste om, at den nye strategi vil sætte Alm. Brand i en situation, hvor vi kan give kunderne en unik kundeoplevelse, der samtidig vil styrke Alm. Brands position i markedet.

Derfor vil vi i 2017 yderligere styrke vores forudsætninger med henblik på at realisere målene. Det vil kræve fortsatte investeringer, som på den korte bane vil påvirke vores omkostningsprocent, men som vil være afgørende for en langsigtet attraktiv værdiskabelse.

Vi arbejder i hele koncernen på at nå vores ønske om at skabe en helt ny kundeoplevelse. Vi er overbeviste om, at det engagement og den begejstring, som vores medarbejdere allerede i dag lægger for dagen, vil bringe os i mål – senest i 2022.

Jørgen Hesselbjerg Mikkelsen
Formand for bestyrelsen



Søren Boe Mortensen
Adm. direktør



5-års *oversigt*

	Mio.kr.	2016	4. kvt. 2016	2015	2014	2013	2012
KONCERN	**Indtægter**						
	Skadeforsikring	5.028	1.269	5.061	5.058	5.031	4.866
	Liv og Pension	1.281	357	1.311	1.243	928	903
	Bank	653	167	662	744	791	903
	Investering mv.	532	121	562	593	570	675
	Samlede indtægter	**7.494**	**1.914**	**7.596**	**7.638**	**7.320**	**7.347**
	Resultat eksklusive minoriteter						
	Skadeforsikring	967	231	952	651	763	853
	Liv og Pension	84	6	79	78	86	90
	Bank, fremadrettede aktiviteter	62	15	18	61	–90	–47
	Øvrige aktiviteter	–62	–21	–55	–53	–28	–36
	Resultat før skat, fremadrettede aktiviteter	**1.051**	**231**	**994**	**737**	**731**	**860**
	Bank, aktiviteter under afvikling	–18	–15	–349	–336	–379	–472
	Resultat før skat	**1.033**	**216**	**645**	**401**	**352**	**388**
	Skat	–207	–34	–121	–53	–159	–94
	Resultat efter skat	**826**	**182**	**524**	**348**	**193**	**294**
	Resultat koncern						
	Resultat før skat, koncern	1.033	216	645	409	372	419
	Skat	–207	–34	–121	–53	–159	–94
	Resultat efter skat, koncern	**826**	**182**	**524**	**356**	**213**	**325**
	Hensættelser til forsikringskontrakter, i alt	20.092	20.092	19.427	19.449	18.627	19.678
	Koncernegenkapital	5.200	5.200	5.165	4.847	4.676	4.500
	Heraf minoritetsinteresser	–	–	–	–	153	137
	Aktiver, i alt	34.859	34.859	35.081	39.078	39.580	42.559
	Gennemsnitligt antal medarbejdere	1.572	1.572	1.557	1.590	1.585	1.592
	Egenkapitalforrentning før skat (%)	20,2	16,8	12,9	8,6	8,0	9,2
	Egenkapitalforrentning efter skat (%)	16,2	14,1	10,4	7,4	4,4	7,0
MODERSELSKAB	**Resultat før skat**	**811**	**176**	**511**	**335**	**188**	**273**
	Skat	15	6	13	13	5	11
	Årets resultat	**826**	**182**	**524**	**348**	**193**	**284**
	Aktiver, i alt	5.508	5.508	5.481	5.172	4.874	4.711
	Investeringsaktiver, i alt	5.428	5.428	5.411	5.081	4.772	4.623
	Aktiekapital	1.735	1.735	1.735	1.735	1.735	1.735
	Egenkapital	5.200	5.200	5.165	4.847	4.523	4.363
	Gæld	29	29	39	50	61	52
	Egenkapitalforrentning før skat* (%)	20,2	16,8	12,9	8,6	7,9	8,9
	Egenkapitalforrentning efter skat (%)	16,2	14,1	10,4	7,4	4,3	6,7
NØGLETAL	Resultat pr. aktie	5,0	1,1	3,1	2,0	1,1	1,7
	Resultat pr. aktie, udvandet	4,9	1,1	3,1	2,0	1,1	1,7
	Indre værdi pr. aktie	31	31	30	28	27	25
	Børskurs ultimo	54,0	54,0	48,4	32,7	24,1	14,0
	Børskurs/Indre værdi	1,73	1,73	1,60	1,17	0,91	0,55
	Gennemsnitligt antal aktier (1.000 stk.)	165.839	164.194	169.236	170.194	171.587	173.123
	Antal aktier ultimo, udvandet (1.000 stk.)	166.218	166.218	172.509	173.002	170.655	172.790
	Gennemsnitligt antal aktier, udvandet (1.000 stk.)	169.321	167.057	173.007	173.311	171.587	173.123
	Udbytte pr. aktie**	1,5	1,5	1,5	0,5	–	–
	Udbytte pr. aktie, ekstraordinært***	3,5	3,5	1,5	–	–	–
	Antal aktier tilbagekøbt (1.000 stk.)	6.472	1.694	574	–	–	–
	Gennemsnitkurs tilbagekøbte aktier, kr.	47,7	51,7	46,7	–	–	–
	Udlodningsprocent i alt	3,7	1,0	0,3	–	–	–

* Egenkapitalforrentningen i moderselskabet er beregnet før skat i tilknyttede virksomheder.
**Foreslået udbytte for regnskabsåret.
***Foreslået ekstraordinært udbytte for regnskabsåret.
Som følge af nye regnskabsregler gældende for forsikringsselskaber er sammenligningstal for 2015 for Skadeforsikring og koncernen tilrettet. Der er ikke foretaget en tilretning af sammenligningstallene for Liv og Pension.

Forventninger til *2017*

Samlet forventes et resultat før skat på 450-550 mio.kr.

Resultat før skat i aktiviteter under afvikling forventes at udgøre et nul-resultat.

Forventningerne til koncernens fremadrettede aktiviteter er et overskud på 450-550 mio.kr. før skat, mens aktiviteter under afvikling forventes at give et nulresultat.

Forventningerne er baseret på, at det aktuelt meget lave renteniveau fortsætter i resten af 2017. Koncernen har en betydelig portefølje af investeringsaktiver, og det lave renteniveau påvirker alle koncernens forretningsområder.

Forventningerne til resultatet for 2017 er påvirket af investeringer i den nye strategi. Der er indregnet investeringer under de enkelte forretningsområder.

Skadeforsikring

Der forventes et resultat af koncernens skadeforsikringsaktiviteter på 475 mio.kr. før skat.

Efter et ekstraordinært 2016 med høje afløbsgevinster forventes et mere normaliseret indtjeningsniveau i 2017. For året 2017 forventes en vækst i præmieindtægterne i niveauet 1 %.

Der forventes en Combined Ratio på 91-92. Niveauet er baseret på en forventning om en underliggende Combined Ratio i niveaet 80.

Omkostningerne forventes at ligge i niveauet 17 %. Omkostningsprocenten påvirkes i 2017 af investering i den nye strategi.

Forventninger

Mio.kr.	**2017**
Samlet forventet resultat	**450-550**
Fremadrettede aktiviteter	**450-550**
Skadeforsikring	475
Liv og Pension	70
Bank	25
Øvrige aktiviteter	–60
Aktiviteter under afvikling	**0**

Liv og Pension

Der forventes i 2017 et resultat i niveauet 70 mio.kr. før skat. Afkastet af investeringsaktiverne tilhørende egenkapitalen forventes at bidrage negativt til resultatet grundet niveauet på de finansielle markeder.

Der forventes en vækst i de løbende præmier i niveauet 4 % i 2017.

Bank

Banken forventer i 2017 et overskud før skat i de fremadrettede aktiviteter i niveauet 25 mio.kr.

Forventningerne til bankens resultat er præget af vækst i Leasing og aktiviteter i Finansielle Markeder. Efter uro på de finansielle markeder i 2016 er der forudsat et normalt afkast i 2017. Herudover er forventningerne påvirket af investeringer i den nye strategi.

Der forventes en vækst i udlån til privatkunder i niveauet 6 % i 2017.

Øvrige aktiviteter

Øvrige aktiviteter indeholder omkostninger og renter tilknyttet moderselskabet Alm. Brand A/S. Der forventes et underskud på 60 mio.kr. i 2017.

Afviklingsaktiviteter

Resultatet før skat i aktiviteter under afvikling forventes at udgøre et nulresultat.

Det er forventningen, at bankens afviklingsportefølje vil blive reduceret med omkring 200 mio.kr. i 2017. Udviklingen i landbruget er dog fortsat en væsentlig usikkerhedsfaktor, og forværringer i sektorens vilkår vil kunne påvirke forventningerne negativt.

Combined Ratio

91-92

Forventet Combined Ratio i Skadeforsikring.

Vækst i Liv og Pension

4 %

Forventet vækst i løbende præmier i Liv og Pension.

Udlånsvækst

6 %

Forventet vækst i udlån til privatkunder.

I *mål* med KUNDEN FØRST

I september 2012 lancerede koncernen en strategi for 2013 til 2016 – KUNDEN FØRST, der via høj kvalitet, effektivitet, dygtige medarbejdere og særdeles god kundeservice skulle sikre tilfredse og loyale kunder og gode resultater.

Alm. Brands NPS er mere end fordoblet og steg fra 18 primo strategiperioden til 42 ultimo perioden.

Kundetilfredshed
KUNDEN FØRST-strategien satte kundeoplevelsen i fokus, og medarbejderne har i perioden formået at levere en markant forbedret kundeoplevelse. Alm. Brands NPS (Net Promoter Score), der måler kundens tilfredshed, er mere end fordoblet og steg fra 18 primo strategiperioden til 42 ultimo perioden, hvilket er betydeligt over målsætningen på 30. Forbedringen er sket på alle tre forretningsområder, hvilket er afgørende, da Alm. Brand ønsker at sikre kunderne en sammenhængende og høj service på tværs af de tre forretningsområder.

Koncernen har ligeledes haft som mål at øge digitaliseringen og dermed sikre enkle og effektive kundevendte processer. I dag er 9 ud 10 private forsikringskunder digitale, ligesom stadig flere kunder indberetter skader digitalt. Også kundernes anvendelse af faciliteterne i banken er blevet markant forenklet af digitaliseringen. Målet var, at 33 % af de kundevendte processer skulle være digitale, hvilket blev nået.

Kvaliteten i koncernen skulle øges generelt. Således har koncernen ved blandt andet en bedre kommunikation, øget dialog med kunderne og "to sæt øjne" på alle problematiske sager opnået at nedbringe antallet af forsikringsklager i Ankenævnet for Forsikring til 68 i 2016 fra et niveau på knap 200 i 2012.

Derudover har koncernen haft som mål at øge medarbejdertilfredsheden for derigennem at øge kundernes tilfredshed med koncernen. Målet var 78, men koncernen nåede en medarbejdertilfredshed i 2016 på 81 og ligger således blandt de absolut bedste i branchen.

Effektivitet har også været i højsædet og koncernen skulle fastholde sit omkostningsniveau. Det lykkedes for en stor del, men da toplinjen i Skadeforsikring har været presset på grund af den øgede konkurrence og faldende priser, er omkostningsprocenten i Skadeforsikring alligevel under opadgående pres.

Forbedret indtjening
Alm. Brands målsætning har i strategiperioden været at levere et attraktivt egenkapitalafkast på 10 % plus markedsrenten.

Fra 2012 og frem til 2015 har egenkapitalafkastet ligget forholdsvis stabilt i underkanten af 10 %, hvorefter det i 2015 steg til knap 13 % og her i 2016 til 20 %. Målet er således mere end indfriet.

Strategi 2022
- Kundens Alm. Brand

Kundens Alm. Brand er koncernens strategi frem mod 2022. Det overordnede mål er at skabe en helt ny oplevelse for kunderne. Således vil Alm. Brand kunne tage hånd om alle kundens finansielle behov på tværs af forretningsområderne, ligesom kunden proaktivt vil blive rådgivet og tilbudt koncernens bedste løsninger afhængigt af kundens aktuelle behov og situation.

Målet er at kunne servicere kunderne, når og hvor, de har brug for det og sikre dem et samlet overblik, rådgivning og løsninger enten via deres rådgiver i Alm. Brand eller via stærke digitale selvbetjeningsløsninger.

Med afsæt i koncernens unikke markedsposition og forretningsmodel med både bank, forsikring og pension i én og samme organisation, vil Alm. Brand i de kommende år bygge videre på ambitionen om at skabe markedets bedste kundeoplevelse og vinde positionen som den foretrukne finansielle partner for helhedsorienterede kunder.

Strategiske målsætninger

Alm. Brand bygger videre på de væsentlige resultater, der blev skabt i den seneste strategiperiode, og har fastsat en række nye målsætninger frem mod 2022:

Meget tilfredse kunder
De kommende års aktiviteter og investeringer skal skabe unikke kundeoplevelser, der opleves som værdiskabende og enkle for kunderne. Kundetilfredsheden – målt med NPS-metoden - skal på den baggrund stige fra i dag 42 til 60.

Høj arbejdsglæde
Høj arbejdsglæde og medarbejdertilfredshed er afgørende for, at kunderne føler sig velkomne og får en unik oplevelse, hver gang de er i kontakt med koncernen. Alm. Brand har allerede en særdeles høj arbejdsglæde og ligger blandt de bedste i branchen. Målet er 80 og således skal den høje tilfredshed fastholdes – på trods af de store forandringer, som også medarbejderne vil opleve igennem strategiperioden.

Flere helhedsorienterede kunder
For at kunne servicere kunderne hele vejen rundt om deres finansielle behov med præcis den rådgivning og de produkter, de har behov for på et givet tidspunkt, er det væsentligt, at kunderne har engagementer i flere af koncernens forretningsområder. Målet er derfor, at antallet af kunder med engagementer i mere end et forretningsområde, stiger fra i dag 40.000 til 60.000.

Fortsat vækst
Ikke kun de helhedsorienterede kunder, men alle Alm. Brands kunder skal have den bedste kundeoplevelse. Derfor vil koncernen opleve en vækst på gennemsnitligt 4 % igennem strategiperioden.

Skadeforsikring skal vokse som følge af de årlige indeksstigninger, øget loyalitet og en unik kundeoplevelse, der vil tiltrække flere nye kunder. Målet er, at selskabet gennemsnitligt skal vokse med 2 % til 3 % årligt og som minimum fastholde sin markedsandel i niveauet 10 %.

Det overordnede vækstmål drives fortrinsvis af en stigende tilgang af kunder i de fremadrettede bankaktiviteter og i Liv og Pension. Øget volumen vil skabe kritisk masse i de to forretningsområder og dermed sikre værdiskabelsen i alle koncernens forretningsben. Målet er, at banken vokser med samme vækst som i 2016 svarende til godt 10 % årligt. Yderligere skal Liv og Pension fremadrettet fordoble den nuværende vækst, svarende til 7 % til 8 % årligt.

Helhedsorienterede kunder

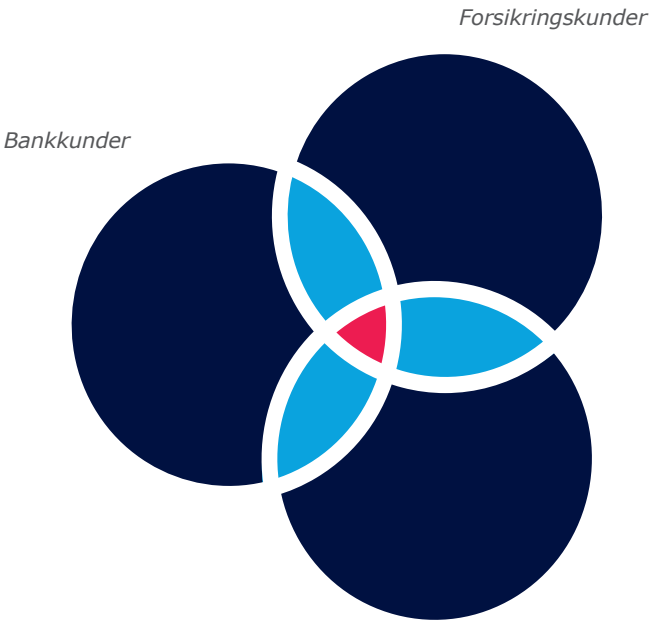

Attraktivt afkast af egenkapitalen
De kommende års fokus på gode kundeoplevelser og attraktiv vækst skal også afspejles i et stigende afkast til Alm. Brands aktionærer. Målet for koncernens afkast af egenkapitalen øges derfor fra tidligere 10 % til 12,5 % før skat.

Det forventes, at de strategiske investeringer vil øge omkostningsniveauet i de første år, men vil efterfølgende også afspejles i en stigende indtjening baseret på større kundetilfredshed og loyalitet, vækst i andelen af helhedsorienterede kunder og en mere effektiv serviceleverance. Investeringerne afspejler sig allerede i omkostningerne for 2016 og vil svare til knap 100 mio.kr. i 2017.

Strategiske aktiviteter

Koncernen ønsker at skærpe og styrke positionen i markedet som den foretrukne finansielle helhedsrådgiver. Gennem øget synlighed, effektiv kommunikation og målrettet markedsføring ønsker koncernen at blive kendt som én samlet koncern, hvor kunden kan få en samlet rådgivning på tværs af deres finansielle behov.

Koncernen vil skabe sammenhængende kundeoplevelser på tværs af forretningsbenene. Det gøres ved at målrette produkter og services til de kunder, der vil have størst værdi af at samle alle finansielle behov hos én udbyder og på den måde skabe en helt ny kundeoplevelse målrettet den enkelte kunde. På den måde forventes væksten af helhedsorienterede kunder at stige.

Ydermere vil koncernen udbygge den i forvejen stærke it-platform. Innovation og digitalisering vil skabe nye løsninger målrettet og udviklet sammen med kunderne. De teknologiske muligheder er stigende og vil muliggøre et helt nyt niveau af kundeservice. Derfor vil Alm. Brand sikre stærke rådgivnings- og informationsværktøjer til brug for såvel kunderne som egne rådgivere.

De strategiske indsatsområder drives af hvert sit organisatoriske strategicenter med dedikerede ressourcer, fastsatte mål og løbende ledelsesrapportering.

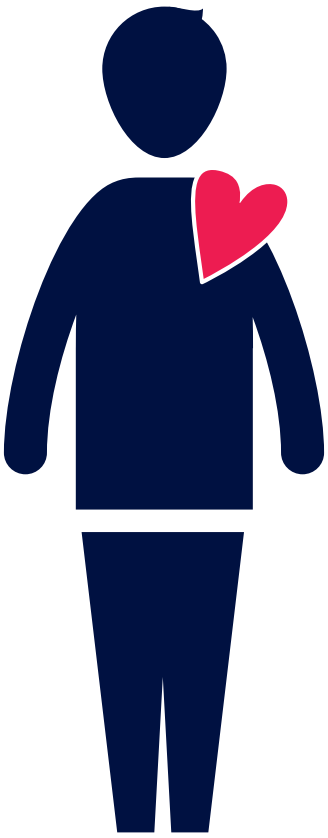

2017 | **Kundens Alm. Brand** | 2022

Skadeforsikring

Skadeforsikring er koncernens kerneforretning og fokuserer udelukkende på det danske marked og særligt på privatkunder, små og mellemstore erhvervsvirksomheder, ejendomsejere og -administratorer, landbrug samt den offentlige sektor.

Finansielle nøgletal

Bruttopræmier	**5.028** mio.kr.
Combined Ratio	**82,2**
Resultat før skat	**967** mio.kr.

Danmarks *4. største* forsikringsselskab

300.000
Privatkunder
(ca. 200.000 Pluskunder)

100.000
Erhvervs- og landbrugskunder

9,9 %
Markedsandel



Privatkunder

47 % 53 %

Erhvervs- og landbrugskunder

9 % 75 % 16 %

30 %
af totalsalg

Kundeservicecentre

Rådgiver privatkunder fra fem regionale servicecentre. Erhvervs- og landbrugskunder rådgives fra to centrale servicecentre.

63 %
af totalsalg

Assurandører

Rådgiver lokalt med base i enten salgscentre eller regionskontorer. Nysalg supporteres af telemarketing-afdelinger fordelt på fem regioner.

7 %
af totalsalg

Mæglere

Supporteres af en centralt placeret afdeling med ansvar for tilbudsgivning og servicering af mæglerne.

Skadeforsikring

Meget tilfredsstillende overskud før skat på 967 mio.kr.

Alm. Brand arbejder kontinuerligt med at udvikle nye og tilpasse eksisterende produkter.

Marked

Det samlede marked for direkte dansk forsikring har ifølge brancheforeningen Forsikring & Pensions officielle statistik haft en vækst på 1,0 % fra tredje kvartal 2015 til tredje kvartal 2016.

Alm. Brands markedsandel var 9,9 % ved udgangen af tredje kvartal 2016, hvilket er et fald på 0,2 %-point i forhold til samme tidspunkt 2015. Væksten i markedet kommer primært fra sygeforsikringer, som er et marked, Alm. Brand har fravalgt.

Privat

Privatforsikringsmarkedet eksklusive bil- og personulykkesforsikringer er faldet med 0,5 %, hvilket er på niveau med det fald, som Alm. Brand har set. Alm. Brands markedsandel ligger således på et uændret niveau. I 2016 har Alm. Brand set en mindre stigning i markedsandelen på hus- og familieforsikringer, hvilket er tilfredsstillende.

De samlede bruttopræmier i bilforsikringsmarkedet er i samme periode steget med 0,6 %. Alm. Brands markedsandel er i perioden faldet 0,3 %. Faldet i markedsandel skal ses i sammenhæng med, at Alm. Brand sænkede priserne i forbindelse med lancering af en ny bilforsikring.

Både markedet for privatforsikringer og for bilforsikringer har i de senere år været præget af hård konkurrence, der især ses fra de mellemstore konkurrenter.

I 2016 blev der for tredje år i træk sat rekord med 223.000 nyindregistrerede personbiler. Nysalget er fortsat domineret af mikro- og minibiler, men salget af de større biler udgør en stigende andel af fabriksnye biler. Biler i sidstnævnte kategorier er typisk dyrere at forsikre end de mindre biler.

I december 2016 blev Husejernes Forsikring taget under konkursbehandling, og agenturets tidligere kunder står tilbage med værdiløse ejerskifteforsikringer. Såfremt kunden ønsker at samle alle sine forsikringer hos Alm. Brand, tilbyder koncernen de ramte husejere at købe en ny ejerskifteforsikring for den resterende del af den oprindelige dækningsperiode.

Erhverv

Erhvervsforsikringsmarkedet eksklusive bilforsikringer er faldet med 0,4 %, hvilket er på niveau med det fald, som Alm. Brand har set. Koncernens markedsandel er således på et uændret niveau. Alm. Brand mistede i 2016 en stor gruppeordning med en samlet præmievolumen på godt 40 mio.kr.

Små og mellemstore erhvervsvirksomheder

Markedet for forsikring af små og mellemstore erhvervsvirksomheder har ud over en stigende beskæftigelse ikke gennemgået de store forandringer gennem de senere år. Dansk erhvervsliv er fortsat præget af lav vækst, hvilket også afspejles på erhvervsforsikringsmarkedet.

Også i 2016 har konkurrencesituationen været hård. Forsikringsudbyderne accepterer indtegning til lavere priser end tidligere med henblik på at tiltrække nye kunder. Generelt opleves det, at flere udenlandsk ejede forsikringsselskaber har øget fokus på det danske erhvervsforsikringsområde, hvilket har intensiveret konkurrencen.

Specielt har der længe været hård konkurrence på arbejdsskadeforsikringsområdet. Prisen vil ofte være det primære kriterium for kundernes valg, og det opleves nu i højere grad, at arbejdsskadeforsikringen søges placeret alene i modsætning til tidligere, hvor forsikringen blev placeret i sammenhæng med andre produkter.

De større forsikringsmæglere har over de seneste år fokuseret på øget ensretning og standardvilkår over for forsikringstagerne, hvorved forsikringspræmien bliver den primære konkurrenceparameter for kunderne. Tendensen imod standardvilkår kan føre til forskydninger af markedsandelene i de kommende år. Alm. Brand ønsker ikke at gå på kompromis med lønsomheden eller selskabets betingelser og fokuserer fortsat på at tilbyde kunderne en behovsrettet rådgivning med individuelle produktløsninger vurderet ud fra både pris og vilkår.

Landbrug
Alm. Brand har en ledende position som forsikringsudbyder til dansk landbrug med en anslået markedsandel på over 30 %.

Præmieindtægterne fra sektoren har i de seneste år været faldende bl.a. som følge af, at udviklingen går mod større, men færre landbrugsbedrifter. Antallet af produktive bedrifter er kraftigt nedadgående og har været det igennem mange år. Bygningsmassen bliver dog stående og overtages i stedet af kunder, der i mange tilfælde har et forsikringsbehov og en forventning til serviceydelser svarende til privatkunder.

Alm. Brand har i en årrække arbejdet med at forebygge skader i samarbejde med de enkelte landmænd. Således føres der en løbende dialog med bedrifterne med henblik på at eliminere mulige brandkilder og reducere risikoen for tyveri.

Produktudvikling

Alm. Brand arbejder kontinuerligt med at udvikle nye og tilpasse eksisterende produkter for at kunne tilbyde kunderne særlige fordele. Alm. Brand inddrager i stigende grad nuværende eller potentielle kunder i arbejdet med at forme produkterne.

Ny bilforsikring
Alm. Brand lancerede medio februar 2016 nye bilforsikringsprodukter for både privat-, landbrugs- og erhvervskunder. Produkterne er baseret på tre forskellige grunddækninger: Ansvarsforsikring kombineret med fuld kaskoforsikring, ansvarsforsikring kombineret med delvis kaskoforsikring (målrettet ældre biler) samt en ren ansvarsforsikring.

Alle tre grunddækninger kan kombineres med en række tillægsdækninger, som f.eks. dækning af mekaniske skader eller parkeringsskader og dækning af omkostninger ved tilbagelevering af leasingbil, således at forsikringen kan tilpasses den enkelte kundes behov. De nye produkter sikrer, at Alm. Brand er attraktiv for alle kundesegmenter på bilforsikringsmarkedet.

Nye ansvars-, lastbil- og vareforsikringsprodukter
Alm. Brand lancerede i november 2016 tre nye produkter henvendt til vores erhvervs- og landbrugskunder – nemlig en ny ansvarsforsikring, en lastbilforsikring og en vareforsikring.

De nye produkter gør Alm. Brand i stand til at tilbyde kunderne en forbedret rådgivning og dækning, ligesom erhvervs- og landbrugskunderne har fået en enklere proces omkring indtegning.

Produkterne er udvidet med flere helt nye forsikringsdækninger og flere fleksible muligheder, ligesom en række dækninger er udvidet, så der nu automatisk dækkes for en lang række forhold, der tidligere krævede individuelle klausuler. Dermed bliver de nye dækninger enklere at forstå for kunderne.

For eksempel bygger lastbilproduktet på en kilometertarif, hvor prisen afhænger af antallet af forventede kørte kilometer. Alm. Brand er et af de få selskaber, der tilbyder denne fleksible mulighed. Ligeledes er ansvarsforsikringsproduktet bl.a. forbedret med en ny komponent- og ingrediensdækning til mælkeproducenter.

Tilsammen gør disse produkt- og procesforbedringer det muligt at indtegne både flere og større engagementer end hidtil.

Nye forsikringer for vognmænd
Alm. Brand ønsker at være en attraktiv partner for vognmandssegmentet og lancerede derfor i maj 2016 et nyt fragtføreransvarsprodukt i erhvervsmarkedet. Produktet dækker ansvar i forbindelse med fragt på lastbiler og er på flere områder unikt i markedet, idet det også dækker ansvar ved oplagring og ansvar ved overdragelse af fragtopgaver til andre vognmænd.

Ny forsikring af yndlingsting
Alm. Brand arbejder målrettet med innovation og undersøger, om der er interesse for nye produkter/tiltag bl.a. for at opdyrke markeder, der i dag kan føle sig underserviceret. Som et led i disse aktiviteter er Alm. Brand på vej med et nyt produkt, "Yndlings", som primært henvender sig til unge og personer, der ikke ejer så mange ting. Produktet vil bestå af en grunddækning, der omfatter ansvar, retshjælp og genhusning. Derudover vil produktet være fleksibelt, således at den enkelte kunde kan regulere dækningsperiode og dækningsomfang efter behov. Produktet forventes klar til salg i første halvår 2017.

Resultat

Resultatet af koncernens skadeforsikringsaktiviteter i 2016 blev et overskud før skat på 967 mio.kr. (952 mio. kr. i 2015). Resultatet er meget tilfredsstillende og bedre end forventet. Resultatet svarer til en forrentning af egenkapitalen før skat på 39 % (38 % i 2015).

Det forsikringstekniske resultat blev på 896 mio.kr. (991 mio.kr. i 2015) svarende til en Combined Ratio på 82,2 (80,4 i 2015). I resultatet indgår væsentlige afløbsgevinster på 446 mio.kr., og justeret herfor blev Combined Ratio på 90,2 mod et forventet normalniveau på 91-92.

Den underliggende Combined Ratio blev på 80,2, hvilket er på niveau med det forventede, idet målet er i niveauet 80. Niveauet i 2016 er steget i forhold til 2015, hvilket primært skyldes stigende omkostninger og lavere gennemsnitspræmier.

Præmier

Bruttopræmierne faldt i 2016 med 0,7 % til 5.028 mio.kr., hvilket er lige under det forventede. De faldende præmieindtægter skyldes en skærpet konkurrence. Antallet af forsikringer er steget med 1,4 % i løbet af året, mens gennemsnitspræmien har været let faldende. Fastholdelsesraten ligger fortsat på et højt niveau på både privat- og erhvervssegmentet og har gennem hele året vist en stigende tendens på begge segmenter.

Præmier



- 23 % Brand og løsøre, Privat
- 25 % Brand og løsøre, Erhverv
- 26 % Motorforsikring
- 7 % Arbejdsskade
- 12 % Syge- og ulykke
- 7 % Øvrige forsikringer

Combined Ratio

	2016	2015	2014*	2013*
Combined Ratio, underliggende forretning	80,2	78,9	77,0	78,8
Vejrligsskader f.e.r.	2,2	4,4	4,2	3,7
Storskader f.e.r.	7,6	5,3	5,8	7,2
Genetableringspræmie	–0,1	0,3	1,1	1,8
Afløbsresultat, erstatninger	–7,9	–8,5	–2,6	–4,1
Ændring i risikomargen, afløbsresultat og indeværende år	0,2	0,0	–	–
Combined Ratio	**82,2**	**80,4**	**85,5**	**87,4**

*Tal for 2013 og 2014 er ikke tilrettet til nye regnskabsregler.

Skadeforløb

Skadeforløbet (bruttoerstatningsprocenten plus nettogenforsikringsprocenten) udgjorde 65,3 % mod 64,5 % i 2015. Eksklusive afløbsgevinster udgjorde skadeforløbet 73,3 %, hvilket er 0,1 %-point højere end i 2015. Skadeforløbet har været som forventet.

Vejrligsskader

Året 2016 har haft meget få udgifter til vejrligsskader. Danmark blev dog ramt af en enkelt større vejrligsbegivenhed i 2016. Stormen Urd ramte den 26. december primært det vestlige og nordlige Jylland, hvor de højeste middelvinde og vindstød blev målt.

Alm. Brands reassuranceprogrammer afdækker en væsentlig del af risikoen ved større vejrligsbegivenheder, men forventes ikke at skulle dække skader i forbindelse med Urd, idet den samlede skadeudgift ikke forventes at overstige reassurancedækningens selvbehold. Alm. Brand havde ved årets slutning modtaget omkring 1.100 skadeanmeldelser og forventer en endelig udgift i niveauet 35-40 mio.kr.

Samlet set udgjorde erstatningsudgifterne til vejrligsskader for egen regning 112 mio.kr. (221 mio.kr. i 2015) og påvirker Combined Ratio med 2,2 %-point, hvilket er under normalniveauet på 3-4 %.

Storskader

Erstatningsudgifterne til storskader for egen regning udgjorde 384 mio.kr., hvilket er 115 mio.kr. højere end i 2015. Storskaderne påvirker Combined Ratio med 7,6 %-point, hvilket svarer til det forventede normalniveau på 7-8 %. Især erhvervsområdet er ramt af færre, men betydeligt dyrere storskader end forventet.

Underliggende forretning

Den underliggende erstatningsprocent er i 2016 på 63,3, hvilket er en stigning på 0,6 %-point i forhold til i 2015. Udviklingen skyldes en stigende skadefrekvens, som dog

82,2

Combined Ratio

Positivt påvirket af afløbsgevinster og få udgifter til vejrligsskader.

delvist kompenseres af en faldende gennemsnitsskade. Herudover kan en del af stigningen henføres til faldende gennemsnitspræmie.

Renten, som anvendes ved diskontering af hensættelserne, faldt yderligere igennem de første tre kvartaler af 2016 til et historisk lavt niveau. Renten steg efterfølgende i fjerde kvartal. Samlet har renteudviklingen forøget skadeforløbet med 0,3 %-point.

Afløbsresultat
Der har i 2016 været betydelige afløbsgevinster for egen regning på 446 mio.kr. (485 mio.kr. i 2015). Afløbsgevinsterne i 2016 kommer primært fra de personrelaterede brancher Arbejdsskade, Bil Ansvar samt Ulykkesforsikring. Afløbsresultatet skyldes bl.a. en tilpasning af hensættelsesmodellerne. Derudover bidrager risikomargen med en afløbsgevinst på 48 mio.kr. i 2016.

Omkostninger
De samlede omkostninger i 2016 udgjorde 851 mio.kr. (807 mio.kr. i 2015), hvilket svarer til en omkostningsprocent på 16,9. Årets omkostninger er over det forventede niveau, hvilket skyldes aktiviteter igangsat i relation til ny strategi. I tillæg har en ny assurandøroverenskomst medført stigende erhvervelsesomkostninger. Sammenlignet med 2015 er omkostningsprocenten forøget med 1,0 %-point.

Nettogenforsikringsprocent
Årets nettogenforsikringsprocent blev som i 2015 på 4,9 (udgifter i begge år). Der forventes ikke modtagne erstatninger fra genforsikringsdækningerne for storm og nedbør i 2016, men der er modtaget erstatninger i forbindelse med flere større brandskader.

Investeringsresultat
Efter overførsel til forsikringsteknisk resultat blev investeringsresultatet i 2016 en gevinst på 71 mio.kr. mod et tab på 39 mio.kr. i 2015. Før overførsel til forsikringsteknisk resultat og omkostninger var resultatet 207 mio.kr. (tab på 46 mio.kr. i 2015). Investeringsresultatet er tilfredsstillende.

Investeringsaktiverne er fordelt på danske og udenlandske obligationer, pantebreve og aktier samt en mindre beholdning af ejendomme. Målsætningen er at skabe et tilfredsstillende forhold mellem afkast og finansiel risiko. Overordnet er der en målsætning om at have en lav markedsrisiko. Den finansielle risiko kan justeres ved anvendelse af afledte finansielle instrumenter.

Obligationsbeholdningen er placeret i danske stats- og realkreditobligationer, europæiske virksomhedsobligationer samt afledte renteinstrumenter. Stats- og realkreditobligationerne har fortrinsvist den højeste rating, mens virksomhedsobligationerne er inden for investment grade-segmentet og derved som minimum har en rating på BBB-/Baa3.

Afkastet for obligationer er positivt påvirket af de generelt faldende renter. De danske realkreditobligationer har klaret sig særligt godt og er både påvirket af ændring af renteniveauet og indsnævring af realkreditspændet.

Forrentningen af de forsikringsmæssige hensættelser sker ved brug af diskonteringskurven fra EIOPA inkl. et tillæg for volatilitetsjustering. Samlet giver det en højere forrentning af de forsikringsmæssige hensættelser. Aktivporteføljen til afdækning af renterisikoen på hensættelserne er sammensat til at følge kursudsving på hensættelserne, der sker i takt med markedsændringer i diskonteringskurvens underliggende komponenter. Igennem året har de forholdsvis

Investeringsafkast

Mio.kr.	2016		2015	
Obligationer mv.	200	2,5 %	-34	-0,4 %
Pantebreve mv.	23	1,6 %	14	0,8 %
Aktier	17	8,1 %	3	2,3 %
Ejendomme	–1	–5,9 %	1	6,5 %
Investeringsafkast, i alt	**239**	**2,4 %**	**-16**	**-0,2 %**
Administrationsomkostninger ifm. investeringsvirksomhed	-32		-30	
Kursgevinster vedrørende diskontering af forsikringsmæssige hensættelser	–96		64	
Forrentning af forsikringsmæssige hensættelser	-40		-57	
Investeringsafkast, netto	**71**		**-39**	

store markedsudsving vist, at afdækningen af hensættelserne har mindsket resultatudsvingene på tilfredsstillende vis, og det samlede resultat af afdækningsporteføljen og kursregulering på hensættelserne har sluttet året med et positivt resultat.

Pantebrevsporteføljen indeholder en optionsaftale, der sikrer Alm. Brand Forsikring mod kredittab, idet Alm. Brand Forsikring kan tilbagesælge pantebreve til Alm. Brand Bank, hvis pantebrevets debitor ikke opfylder betalingsforpligtelserne. Afkastet på pantebrevene har givet et positivt og tilfredsstillende resultat i 2016.

Skadeforsikring har en begrænset aktieeksponering, der primært består af aktiefutures på internationale aktieindekser samt en lille andel af strategiske aktier, som understøtter forretningen. På de globale aktiemarkeder har 2016 været et godt år, hvor især i aktiestigningerne i fjerde kvartal har bidraget til det positive resultat.

Privat

Det forsikringstekniske resultat blev på 453 mio.kr. svarende til en Combined Ratio på 82,6. Resultatet er meget tilfredsstillende.

Præmieindtægten faldt med 0,5 % til 2.604 mio.kr., hvilket er på niveau med det forventede. Antallet af forsikringer er vokset i 2016. Væksten på antal forsikringer ses primært på ulykkes- og på bilforsikringer og er opnået med en lidt lavere – men fortsat lønsom – gennemsnitspræmie. Konkurrencen på privatmarkedet er hård og ses især på bilforsikringer, men påvirker også de øvrige forsikringer, da kunderne har en tendens til at opsige hele husstandens forsikringspakke på én gang. På trods af konkurrencen ligger kundefastholdelsesprocenten i 2016 fortsat højt og har været støt stigende igennem hele året.

Skadeforløbet eksklusive afløbsgevinster udgjorde 71,5 % mod 73,6 % i 2015. Niveauet i 2016 svarer til det forventede.

De samlede vejrligsskader udgjorde 46 mio.kr. for egen regning mod 84 mio.kr. i 2015. Vejrligsskaderne påvirker Combined Ratio med 1,8 %-point mod 3,2 %-point i 2015.

Erstatningsudgifterne til storskader for egen regning er for året samlet set faldet til 59 mio.kr. fra 84 mio.kr. i 2015 og belaster Combined Ratio for 2016 med 2,3 %-point (3,2 %-point i 2015).

Den underliggende erstatningsprocent blev i 2016 67,5, hvilket er lidt højere end forventet og en stigning på 1,0 %-point i forhold til i 2015. Stigningen kan primært tilskrives bilforsikring, hvor præmienedsættelsen betyder lavere gennemsnitspræmier, mens de nye dækninger betyder flere og mindre skader. Specielt betyder den nye parkeringsdækning et stigende antal skader, men til en lavere gennemsnitsskade end øvrige kaskoskader. Den underliggende erstatningsprocent er desuden påvirket af, at de senere års faldende trend i antallet af indbruds- og tyveriskader er fortsat i 2016, og Alm. Brand oplever det laveste antal anmeldte indbrud i mere end seks år.

Investeringsaktiver

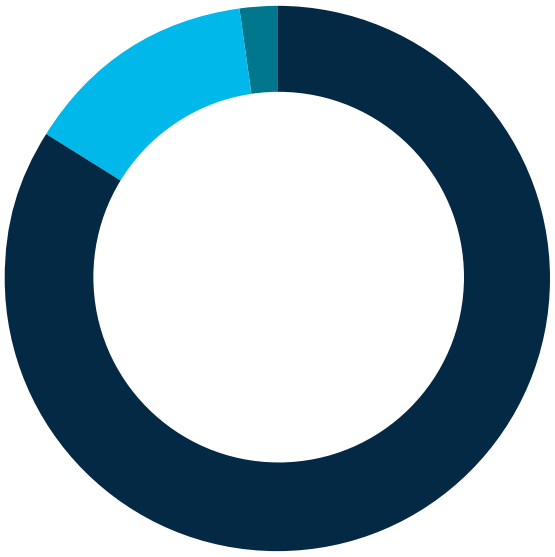

● 84 % Obligationer ● 14 % Pantebreve ● 2 % Aktier

Privat

Mio.kr.	2016	2015
Bruttopræmieindtægter	2.604	2.615
Bruttoerstatningsudgifter	–1.595	–1.708
Forsikringsmæssige driftsomkostninger	–479	–462
Resultat af genforsikring	–77	–60
Forsikringsteknisk resultat	**453**	**385**
Afløbsresultat	212	174
Bruttoerstatningsprocent	61,3	65,3
Nettogenforsikringsprocent	2,9	2,3
Skadeforløb	64,2	67,6
Bruttoomkostningsprocent	18,4	17,7
Combined Ratio	82,6	85,2

Afløbsresultatet for egen regning udgjorde en gevinst på 212 mio.kr. (174 mio.kr. i 2015). Afløbsresultatet skyldes primært gevinster på bilansvarsskader og på ulykkesforsikringer.

Nettogenforsikringsprocenten blev på 2,9 i 2016 mod 2,3 i 2015 (udgifter i begge år). Den lidt lavere genforsikringsprocent i 2015 var påvirket af stormen Gorm.

Erhverv

Det forsikringstekniske resultat udgjorde et overskud på 443 mio.kr. (606 mio.kr. i 2015) svarende til en Combined Ratio på 81,7. Resultatet i 2016 er meget tilfredsstillende.

Resultatet i 2016 er positivt påvirket af meget få vejrligsskader og af betydelige afløbsgevinster på personrelaterede brancher samt på bygningsforsikringer. Resultatet er negativt påvirket af færre, men væsentligt dyrere brandskader end forventet.

Bruttopræmieindtægten faldt med 0,9 % til 2.424 mio.kr. i 2016. Kundefastholdelsesprocenten ligger fortsat på et højt niveau og har været svagt stigende igennem 2016, hvilket er meget tilfredsstillende set i lyset af konkurrencesituationen.

Skadeforløbet eksklusive afløbsgevinster blev på 74,9 mod 72,1 i 2015.

Erhverv

Mio.kr.	2016	2015
Bruttopræmieindtægter	2.424	2.446
Bruttoerstatningsudgifter	–1.439	–1.310
Forsikringsmæssige driftsomkostninger	–372	–345
Resultat af genforsikring	–170	–185
Forsikringsteknisk resultat	**443**	**606**
Afløbsresultat	234	311
Bruttoerstatningsprocent	59,4	53,6
Nettogenforsikringsprocent	6,9	7,5
Skadeforløb	66,3	61,1
Bruttoomkostningsprocent	15,4	14,1
Combined Ratio	81,7	75,2

De samlede vejrligsskader for egen regning udgjorde 66 mio.kr. i 2016 svarende til en erstatningsprocent på 2,7 mod 5,6 i 2015. Der har således været betydeligt færre vejrligsskader end i 2015.

Storskaderne for egen regning udgjorde 325 mio.kr. mod 185 mio.kr. i 2015. Samlet er erstatningerne til storskader væsentligt højere end forventet. Storskader påvirker erstatningsprocenten med 13,4 mod 7,6 i 2015. Specielt har der været flere storskader på erhvervsbygninger i 2016 end i 2015, men antalsmæssigt dog færre end forventet. Til gengæld har en række storskader været meget dyre. Således har tre skader hver kostet over 20 mio.kr.

Afløbsresultatet for egen regning udgjorde en gevinst på 234 mio.kr. (311 mio.kr. i 2015). Gevinsterne kommer hovedsageligt fra arbejdsskadeforsikring.

Den underliggende erstatningsprocent blev i 2016 på 58,7, hvilket er lidt bedre end forventet og en stigning på 0,1 %-point i forhold til året før. Det er særligt erstatningerne til arbejdsskader samt til bygnings- og løsøreforsikringer, der er lavere end forventet.

Årets nettogenforsikringsprocent blev på 6,9 i 2016 mod 7,5 i 2015 (nettoudgifter i begge år). Nettogenforsikringsprocenten er i 2016 påvirket af antallet af større storskader, som tilsammen betyder, at Alm. Brand i 2016 har modtaget erstatning dels fra selskabets reassurancedækning mod enkeltskader (brandprogrammet) og dels fra selskabets reassurancedækning mod frekvensskader på brandforsikring.

Væsentlige begivenheder

Nyt bilforsikringsprodukt godt modtaget

Alm. Brand lancerede i februar 2016 et nyt bilforsikringsprodukt med nye, attraktive vilkår. Alle kunder har i løbet af året modtaget tilbud om at overgå til de nye vilkår, og ved årets udgang var halvdelen af de forsikrede køretøjer omtegnet til det nye produkt. Markedet har desuden taget godt imod de nye produkter, og lanceringen har derfor haft en positiv effekt både på kundeloyaliteten og på salget – herunder online-salget af bilforsikringer.

Ankenævnsklager

I forbindelse med KUNDEN FØRST-strategien, har en af målsætningerne været at nedbringe antallet af forsikringsklager. Fra et udgangspunkt i 2011 på 197 anlagte forsikringsklager i Ankenævnet for Forsikring var målsætningen, at antallet af forsikringsklager skulle bringes under 100. Arbejdet med at nedbringe antal klagesager har overgået forventningerne, og med et stærkt fokus på at forbedre dialogen med kunderne og minimere fejl er antallet af klager faldet markant. I 2016 blev der anlagt 68 forsikringsklager, hvilket er mere end en halvering og langt bedre end målsætningen.

Skadeforsikring

	Mio.kr.	2016	4. kvt. 2016	2015	2014	2013	2012
RESULTATOPGØRELSE	Bruttopræmieindtægter	5.028	1.269	5.061	5.058	5.031	4.866
	Forsikringsteknisk rente	–	–	–	5	9	13
	Erstatningsudgifter	–3.034	–774	–3.018	–3.579	–3.769	–3.180
	Forsikringsmæssige driftsomkostninger	–851	–229	–807	–787	–803	–790
	Resultat af genforsikring	–247	–62	–245	47	174	–86
	Forsikringsteknisk resultat	**896**	**204**	**991**	**744**	**642**	**823**
	Renter og udbytter mv.	217	51	237	202	233	245
	Kursgevinster og -tab	22	–69	–253	–221	–24	–106
	Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed	–32	–9	–30	–21	–22	–23
	Forrentning og kursregulering af forsikringsmæssige hensættelser	–136	54	7	–53	–66	–86
	Investeringsafkast efter forrentning og kursregulering af forsikrings-mæssige hensættelser	**71**	**27**	**–39**	**–93**	**121**	**30**
	Resultat før skat	**967**	**231**	**952**	**651**	**763**	**853**
	Skat	–204	–50	–214	–161	–221	–214
	Resultat efter skat	**763**	**181**	**738**	**490**	**542**	**639**
BALANCE	Afløbsresultat	446	98	485	131	207	235
	Hensættelser til forsikringskontrakter, i alt	7.239	7.239	7.397	7.571	7.553	7.215
	Forsikringsaktiver	170	170	227	298	608	143
	Egenkapital, i alt	2.587	2.587	2.750	2.423	2.184	2.441
	Aktiver, i alt	10.808	10.808	11.114	10.868	10.661	10.579
NØGLETAL	Bruttoerstatningsprocent	60,4	61,0	59,6	70,8	74,9	65,4
	Nettogenforsikringsprocent	4,9	4,9	4,9	–0,9	–3,5	1,7
	Skadeforløb	65,3	65,9	64,5	69,9	71,4	67,1
	Bruttoomkostningsprocent	16,9	18,1	15,9	15,6	16,0	16,2
	Combined Ratio	82,2	84,0	80,4	85,5	87,4	83,3
	Operating Ratio	82,2	84,0	80,4	85,3	87,3	83,1
	Relativt afløbsresultat	8,7	8,7	8,9	2,5	4,3	4,4
	Egenkapitalforrentning før skat (%)	38,6	37,0	38,2	29,5	35,0	38,7
	Egenkapitalforrentning efter skat (%)	30,5	29,0	29,6	22,2	24,9	29,0
	Solvensdækning (% i 2016)*	285	285	2,8	2,8	2,7	2,8

Hoved- og nøgletal er udarbejdet med udgangspunkt i bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser. Med virkning fra den 1. januar 2016 er en ny bekendtgørelse trådt i kraft. Sammenligningstal for 2015 er tilrettet som følge af ændringer heri. Der er ikke foretaget en tilretning af sammenligningstallene for 2014 og tidligere.

*Den angivne solvensdækning er for Alm. Brand Forsikring A/S, og kapitalgrundlaget er reduceret med foreslået eller udbetalt udbytte. For 2015 og tidligere er solvensdækningen opgjort efter de regler, som var gældende i de enkelte år.

Liv og Pension

Liv og Pension tilbyder livsforsikring, pensionsopsparing og pensionsforsikring med særligt fokus på segmenterne privatpersoner, indehavere og ansatte i mindre erhvervsvirksomheder samt landmænd.

Finansielle nøgletal

Bruttopræmier	**1.281** mio.kr.
Bonusgrad	**20,1**
Resultat før skat	**84** mio.kr.

Pension med *personlig* rådgivning

Markedsandele

Målt på løbende indbetalinger



65.000
Kunder
(Ca. 40% er også kunder i Skadeforsikring og/eller Bank)



2 %
Alderspension



5 %
Ratepension



3 %
Forsikring med løbende udbetaling



<1 %
Arbejdsgiver-pensioner



Privatkunder **Erhvervskunder** **Landbrugskunder**



42 %
af totalsalg
Assurandører
Formidler kundekontakten til konsulenterne og håndterer mere simple pensionsordninger lokalt hos kunderne.

43 %
af totalsalg
Konsulenter
Arbejder i tæt samspil med assurandørerne og fokuserer på mere komplekse pensionsordninger.

15 %
af totalsalg
Filialer
Filialernes pensionsrådgivere arbejder sammen med bankrådgiverne, der har den primære relation til kunderne.

Kundeservice-centre
Servicerer kunderne og besvarer de mere tekniske spørgsmål.

Liv og Pension

Tilfredsstillende overskud før skat på 84 mio.kr., og som følge af det pæne investeringsresultat er bonuspotentialerne øget.

De senere års høje depotrenter fortsætter på et uændret niveau i 2017 på 4,0 %.

Marked

Markedet for pension er opdelt i tre typer af ordninger:

- Individuelle ordninger uden begrænsninger, der kan være firma- eller privatbetalt
- Firmaordninger, hvor medarbejdere obligatorisk eller valgfrit er omfattet af en pensionsaftale mellem firmaet og en pensionsudbyder
- Arbejdsmarkedstilknyttede ordninger, hvor medlemskab af et specifikt selskab eller pensionskasse er tvungent

Produktudbuddet omfatter forsikringsdækninger og forskellige opsparingsformer. De væsentligste forsikringsformer er dækning ved dødsfald, nedsat erhvervsevne, kritisk sygdom og sundhedsforsikringer, mens opsparing omfatter alderspension, ratepension eller livrenter.

Der har især på arbejdsmarkedspensionsområdet været konsolideringer gennem de senere år. Denne tendens er bl.a. et resultat af det øgede regulatoriske fokus og den deraf følgende administrationsbyrde. Der har ikke på samme vis været konsolidering på det kommercielle marked, men administrationsbyrden er tilsvarende øget her. Alm. Brand Liv og Pension har med en vækststrategi imødegået denne udvikling, ligesom selskabet fortsat arbejder på at opnå synergier ved at have fælles funktioner med den øvrige del af Alm. Brand koncernen.

Langt den største del af markedet er baseret på princippet om skattefradrag på indbetalingstidspunktet og beskatning på udbetalingstidspunktet. De senere år er mulighederne for skattefradrag blevet beskåret markant. I 2016 har der været fuld fradragsret for livrenter, et fradragsloft på 52.400 kr. for ratepension og ingen fradrag for kapitalpension. For 2016 kunne der indbetales op til 28.900 kr. til alderspension, hvor der ikke er fradrag for indbetalingen, men skattefrihed ved udbetalingen.

En række pensionsselskaber på markedet har gennem de seneste år i stadigt større omfang tilskyndet kunderne til at omlægge bestående ordninger til markedsrenteprodukter, hvilket typisk letter hensættelsesbehovet for selskabet. Alm. Brand Liv og Pension har valgt fortsat at tilbyde både gennemsnitsrenteproduktet med ydelsesgarantier og markedsrenteprodukter.

Gennemsnitsrenteproduktet giver en højere sikkerhed til kunderne, og som følge af selskabets stærke investeringsbuffere er produktet fortsat konkurrencedygtigt i forhold til markedsrenteprodukter.

Alm. Brand tilbyder også markedsrenteprodukter. Disse tilbydes gennem Alm. Brand Bank.

På finansmarkederne har det atter været et år med store udsving. Brexit gav anledning til et markant fald på aktiemarkedet, såvel som på renteniveaet. Aktiemarkedet rettede sig dog hurtigt, og da det viste sig, at effekterne i første omgang ikke blev helt så voldsomme som forventet, styrkedes renteniveauet atter. Efter det amerikanske valg af Donald Trump er markederne yderligere styrket på grund af en forventning om, at Trumps ekspansive finanspolitiske planer vil øge både væksten og finansieringsbehovet. Renteniveauet er dog fortsat 30-40 basispunkter lavere end ved årets start, idet de lange renter er dem, der er faldet mest.

Alm. Brand Liv og Pension har fastholdt den overordnede investeringsstrategi igennem året. Det har holdt det individuelle solvenskrav stabilt gennem hele perioden og betyder, at selskabet fortsat er meget stærkt rustet til at tilbyde kunderne en høj depotrente. Liv og Pension udmeldte derfor i november 2016, at selskabet fortsætter med at tilbyde en depotrente, som for fjerde år i træk er blandt markedets bedste. Den attraktive depotrente understøtter selskabets vækstambitioner.

Produktudvikling

Firmakonceptet

Det private marked for pensionsordninger er stagneret bl.a. som følge af udbredelsen af overenskomstbaserede pensionsordninger. Der er fortsat vækst i firmasegmentet. Særligt blandt selvstændige og mindre virksomheder er der potentiale for salg, idet disse firmaer i begrænset omfang har pensionsaftaler.

Derfor lancerede Alm. Brand Liv og Pension et nyt firmakoncept, som er målrettet firmapension til mindre virksomheder, der allerede er kunder i Alm. Brand Forsikring. Resultatet af initiativet er begyndt at vise sig, men forventes i endnu højere grad at bidrage til væksten i 2017.

Resultat

Det samlede resultat før skat udgjorde 84 mio.kr i 2016, hvilket er 6 mio.kr. højere end resultatet i 2015.

Resultatet er sammensat af:

- Omkostnings- og risikoresultat på 47 mio.kr.
- Renteresultat på 21 mio.kr.
- Resultat af gruppelivsforretning på 8 mio.kr.
- Resultat af ikke-bonusberettigede livrenter på 1 mio.kr.
- Egenkapitalens investeringsafkast på 7 mio.kr.

Skyggekonti er nedbragt til 8 mio.kr. fra 12 mio.kr. ultimo 2015.

Årets resultat er tilfredsstillende og svarer til en egenkapitalforrentning før skat på uændret 10 % i forhold til i 2015.

Endvidere er det tilfredsstillende, at det kollektive bonuspotentiale er forøget med 168 mio.kr. til 1.317 mio.kr. pr. 31. december 2016 i forhold til primo året. Stigningen er begrundet i det pæne investeringsafkast for 2016 og giver en gennemsnitlig bonusgrad på 20,1 %.

Bonusgrad

Implementeringen af ny regnskabsbekendtgørelse medfører en ændring i opgørelsen af bonusgraden. Bonusgraden beregnes nu som summen af det kollektive og det individuelle bonuspotentiale. Det betyder, at bonusgraden i højere grad vil påvirkes af ændringer i renten,og den vil derfor være mere volatil.

Præmier

Indbetalinger til garanterede ordninger

De løbende indbetalinger til de garanterede ordninger steg med 1,7 % til 667 mio.kr., mens engangsindbetalingerne faldt med 6,2 % til 614 mio.kr. Engangsindbetalingerne ligger dog fortsat på et højt niveau, hvorimod væksten i løbende præmier er mindre end selskabets vækstambitioner og derfor ikke tilfredsstillende. Det er selskabets strategi at øge de løbende præmier, som typisk repræsenterer et længere kundeforhold end engangsindbetalingerne.

Præmieindbetalingerne til garanterede ordninger i livsforsikringsselskabet faldt samlet med 2,2 % til 1.281 mio.kr. Kundernes pensionsformue i garanterede ordninger er som følge af væksten i løbende præmier og det fortsat høje niveau af engangsindbetalinger steget med 7 % i 2016.

Indbetalinger til markedsrenteordninger

Indbetalinger til markedsrenteordninger i banken (investeringsordninger) udgjorde 331 mio.kr. (430 mio.kr. i 2015) svarende til et fald på 22,9 %. Indbetalingerne i 2015 var ekstraordinært høje og derudover skyldes faldet, at kunderne i højere grad er søgt over i de garanterede produkter i 2016 bl.a. som følge af udviklingen i investeringsafkastet i markedsrenteordningen. Formuen i markedsrenteordningen er trods tilbagegangen i indbetalinger steget med 4 % i 2016.

Pensionsindbetalinger i alt

De samlede indbetalinger til pensioner inklusive investeringsordninger i banken faldt med 7,4 % til 1.612 mio.kr. (1.741 mio.kr. i 2015).

Udviklingen i de samlede pensionsindbetalinger lever ikke op til selskabets vækstambitioner og er derfor ikke tilfredsstillende.

Forsikringsydelser
De samlede forsikringsydelser udgjorde i alt 970 mio.kr. mod 1.103 mio.kr. i 2015.

Faldet i forsikringsydelser kan primært tilskrives, at ydelserne i 2015 fortsat var påvirket af effekten af skattereformen, der gav kunder med kapitalpensioner mulighed for at afgiftsberigtige deres ordninger til en afgiftssats på 37,3 % mod normalt 40 %.

Risikoresultat
Risikoresultatet, der er forskellen mellem opkrævede præmier til risikodækning og udgifter til erstatninger, udgjorde 63 mio.kr. mod 48 mio.kr. i 2015. Udviklingen er begrundet i et pænt forløb af såvel invalide- som dødsfaldsrisikoen og er primært et resultat af den grundige vurdering, der udføres i forbindelse med tilgangen af nye kunder. Risikoresultatet er meget tilfredsstillende.

Omkostninger
Omkostninger til erhvervelse og administration udgjorde 101 mio.kr. (84 mio.kr. i 2015). Det høje omkostningsniveau er dels et resultat af engangsforhold og dels et resultat af it-investeringer, der sker for at understøtte den fremtidige vækst. Omkostningerne i 2016 var på niveau med det forventede.

Omkostningsresultat
Omkostningsresultatet, som er forskellen mellem opkrævede omkostningsbidrag og faktiske omkostninger, faldt med 7 mio.kr. til et underskud på 16 mio.kr. Udviklingen er en konsekvens af udviklingen i erhvervelses- og administrationsomkostninger.

Genforsikring
Resultatet af genforsikring udgjorde et underskud på 4 mio.kr. (4 mio.kr. i 2015), men er tilfredsstillende i forhold til den reduktion i risikoen og dermed udsvingene i selskabets resultat, som genforsikringen giver.

Investeringsafkast af egenkapitalen
Afkastet af investeringsaktiver tilhørende egenkapitalen udgjorde 7 mio.kr., hvilket svarer til en afkastprocent på 0,8.

Egenkapitalens midler investeres primært i meget korte obligationer. Afkastet er meget tilfredsstillende i lyset af det udfordrende investeringsmiljø med meget lave og endog negative korte renter.

Investeringsafkast af kundemidler
De samlede investeringsaktiver tilhørende kunderne beløb sig ved periodens udgang til 13,0 mia.kr. Investeringsaktiverne er placeret i obligationer, aktier og ejendomme.

Samlede indbetalinger, Pension (mio.kr.)

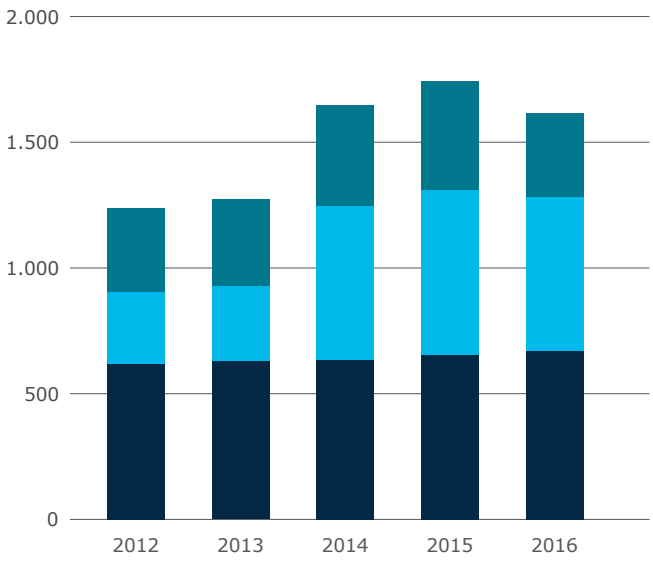

- Løbende præmieindtægter
- Engangsindskud
- Indbetaling til markedsrenteordninger (Bank)

Investeringsaktiver kundemidler



- 72 % Obligationer
- 16 % Aktier
- 12 % Ejendomme

Afkastet (før pensionsafkastskat, men efter investeringsomkostninger) af investeringsaktiverne tilhørende kunderne udgjorde 849 mio.kr. svarende til 6,3 % mod et afkast på 148 mio.kr. i 2015.

Årets afkast er positivt påvirket af rentefaldet, som har ført til kursgevinster på en stor del af obligationsbeholdningen.

Obligationer
Obligationer udgør ved årets udgang 72 % af den samlede portefølje af kundemidler.

Obligationer gav et positivt afkast på 6,3 %. Afkastet er positivt påvirket af kursreguleringer på obligationsbeholdningen som følge af rentefaldet i 2016 samt af god performance fra forvaltningen.

Finansielle instrumenter til delvis afdækning af de forsikringsmæssige forpligtelser har bidraget positivt til afkastet.

Aktier
Aktier udgør ved årets udgang 16 % af den samlede portefølje af kundemidler.

Afkastet blev på 7,3 % og er positivt påvirket af udviklingen på finansmarkederne.

Ejendomme
Ejendomme udgør ved årets udgang 12 % af porteføljen af kundemidler.

Afkastet blev på 11,3 %, hvilket er højere end forventet. Afkastet er positivt påvirket af værdiregulering af ejendomme bl.a. som følge af en forbedret udlejningssituation.

Livsforsikringshensættelser

Opgørelsen af livsforsikringshensættelserne sker efter et markedsværdiprincip med benyttelse af et forventet cash flow diskonteret med den af EIOPA offentliggjorte rentekurve. Det 10-årige punkt på rentekurven udgjorde 0,91 % ultimo 2016 mod 1,28 % primo året.

De samlede hensættelser i perioden er steget med i alt 799 mio.kr. Stigningen kan primært henføres til øget tilgang fra kunderne.

Kollektivt bonuspotentiale
Det kollektive bonuspotentiale er i 2016 forøget med 168 mio.kr. og udgjorde dermed 1.317 mio.kr. ultimo året. Dette er meget tilfredsstillende og stiller selskabet gunstigt til også fremover at kunne tilbyde kunderne en høj depotrente.

Bonusgraden
Den samlede bonusgrad udgjorde 20,1 % ultimo 2016 mod 21,2 % primo året. Udviklingen var påvirket af stigning i kundernes depoter. Det individuelle bonuspotentiale faldt i perioden, men blev mere end modsvaret af det forøgede kollektive bonuspotentiale.

Nye kunder placeres i rentegruppe 0, hvor bonusgraden udgjorde 23,6 % ultimo året. I rentegruppe 3, som indeholder kunder med høje garantier, udgjorde bonusgraden 11,6 % ultimo året, hvilket er meget tilfredsstillende. Gruppen har fortsat en forsigtig investeringspolitik med en betydelig andel obligationer og finansielle instrumenter for at sikre en god balance mellem investeringerne og forpligtelserne i gruppen.

Nedenstående tabel viser den aktuelle depotrente, bonusgrad, afkast og fordelingen af kundernes investeringsaktiver for de fire rentegrupper, som porteføljen af bonusberettigede forsikringer er opdelt i.

Det kollektive bonuspotentiale opgøres pr. kontributionsgruppe og er ved udgangen af 2016 fortsat meget tilfredsstillende.

	U74*	Rentegrp. 0	Rentegrp. 1	Rentegrp. 2	Rentegrp. 3	I alt
Grundlagsrente (% p.a.)		0,5-1,5	1,5-2,5	2,5-3,5	3,5-4,5	
Depotrente 2016 (% p.a.)		4,00	5,00	5,00	6,00	
Depotrente 2017 (% p.a.)		4,00	5,50	5,50	6,00	
Investeringsaktiver (mia.kr.)	0,1	6,9	1,5	1,3	3,2	13,0
Bonusgrad (%)		23,6	23,1	12,1	11,6	20,1
Afkast (%)		7,0	9,6	7,4	7,7	7,5
Fordeling investeringsaktiver (%):						
Obligationer	100	62	64	77	84	70
Aktier	0	23	21	8	3	16
Ejendomme	0	15	13	12	9	12
Rentederivater	0	0	2	3	4	2

*Ikke-bonusberettigede bestande

Fortjenstmargen på livsforsikringshensættelser
Fortjenstmargenen er steget med 27 mio.kr. til 365 mio.kr. ultimo 2016 fra 338 mio.kr. primo året. Stigningen skyldes den øgede tilgang fra kunderne.

Der pågår fortsat en dialog mellem branchen og Finanstilsynet omkring beregningsmetodikken for fortjenstmargenen. Dialogen med Finanstilsynet går på samspillet mellem selskabets fortjenstmargen og bonuspotentialer. Da fortjenstmargenen medgår i basiskapitalen, er det et væsentligt område, da det påvirker selskabets kapitalstruktur. På grund af Alm. Brand Liv og Pensions gunstige buffersituation, har diskussionen dog ingen betydning for hverken størrelsen af fortjenstmargenen eller livhensættelserne. Metodevalget har således ingen regnskabseffekt - men alene betydning for forholdet mellem de individuelle og kollektive bonuspotentialer. Regnskabet, herunder resultatopgørelsen, solvensopgørelsen og balancen er således retvisende uanset udfaldet af dialogen med Finanstilsynet.

Væsentlige begivenheder

Depotrenten for 2017
Alm. Brand Liv og Pension udmeldte i november 2016, at de senere års høje depotrenter fortsætter på et uændret niveau i 2017 på 4,0 %. Den attraktive depotrente understøtter selskabets vækstambitioner.

Ejendomme
Alm. Brand Liv og Pension har i slutningen af året opskrevet værdien af selskabets ejendomsbeholdning primært som følge af en forbedret udlejningssituation. Opskrivningen beløber sig til godt 100 mio.kr. og afspejler også den årlige justering af ejendommenes diskonteringsrente.

Direktørskifte
Mikael Sundby, direktør i Alm. Brand Liv og Pension, har valgt at gå på pension ved udgangen af 2016. Ny direktør i Alm. Brand Liv og Pension er Claude Reffs, som igennem de sidste syv år har været ansvarshavende aktuar i Alm. Brand Liv og Pension.

Liv og Pension

	Mio.kr.	2016	4. kvt. 2016	2015	2014	2013	2012
RESULTATOPGØRELSE	Præmier	1.281	357	1.311	1.243	928	903
	Investeringsafkast efter rentefordeling	697	83	132	945	253	856
	Forsikringsydelser	–970	–241	–1.103	–1.185	2.239	–973
	Forsikringsmæssige driftsomkostninger	–101	–32	–84	–84	–81	–79
	Resultat af genforsikring	–4	–2	–4	–4	–3	3
	Ændring i livsforsikringshensættelser	–799	–126	–121	–722	1.650	–495
	Ændring i fortjenstmargen	–27	–33	–	–	–	–
	Ændring i kollektivt bonuspotentiale	–	–	–30	–85	–240	–137
	Statsafgift af ufordelte reserver	–	–	–22	–32	–185	–
	Forsikringsteknisk resultat	**77**	**6**	**79**	**76**	**83**	**78**
	Egenkapitalens investeringsafkast	7	0	–1	2	3	12
	Resultat før skat	**84**	**6**	**78**	**78**	**86**	**90**
	Skat	–10	9	–1	–21	–21	–19
	Resultat efter skat	**74**	**15**	**77**	**57**	**65**	**71**
	Egenkapitalens afkastkrav						
	Egenkapitalens afkastkrav	7	0	–1	2	3	12
	Resultat af ikke bonusberettigede bestande	1	1	6	–3	0	–9
	Gruppeliv	8	3	17	–	–	–
	Renteresultat	21	5	17	16	11	11
	Omkostningsresultat	–16	–14	–9	–2	3	3
	Risikoresultat	63	12	48	64	71	78
	Overført til/fra skyggekonti	–	–	0	0	–2	–5
	Resultat før skat	**84**	**7**	**78**	**77**	**86**	**90**
BALANCE	Hensættelse til forsikringskontrakter, i alt	12.853	12.853	12.030	11.878	11.074	12.463
	Egenkapital, i alt	848	848	844	818	1.011	946
	Aktiver, i alt	14.394	14.394	13.908	14.246	12.993	14.366
NØGLETAL	Afkastprocent relateret til gennemsnits-renteprodukter	6,7	6,7	–	–	–	–
	Omkostningsprocent af hensættelser*	0,8	–	0,9	0,9	0,8	0,8
	Omkostninger pr. forsikret	1.415	–	1.152	1.096	1.026	961
	Egenkapitalforrentning før skat (%)	10,1	3,5	9,6	9,2	8,8	9,7
	Egenkapitalforrentning efter skat (%)	8,9	7,3	9,3	6,8	6,7	7,6
	Solvensdækning (%)**	816	816	192	197	210	211

Hoved- og nøgletal er udarbejdet med udgangspunkt i bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser. Med virkning fra den 1. januar 2016 er en ny bekendtgørelse trådt i kraft. Sammenligningstal for 2015 og tidligere er ikke tilrettet.

*Omkostningsprocenten er ikke fuldt sammenlignelig, da definitionen er ændret i 2016.

**Den angivne solvensdækning er for Alm. Brand Liv og Pension A/S, og kapitalgrundlaget er reduceret med foreslået eller udbetalt udbytte. For 2015 og tidligere er solvensdækningen opgjort efter de regler, som var gældende i de enkelte år.

Bank

Alm. Brand Bank er landsdækkende og fokuserer på bankydelser og services til private kunder, handel med og analyse af obligationer, aktier og valuta samt kapitalforvaltning, foruden leasing af biler til private og erhvervskunder.

Fremadrettede aktiviteter

Indtægter 570 mio.kr.

Udlån private 2.695 mio.kr.

Resultat før skat 62 mio.kr.

Giver kunderne *overskud* i hverdagen

Finansielle Markeder

- Ca. **45** medarbejdere
- Ca. **35** mia.kr. i værdipapirdepoter

Bank Privat

- **90** bank-, investerings- og pensionsrådgivere fordelt på **11** filialer

Leasing

- Ca. **30** medarbejdere og **7.300** biler leaset ud
- Samarbejde med importører og forhandlere over hele landet
- Distribution til erhvervskunder via egne konsulenter

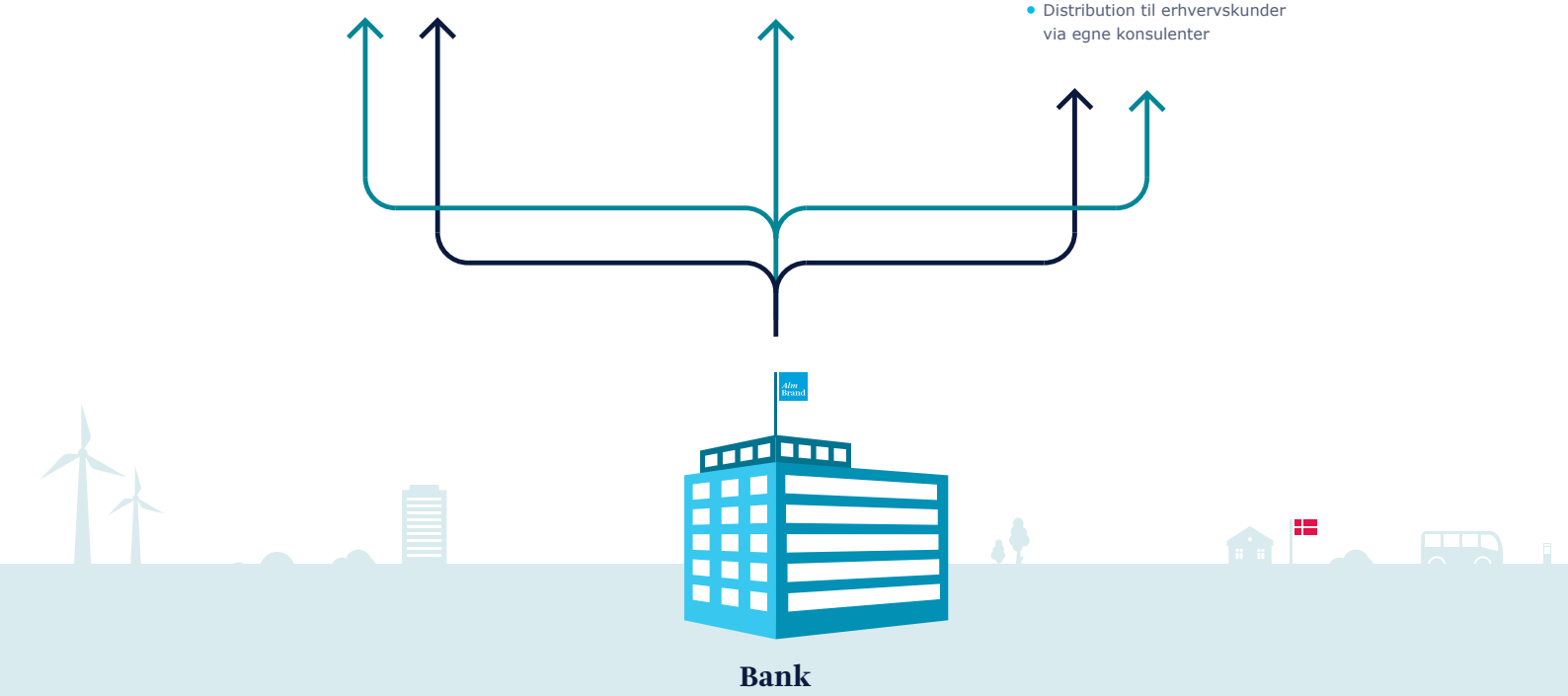

Bank

Erhvervskunder

50.000
Kunder
(Ca. 50 % er også kunder i Skadeforsikring og/eller Liv og Pension)

Privatkunder

Bank

Med et resultat før skat på 44 mio.kr. blev 2016 det første år siden 2007, hvor banken kunne fremvise et samlet overskud.

På trods af en intensiveret konkurrence har banken også i 2016 haft øget tilgang af kunder.

Marked

Privat

Privatkunder har i løbet af 2016 generelt oplevet forbedrede økonomiske betingelser. En høj beskæftigelse og et forbedret boligmarked har bidraget positivt. De historisk lave renter har dog ikke medført et øget forbrug, og nedbringelse af bankgæld prioriteres fortsat højt af de fleste privatkunder. Der har derfor været stor aktivitet med rådgivning i forbindelse med konvertering af eksisterende realkreditlån. Som følge heraf har kunderne nedbragt de efterstående lån, herunder boliglån ydet af banken selv. Samlet set har Alm. Brand Bank dog forøget sit udlån.

På trods af en intensiveret konkurrence om de mest attraktive kunder har banken også i 2016 haft øget tilgang af kunder, samtidig med at forretningsomfanget med eksisterende kunder er blevet udvidet. Det bekræfter, at en professionel og helhedsorienteret tilgang til kunderne bærer frugt.

På investeringssiden har uroen på de finansielle markeder også påvirket privatkunder, og der kan spores en større henholdenhed end i tidligere år.

Den positive økonomiske udvikling for private medfører stadig en intensiveret konkurrence om de bedste kunder. Presset på rentemarginalen for særligt denne kundegruppe er derfor fortsat i 2016. Konkurrencebilledet forventes at være uændret eller stigende i 2017, hvorfor flere kunder forventes at skifte bank. Dette kan sætte yderligere pres på rentemarginalen. Det forventes dog, at Alm. Brand - som følge af et stærkt kundekoncept og et tæt forhold til kunderne - vil blive positivt påvirket både for så vidt angår vækst som indtjening.

Finansielle markeder

Politisk usikkerhed har præget de finansielle markeder i 2016, som særligt vil blive husket for Brexit-afstemningen i UK og det amerikanske præsidentvalg. Begge begivenheder havde et overraskende udfald i forhold til markedernes forventninger, hvilket kan medføre uforudsigelige langsigtede makroøkonomiske konsekvenser. De mange usikkerheder bidrog generelt til ustabile finansielle markeder, og kundernes handelsomfang var i perioder reduceret. Omvendt har den generelle forbedring af økonomien påvirket markederne positivt.

Året for aktier startede dårligt med en høj grad af pessimisme hos de professionelle investorer, der trods negative renter lagde en forsigtig investeringsstrategi, hvilket i sig selv pressede renterne yderligere. Optimismen kom dog tilbage bl.a. på grund af en positiv vurdering af den amerikanske økonomi og en fortsættelse af ECB's opkøbsprogram, ligesom de økonomiske problemer i Kina og emerging markets trådte i baggrunden. Efter at chokeffekterne af de politiske valg i UK og USA var blevet absorberet, sluttede året med tilfredsstillende afkast på aktier, og forventningerne om en meget ekspansiv amerikansk finanspolitik løftede renterne tilbage mod niveauet fra starten af året.

Det danske realkreditsystem var i starten af året under stort pres fra den øgede regulering, som betød, at danske investorer måtte reducere kraftigt i deres beholdning af realkreditobligationer. Dette medførte, at de danske realkreditobligationer i slutningen af vinteren blev handlet på samme kreditniveauer som svage sydeuropæiske virksomhedsobligationer. I løbet af anden halvdel af 2016 fik udenlandske investorer øjnene op for dette og har siden foretaget store investeringer i danske realkreditobligationer, hvilket har reduceret spændet mellem disse og swaprenterne.

Kombinationen af forsigtighed omkring de store politiske begivenheder og tillid til det danske realkreditsystem har været de væsentligste grundsten for bankens investeringsstrategi i 2016.

Leasing

Antallet af nyindregistrerede biler steg også i 2016, og det kan konstateres, at flere og flere husholdninger vælger at lease i stedet for at købe. Andelen af nye privatleasede personbiler er således steget fra 15 % i 2015 til 22 % af det samlede salg til private i 2016. Alm. Brand er den tredje største udbyder af privatleasing i Danmark.

Forbrugernes ønske om fleksibilitet, mindre økonomisk binding og øget miljøbevidsthed kommer til at understøtte det fremtidige leasingmarked, som derfor også forventes at vokse i de kommende år. Konkurrencen forventes ligeledes at blive øget, og der bliver stillet høje krav til udbyderne for at imødekomme forbrugernes forventninger til digitalisering og fleksibilitet i de tilbudte løsninger, herunder til delebilsordninger og hyppigere udskiftning, end der ses i dag.

Markedet for leasing til erhvervskunder er uændret i forhold til tidligere og fortsat stærkt konkurrencepræget. Der opleves også her en stigning i andelen af leasede firmabiler, der nu udgør 73 %, og for varevogne er andelen øget til 77 %. Erhvervskunderne forventer i stigende grad professionel rådgivning baseret på deres specifikke behov samt rapportering og information via digitale løsninger.

Resultat

2016 blev det første år siden 2007, hvor banken kunne fremvise et samlet overskud. Således blev resultatet før skat på 44 mio.kr. og er forbedret med 375 mio.kr. i forhold til 2015. Bankens samlede resultat er bedre end forventet, og udviklingen betragtes som tilfredsstillende.

Resultatet i de fremadrettede aktiviteter blev et overskud på 62 mio.kr., hvilket er bedre end de senest udmeldte forventninger om et overskud på 50 mio.kr. Resultatet er påvirket af et lavt nedskrivningsniveau, bedre afkast af bankens investeringsaktiviteter samt en øget vækst i Leasing.

Resultatet af aktiviteter under afvikling blev et underskud på 18 mio.kr., hvilket er 7 mio.kr. bedre end den udmeldte forventning på 25 mio.kr. i underskud.

Årets samlede nedskrivninger udgjorde 50 mio.kr. (327 mio.kr. i 2015). Af nedskrivningerne i 2016 kan 56 mio.kr. henføres til aktiviteter under afvikling og er primært en følge af udfordringerne i landbruget.

Rentemarginalen for bankkoncernen blev forbedret med 0,6 %-point til 2,5 % og er positivt påvirket af nedbringelsen af fastrenteindlån samt en lavere indlånsrente. Ligeledes påvirker reduktionen af overskudslikviditeten rentemarginalen positivt.

Fremadrettede aktiviteter

Resultatet før skat udgjorde et overskud på 62 mio.kr. og er forbedret med 44 mio.kr. sammenlignet med 2015. Den positive udvikling skyldes tilbageførsel af nedskrivninger på private kunder, voksende indtægter i Leasing samt afkast fra bankens investeringsaktiviteter.

De samlede nedskrivninger var positive og udgjorde 6 mio.kr., hvilket skyldes indtægter fra tidligere afskrevne fordringer. De underliggende nedskrivninger ligger i 2016 på et normaliseret niveau og udgør 0,6 % af den gennemsnitlige portefølje.

Basisresultatet udgjorde et overskud på 50 mio.kr. mod et overskud på 98 mio.kr. i 2015. Faldet skyldes, at obligationsbeholdningen er reduceret og dermed bidrager med færre renteindtægter end tidligere. Ligeledes har der været færre indtægter sammenlignet med 2015 fra funding af bankens aktiviteter under afvikling, som har nedbragt udlånsporteføljen betydeligt i løbet af året.

Indtægter

Indtægterne udgjorde 570 mio.kr., hvilket er på niveau med 2015. Udviklingen sammensætter sig af lavere renter af obligationerne efter nedbringelse af bankens overskudslikviditet, mens leasingindtægterne er steget.

Omkostninger

Omkostninger udgjorde 367 mio.kr. og er steget med 4 % sammenlignet med 2015. Omkostninger til personale og administration er bl.a. steget som følge af opnormering i filialnettet og aktiviteter igangsat i relation til ny strategi.

Kursreguleringer

Kursreguleringerne udgjorde en kursgevinst på 5 mio.kr. mod et kurstab på 59 mio.kr. i 2015.

De renterelaterede kursreguleringer inklusive afdækning gav et tab på 11 mio.kr. (kurstab 84 mio.kr. i 2015), der kan henføres til bankens investeringsaktiviteter og afkastet

af obligationsbeholdningen, der fortrinsvis består af danske realkreditobligationer. Bankens obligationsbeholdning gav således i 2016 et afkast på 1,2 % mod et negativt afkast på 0,1 % i 2015. Den positive udvikling i obligationsafkastet skyldes indsnævring i kreditspændet og er tilfredsstillende. På aktier fik banken en kursgevinst på 7 mio.kr. mod en kursgevinst på 13 mio.kr. i 2015.

De valutarelaterede kursreguleringer udgjorde en kursgevinst på 10 mio.kr. mod en kursgevinst på 12 mio.kr. i 2015.

Nedskrivninger

Der var i 2016 tilbageførsler af nedskrivninger i bankens fremadrettede aktiviteter, som gav en indtægt på 6 mio.kr. mod en udgift på 21 mio.kr. i 2015. Nedskrivningerne er bedre end forventet og er positivt påvirket af indtægter fra tidligere afskrevne fordringer.

Forretningsaktiviteter

Privat

Resultatet før skat udgjorde et overskud på 2 mio.kr. Resultatforbedringen på 14 mio.kr. kan primært forklares med tilbageførsel af nedskrivninger fra tidligere afskrevne fordringer. Indtægterne er faldet med 10 mio.kr. i 2016, hvilket skyldes, at Privat modtager færre indtægter end tidligere for at skaffe indlån til bankens samlede funding som følge af det generelt lavere fundingbehov.

Udviklingen i antallet af Pluskunder, der bruger banken som primær bankforbindelse, fortsatte den pæne vækst og er steget med 11 % i 2016. Samtidig er den gennemsnitlige indtjening på Pluskunderne steget med 5 % sammenlignet med 2015.

Det samlede netto udlån til privatkunderne er i 2016 steget med ca. 140 mio.kr. svarende til en stigning på 5 % og udgjorde 2,7 mia.kr ultimo perioden.

Yderligere har banken haft en betydelig vækst i porteføljen af formidlede Totalkreditlån. Porteføljen er steget med mere end 1,1 mia.kr. til 7,4 mia.kr. ultimo 2016, hvilket svarer til en vækst på 18 %.

Bankens eget udlån til privatkunder samt det videreformidlede Totalkreditudlån udgør ultimo 2016 over 10 mia.kr.

Privat

Mio.kr.	2016	2015
Indtægter	208	218
Omkostninger	–212	–209
Resultat før nedskrivninger	**–4**	**9**
Nedskrivninger	6	–21
Resultat før skat	**2**	**–12**

Udlån til privatkunder (mia.kr.)

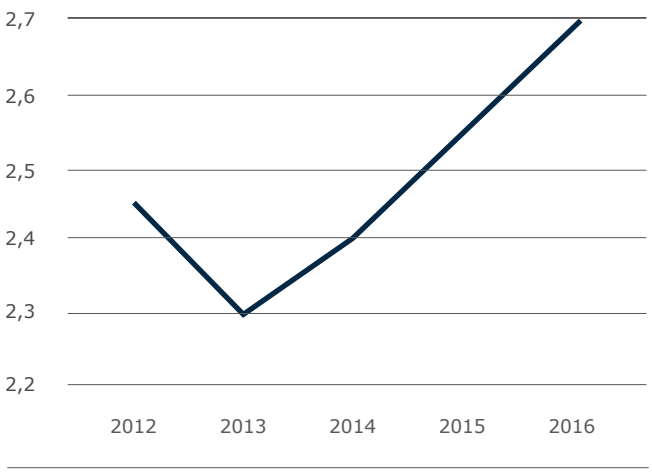

Totalkreditportefølje (mia.kr.)

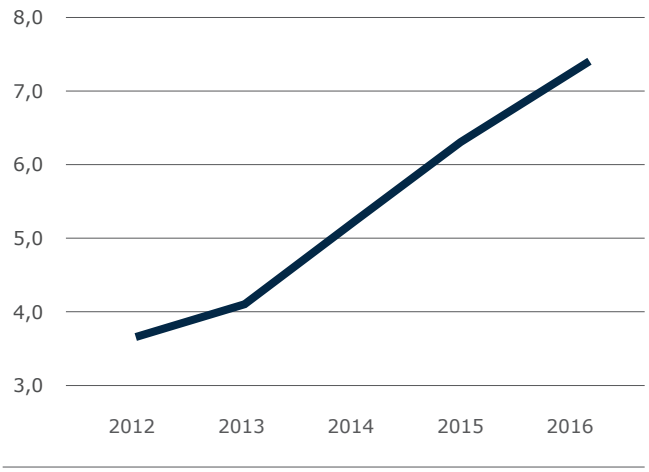

Finansielle Markeder

Mio.kr.	2016	2015
Indtægter	147	160
Omkostninger	–95	–97
Basisresultat	**52**	**63**
Kursreguleringer	18	–4
Resultat før skat	**70**	**59**

Leasing

Mio.kr.	2016	2015
Indtægter	216	171
Omkostninger	–44	–39
Afskrivninger	–153	–121
Resultat før skat	**19**	**11**

Øvrige

Mio.kr.	2016	2015
Indtægter	–1	22
Omkostninger	–16	–7
Basisresultat	**–17**	**15**
Kursreguleringer	–12	–55
Resultat før skat	**–29**	**–40**

Finansielle Markeder

Resultatet før skat er steget fra 59 mio.kr. i 2015 til 70 mio. kr. i 2016. En vis stigning var forventet, da banken i 2015 havde et tab i forbindelse med uroen omkring schweizerfrancen, mens afkastet på investeringsaktiviteterne har overrasket positivt. Omkostningerne er endvidere reduceret med 2 mio.kr. til 95 mio.kr. Indtægterne er faldet med 13 mio.kr. til 147 mio.kr. på grund af lavere kuponrenter, mens kursreguleringerne har udviklet sig positivt.

Finansielle Markeder har igen i 2016 oplevet en stigning i antallet af kunder, og privatkundernes midler er blevet forøget med ca. 15 % fra en kombination af afkast og flere investeringer via Alm. Brand. I Kapitalforvaltning er der ultimo 2016 ca. 32 mia.kr. under forvaltning, hvilket er på niveau med sidste år.

Leasing

Resultatet før skat udgjorde et overskud på 19 mio.kr. og er forbedret med 8 mio.kr. sammenlignet med 2015.

I 2016 blev der skabt en porteføljevækst fra leasingaktiviteterne på 162 mio.kr. svarende til en vækst på 25 %. Det er både leasing til privatkunder og erhvervskunder, som har drevet den positive porteføljeudvikling. De samlede leasingaktiver udgjorde 818 mio.kr. ultimo 2016 mod 655 mio.kr. ultimo 2015.

Porteføljevæksten har resulteret i, at indtægterne i 2016 er steget med 45 mio.kr. til 216 mio.kr. sammenlignet med 2015. Omkostningerne er 5 mio.kr. større sammenlignet med 2015 og er afledt af den højere aktivitet, herunder til servicering, tilbagelevering af biler samt udarbejdelse af nye aftaler.

Afskrivninger er som følge af den øgede portefølje steget med 32 mio.kr. til 153 mio.kr. i 2016.

Øvrige

Øvrige aktiviteter, der primært består af Treasury, havde i 2016 et underskud på 29 mio.kr. før skat mod et underskud på 40 mio.kr. i 2015. Årets negative resultat skyldes det negative rentemiljø og den høje overskudslikviditet.

Indtægterne er faldet med 23 mio.kr. i forhold til 2015, hvilket skyldes en reduceret obligationsbeholdning og dermed lavere renteindtægter samt færre indtægter fra funding af aktiviteter under afvikling. Trods lavere renteindtægter har obligationsbeholdningen haft et samlet tilfredsstillende afkast (inkl. kursreguleringer) og er forbedret i forhold til 2015.

Omkostninger er 9 mio.kr. højere end i 2015, som dog indeholdt tilbageførsel af hensættelser foretaget i tidligere år.

Aktiviteter under afvikling

Bankens aktiviteter under afvikling består af engagementer inden for landbrug, erhverv og pantebreve.

Resultatet af bankens aktiviteter under afvikling udgjorde et underskud på 18 mio.kr. (underskud på 349 mio.kr. i 2015), hvilket er bedre end de senest udmeldte forventninger om et underskud på 25 mio.kr.

Området er præget af en kraftig forbedring i nedskrivninger, som i 2016 udgjorde 56 mio.kr. mod 306 mio.kr. i 2015. Forbedringen skyldes et lavere nedskrivningsniveau på pantebreve og landbrug. Resultatet før nedskrivninger udgjorde et overskud på 38 mio.kr. og er forbedret med 81 mio.kr. sammenlignet med 2015. Den væsentlige resultatforbedring før nedskrivninger skyldes primært lavere fundingomkostninger, værdistigning på beholdning af aktier samt lavere personale- og administrationsomkostninger.

Det samlede udlån i afviklingsporteføljen er faldet med 375 mio.kr. til 942 mio.kr. og udgør 25 % af bankens samlede udlånsportefølje. Justeret for tab og nedskrivninger er udlånsporteføljen reduceret med 363 mio.kr., hvilket er væsentligt bedre end forventet.

Landbrug

Porteføljen består af 40 landbrugskunder, der fordeler sig med ca. 36 % svinelandbrug, ca. 45 % mælkeproducenter og ca. 19 % planteavl mv. Bankens landbrugskunder har generelt en høj gældsætning, og i en række engagementer er der en anstrengt likviditet.

Bruttoudlån til bankens landbrugssegment udgør 857 mio.kr. ultimo 2016. Udlånet er opgjort til en bogført værdi på 204 mio.kr., og de akkumulerede nedskrivninger udgjorde således 653 mio.kr. ultimo 2016.

Der har været arbejdet målrettet på at nedbringe krediteksponeringen i segmentet over de seneste år. Den tilbageværende portefølje har løbende fået svagere kreditbonitet.

Porteføljen er i 2016 reduceret med 104 mio.kr. Fratrukket tab og nedskrivninger er udlån til landbrug faldet med 59 mio.kr. Reduktionen er primært relateret til afvikling af engagementer.

Nedskrivninger udgjorde 45 mio.kr. i 2016 og er præget af, at især første halvår i 2016 har været et særdeles vanskeligt halvår. Afregningspriserne i andet halvår har rettet sig delvist op og prognoserne for 2017 tyder på forbedringer. De samlede gruppevise nedskrivninger på landbrugssegmentet udgjorde 125 mio.kr. ultimo 2016. Banken forudser fortsat forbedrede indtjeningsvilkår for erhvervet i 2017.

Erhverv

Porteføljen består af udlån til finansiering af investeringsejendomme, udlån til erhvervsvirksomheder samt ejendomsudviklingsprojekter.

Den samlede portefølje er i 2016 afviklet mere end forventet og er faldet med 237 mio.kr. til 544 mio.kr. Der har i 2016 været tilbageførsler af nedskrivninger på 15 mio.kr., da der generelt er opnået bedre dækning fra salg af ejendomme i forbindelse med afvikling af engagementer grundet stigende priser.

Porteføljen består ultimo 2016 af 92 engagementer.

Krediteksponering afviklingsporteføljen

	Krediteksponering			Tab og nedskrivninger						
Mio.kr.	2015	2016	Andel i %	I alt 2015	1. kvt.	2. kvt.	3. kvt	4. kvt.	I alt 2016	Nedskr. i %[a]
Landbrug	308	204	22	274	9	10	14	12	45	18
Erhverv	781	544	58	–41	–13	–6	1	3	–15	–2
Pantebreve [b]	228	194	20	29	–8	2	1	–13	–18	–9
Udlån i alt	**1.317**	**942**	**100**	**262**	**–12**	**6**	**16**	**2**	**12**	**1**
Krediteksponering via optionsaftale på pantebreve [b]	1.588	1.329	–	44	11	7	8	18	44	3
Aktiviteter under afvikling	**2.905**	**2.271**	**–**	**306**	**–1**	**13**	**24**	**20**	**56**	**2**

[a] Tab og nedskrivninger i procent af den gennemsnitlige portefølje i 2016. Procenten kan ikke sammenlignes med nedskrivningsprocenten i hoved- og nøgletalsoversigten
[b] Nedskrivningerne indeholder kreditrelaterede kursreguleringer på pantebreve

Pantebreve

Segmentet omfatter bankens egenbeholdning af privat- og erhvervspantebreve samt den kreditmæssige pantebrevseksponering via en optionsaftale med Alm. Brand Forsikring.

Udviklingen på pantebrevssegmentet følger generelt udviklingen på boligmarkedet. Ejendomspriserne er i 2016 fortsat drevet af prisstigninger og høj omsætning i Storkøbenhavn og i de større byer, og til forskel fra i 2015 ses der også prisstigninger i områder, hvor prisniveauet i en længere periode har været stagnerende.

Antallet af tvangsauktioner har hen imod slutningen af året været svagt stigende, men er i absolutte tal fortsat på et lavt niveau. Restanceniveauet for private pantebreve er på niveau med 2015, hvorimod der er en svagt faldende tendens for så vidt angår erhvervspantebreve.

Porteføljen er i 2016 reduceret med 34 mio.kr. til 194 mio.kr., mens pantebrevseksponeringen via optionsaftalen ultimo 2016 udgjorde 1,3 mia.kr. mod 1,6 mia.kr. ultimo 2015.

Kreditrelaterede nedskrivninger på pantebreve udgør i 2016 netto 26 mio.kr. fordelt på 44 mio.kr. vedrørende optionsaftalen på pantebreve, som er indgået med Alm. Brand Forsikring og tilbageførte nedskrivninger på 18 mio.kr.

Balance

Udlån

Bankens udlån faldt med 0,5 mia.kr. og udgjorde 3,8 mia.kr. ultimo 2016.

Eksklusive koncerninterne udlån og nedskrivninger er udlånet i de fremadrettede aktiviteter steget med 96 mio.kr. og i aktiviteter under afvikling faldet med 375 mio.kr.

Indlån

Ultimo 2016 havde banken indlån for 7,2 mia.kr. mod 8,1 mia.kr. ultimo 2015. Det var bankens forventning, at de samlede indlån skulle være nedbragt yderligere i 2016, men selv ved 0 % forrentning af indlånskonti er det ikke sket i fornødent omfang, da kundernes alternative placeringsmuligheder har været begrænsede.

Banken oplever dog fortsat en positiv forskydning af indlån fra fastforrentede højrenteindlån mod lavere forrentede variable indlån, idet de fastforrentede indlån er reduceret fra 1,8 mia.kr. til 0,7 mia.kr. i løbet af 2016.

Ultimo 2016 udgjorde de variabelt forrentede indlån 90 % af de samlede indlån mod 78 % ultimo 2015. Det er fortsat bankens strategi at nedbringe såvel de fastforrentede som de variabelt forrentede indlån.

Likviditet

Ved udgangen af 2016 udgjorde bankens likviditet 3,5 mia.kr., og den likviditetsmæssige overdækning i henhold til lov om finansiel virksomhed § 152 udgjorde 2,5 mia.kr., hvilket svarer til 278 % i forhold til lovkravet. Overdækningen er i 2016 nedbragt med 0,6 mia.kr. Banken havde ultimo 2016 et LCR-nøgletal på 312 %.

Ledelsen følger likviditeten tæt, og den likviditetsmæssige overdækning vil blive søgt nedbragt yderligere i løbet af 2017.

Kapitalreservation til kreditrisici

Bankkoncernens samlede kapitalreservation til kreditrisici er i 2016 faldet med 418 mio.kr. og udgjorde 2.535 mio.kr. ultimo 2016.

Kapitalreservationen svarede til 36 % af krediteksponeringen pr. 31. december 2016, hvilket er et fald på 1 %-point sammenlignet med ultimo 2015.

På den fremadrettede portefølje udgjorde kapitalreservationen 21 % af krediteksponeringen, og på afviklingsporteføljen udgjorde kapitalreservationen 49 % af krediteksponeringen.

Af bankkoncernens samlede kapitalreservation ultimo 2016 udgjorde de akkumulerede nedskrivninger 1.859 mio.kr. mod 2.151 mio.kr. ultimo 2015. De akkumulerede nedskrivninger var ultimo 2016 opdelt med 302 mio.kr. på den fremadrettede portefølje og 1.557 mio.kr. på afviklingsporteføljen, hvoraf 643 mio.kr. kommer fra dagsværdiregulering på pantebrevene.

Kapitalreservation til kreditrisici

Mio.kr.	31.12.2016 Balance-værdi	Kredit-eksponering[a]	Akkumulerede nedskrivninger[b]	Nødvendig kapital	Samlet reservation	Reservation/ kredit-eksponering	31.12.2015 Samlet reservation	Reservation/ kredit-eksponering
Fremadrettede portefølje	2.781	3.082	302	358	660	21%	663	22%
Afviklings-portefølje	942	3.828	1.557	304	1.861	49%	2.271	48%
I alt - ekskl. reverse-forretninger	**3.723**	**6.910**	**1.859**	**662**	**2.521**	**36%**	**2.934**	**38%**
Reverse-forretninger samt koncern-interne transaktioner	54	54	–	14	14	26%	19	6%
I alt koncern	**3.777**	**6.964**	**1.859**	**676**	**2.535**	**36%**	**2.953**	**37%**

[a] Bruttoudlån, restgæld på pantebreve samt krediteksponering via optionsaftale med Alm. Brand Forsikring
[b] Inklusive kursregulering af pantebreve

Tilsynsdiamanten

Banken efterlever ultimo 2016 de fem grænseværdier i Finanstilsynets tilsynsdiamant.

Udviklingen i bankens værdier i tilsynsdiamanten er som forventet.

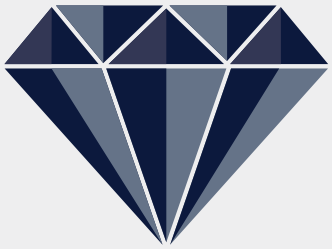

Store eksponeringer				
Grænseværdi < 125%	**2016**	18%	**2015**	28%
Udlånsvækst				
Grænseværdi < 20%	**2016**	–6%	**2015**	–9%
Funding ratio				
Grænseværdi < 1	**2016**	0,50	**2015**	0,52
Ejendomseksponering				
Grænseværdi < 25%	**2016**	13%	**2015**	14%
Likviditetsoverdækning				
Grænseværdi > 50%	**2016**	278%	**2015**	272%

Væsentlige begivenheder

Ændring af foliorammen i Nationalbanken

Foliorammen er ultimo maj 2016 øget med 50 mio.kr. til 175 mio.kr.

Samarbejde om MobilePay

Alm. Brand Bank tilsluttede sig i november 2016 det nye distributionspartnerskab bag MobilePay sammen med en række andre mindre pengeinstitutter. Aftalen indebærer, at Alm. Brand Bank nu kan tilbyde det foretrukne valg inden for mobilbetalinger. SWIPP er som konsekvens heraf ophørt den 28. februar 2017.

Begivenheder efter regnskabsårets afslutning

Indfrielse af hybrid kernekapital og udstedelse af nyt ansvarligt lån

Den 31. januar 2017 indfriede banken den hybride kernekapital på 175 mio.kr., som ikke længere kunne medregnes i bankens kapitalgrundlag. I samme forbindelse er banken blevet afnoteret på Nasdaq Copenhagen. Der er i stedet indgået aftale om et ansvarligt lån på 175 mio.kr. fra Alm. Brand af 1792 fmba. Det ansvarlige lån har en løbetid på 10 år med mulighed for opsigelse fra Alm. Brand Banks side efter fem år og forrentes til 5,25 % p.a. tillagt CIBOR 6.

Bank

		KONCERNTAL					
	Mio.kr.	**2016**	**4. kvt. 2016**	**2015**	**2014**	**2013**	**2012**
RESULTATOPGØRELSE	**Fremadrettede aktiviteter:**						
	Netto rente- og gebyrindtægter, Privat	208	52	218	182	179	177
	Handelsindtægter (ekskl. kursreguleringer)	144	40	181	212	240	172
	Øvrige indtægter	218	61	172	137	89	63
	Indtægter i alt	**570**	**153**	**571**	**531**	**508**	**412**
	Omkostninger	–367	–100	–352	–344	–368	–364
	Afskrivninger	–153	–44	–121	–91	–52	–33
	Basisresultat	**50**	**9**	**98**	**96**	**88**	**15**
	Kursreguleringer	6	12	–59	–31	–33	3
	Resultat af kapitalandele	0	0	0	17	–2	–6
	Alm. Brand Formue (bankens ejerandel)	–	–	–	–4	–25	–2
	Resultat før nedskrivninger	**56**	**21**	**39**	**78**	**28**	**10**
	Nedskrivninger	6	–6	–21	–17	–118	–57
	Resultat før skat, fremadrettede aktiviteter	**62**	**15**	**18**	**61**	**–90**	**–47**
	Aktiviteter under afvikling:						
	Resultat før nedskrivninger	38	5	–43	–76	–123	–49
	Nedskrivninger	–56	–20	–306	–260	–256	–423
	Resultat før skat, aktiviteter under afvikling	**–18**	**–15**	**–349**	**–336**	**–379**	**–472**
	Resultat før skat og minoritetsinteresser	**44**	**0**	**–331**	**–275**	**–469**	**–519**
	Skat	–8	1	82	116	77	128
	Resultat efter skat og før minoritetsinteresser	**36**	**1**	**–249**	**–159**	**–392**	**–391**
	Minoritetsinteresser	–	–	–	11	26	39
	Resultat efter skat	**36**	**1**	**–249**	**–148**	**–366**	**–352**
BALANCE	Udlån, fremadrettede aktiviteter	2.835	2.835	2.981	2.585	2.568	2.754
	Udlån, aktiviteter under afvikling	942	942	1.317	2.069	4.772	5.642
	Indlån	7.189	7.189	8.099	11.076	10.936	11.325
	Egenkapital	1.521	1.521	1.495	1.744	1.696	1.169
	Heraf minoritetsinteresser	–	–	–	–	193	173
	Balance	9.699	9.699	10.416	14.411	16.296	17.903
NØGLETAL	Rentemarginal (%)	2,5	2,5	1,9	1,7	1,6	1,4
	Indtjening pr. omkostningskrone	1,07	1,0	0,59	0,56	0,38	0,42
	Årets nedskrivningsprocent	0,4	0,3	3,9	2,1	2,1	2,8
	Solvensprocent	18,1	18,1	17,2	17,8	18,4	18,5
	Egenkapitalforrentning før skat (%)	2,9	0,0	–20,4	–17,3	–33,8	–41,6
	Egenkapitalforrentning efter skat (%)	2,4	0,2	–15,4	–10,0	–27,9	–30,6

CSR

Siden 1792 har Alm. Brand sikret trygge og ordentlige rammer for kunderne. Ordentlighed er vores løfte til kunderne og til samfundet.

Alm. Brand ønsker at drive forretning på en ansvarlig og bæredygtig måde.

Alm. Brand ønsker at drive forretning på en ansvarlig og bæredygtig måde. Alm. Brands vision er: "Vi tager hånd om vores kunder". "Tager hånd om" gælder ikke kun i kundeforhold, men også i medarbejderforhold, miljø- og klimaforhold samt samfundsforhold generelt.

Alm. Brand har i overensstemmelse med sin CSR-målsætning for 2016 udarbejdet en CSR-politik, som beskriver koncernens holdning og tilgang til samfundsansvar på fem hovedområder. Politikken er godkendt af bestyrelsen.

CSR-politikken fokuserer på miljø og klima, sociale forhold og medarbejderforhold, antikorruption og bestikkelse, menneskerettigheder samt socialt ansvarlige investeringer. Indsatsområderne er valgt, så de støtter op omkring Alm. Brands forretning.

Alm. Brand planlægger i 2017 at tiltræde FN Global Compact.

I det følgende gives et kort resume af politikken for hvert fokusområde, årets mål og aktiviteter, væsentlige risici samt mål og forventninger til indsatsen i det kommende år. Koncernens CSR rapport 2016 kan findes på almbrand.dk/CSRrapport-2016, mens Alm. Brands samlede CSR materiale, herunder koncernens CSR politik findes på almbrand.dk/CSR.

Miljø og klima

Alm. Brand tager hånd om miljøet og klimaet. Som led i koncernens CSR-politik på området arbejdes der målrettet på at optimere energiforbruget på alle større ejendomme og lejemål, herunder hvordan den enkelte medarbejder kan bidrage hertil. Der foretages løbende monitorering og opfølgning på energiforbrug på koncernens adresser.

Initiativer i 2016

Alm. Brand har i 2016 nået årets målsætning om at reducere elforbruget med 1,0 % i forhold til i 2015. Alm. Brand har desuden i regnskabsåret udarbejdet et klimaregnskab for 2015, som viser, at Alm. Brand også i perioden 2014-2015 har reduceret både elforbruget, det klimakorrigerede varmeforbrug og brændstofforbruget.

Det er fravalgt at købe et værktøj til at registrere antallet af print, da systemet blev vurderet til ikke at give nok værdi i forhold til omkostningen ved investeringen. En løsning, hvor print først kommer ud, når man står ved printeren, har været forsøgt i nogle afdelinger. Ordningen indføres som en frivillig ordning.

Væsentlige risici relateret til miljø og klima

De væsentligste risici relateret til miljø og klima er knyttet til koncernens energiforbrug og valg af materialer. Alm. Brand har fokus på dette og følger op på udvalgte indsatsområder, som er nærmere beskrevet i CSR-rapporten for 2016.

Initiativer for 2017

Alm. Brand vil i 2017 fortsætte indsatsen for at overvåge og optimere energiforbruget i hele koncernen, herunder udarbejde et klimaregnskab for 2016.

Sociale forhold og medarbejderforhold

Alm. Brand ønsker at stille relevant viden til rådighed for kunder og omverdenen og deltager desuden gennem sponsorater aktivt i lokalt erhvervs- og foreningsliv. Alm. Brand ønsker at tilbyde sine medarbejdere gode sociale og fysiske rammer gennem en bred vifte af tilbud. Alm. Brand har fokus på mangfoldighed og har en særskilt politik for at sikre ligelig repræsentation af de to køn i koncernens ledelsesniveauer.

Koncernens opstillede måltal og status herpå samt tiltag for at øge andelen af det underrepræsenterede køn findes i Alm. Brands CSR rapport på almbrand.dk/CSRrapport-2016.

Initiativer i 2016

Skadeforebyggelse virker

Alm. Brand ser en stor værdi i at hjælpe kunderne med at forebygge skader. Derfor har Alm. Brand i 2016, i samarbejde med Forsikring og Pension, bidraget til forsikringsbranchens generelle skadeforebyggende initiativer. Aktiviteterne dækker bl.a. forebyggelse af indbrud, bygningsskader samt stress på arbejdspladsen.

Alm. Brand har derudover iværksat en række forbyggende tiltag, som er blevet taget godt imod blandt kunderne, og som skønnes at have en positiv effekt på skadefrekvensen.

Alm. Brand har i 2016 støttet op om relevante sager gennem donationer og sponsorater, som er nærmere beskrevet i koncernens CSR-rapport.

Sundhed og trivsel på arbejdspladsen

Koncernens sundhedspolitik og fokus på et sundt arbejdsmiljø har til formål at fremme sundhed og trivsel både på arbejdspladsen og i fritiden. Der er som led i dette bl.a. i 2016 tilbudt rådgivning om arbejdsmiljø og ergonomi til gravide medarbejdere. Alm. Brand har derudover en sygdomspolitik og har siden 2012 haft en målsætning om at reducere sygefraværet, og det er lykkes at nedbringe det gennemsnitlige antal sygedage med 0,7 i perioden.

Væsentlige risici relateret til sociale forhold og medarbejderforhold

De primære risici relateret til det sociale ansvar er, at medarbejderne agerer i strid med koncernens værdier og politikker på området. Dette forebygges bl.a. gennem stort fokus på information og værdier i den interne kommunikation og uddannelsesaktiviteter for medarbejderne.

Initiativer for 2017

Kunder og omverden

Alm. Brand vil også i 2017 videreføre aktiviteterne inden for skadeforebyggelse og generel ansvarlighed i forhold til kunder og samfund. Alm. Brand overvejer desuden sponsorater, som støtter op om koncernens værdier og ansvarlige image.

Medarbejdere

Også i forhold til medarbejderne vil Alm. Brand fortsætte indsatsen for at sikre et godt arbejdsmiljø, og der vil i 2017 bl.a. være særligt fokus på forebyggelse af stress og fortsat nedbringelse af sygdomsfraværet.

Antikorruption og bestikkelse

Alm. Brand ønsker at sikre, at der ikke kan rejses tvivl om, at koncernens medarbejdere træffer beslutninger ud fra saglige kriterier. Koncernen ønsker at undgå situationer, hvor nogen kan beskylde Alm. Brand koncernen for at opnå fordele hos kunder eller andre samarbejdspartnere ved upassende gavmildhed, og at medarbejdere tilsvarende beskyttes mod uberettiget mistanke. Alm. Brand har en gavepolitik, som regulerer dette område.

Initiativer i 2016

Politikken er i 2016 blevet fulgt op med løbende information til udvalgte ledere og medarbejdere om de eksisterende regler på området, ligesom nye medarbejdere undervises i reglerne. Den gældende politik på området indgår endvidere i personalehåndbogen og i koncernens forretningsgange.

Væsentlige risici relateret til antikorruption og bestikkelse

Den primære risiko relaterer sig til eventuel anvendelse af leverandører, som ikke overholder national lovgivning og internationalt anerkendte standarder og konventioner. Derfor implementeres den hidtidige praksis på området i 2017 som formel leverandørpolitik i koncernen. Gaver over fastsatte grænser indberettes og indgår i den løbende compliancerapportering til koncernledelsen.

Initiativer i 2017

Alm. Brand vil fortsætte den løbende kommunikation og overvågning på området og vil i 2017 udarbejde en formel leverandørpolitik, som skal dække hele koncernen.

Menneskerettigheder

Alm. Brand har ikke en særskilt politik for menneskerettigheder, primært fordi koncernen opererer med Danmark som markedsområde. Til gengæld er menneskerettigheder en integreret del af koncernens politik for socialt ansvarlige investeringer.

Socialt ansvarlige investeringer

Alm. Brands investeringsvirksomhed er en del af koncernens primære driftsaktivitet og har til formål at sikre højest muligt afkast på langt sigt under hensyntagen til risikoen og en række miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige forhold. Derfor har Alm. Brand en selvstændig politik for socialt ansvarlige investeringer, der specificerer hensyn og krav til bl.a. respekt for menneske- og arbejdstagerrettigheder, overholdelse af internationale konventioner mv.

Initiativer i 2016

Politikken for socialt ansvarlige investeringer blev opdateret i november 2016.

Væsentlige risici relateret til socialt ansvarlige investeringer

Risikoen for, at Alm. Brand investerer i virksomheder eller lande, som agerer i strid med Alm. Brands værdisæt og krav til ansvarlighed, kan få alvorlige konsekvenser for koncernens image og muligheder for at drive forretning. Investeringspolitikken opdateres derfor hvert år.

Initiativer for 2017

Alm. Brand vil i 2017 fortsætte sine investeringsaktiviteter i overensstemmelse med politikken og fastholde den løbende overvågning og rapportering i henhold hertil. Politikken vil blive opdateret som led i den årlige revision heraf.

Kapitalforhold

Alm. Brand koncernen har opdateret kapitalmålsætningen.

Alm. Brand skal til enhver tid have et solidt og tilstrækkeligt kapitalgrundlag for altid at kunne tage hånd om koncernens kunder.

Alm. Brands langsigtede forretningsmæssige mål medfører, at koncernen på vegne af sine kunder påtager sig en række forskellige kalkulerede risici, og det kræver, at Alm. Brand har tilstrækkelige og tilfredsstillende kapitalforhold. Koncernens risici er yderligere beskrevet i note 50 og 51.

Bestyrelserne i Alm. Brands datterselskaber har ansvaret for, at der sker en identificering og kvantificering af de vigtigste risici. Det lovmæssige kapitalkrav sikrer, at selskaberne er tilstrækkeligt kapitaliseret til at kunne dække negative hændelser i de kommende 12 måneder, uden at kundernes fordringer kompromitteres.

Herudover har koncernens datterselskaber fastsat kapitalmålsætninger, som giver yderligere luft i forhold til de lovmæssige krav til kapital. Der er ligeledes inkluderet et tillæg i koncernens kapitalmålsætning, som specifikt relaterer sig til den ekstraordinære risiko, der er forbundet med afviklingsbanken.

Kapitalgrundlag

Koncernens kapitalgrundlag før foreslået udlodning udgjorde 5.986 mio.kr. og består af egenkapital, supplerende kapital samt Solvens II-kapitalelementerne fortjenstmargen og risikomargen. Indførelsen af de nye kapitalelementer har øget kapitalgrundlaget i Alm. Brand, men det har desuden medført en øget følsomhed i opgørelsen af kapitalgrundlaget.

For at imødegå den øgede følsomhed i kapitalgrundlaget efter indførelsen af Solvens II har Alm. Brand besluttet, at det alene er den stabile del af fortjenstmargen, der indgår som en del af udlodningspotentialet. I Alm. Brand Forsikring vurderes stabiliteten på fortjenstmargen på baggrund af en analyse, hvor fortjenstmargen stresses med en række negative scenarier. Med udgangspunkt i denne analyse vurderes 150 mio.kr. af den samlede fortjenstmargen som tilstrækkelig stabil til at indgå i udlodningspotentialet. I Alm. Brand Liv og Pension vurderes stabiliteten med udgangspunkt i bonusgraden på de enkelte bestande. Det er således kun fortjenstmargen i rentegruppe 0 og rentegruppe 1, der vurderes som tilstrækkelig stabil til at indgå i udlodningspotentialet. Den stabile fortjenstmargen i Liv og Pension udgjorde 272 mio.kr. ved udgangen af 2016.

I kapitalgrundlaget er der indregnet et tillæg af den supplerende kapital på 399 mio.kr. samt fortjenstmargen på 693 mio.kr. og fradrag af risikomargen på 54 mio.kr.

Supplerende kapital

Mio.kr.	Værdi (brutto)	Værdi i kapitalgrundlaget
Hybridkapital	175	0
Efterstillet kapital	399	399
I alt	**574**	**399**

Det lovmæssige kapitalkrav

Det samlede kapitalkrav for Alm. Brand opgøres som summen af kapitalkravene i de enkelte datterselskaber. Det lovmæssige kapitalkrav for koncernen er opgjort til 2.119 mio.kr., og overdækningen til det lovmæssige kapitalkrav ultimo 2016 var således på 3.870 mio.kr. Fratrukket foreslået udbytte og forventet aktietilbagekøbsprogram var overdækningen 2.739 mio.kr. ultimo 2016.

Forsikringsaktiviteter

Alm. Brand Forsikring A/S anvender en partiel intern model i kombination med standardmodellen i Solvens II-lovgivningen til opgørelse af selskabets solvenskapitalkrav. Forsikringsselskabet har Finanstilsynets tilladelse til fortsat at anvende den interne model fra 1. januar 2016, hvor Solvens II trådte i kraft.

Den partielle interne model er siden ultimo 2012 blevet anvendt til udregning af solvenskapitalkravet, som kan henføres til "præmie- og reserverisici" samt "naturkatastroferisici". Den partielle interne model er designet, så den afspejler forretningsstrukturen samt genforsikringsdækningerne og er baseret på selskabets egne data. Modellen omfatter alle brancher undtagen arbejdsskade og ulykke og er udviklet til at give det mest retvisende risikobillede.

Solvenskapitalkravet for Alm. Brand Forsikring A/S udgjorde 1.051 mio.kr. ved udgangen af 2016.

Alm. Brand Liv og Pension A/S benytter standardmodellen i Solvens II-lovgivningen til opgørelse af selskabets kapitalkrav. Solvenskapitalkravet for Alm. Brand Liv og Pension A/S udgjorde 137 mio.kr. ved udgangen af 2016. Niveauet på solvenskapitalkravet er relativt lavt, hvilket skyldes de høje bonuspotentialer i Alm. Brand Liv og Pension, hvor bonusgraden ultimo året udgjorde 20,1.

Solvens II-lovgivningen giver mulighed for at indregne den tabsabsorberende effekt fra et udskudt skatteaktiv ved opgørelsen af kapitalkravet. Alm. Brand har valgt at benytte denne mulighed ved opgørelsen af kapitalkravet i de to forsikringsselskaber. Effekten af det udskudte skatteaktiv ved udgangen af 2016 er en reduktion af kapitalkravet for Alm. Brand Forsikring A/S og Alm. Brand Liv og Pension A/S på henholdsvis 257 mio.kr. og 38 mio.kr.

Bankaktiviteter

Alm. Brand Bank A/S anvender Finanstilsynets 8+metode til opgørelse af det tilstrækkelige kapitalgrundlag. Opgørelsen efter 8+metoden tager udgangspunkt i 8 % af den samlede risikoeksponering, hvortil der opgøres et søjle 2-tillæg for risici, der vurderes at ligge ud over søjle 1-kravet.

På kreditområdet dækker søjle 2-tillægget eksponeringer, der udgør mere end 2 % af kapitalgrundlaget samt for kreditrisikokoncentration mod henholdsvis brancher og individuelle eksponeringer. Herudover opgøres der søjle 2-tillæg på svage engagementer, som udgør mindre end 2 % af kapitalgrundlaget.

Ud over de specificerede tillæg på kreditområdet reserverer banken søjle 2-tillæg på landbrugs- og erhvervseksponeringer, pantebreve samt privatporteføljen.

Opgørelsen af det tilstrækkelige kapitalgrundlag vedrørende markedsrisiko og operationel risiko følger ligeledes Finanstilsynets 8+metode. For en mere detaljeret gennemgang af samtlige tillæg ved fastlæggelsen af det tilstrækkelige kapitalgrundlag henvises til bankens Risikooplysninger 2016, som findes på almbrand.dk/risiko.

Solvensprocenten i bankkoncernen udgjorde 18,1 ved udgangen af 2016. Det individuelle solvensbehov udgjorde 12,4 %, hvorfor der var en overdækning på 5,7 %-point.

Kapitalmålsætning

Alm. Brand skal til enhver tid have et solidt og tilstrækkeligt kapitalgrundlag for altid at kunne tage hånd om koncernens kunder.

Kapitalmålsætningen resulterer i et kapitalbehov, som er væsentligt højere end kravene til lovpligtig minimumskapital samt selskabernes kapitalkrav. Kapitalmålsætningen afspejler, at koncernens kapitalberedskab skal være robust nok til at kunne absorbere en række udefrakommende begivenheder og fortsat være i stand til at drive forretning. Sådanne begivenheder kunne eksempelvis være situationer med ekstremt vejrlig eller ændringer i konjunkturerne, som får en væsentlig negativ effekt på bankens udlån. Endvidere skal koncernen være tilstrækkelig robust til at kunne absorbere større strukturelle fald i aktiekurser og ændrede renteniveauer.

Kapitalmålsætningen er opdateret i fjerde kvartal 2016. De nye kapitalregler i Solvens II-lovgivningen samt indfasningen af det kombinerede kapitalbufferkrav for pengeinstitutter har nødvendiggjort en revurdering af kapitalmålsætningen i koncernen. Solvens II-lovgivningen har forøget solvensoverdækningen, som samtidig er blevet mere volatil. I Alm. Brand Bank har det været nødvendigt at øge kapitalmålsætningen som følge af de nye bufferkrav. Den opdaterede kapitalmålsætning er fortsat fastlagt sådan, at Alm. Brand kan absorbere en 200-års begivenhed og være solvent bagefter.

Kapitalmålsætningen i forsikringskoncernen beregnes som 40 % af bruttopræmierne i Skadeforsikring tillagt 8 % af livforsikringshensættelserne.

I Alm. Brand Bank er kapitalmålsætningen opdateret, så der tages hensyn til den gradvise indførelse af det kombinerede kapitalbufferkrav. Det betyder, at kapitalmålsætningen hæves fra minimum 16 % af den samlede risikoeksponering

til minimum 19 % af den samlede risikoeksponering. Herudover skal overdækningen til det individuelle solvensbehov tillagt det indfasede kombinerede kapitalbufferkrav være mindst 2 %.

Kapitalmålsætningen i koncernens selskaber er fastlagt, så de på egen hånd kan modstå en 200-års begivenhed og fortsat drive forretningen videre. Da Alm. Brand koncernen er eksponeret over for forskelligartede risici i henholdsvis forsikringskoncernen og i bankkoncernen indregnes på koncernniveau en diversifikation mellem disse risici. Diversifikationen er et udtryk for, at koncernen med en vis sandsynlighed ikke oplever store kredittab i banken, samtidig med at forsikringsselskabet har store udgifter til dækning af f.eks. vejrligsskader. Diversifikationseffekten vurderes at udgøre 300 mio.kr.

I 2014 blev der inkluderet et tillæg i kapitalmålsætningen, som specifikt relaterer sig til den ekstraordinære risiko, der er forbundet med afviklingsbanken. Tillægget er opgjort til 13 % af bankens afviklingsudlån inklusive eksponeringen mod de pantebreve, som banken i 2014 solgte til Alm. Brand Forsikring A/S. Der er ikke fundet anledning til at ændre dette tillæg ved denne opdatering af kapitalmålsætningen.

Den interne kapitalmålsætning opgjort pr. 31. december 2016 udgjorde 4.428 mio.kr. svarende til, at koncernen havde en overdækning på 1.287 mio.kr. mod 762 mio.kr. ultimo 2015. Efter foreslået udbytte og forventet aktietilbagekøbsprogram udgjorde overdækningen 156 mio.kr.

Kapitalmålsætning

Mio.kr.	Kapitalmålsætning pr. 31. december 2016	Mio.kr.	Udbyttegivende kapitalgrundlag pr. 31. december 2016
Skadeforsikring (40 % af bruttopræmier)	2.011	Egenkapital	5.200
Liv og Pension (8 % af livsforsikringshensættelserne)	997	Skatteaktiver	–188
Bank (19 % af risikoeksponeringen)	1.425	Fortjenst- og risikomargen	368
A/S-tillæg afviklingsporteføljen (13 % af nettoudlån)	295	Aktietilbagekøbsprogram udestående	–64
Diversifikationseffekt	–300	Supplerende kapital	399
Kapitalmålsætning i alt	**4.428**	**Koncernens udbyttegivende kapitalgrundlag i alt**	**5.715**
Overdækning i forhold til intern kapitalmålsætning			**1.287**
Foreslået udbytte			**831**
Foreslået aktietilbagekøbsprogram			**300**

Redegørelse for *virksomhedsledelse*

Alm. Brand tilstræber størst mulig gennemsigtighed og åbenhed og er således enig i grundprincipperne i anbefalingerne for god Corporate Governance. Dette afspejles i selskabets ledelsespraksis, der for langt den overvejende del følger anbefalingerne.

60 %

af aktiekapitalen ejes af Alm. Brand af 1792 fmba.

Alm. Brand af 1792 er en forening, hvis medlemmer er Alm. Brand Forsikrings kunder. Fem ud af otte generalforsamlingsvalgte medlemmer er indstillet af hovedaktionæren.

Bestyrelsens sammensætning og organisering

Alm. Brand af 1792 fmba ejer knap 60 % af aktiekapitalen i Alm. Brand A/S, og fem ud af otte generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer er indstillet af hovedaktionæren. De øvrige generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer er uafhængige, da de ikke har nogen tilknytning til hovedaktionæren.

De fem bestyrelsesmedlemmer, der er indstillet af hovedaktionæren, er samtidig medlemmer af Alm. Brand af 1792 fmba's bestyrelse. Disse er valgt blandt medlemmerne af Alm. Brand af 1792 fmba's repræsentantskab i henhold til foreningens vedtægt.

Der offentliggøres ikke oplysninger om de indstillede medlemmers baggrund, kompetencer og rekrutteringskriterier forud for generalforsamlingen. Oplysninger om bl.a. bestyrelsesmedlemmernes øvrige direktions- og bestyrelsesposter samt særlige kompetencer fremgår af årsregnskabet. For nye kandidater oplyses øvrige direktions- og bestyrelsesposter mv. også i de fuldstændige forslag forud for ordinære generalforsamlinger.

Alm. Brand afviger fra anbefalingen om god selskabsledelse, da mindre end halvdelen af bestyrelsens generalforsamlingsvalgte medlemmer er uafhængige. Herudover er der ikke i Alm. Brands vedtægt fastsat en aldersgrænse for medlemmerne af bestyrelsen, da bestyrelsens forretningsorden indeholder en aldersgrænse for det enkelte medlem på 70 år.

Det er ledelsens opfattelse, at hovedaktionærens og de øvrige aktionærers interesser er sammenfaldende.

Bestyrelsesudvalg

Bestyrelsen har nedsat to bestyrelsesudvalg (revisionsudvalget og aflønningsudvalget). Bestyrelsens formand og næstformand, der ikke kan betegnes som uafhængige, indgår i disse udvalg, hvorfor flertallet af udvalgenes medlemmer ikke er uafhængige. Dette afviger fra anbefalingerne for god selskabsledelse, men bestyrelsen har truffet dette valg for derved at sikre stort fokus på udvalgenes arbejde.

Bestyrelsesudvalg

Revisionsudvalg	Aflønningsudvalg
Anette Eberhard (Formand)	Jørgen Hesselbjerg Mikkelsen (Formand)
Jørgen Hesselbjerg Mikkelsen	Jan Skytte Pedersen
Jan Skytte Pedersen	Anette Eberhard
	Susanne Larsen (Medarbejderrepræsentant)

På Alm. Brands hjemmeside almbrand.dk/corporategovernance er der en detaljeret beskrivelse af udvalgenes opgaver, medlemmerne af udvalgene, mødefrekvens mv. Bestyrelsen har ikke fundet det nødvendigt at nedsætte et nomineringsudvalg, da flertallet af bestyrelsesmedlemmerne er indstillet af hovedaktionæren.

Ved udvælgelse og indstilling af de uafhængige kandidater følges anbefalingen om at tage hensyn til behovet for fornyelse og til behovet for mangfoldighed i relation til bl.a. alder, international erfaring og køn, ligesom bestyrelsen inddrager ekstern assistance ved udvælgelsen af de uafhængige kandidater.

Ledelsesorganer

I overensstemmelse med dansk lovgivning ledes Alm. Brand A/S og koncernens datterselskaber efter et tostrenget ledelsessystem med en bestyrelse og en direktion. Medlemmerne af bestyrelsen og direktionen i Alm. Brand A/S er nærmere beskrevet i afsnittet Bestyrelse. Bestyrelsens og direktionens ansvar og opgaver er fastsat i bestyrelsens forretningsorden.

Bestyrelsen består af otte generalforsamlingsvalgte medlemmer og fire medarbejdervalgte medlemmer. Af de 12 bestyrelsesmedlemmer er otte mænd og fire kvinder. Bestyrelsesmedlemmernes alder, anciennitet, øvrige ledelseshverv og særlige kompetencer fremgår af oversigterne over ledelseshverv på siderne 59-63. Ebbe Castella, Karen Sofie Hansen-Hoeck og Anette Eberhard anses for uafhængige, da de ikke tillige er medlemmer af selskabets hovedaktionærs bestyrelse.

I forbindelse med indstilling af nye bestyrelsesmedlemmer lægger bestyrelsen vægt på, at følgende kompetencer er repræsenteret i bestyrelsen som helhed: generel ledelsesmæssig erfaring, erfaring fra Alm. Brand koncernens kundesegmenter, erfaring med revisions- og regnskabsforhold særligt med henblik på deltagelse i revisionsudvalget, indsigt i finansielle forhold, indsigt i juridiske forhold, indsigt i økonomiske forhold og overordnet indsigt i it-mæssige forhold.

Bestyrelsen evaluerer sine samlede kompetencer og sin arbejdsform en gang årligt. Evalueringen ledes af bestyrelsesformanden. Resultatet af evalueringen indgår fremadrettet i bestyrelsesarbejdet.

Der er afholdt 10 bestyrelsesmøder i 2016.

En yderligere beskrivelse af koncernens ledelsesmæssige og organisatoriske struktur findes på almbrand.dk/ledelsesstruktur.

Lønpolitik

Alm. Brands lønpolitik findes på hjemmesiden. I lønpolitikken er der bl.a. oplysninger om koncernens aktiebaserede aflønning. Herudover findes der yderligere oplysninger om bestyrelsens, direktionens og væsentlige risikotageres vederlag i årsregnskabets note 29. Læs mere på almbrand.dk/corporategovernance.

Selskabet efterlevede i 2015 den i årsregnskabet 2015 beskrevne lønpolitik og har i 2016 efterlevet den i 2016 vedtagne lønpolitik.

Bestyrelsen

Bestyrelsen aflønnes med faste årlige vederlag, der tilstræbes afpasset efter bestyrelsesarbejdets omfang og det ansvar, som er forbundet med bestyrelseshvervet.

I overensstemmelse med lønpolitikken aflønnes bestyrelsesmedlemmerne ikke med incitamentsprogrammer.

Ifølge anbefalingerne for god selskabsledelse skal bestyrelsens vederlag for indeværende regnskabsår godkendes af generalforsamlingen. Bestyrelsen finder, at det er tilstrækkeligt, at generalforsamlingen godkender bestyrelsens vederlag for det forgangne år som led i godkendelsen af årsregnskabet, og at formanden på generalforsamlingen redegør for bestyrelsens forventede vederlag for indeværende regnskabsår.

Direktionen

Vederlaget til direktionen består af en løn, der tilstræbes fastsat, så den er konkurrencedygtig i forhold til tilsvarende hverv i den finansielle sektor. I tillæg til lønnen indbetaler selskabet pensionsbidrag, ligesom firmabil, fri telefon og andre sædvanlige lønsubstitutter indgår i vederlaget.

Som en del af den faste løn blev der i 2012 etableret en aktieoptionsordning for direktionen. Ordningen ophørte den 31. marts 2016. I 2016 modtog direktionen samlet 101.271 aktieoptioner med en kursværdi på tildelingstidspunktet på 599.569 kr., hvoraf 399.713 kr. vedrører regnskabsåret 2015. Der blev etableret en aktielønsordning pr. 1. juli 2016, og den 5. december 2016 tildeltes 7.493 aktier til en kursværdi på 367.250 kr. for andet halvår 2016. Tildelingen af aktier som aktieløn sker i henholdsvis juni og december.

Samlet modtog direktionen 8,7 mio.kr. i 2016 i vederlag inklusive værdien af aktieoptioner og aktieløn. Direktionens vederlag reguleres hvert andet år.

Øvrige ledere og specialister
Koncernens ledergruppe (ABKO) har i første kvartal 2016 modtaget aktieoptioner som en del af lønnen. Fra 1. juli 2016 afholdes en mindre del af den faste løn i form af aktier.

For koncernens øvrige ledere og specialister har der igennem nogle år været en bonusordning med både fælles og individuelle mål. Ordningen er en integreret del af den almindelige lønregulering af denne gruppe medarbejdere og omfatter op til 200 personer.

Der eksisterer desuden en bonusordning i kundeservicecentrene, der er målrettet et forbedret salg og en øget service over for privatkunder.

Regnskabsaflæggelsesprocessen

Bestyrelsen og direktionen har det overordnede ansvar for Alm. Brands risikostyring og kontrolorganisationen i forbindelse med regnskabsaflæggelsesprocessen, herunder overholdelse af relevant lovgivning og anden regulering i relation til regnskabsaflæggelsen.

Kontrolmiljø

Bestyrelsen har vedtaget en arbejdsplan, der sikrer, at bestyrelsen mindst én gang årligt vurderer koncernens:

- Organisation
- Planer og budgetter
- Risiko for besvigelser
- Tilstedeværelse af interne regler og retningslinjer

Bestyrelsen og direktionen fastlægger og godkender overordnede politikker, procedurer og kontroller på væsentlige områder i forbindelse med regnskabsaflæggelsesprocessen. Revisionsudvalget støtter bestyrelsen i dette arbejde. Direktionen overvåger løbende overholdelse af relevant lovgivning og andre forskrifter og bestemmelser i forbindelse med regnskabsaflæggelsen og rapporterer løbende herom til bestyrelsen.

Bestyrelseshonorar

			Særskilt vederlag for			
Kr.	Honorar	Revisions-udvalg	Alm. Brand Forsikring A/S	Alm. Brand Liv og Pension A/S	Alm. Brand Bank A/S	Samlet
Jørgen Hesselbjerg Mikkelsen (formand)*	700.000	40.000	40.000	40.000	160.000	980.000
Jan Skytte Pedersen (næstformand)*	450.000	40.000	40.000	40.000	160.000	730.000
Boris Nørgaard Kjeldsen*	250.000				160.000	410.000
Henrik Christensen*	250.000		40.000	40.000		330.000
Anette Eberhard	250.000	80.000	40.000	40.000	160.000	570.000
Ebbe Castella	250.000				160.000	410.000
Per Viggo Hasling Frandsen*	250.000		40.000	40.000		330.000
Karen Sofie Hansen-Hoeck	250.000					250.000
Helle Låsby Frederiksen*	250.000					250.000
Lars Christiansen*	250.000					250.000
Susanne Larsen	250.000					250.000
Brian Egested*	250.000					250.000

I overensstemmelse med aflønningspolitikken aflønnes bestyrelsesmedlemmerne ikke med incitamentsprogrammer.
*Medlem af bestyrelsen i Alm. Brand af 1792 fmba. Alm. Brand af 1792 fmba dækker 10 % af honoraret.

Koncernens interne revision refererer og rapporterer direkte til bestyrelsen i overensstemmelse med den af intern revision forelagte og af bestyrelsen vedtagne revisionsplan. Der revideres stikprøvevis på alle forretningsgange og interne kontroller på væsentlige og risikofyldte områder, herunder årsregnskabet og regnskabsaflæggelsen.

Risikovurdering

Bestyrelsens arbejdsplan sikrer, at bestyrelsen og direktionen mindst én gang årligt foretager en overordnet vurdering af risici i forbindelse med regnskabsaflæggelsesprocessen. I den forbindelse vurderer bestyrelsen konkret koncernens organisation for så vidt angår:

- Risikomåling og risikostyring
- Regnskabs- og budgetorganisation
- Intern kontrol
- Prokuraregler
- Funktionsadskillelse eller kompenserende foranstaltninger
- It-organisation og it-sikkerhed

Bestyrelsen tager som led i risikovurderingen årligt stilling til risikoen for besvigelser. Bestyrelsen gennemfører i denne forbindelse:

- Drøftelse af ledelsens eventuelle incitament til eller motiv for regnskabsmanipulation eller anden besvigelse
- Drøftelse af ledelsesrapporteringen med henblik på at forebygge/identificere og reagere på regnskabsmanipulation

Det nedsatte revisionsudvalg understøtter bestyrelsen i disse vurderinger.

Risikostyring og regnskabsproces

Den daglige risikostyring varetages på segmentniveau ud fra risikorammer udstukket af direktionen og godkendt af bestyrelsen.

Risikostyringen koordineres af en tværgående risikokomité bestående af direktionen samt de ansvarlige for aktuariatet, kreditsekretariatet, salgsorganisationen, økonomiafdelingen og Risk Management samt de forretningsansvarlige for Skadeforsikring, Liv og Pension samt Bank.

Økonomiafdelingen er ansvarlig for udarbejdelse af års- og delårsregnskaber. De væsentligste bidragydere til regnskabsaflæggelsen er skade- og livsforsikringsaktuariaterne, som er ansvarlige for opgørelse af de forsikringsmæssige hensættelser, og Risk Management, som er ansvarlig for opgørelse af koncernens finansielle aktiver og finansielle forpligtelser. Herudover er kreditsekretariatet en væsentlig bidragyder vedrørende den regnskabsmæssige behandling af bankens udlån.

Beretningen udarbejdes af Investor Relations på baggrund af informationer fra en række afdelinger, så som Økonomi og forretningsområderne.

Der henvises i øvrigt til note 50, Kapital-og risikostyring, og note 51, Væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerheder, for en nærmere gennemgang af koncernens risici.

Whistleblower-ordning

I 2014 etablerede koncernen en whistleblower-ordning som led i implementeringen af ny lovgivning. Her har medarbejdere mulighed for anonymt at indberette overtrædelse eller mistanke om overtrædelse af den finansielle lovgivning udført af ansatte eller bestyrelsesmedlemmer i Alm. Brands selskaber. Whistleblower-ordningen er forankret i Compliance. I 2016 blev der ikke modtaget nogen indberetninger via ordningen.

Fravigelse af corporate governance-anbefalingerne

Alm. Brand er omfattet af Komitéen for god selskabsledelses anbefalinger, som kan findes på corporategovernance.dk. Alm. Brand A/S' bestyrelse tager årligt stilling til samtlige anbefalinger efter "følg eller forklar"-princippet. Den fulde redegørelse kan findes på almbrand.dk/cgrapport.

Koncernen fraviger anbefalingerne for god selskabsledelse på følgende punkter:

- Aldersgrænsen for bestyrelsesmedlemmer fremgår ikke af selskabets vedtægter, se Bestyrelsens sammensætning og organisering
- Mindst halvdelen af bestyrelsens generalforsamlingsvalgte medlemmer er ikke uafhængige, se Bestyrelsens sammensætning og organisering
- Flertallet af medlemmerne af bestyrelsesudvalgene kan ikke betegnes som uafhængige, se Bestyrelsesudvalg
- Bestyrelsen har ikke nedsat et nomineringsudvalg, se Bestyrelsesudvalg
- Udvælgelse og indstilling af bestyrelseskandidater sker kun delvist efter de anbefalede kriterier
- Der redegøres ikke i anbefalet omfang for bestyrelseskandidaters kompetencer forud for valg på generalforsamlingen
- Bestyrelsens vederlag godkendes for det forgangne år og ikke for indeværende regnskabsår, se Lønpolitik for bestyrelsen

Herudover har Alm. Brand valgt ikke at etablere en beredskabsprocedure for overtagelsesforsøg, idet det vurderes, at overtagelsesforsøg ikke er realistiske med den nuværende ejerstruktur. Endvidere fremgår aldersgrænsen for bestyrelsesmedlemmer af bestyrelsens forretningsorden og ikke af vedtægterne.

Det er bestyrelsens vurdering, at Alm. Brand samlet lever op til kriterierne for god Corporate Governance, og at ovenstående få undtagelser ikke er til ulempe eller strider imod aktionærernes eller øvrige interessenters interesser.

Aktionærforhold

Alm. Brand har i 2016 udloddet det største beløb i selskabets historie gennem udbyttebetalinger samt aktietilbagekøb.

Alm. Brand udbetalte i maj 3 kr. pr. aktie i udbytte, hvilket bringer det samlede afkast op på 18 %.

Udbyttet beløb sig til 521 mio.kr. og, hertil kom et aktietilbagekøbsprogram på op til 400 mio.kr. Bestyrelsen indstiller en samlet udlodning op til 1,1 mia.kr. for regnskabsåret 2016.

Aktieudviklingen

Aktien er i 2016 steget med 12 % fra kurs 48,40 kr. til kurs 54,00 kr. ved udgangen af 2016. Herudover udbetalte Alm. Brand i maj 3 kr. pr. aktie i udbytte, hvilket bringer det samlede afkast op på 18 %.

Året har igen i 2016 været præget af turbulens på de finansielle markeder. Særligt Brexit-afstemningen i Storbritannien i juni påvirkede både kursudviklingen og aktieomsætningen i Alm. Brand negativt. Hen over sommeren steg aktien igen og krydsede første gang kurs 50 i august. Kursen har herefter været stigende frem mod slutningen af året, dog faldt den op til det amerikanske valg i november.

De turbulente markeder var især afspejlet i MidCap-indekset og C20 Cap-indekset gennem året, og fjerde kvartal viste en markant højere stigningstakst i Alm. Brand-aktien i forhold til aktieindeksene. Både MidCap- og C20-indekset har i 2016 oplevet et mindre fald på henholdsvis -1 % og -2 %.

Hovedparten af handlen med Alm. Brand-aktien sker på Nasdaq Copenhagen, der har en andel på godt 99 % af den samlede handel.

Aktieudvikling i 2016

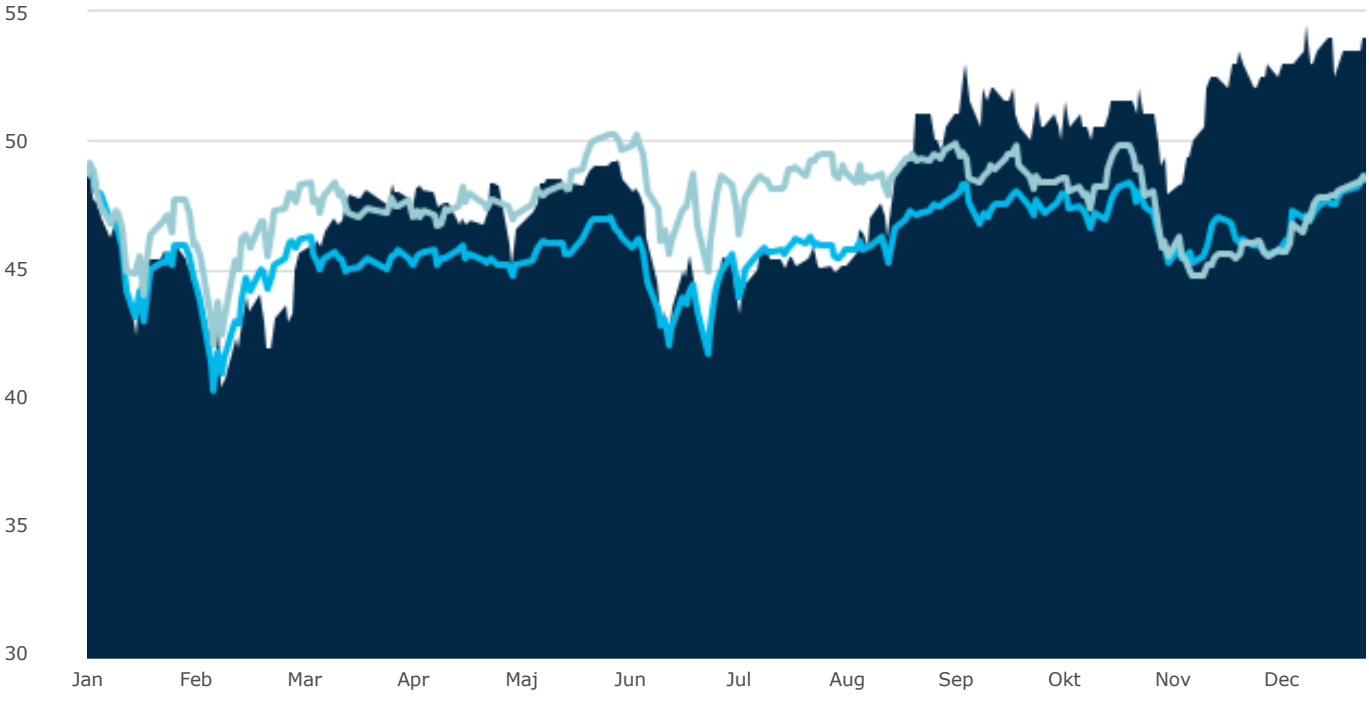

Aktiekapital og ejerforhold

Koncernen igangsatte i december 2015 et aktiekøbsprogram, der løb frem til udgangen af februar 2017 på samlet op til 400 mio.kr. Under aktietilbagekøbsprogrammet er der ved udgangen af 2016 samlet tilbagekøbt aktier for 338 mio.kr. (handelsdag).

Alm. Brand afdækker herudover koncernens aktieoptions-ordning gennem køb og salg af aktier. Ved udgangen af 2016 udgjorde Alm. Brands samlede beholdning af egne aktier 5,8 % af aktiekapitalen.

Alm. Brand A/S er et datterselskab under foreningen Alm. Brand af 1792 fmba, der med en ejerandel på 59,2 % er den eneste aktionær med en aktiebeholdning på mere end 5 %. Samlet har Alm. Brand ca. 13.000 aktionærer, og de frit omsættelige aktier (free float) udgør godt 40 %.

Danske investorer udgør den største del af aktionærerne. Andelen er øget lidt i 2016 og udgør nu 70 % af aktierne i free float. US-baserede investorer udgør en andel på 13 % og har ligget stabilt de seneste år. UK-markedet er fortsat svært for mindre og mellemstore selskaber som Alm. Brand, men andelen er dog steget i 2016.

Aktieinformation

Noteret på	Nasdaq Copenhagen
Fondskode	DK001525034-4
Ticker	ALMB
Antal aktier	1.735.000.000 stk.
Aktiestørrelse	10 kr./aktie
Aktiekapital	1.735.000.000 kr.
Stemmer	Én stemme pr. aktie
Index	Nasdaq Copenhagen's MidCap-indeks

Mindre institutionelle investorer samt private investorer udgør lige over 80 % af free float, hvilket samlet set er på niveau med 2015. Andelen af private investorer er reduceret lidt, mens de mindre institutionelle nu udgør en større andel.

Geografisk fordeling



- 67 % Danske aktionærer
- 12 % USA
- 7 % Øvrige
- 4 % Skandinavien ekskl. Danmark
- 4% UK
- 6 % Unoterede aktier

Ekskl. Alm. Brand af 1792 fmba

Investorfordeling



- 47 % Mindre institutionelle investorer
- 34 % Private investorer
- 6 % Ikke noterede eller grupperede
- 13 % Pensionskasser m.fl.

Ekskl. Alm. Brand af 1792 fmba

Udlodningspolitik

Alm. Brands kapitalgrundlag sammenholdt med kapitalmålsætningen afgør potentialet for udlodning. I et normalt år vil koncernens resultater medføre en opbygning af kapital, der overstiger koncernens kapitalmålsætning. Koncernens samlede udlodning afpasses planlagte aktiviteter, herunder investeringer, særlige risici eller manglende indtjening.

Alm. Brand forsøger at udlodde et stabilt ordinært udbytte, og herudover vil kapitalgrundlaget efter behov blive tilpasset ved brug af aktietilbagekøb og/eller ekstraordinære udbytter.

Bestyrelsen indstiller, at der udbetales et ordinært udbytte på 1,50 kr. pr. aktie samt et ekstraordinært udbytte på 3,50 kr. pr. aktie. Samlet udbetales der således i niveauet 830 mio.kr. i kontant udbytte. Herudover etableres der et nyt aktietilbagekøbsprogram, der forventes at løbe frem til ultimo marts 2018 og udgøre op til 300 mio.kr. Den samlede udlodning på basis af resultatet for 2016 beløber sig således op til 1,1 mia.kr. svarende til en udlodningsprocent på 137 %.

Investor relations

Ledelsen prioriterer løbende at møde investorer og analytikere. I forbindelse med regnskabsoffentliggørelser deltager ledelsen og IR i roadshows og har i 2016 været i England, USA samt en række vesteuropæiske lande. Dertil kommer individuelle møder med investorer samt præsentationer for større og mindre forsamlinger rettet mod professionelle og private investorer i både ind- og udland.

Investorpræsentationer, der benyttes i forbindelse med roadshows, konferencer, seminarer mv., er tilgængelige på selskabets hjemmeside. Præsentationer af selskabets års- og delårsregnskaber er endvidere tilgængelige på webcast. Dansktalende investorer har herudover mulighed for at abonnere på nyhedsmailen Alm. Brand Investor, som udsendes løbende.

På Alm. Brands hjemmeside er det muligt at se selskabsmeddelelser og øvrige investorrettede nyheder. Det er ligeledes muligt at se, hvilke analytikere der dækker Alm. Brand samt deres anbefalinger. Informationen findes på almbrand.dk/ir.

Aktiebesiddelser

	Stk. aktier pr. 01.01.2016		Stk. aktier pr. 31.12.2016	
	Personligt	Nærtbeslægtede parter	Personligt	Nærtbeslægtede parter
Bestyrelsen				
Jørgen H. Mikkelsen, Formand	138.869	139.939	138.869	139.939
Jan Skytte Pedersen, Næstformand	12.000	-	12.000	-
Boris Nørgaard Kjeldsen	8.651	-	8.651	-
Henrik Christensen	-	12.750	-	12.750
Karen Sofie Hansen-Hoeck	-	-	-	-
Anette Eberhard	-	-	3.249	-
Per Viggo Hasling Frandsen	31.000	-	31.000	-
Ebbe Castella	2.000	-	2.000	-
Helle Låsby Frederiksen	2.400	-	2.400	-
Lars Christiansen	277	-	277	-
Susanne Larsen	10.548	-	9.978	-
Brian Egested	110	-	110	-
Direktionen				
Søren Boe Mortensen	34.697	1.173	42.190	1.173

Direktionen har samlet uudnyttede aktieoptioner, der giver ret til køb af op til 563.285 aktier.

Nøgletal

	2012	2013	2014	2015	2016
Resultat pr. aktie	1,7	1,1	2,0	3,1	5,0
Børskurs/Indre værdi	0,55	0,91	1,17	1,60	1,73
Indre værdi pr. aktie	25	27	28	30	31
Kurs ultimo året	14,00	24,10	32,70	48,40	54,00
Gns. daglig omsætning (mio.kr.)	2,2	5,2	6,8	6,6	6,9
Markedsværdi (mia.kr.)	2,4	4,2	5,7	8,3	9,0
Ordinært udbytte pr. aktie			0,50	1,50	1,50
Ekstraordinært udbytte pr. aktie				1,50	3,50
Aktietilbagekøb (mio.kr.)				27	309

Finanskalender 2017

1. marts 2017	Offentliggørelse af Årsrapport 2016
26. april 2017	Ordinær generalforsamling
27. april 2017	Aktier handles eksklusive dividende
1. maj 2017	Udbetaling af udbytte
18. maj 2017	Offentliggørelse af delårsrapport for 1. kvartal 2017
24. august 2017	Offentliggørelse af delårsrapport for 1. halvår 2017
15. november 2017	Offentliggørelse af delårsrapport for 1.-3. kvartal 2017

Tre uger op til offentliggørelse af hel- og delårsrapporter har Alm. Brand stilleperiode. Den ordinære generalforsamling i Alm. Brand A/S afholdes onsdag den 26. april, kl. 11.00 på Comwell Conference Center Copenhagen, Center Boulevard 5, 2300 København S.

Bestyrelse



Jørgen Hesselbjerg Mikkelsen (formand)

Gårdejer, født i 1954
og indtrådt i 1994.



Jan Skytte Pedersen (næstformand)

Direktør, født i 1956
og indtrådt i 2010.



Boris Nørgaard Kjeldsen

Administrerende direktør,
født i 1959 og indtrådt i 2003

SÆRLIGE KOMPETENCER			
	Generel ledelsesmæssig erfaring Erfaring fra Alm. Brand koncernens kundesegmenter Erfaring med revisions- og regnskabsforhold Indsigt i finansielle forhold Indsigt i økonomiske forhold	Generel ledelsesmæssig erfaring Erfaring fra Alm. Brand koncernens kundesegmenter Erfaring med revisions- og regnskabsforhold Indsigt i finansielle forhold Indsigt i økonomiske forhold	Generel ledelsesmæssig erfaring Erfaring fra Alm. Brand koncernens kundesegmenter Erfaring med revisions- og regnskabsforhold Indsigt i finansielle forhold Indsigt i juridiske forhold Indsigt i økonomiske forhold Overordnet indsigt i it-mæssige forhold
LEDELSESHVERV			
BESTYRELSESPOSTER INDEN FOR ALM. BRAND KONCERNEN	**Formand** Alm. Brand A/S Alm. Brand Bank A/S Alm. Brand af 1792 fmba Alm. Brand Fond	**Næstformand** Alm. Brand A/S Alm. Brand Bank A/S Alm. Brand af 1792 fmba Alm. Brand Fond	–
	Medlem Alm. Brand Forsikring A/S Forsikringsselskabet Alm. Brand Liv og Pension A/S	**Medlem** Alm. Brand Forsikring A/S Forsikringsselskabet Alm. Brand Liv og Pension A/S	**Medlem** Alm. Brand A/S Alm. Brand Bank A/S Alm. Brand af 1792 fmba Alm. Brand Fond
BESTYRELSESPOSTER UDEN FOR ALM. BRAND KONCERNEN	**Formand** Danish Agro A.m.b.a Danish Agro Byggecenter A/S Danish Agro Shoppen A/S Danish Agro Finance A/S	**Formand** Ringvejens Autolakereri A/S Herm. Rasmussen A/S Herm. Rasmussen A/S Malerforretning Herm. Rasmussen A/S Erhvervsejendomme Eniig a.m.b.a	**Formand** DATEA A/S Kemp & Lauritzen A/S
	Medlem DanPiglet A/S Hesselbjerg Agro A/S Vilomix International Holding A/S Dava International Holding A/S Dan Agro Holding A/S Landbrug & Fødevarer f.m.b.a. Dava Machinery Holding A/S	**Medlem** Herm. Rasmussen A/S Holding Malerfirmaet Fr. Nielsen og Søn, Skanderborg, Aktieselskab Den Selvejende Institution Silkeborg Fodbold College Michael Sørensens Stiftelse Ejendomsselskabet Lysbroengen P/S	**Medlem** Benny Johansen & Sønner A/S DAVISTA Komplementar-selskab A/S DAVISTA K/S Ejendomsforeningen Danmark (næstformand) Arkitektgruppen A/S Rådhuspladsen A/S
DIREKTØR	J.H.M. Holding 2010 ApS	Herm. Rasmussen A/S Holding Malerfirmaet Fr. Nielsen og Søn, Skanderborg, Aktieselskab	DADES A/S (adm.dir.) DAVISTA Komplementar-selskab A/S DAVISTA K/S ApS LS nr.909 Rådhuspladsen A/S



Henrik Christensen

Advokat, født i 1950
og indtrådt i 2010.



Karen Sofie Hansen-Hoeck

Direktør, født i 1965
og indtrådt i 2013.



Anette Eberhard

Direktør, født i 1961
og indtrådt i 2015.

SÆRLIGE KOMPETENCER			
	Generel ledelsesmæssig erfaring Erfaring fra Alm. Brand koncernens kundesegmenter Indsigt i juridiske forhold Indsigt i økonomiske forhold	Generel ledelsesmæssig erfaring Erfaring med revisions- og regnskabsforhold Indsigt i juridiske forhold Indsigt i økonomiske forhold Indsigt i finansielle forhold	Generel ledelsesmæssig erfaring Erfaring fra Alm. Brand koncernens kundesegmenter Erfaring med revisions- og regnskabsforhold Indsigt i finansielle forhold Indsigt i økonomiske forhold Overordnet indsigt i it-mæssige forhold
LEDELSESHVERV			
BESTYRELSESPOSTER INDEN FOR ALM. BRAND KONCERNEN	–	–	–
	Medlem Alm. Brand A/S Alm. Brand af 1792 fmba Alm. Brand Fond Alm. Brand Forsikring A/S Forsikringsselskabet Alm. Brand Liv og Pension A/S	**Medlem** Alm. Brand A/S	**Medlem** Alm. Brand A/S Alm. Brand Bank A/S Alm. Brand Forsikring A/S Forsikringsselskabet Alm. Brand Liv og Pension A/S
BESTYRELSESPOSTER UDEN FOR ALM. BRAND KONCERNEN	**Formand** H. Klindt Petersen A/S T.E. Gruppen A/S Torben Enggaard Holding A/S Anelin A/S Rosenkrantz A/S	**Formand** Madkulturen (institution under Fødevareministeriet)	–
	Medlem Boulevarden 1 Invest ApS Musikhuset Jomfru Ane Gade ApS	**Medlem** Sirius Company A/S Danske Spil A/S Softline A/S Fairtrade Mærket Danmark Fonden	**Medlem** Sundhedsfagliges Ejendoms-aktieselskab Pensionkassen for sundhedsfaglige
DIREKTØR	Advokatanpartsselskabet Henrik Christensen Boulaw 8 ApS VGH Nr. 277 ApS Akola Aps	Fooducer ApS Retail Network ApS	EKF Danmarks Eksportkredit Eksport Kredit Finansiering A/S
INTERESSENT	Fortuna I/S Gråbrødrehus I/S	–	–



Per Viggo Hasling Frandsen

Godsejer, født i 1952
og indtrådt i 2009.



Ebbe Castella

Direktør, født i 1950
og indtrådt i 2013.



Helle Låsby Frederiksen (medarbejdervalgt)

Personaleforeningsformand,
født i 1962 og indtrådt i 2010.

SÆRLIGE KOMPETENCER			
	Generel ledelsesmæssig erfaring Erfaring fra Alm. Brand koncernens kundesegmenter Indsigt i finansielle forhold Indsigt i økonomiske forhold	Generel ledelsesmæssig erfaring Erfaring fra Alm. Brand koncernens kundesegmenter Indsigt i finansielle forhold Indsigt i økonomiske forhold	Erfaring fra Alm. Brand koncernens kundesegmenter
LEDELSESHVERV			
BESTYRELSESPOSTER INDEN FOR ALM. BRAND KONCERNEN	–	–	**Formand** Personaleforeningen i Alm. Brand Forsikring A/S
	Medlem Alm. Brand A/S Alm. Brand af 1792 fmba Alm. Brand Fond Alm. Brand Forsikring A/S Forsikringsselskabet Alm. Brand Liv og Pension A/S	**Medlem** Alm. Brand A/S Alm. Brand Bank A/S	**Medlem** Alm. Brand A/S Alm. Brand af 1792 fmba Alm. Brand Fond
BESTYRELSESPOSTER UDEN FOR ALM. BRAND KONCERNEN	**Formand** "Sia" Per Frandsen Latvia	–	–
	–	–	–
DIREKTØR	–	–	–
INTERESSENT	–	–	–



Lars Christiansen (medarbejdervalgt)

Erhvervsassurandør, født i 1971
og indtrådt i 2013.



Susanne Larsen (medarbejdervalgt)

Bankrådgiver, født i 1964
og indtrådt i 2006.



Brian Egested (medarbejdervalgt)

Afdelingschef, født i 1969
og indtrådt i 2014.

SÆRLIGE KOMPETENCER			
	Erfaring fra Alm. Brand koncernens kundesegmenter	Erfaring fra Alm. Brand koncernens kundesegmenter Indsigt i finansielle forhold	Erfaring fra Alm. Brand koncernens kundesegmenter
LEDELSESHVERV			
BESTYRELSESPOSTER INDEN FOR ALM. BRAND KONCERNEN	–	–	–
	Medlem Alm. Brand A/S Alm. Brand af 1792 fmba Alm. Brand Fond	**Medlem** Alm. Brand A/S	**Medlem** Alm. Brand A/S Alm. Brand af 1792 fmba Alm. Brand Fond
BESTYRELSESPOSTER UDEN FOR ALM. BRAND KONCERNEN	–	–	–
	–	–	–
DIREKTØR	–	–	–
INTERESSENT	–	–	–

Direktion



Søren Boe Mortensen

Adm. direktør, født i 1955 og ansat i Alm. Brand siden 1987
og indtrådt i direktionen i 1998. Adm. direktør fra december 2001.

LEDELSESHVERV

BESTYRELSESPOSTER INDEN FOR ALM. BRAND KONCERNEN	**Formand** Alm. Brand Forsikring A/S Forsikringsselskabet Alm. Brand Liv og Pension A/S Alm. Brand Præmieservice A/S Alm. Brand Ejendomsinvest A/S Pensionskassen under Alm. Brand A/S (udnævnt af direktionen) **Medlem** Alm. Brand Bank A/S
ADM. DIREKTØR	Alm. Brand A/S Alm. Brand af 1792 fmba
BESTYRELSESPOSTER UDEN FOR ALM. BRAND KONCERNEN	**Formand** Forsikringsakademiet A/S Forsikring & Pension Fonden F&P Formidling Forsikringsorganisationernes Fællessekretariat F.M.B.A

Årsregnskab *koncern*

65 *Ledelsespåtegning*

66 *Revisionspåtegninger*

71 *Regnskab*

71 Balance
72 Resultat- og totalindkomstopgørelse
73 Egenkapitalopgørelse
74 Pengestrømsopgørelse
75 Segmentrapportering, balance
76 Segmentrapportering, resultatopgørelse
77 Oversigt over noter
78 Noter

Ledelsespåtegning

Bestyrelse og direktion har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2016 for Alm. Brand A/S.

Koncernregnskabet er aflagt i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle selskaber. Årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed. Ledelsesberetningen er udarbejdet i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og moderselskabets aktiver og passiver, finansielle stilling pr. 31. december 2016 samt resultatet af koncernens og moderselskabets aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2016.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for udviklingen i koncernens og moderselskabets aktiviteter og økonomiske forhold samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som koncernen og moderselskabet kan påvirkes af.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Direktion

København, den 1. marts 2017

Søren Boe Mortensen
Adm. direktør

Bestyrelse

København, den 1. marts 2017

Jørgen Hesselbjerg Mikkelsen
Formand

Jan Skytte Pedersen
Næstformand

Ebbe Castella

Henrik Christensen

Anette Eberhard

Per Viggo Hasling Frandsen

Karen Sofie Hansen-Hoeck

Boris Nørgaard Kjeldsen

Lars Christiansen

Brian Egested

Helle Låsby Frederiksen

Susanne Larsen

Revisionspåtegninger

Intern revisions påtegning på koncernregnskabet og årsregnskabet

Konklusion

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Alm. Brand A/S for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2016, der omfatter resultat- og totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis for såvel koncernen som selskabet, samt pengestrømsopgørelse og segmentrapportering for koncernen. Koncernregnskabet udarbejdes efter International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle selskaber og årsregnskabet udarbejdes efter lov om finansiel virksomhed.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet giver et retvisende billede af koncernens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2016 samt af resultatet af koncernens aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2016 i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle selskaber.

Det er endvidere vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2016 samt af resultatet af selskabets aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2016 i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed.

Den udførte revision

Revisionen er udført på grundlag af Finanstilsynets bekendtgørelse om revisionens gennemførelse i finansielle virksomheder mv. samt finansielle koncerner og efter internationale standarder om revision vedrørende planlægning og udførelse af revisionsarbejdet.

Vi har planlagt og udført revisionen for at opnå høj grad af sikkerhed for, at koncernregnskabet og årsregnskabet som helhed ikke indeholder væsentlig fejlinformation. Vi har deltaget i revisionen af alle væsentlige og risikofyldte områder.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Vores konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med koncernregnskabet eller årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation. Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov om finansiel virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i lov om finansiel virksomhed. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Intern revision

København, den 1. marts 2017

Poul-Erik Winther
Koncernrevisionschef

Den uafhængige revisionspåtegning

Til kapitalejerne i Alm. Brand A/S

Konklusion

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Alm. Brand A/S for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2016, der omfatter balance, resultat- og totalindkomstopgørelse, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis, for såvel koncernen som selskabet samt pengestrømsopgørelse og segmentrapportering for koncernen. Koncernregnskabet udarbejdes efter International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og yderligere danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle selskaber og årsregnskabet udarbejdes efter lov om finansiel virksomhed.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet giver et retvisende billede af koncernens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2016 samt af resultatet af koncernens aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2016 i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og yderligere danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle selskaber.

Det er endvidere vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2016 samt af resultatet af selskabets aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2016 i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet". Vi er uafhængige af koncernen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Centrale forhold ved revisionen

Centrale forhold ved revisionen er de forhold, der efter vores faglige vurdering var mest betydelige ved vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2016. Disse forhold blev behandlet som led i vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet som helhed og udformningen af vores konklusion herom. Vi afgiver ikke nogen særskilt konklusion om disse forhold.

Centrale forhold

Udlån og garantier

Fastlæggelsen af nedskrivningsbehovet på udlån er forbundet med betydelig usikkerhed og i høj grad baseret på ledelsens skøn. Som følge af væsentligheden af disse skøn og størrelsen af udlån i koncernen er revision af nedskrivninger på udlån et centralt forhold ved revisionen. Koncernens udlån udgør 5.106 mio.kr. pr. 31. december 2016, og nedskrivninger herpå udgør 50 mio.kr. (heraf er 26 mio.kr. indregnet som en del af kursreguleringer) i 2016.

Principperne for opgørelse af nedskrivningsbehovet er beskrevet i anvendt regnskabspraksis, og ledelsen har nærmere beskrevet håndteringen af kreditrisici samt vurderingen af nedskrivningsbehovet i noterne 8, 28, 50 og 51.

I 2016 har udlån til landbrug krævet særlig opmærksomhed fra revisors side som følge af krisen i landbruget.

De områder med størst skøn, og som derfor kræver øget opmærksomhed ved revisionen, er:

- Vurdering af, om udlån er værdiforringet
- Værdiansættelse af sikkerheder, som indgår i opgørelsen af nedskrivningsbehovet
- Ledelsesmæssige skøn

Hvordan risikoen er adresseret i revisionen?

Baseret på vores risikovurdering har vi gennemgået nedskrivningerne og vurderet den anvendte metode samt de forudsætninger, der er lagt til grund ifølge beskrivelsen af det centrale forhold.

Vores revisionshandlinger har desuden konkret omfattet:

- Indsamling af revisionsbevis og test af processer og nøglekontroller
- Udfordring af de anvendte procedurer og metodikker for de områder, som kræver størst skøn, baseret på vores kendskab til og erfaring med sektoren
- Vurdering af ændringerne i forudsætningerne for de områder, som kræver størst skøn, imod tendenser i sektoren samt historiske observationer
- Risikobaseret test af engagementer for at sikre, at der sker rettidig identifikation af værdiforringelse af udlån - og for udlån, der er værdiforringet, at der foretages tilstrækkelig nedskrivning. I den forbindelse har vi haft særligt fokus på landbrug
- Udfordring af ledelsesmæssige skøn med særligt fokus på konsistens samt objektivitet hos ledelsen, herunder med særligt fokus på dokumentation af tilstrækkeligheden af ledelsesmæssige skøn relateret til landbrug

Hensættelse til forsikringskontrakter

Hensættelser til forsikringskontrakter udgør 20.092 mio.kr. pr. 31. december 2016 for koncernen.

Opgørelsen af hensættelser til forsikringskontrakter, der dækker præmie-, livsforsikrings- og erstatningshensættelse, er komplekse og er i et betydeligt omfang påvirket af regnskabsmæssige skøn baseret på ledelsesmæssige vurderinger og antagelser vedrørende fremtidige begivenheder. Revision af hensættelser til forsikringskontrakter er derfor et centralt forhold ved revisionen.

Vi har vurderet, at de væsentligste risici kan henføres til følgende elementer, som enten er særligt komplekse og/eller i betydeligt omfang er påvirket af ledelsesmæssige vurderinger:

- Ændringer i antagelser, herunder:
  - Dødelighed og invaliditet
  - Forventninger til fremtidig inflation
  - Direkte og indirekte omkostninger til afvikling af erstatningshensættelserne
- Ændringer i de anvendte metoder og modeller
- Bedste skøn over fremtidige erstatningsudgifter
- Opgørelse af fortjenstmargen og risikomargen
- Rentekurven med tillæg af volatilitetsjustering
- Usikkerheden særligt knyttet til langhalede brancher
- Ledelsesmæssigt tillæg til de aktuarmæssige opgørelser til imødegåelse af risikoen for en ugunstig udvikling i erstatningskrav

Alle forhold kan have en væsentlig indflydelse på målingen af hensættelserne til forsikringskontrakter og det forsikringstekniske resultat. Som en følge heraf er der risiko for, at hensættelserne til forsikringskontrakter ikke måles ved anvendelsen af passende modeller og realistiske antagelser.

Ledelsen har nærmere beskrevet principperne for opgørelse af erstatningshensættelser i "Anvendt regnskabspraksis", note 52 og de dertil knyttede væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerheder i note 51 samt nærmere specificeret de forsikringsmæssige hensættelser i note 14.

Baseret på vores risikovurdering har vi i samarbejde med vores internationalt kvalificerede aktuarer gennemgået værdiansættelsen af hensættelserne til forsikringskontrakter, der er udarbejdet af ledelsen, og vurderet de anvendte metoder, modeller samt antagelser i overensstemmelse med risikobeskrivelsen.

Vores revisionshandlinger har bl.a. omfattet:

- Vurdering og test af kontroller relateret til processer for skadesbehandling samt indregning og måling af hensættelser vedrørende anmeldte skader
- En udfordring af de anvendte modeller baseret på vores kendskab og erfaring med sektoren, herunder en gennemgang af ændringer i forhold til sidste år
- En vurdering af ændringer i forudsætninger imod tendenser i sektoren samt historiske observationer
- En evaluering af de anvendte elementer nævnt i risikobeskrivelsen, herunder en vurdering mod historiske data og markedspraksis for eksempelvis dødelighed og invaliditet
- Genberegning af hensættelser til forsikringskontrakter på udvalgte skadesforsikringsbrancher ved anvendelse af bestandsdata, herunder vurdering af ledelsesmæssige tillæg
- Genberegning af livsforsikringshensættelser for alle policer i en udvalgt rentegruppe
- Stikprøvegennemgang af hensættelsesberegning på udvalgte enkeltpolicer vedrørende livsforsikring
- Gennemgang og vurdering af antagelser for beregning af præmiehensættelse, risiko- og fortjenstmargen

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.
Vores konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med koncernregnskabet eller årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov om finansiel virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i lov om finansiel virksomhed. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Ledelsens ansvar for koncernregnskabet og årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og yderligere danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle selskaber, samt for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et koncernregnskab og et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af koncernregnskabet og årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere koncernen eller selskabet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om koncernregnskabet og årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af koncernregnskabet og årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i koncernregnskabet og årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af koncernens og selskabets interne kontrol
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige

- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i koncernregnskabet og årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at koncernen og selskabet ikke længere kan fortsætte driften
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af koncernregnskabet og årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om koncernregnskabet og årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf
- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i koncernen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Vi afgiver også en udtalelse til den øverste ledelse om, at vi har opfyldt relevante etiske krav vedrørende uafhængighed, og oplyser den om alle relationer og andre forhold, der med rimelighed kan tænkes at påvirke vores uafhængighed og, hvor dette er relevant, tilhørende sikkerhedsforanstaltninger.

Med udgangspunkt i de forhold, der er kommunikeret til den øverste ledelse, fastslår vi, hvilke forhold der var mest betydelige ved revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet for den aktuelle periode og dermed er centrale forhold ved revisionen. Vi beskriver disse forhold i vores revisionspåtegning, medmindre lov eller øvrig regulering udelukker, at forholdet offentliggøres, eller i de yderst sjældne tilfælde, hvor vi fastslår, at forholdet ikke skal kommunikeres i vores revisionspåtegning, fordi de negative konsekvenser heraf med rimelighed ville kunne forventes at veje tungere end de fordele den offentlige interesse har af sådan kommunikation.

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 33 96 35 56

København, den 1. marts 2017

Henrik Wellejus
Statsautoriseret revisor

Martin Juul Møller
Statsautoriseret revisor

Balance

		Koncernen	
Mio.kr.	**Note**	**2016**	**2015**
Aktiver			
Immaterielle aktiver	1	0	0
Domicilejendomme	2	698	675
Udskudte skatteaktiver	3	217	425
Kapitalandele i associerede virksomheder	4	0	12
Genforsikringsandele af forsikringskontrakter	5	183	242
Aktuelle skatteaktiver	6	10	10
Andre aktiver	7	1.612	1.442
Udlån	8	5.106	5.643
Investeringsejendomme	9	905	939
Investeringsaktiver	10	25.205	25.064
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	11	705	323
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender		218	306
Aktiver i alt		**34.859**	**35.081**
Passiver			
Aktiekapital		1.735	1.735
Reserver, overført resultat mv.		2.634	2.909
Foreslået udbytte		831	521
Koncernegenkapital	12	**5.200**	**5.165**
Efterstillede kapitalindskud	13	574	574
Hensættelser til forsikringskontrakter	14	20.092	19.427
Andre hensættelser	15	31	34
Udstedte obligationer	16	0	5
Andre passiver	17	1.315	1.167
Indlån	18	6.953	7.999
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	19	694	710
Passiver i alt		**34.859**	**35.081**

Eventualforpligtelser, garantier og leasingaftaler 39
Sikkerhedsstillelser 40
Nærtstående parter 41
Dagsværdi og klassifikation af finansielle aktiver, passiver og instrumenter 42
Afkast af finansielle instrumenter 43
Modregning 44
Løbetidsfordeling på finansielle instrumenter 45
Kreditrisici 46
Markedsrisici 47
Følsomhedsoplysninger 48
Nøgletal vedrørende bankkoncernen 49
Kapital- og risikostyring 50
Væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerheder 51
Anvendt regnskabspraksis 52

Resultat- og totalindkomstopgørelse

		Koncernen	
Mio.kr.	**Note**	**2016**	**2015**
Resultatopgørelse			
Indtægter			
Præmieindtægter	20	6.309	6.372
Renteindtægter mv.	21	819	915
Gebyrindtægter mv.	22	134	128
Andre indtægter fra investeringsvirksomhed	23	4	1
Resultat af kapitalandele i associerede virksomheder	24	5	1
Anden indkomst	25	223	179
Indtægter i alt		**7.494**	**7.596**
Omkostninger			
Erstatningsudgifter	26	-4.004	-4.121
Renteudgifter	27	-128	-206
Andre udgifter fra investeringsvirksomhed		-77	-58
Nedskrivning på udlån og tilgodehavender mv.	28	-23	-253
Erhvervelses- og administrationsomkostninger	29	-1.475	-1.377
Omkostninger i alt		**-5.707**	**-6.015**
Resultat af afgiven forretning	30	-251	-249
Ændring i livsforsikringshensættelser	31	-817	-121
Ændring i kollektivt bonuspotentiale		0	-45
Kursreguleringer	32	434	-499
Pensionsafkastskat	33	-120	-22
Resultat før skat		**1.033**	**645**
Skat	34	-207	-121
Resultat efter skat		**826**	**524**
Resultat pr. aktie, kr.		5,0	3,1
Resultat pr. aktie udvandet, kr.		4,9	3,1
Totalindkomstopgørelse			
Årets resultat		826	524
Poster, som kan blive omklassificeret til resultatet		0	0
Poster, som ikke kan blive omklassificeret til resultatet:			
Opskrivning domicilejendomme		9	7
Overført til kollektivt bonuspotentiale		-9	-7
Skat af anden totalindkomst		0	0
Anden totalindkomst i alt		**0**	**0**
Totalindkomst i alt		**826**	**524**
Forsikringsteknisk resultat - Skadeforsikring	35		
Egenkapitalens afkastkrav	36		
Segmentregnskab for Skade	37		
Segmentregnskab for Bank	38		

Egenkapitalopgørelse

Mio.kr.	Aktie-kapital	Sikker-heds-fonde	Andre reserver	Andre henlæg-gelser	Over-ført resultat	Fore-slået udbytte	Koncern-Egen-kapital
Egenkapital pr. 1. januar 2015	**1.735**	**182**	**0**	**1.215**	**1.628**	**87**	**4.847**
Ændring i anvendt regnskabspraksis					-62		-62
Korrigeret egenkapital pr. 1. januar 2015	**1.735**	**182**	**0**	**1.215**	**1.566**	**87**	**4.785**
Egenkapitalbevægelser i 2015:							
Årets resultat					524	0	524
Opskrivning af domicilejendomme			7		0		7
Overført kollektivt bonuspotentiale			-7		0		-7
Skat af anden totalindkomst					0		0
Totalindkomst	0	0	0	0	524	0	524
Foreslået udbytte					-521	521	0
Udbetalt udbytte					2	-87	-85
Aktieoptionsordning, udstedelse					5		5
Aktieoptionsordning, udnyttelse					4		4
Køb og salg af egne aktier					-68		-68
Egenkapitalbevægelser i alt	**0**	**0**	**0**	**0**	**-54**	**434**	**380**
Egenkapital pr. 31. december 2015	**1.735**	**182**	**0**	**1.215**	**1.512**	**521**	**5.165**
Egenkapital pr. 1. januar 2016	**1.735**	**182**	**0**	**1.215**	**1.512**	**521**	**5.165**
Ændring i anvendt regnskabspraksis					5		5
Korrigeret egenkapital pr. 1. januar 2016	**1.735**	**182**	**0**	**1.215**	**1.517**	**521**	**5.170**
Egenkapitalbevægelser i 2016:							
Årets resultat					826	0	826
Opskrivning af domicilejendomme			9		0		9
Overført kollektivt bonuspotentiale			-9		0		-9
Skat af anden totalindkomst					0		0
Totalindkomst	0	0	0	0	826	0	826
Foreslået udbytte					-831	831	0
Udbetalt udbytte					21	-521	-500
Aktieoptionsordning, udstedelse					1		1
Aktieoptionsordning, udnyttelse					34		34
Køb og salg af egne aktier					-321		-321
Kapitalbevægelser i døtre					-10		-10
Egenkapitalbevægelser i alt	**0**	**0**	**0**	**0**	**-280**	**310**	**30**
Egenkapital pr. 31. december 2016	**1.735**	**182**	**0**	**1.215**	**1.237**	**831**	**5.200**

Sikkerhedsfonde er henlagt af ubeskattede midler og skal i henhold til selskabernes vedtægter anvendes til fordel for de forsikrede. Der er afsat en udskudt skatteforpligtelse af sikkerhedsfondene.

Pengestrømsopgørelse

	Koncernen	
Mio.kr.	**2016**	**2015**
Likviditet fra drift		
Indbetalte præmier	6.177	6.257
Udbetalte erstatninger	-4.136	-4.280
Indbetalte renter, udbytter mv.	778	880
Udbetalte renter	-38	-95
Modtaget vedrørende reassurance	-220	-157
Indbetalte gebyrindtægter	160	155
Udbetalte afgivne gebyrer	-26	-27
Betalte omkostninger	-1.401	-1.498
Betalt afkastskat	-67	-168
Modtagne andre ordinære indtægter	223	179
Betalte/modtagne skatter	-63	2
Likviditet fra drift	**1.387**	**1.248**
Ændringer i investeringsplacering		
Køb af immaterielle aktiver, inventar, it-udstyr mv.	-160	-147
Køb og ombygning af ejendomme	104	-5
Salg/køb af kapitalandele	-380	359
Salg/afdrag på pantebreve og udlån	512	317
Salg/køb af obligationer	685	1.650
Ændringer i investeringsplacering	**761**	**2.174**
Ændringer i finansiering		
Salg/køb af egne aktier	-287	-64
Udbetalt udbytte	-500	-85
Efterstillede kapitalindskud	0	0
Aktieoptioner	1	5
Ændring i udstedte obligationer	-5	-16
Ændring i indlån	-1.046	-2.569
Ændring i gæld til kreditinstitutter	-17	-1.262
Ændring i anden gæld	0	-3
Ændringer i finansiering	**-1.854**	**-3.994**
Ændringer i likvide midler	**294**	**-572**
Likvide midler primo	629	1.201
Likvide midler ultimo	**923**	**629**
Likvide midler består af følgende regnskabsposter:		
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender	218	306
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker jævnfør note 11	127	155
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker jævnfør note 11	578	168
	923	629

Segmentrapportering, balance

Mio.kr.	Note	Skade	Liv	Bank	Øvrige	Elimi-nering	I alt
							2016
Aktiver							
Immaterielle aktiver	1	0	0	0	0		0
Domicilejendomme	2	0	0	0	0	698	698
Udskudte skatteaktiver	3	69	21	156	0	-29	217
Kapitalandele i associerede virksomheder	4	0	0	0	0		0
Genforsikringsandele af forsikringskontrakter	5	170	13	0	0		183
Aktuelle skatteaktiver	6	0	0	101	18	-109	10
Andre aktiver	7	647	134	973	62	-204	1.612
Udlån	8	1.329	0	3.777	0	0	5.106
Investeringsejendomme	9	16	1.580	7	0	-698	905
Investeringsaktiver	10	8.363	12.611	3.807	439	-15	25.205
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	11	0	0	688	17		705
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender		214	35	190	16	-237	218
Aktiver i alt		**10.808**	**14.394**	**9.699**	**552**	**-594**	**34.859**
Passiver							
Aktiekapital		0	0	0	1.735		1.735
Reserver, overført resultat mv.		1.647	683	1.521	-2.322	1.105	2.634
Foreslået udbytte		940	165	0	831	-1.105	831
Koncernegenkapital	12	**2.587**	**848**	**1.521**	**244**	**0**	**5.200**
Efterstillede kapitalindskud	13	149	120	175	250	-120	574
Hensættelser til forsikringskontrakter	14	7.239	12.853	0	0		20.092
Andre hensættelser	15	23	0	8	0		31
Udskudte skatteforpligtelser	3	0	0	0	29	-29	0
Aktuelle skatteforpligtelser	6	98	11	0	0	-109	0
Andre passiver	17	625	312	449	29	-100	1.315
Indlån	18	0	0	7.189	0	-236	6.953
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	19	87	250	357	0	0	694
Passiver i alt		**10.808**	**14.394**	**9.699**	**552**	**-594**	**34.859**

							2015
Aktiver							
Immaterielle aktiver	1	0	0	0	0		0
Domicilejendomme	2	0	0	0	0	675	675
Udskudte skatteaktiver	3	144	58	250	0	-27	425
Kapitalandele i associerede virksomheder	4	0	0	12	0		12
Genforsikringsandele af forsikringskontrakter	5	227	15	0	0		242
Aktuelle skatteaktiver	6	0	0	156	15	-161	10
Andre aktiver	7	616	149	822	56	-201	1.442
Udlån	8	1.588	0	4.299	0	-244	5.643
Investeringsejendomme	9	18	1.451	145	0	-675	939
Investeringsaktiver	10	8.463	12.149	4.169	300	-17	25.064
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	11	0	0	301	22	0	323
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender		58	86	262	0	-100	306
Aktiver i alt		**11.114**	**13.908**	**10.416**	**393**	**-750**	**35.081**
Passiver							
Aktiekapital		0	0	0	1.735		1.735
Reserver, overført resultat mv.		1.750	719	1.495	-2.180	1.125	2.909
Foreslået udbytte		1.000	125	0	521	-1.125	521
Koncernegenkapital	12	**2.750**	**844**	**1.495**	**76**	**0**	**5.165**
Efterstillede kapitalindskud	13	149	120	175	250	-120	574
Hensættelser til forsikringskontrakter	14	7.397	12.030	0	0		19.427
Andre hensættelser	15	24	0	10	0		34
Udskudte skatteforpligtelser	3	0	0	0	27	-27	0
Udstedte obligationer	16	0	0	0	5		5
Aktuelle skatteforpligtelser	6	152	9	0	0	-161	0
Andre passiver	17	619	388	278	35	-153	1.167
Indlån	18	0	0	8.099	0	-100	7.999
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	19	23	517	359	0	-189	710
Passiver i alt		**11.114**	**13.908**	**10.416**	**393**	**-750**	**35.081**

Segmentrapportering, resultatopgørelse

Mio.kr.	Note	Skade	Liv	Bank	Øvrige	Elimi-nering	I alt
							2016
Indtægter							
Præmier	20	5.028	1.281	0	0		6.309
Renteindtægter mv.	21	251	322	242	7	-3	819
Gebyrindtægter mv.	22	0	0	188	0	-54	134
Andre indtægter fra investeringsvirksomhed	23	1	58	6	0	-61	4
Resultat af kapitalandele i associerede virksomheder	24	0	0	5	0	0	5
Anden indkomst	25	0	0	223	0		223
Indtægter i alt		**5.280**	**1.661**	**664**	**7**	**-118**	**7.494**
Omkostninger							
Erstatningsudgifter	26	-3.034	-970	0	0		-4.004
Renteudgifter	27	-75	-5	-38	-13	3	-128
Andre udgifter fra investeringsvirksomhed		-33	-45	0	-53	54	-77
Nedskrivning på udlån og tilgodehavender mv.	28	0	0	-23	0		-23
Erhvervelses- og administrationsomkostninger	29	-851	-101	-584	0	61	-1.475
Omkostninger i alt		**-3.993**	**-1.121**	**-645**	**-66**	**118**	**-5.707**
Resultat af afgiven forretning	30	-247	-4	0	0		-251
Ændring i livsforsikringshensættelser	31	0	-826	0	0	9	-817
Kursreguleringer	32	-73	494	25	-3	-9	434
Pensionsafkastskat	33	0	-120	0	0		-120
Resultat før skat		**967**	**84**	**44**	**-62**	**0**	**1.033**
Skat	34	-204	-10	-8	15		-207
Resultat efter skat		**763**	**74**	**36**	**-47**	**0**	**826**

Mio.kr.	Note	Skade	Liv	Bank	Øvrige	Elimi-nering	I alt
							2015
Indtægter							
Præmier	20	5.061	1.311	0	0		6.372
Renteindtægter mv.	21	274	347	294	2	-2	915
Gebyrindtægter mv.	22	0	0	189	0	-61	128
Andre indtægter fra investeringsvirksomhed	23	1	55	7	0	-62	1
Resultat af kapitalandele i associerede virksomheder	24	0	0	1	0	0	1
Anden indkomst	25	0	0	179	0		179
Indtægter i alt		**5.336**	**1.713**	**670**	**2**	**-125**	**7.596**
Omkostninger							
Erstatningsudgifter	26	-3.018	-1.103	0	0		-4.121
Renteudgifter	27	-95	-5	-95	-13	2	-206
Andre udgifter fra investeringsvirksomhed		-30	-50	0	-39	61	-58
Nedskrivning på udlån og tilgodehavender mv.	28	0	0	-253	0		-253
Erhvervelses- og administrationsomkostninger	29	-807	-84	-548	0	62	-1.377
Omkostninger i alt		**-3.950**	**-1.242**	**-896**	**-52**	**125**	**-6.015**
Resultat af afgiven forretning	30	-245	-4	0	0		-249
Ændring i livsforsikringshensættelser	31	0	-121	0	0		-121
Ændring i fortjenstmargen		0	-52	0	0	7	-45
Kursreguleringer	32	-189	-193	-105	-5	-7	-499
Pensionsafkastskat	33	0	-22	0	0		-22
Resultat før skat		**952**	**79**	**-331**	**-55**	**0**	**645**
Skat	34	-214	-2	82	13		-121
Resultat efter skat		**738**	**77**	**-249**	**-42**	**0**	**524**

For yderligere segmentoplysninger henvises til note 37 Segmentregnskab for Skade og note 38 Segmentregnskab for Bank.

Oversigt over noter

Noter med henvisning

1 Immaterielle aktiver
2 Domicilejendomme
3 Udskudte skatteaktiver
4 Kapitalandele i associerede virksomheder
5 Genforsikringsandele af forsikringskontrakter
6 Aktuelle skatteaktiver
7 Andre aktiver
8 Udlån
9 Investeringsejendomme
10 Investeringsaktiver
11 Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker
12 Koncernegenkapital
13 Efterstillede kapitalindskud
14 Hensættelser til forsikringskontrakter
15 Andre hensættelser
3 Udskudte skatteforpligtelser
16 Udstedte obligationer
17 Andre passiver
18 Indlån
19 Gæld til kreditinstitutter og centralbanker
20 Præmieindtægter
21 Renteindtægter mv.
22 Gebyrindtægter mv.
23 Andre indtægter fra investeringsvirksomhed
24 Resultat af kapitalandele i associerede virksomheder
25 Anden indkomst
26 Erstatningsudgifter
27 Renteudgifter
28 Nedskrivning på udlån og tilgodehavender mv.
29 Erhvervelses- og administrationsomkostninger
30 Resultat af afgiven forretning
31 Ændring i livsforsikringshensættelser
32 Kursreguleringer
33 Pensionsafkastskat
34 Skat

Noter uden henvisning

35 Forsikringsteknisk resultat - Skadeforsikring
36 Egenkapitalens afkast - Liv og Pension
37 Segmentregnskab for Skade
38 Segmentregnskab for Bank
39 Eventualforpligtelser, garantier og leasingaftaler
40 Sikkerhedsstillelser
41 Nærtstående parter
42 Dagsværdi og klassifikation af finansielle aktiver, passiver og instrumenter
43 Afkast af finansielle instrumenter
44 Modregning
45 Løbetidsfordeling på finansielle instrumenter
46 Kreditrisici
47 Markedsrisici
48 Følsomhedsoplysninger
49 Nøgletal vedrørende bankkoncernen
50 Kapital- og risikostyring
51 Væsentlige regnskabsmæssig skøn, forudsætninger og usikkerheder
52 Anvendt regnskabspraksis

Noter

Mio.kr.	Skade	Liv	Bank	Øvrige	2016 I alt	Skade	Liv	Bank	Øvrige	2015 I alt
Note 1 Immaterielle aktiver										
Software	0				0	0				0
Immaterielle aktiver ultimo	**0**				**0**	**0**				**0**
Software										
Anskaffelsessum primo	323				323	323				323
Anskaffelsessum ultimo	323				323	323				323
Akkumulerede af- og nedskrivninger primo	-323				-323	-323				-323
Akkumulerede af- og nedskrivninger ultimo	-323				-323	-323				-323
Software ultimo	0				0	0				0

Der har ikke været bevægelser på immaterielle aktiver i året.

Note 2 Domicilejendomme		
Anskaffelsesværdi primo	620	1.092
Årets tilgang, reklassificeret fra investeringsejendom	17	0
Årets afgang, reklassificeret til investeringsejendom	0	-472
Anskaffelsesværdi ultimo	637	620
Akkumulerede opskrivninger primo	74	67
Årets opskrivninger	10	13
Tilbageført af tidligere års opskrivninger via egenkapitalen	-1	-6
Akkumulerede opskrivninger ultimo	83	74
Akkumulerede af- og nedskrivninger primo	-19	-106
Af- og nedskrivninger primo, reklassificeret fra investeringsejendom	-3	0
Årets nedskrivninger	0	-2
Tilbageført af tidligere års nedskrivninger via resultatopgørelsen	0	4
Afskrevet på årets afgang	0	85
Akkumulerede af- og nedskrivninger ultimo	-22	-19
Domicilejendomme ultimo	**698**	**675**
Omvurderet værdi primo	675	1.053
Årets tilgang	14	0
Årets afgang	0	-387
Værdiregulering indregnet via resultatopgørelsen	0	2
Værdiregulering indregnet via egenkapitalen	9	7
Omvurderet værdi ultimo	698	675
Gennemsnitlig afkastprocent, kontorejendomme	5,62%	5,65%

Koncernens domicilejendomme er i Livkoncernen klassificeret som investeringsejendomme, hvorfor reklassifikation alene er foretaget i koncernbalancen.

Dagsværdien for domicilejendomme beregnes efter afkastmetoden på baggrund af de enkelte ejendommes driftsafkast og et til ejendommen knyttet forrentningskrav, der afspejler de handler, der har fundet sted på ejendomsmarkedet op til vurderingstidspunktet. Den fremkomne dagsværdi korrigeres for deposita, mer- eller mindreleje, leje for uudlejede arealer samt udskudte vedligeholdelsesarbejder og nødvendige udgifter til indretning.

Der har ikke været ændringer i de anvendte metoder for opgørelse af dagsværdier i indeværende år.
I periodens resultat indgår en urealiseret gevinst på 2 mio.kr. under kursreguleringer.

De væsentligste ikke-observerbare input anvendt ved opgørelsen af dagsværdien er følgende:
Afkastkrav: 5,62 % (2015: 5,65 %)
Leje pr. m^2: kr. 1.545 (2015: kr. 1.544)

En stigning i afkastkravet vil medføre et fald i ejendommenes dagsværdi, mens en stigning i leje pr. m^2 i forhold til de anvendte forudsætninger vil medføre en stigning i ejendommenes dagsværdi. En generel stigning i leje pr. m^2 i de områder, hvori koncernens investeringsejendomme er beliggende, vil alt andet lige medføre et mindre fald i afkastkravet.

	2016					2015				
Mio.kr.	**Skade**	**Liv**	**Bank**	**Øvrige**	**I alt**	**Skade**	**Liv**	**Bank**	**Øvrige**	**I alt**
Note 3 Udskudte skatteaktiver										
Udskudte skatteaktiver primo	144	58	250	-27	425	219	-8	300	-25	486
Ændring i anvendt regnskabspraksis		-1			-1	18	0	0	0	18
Regulering vedrørende tidligere år	-23		14	0	-9	-53	25	23	0	-5
Årets ændring	-52	8	-108	-2	-154	-40	-3	-73	-2	-118
Årets ændring pensionsafkastskat	0	-44	0	0	-44	0	44	0	0	44
Udskudte skatteaktiver ultimo	**69**	**21**	**156**	**-29**	**217**	**144**	**58**	**250**	**-27**	**425**
Udskudt skat på sikkerhedsfonde	0	0	0	-40	-40	0	0	0	-40	-40
Udskudt skat på materielle aktiver mv.	58	0	1	3	62	74	0	2	4	80
Udskudt skat på ejendomme	0	21	0	0	21	0	14	1	0	15
Udskudt skat på goodwill	4	0	0	0	4	21	0	0	0	21
Udskudt skat på leasingaktiver	0	0	16	0	16	0	0	48	0	48
Udskudt skat på hensættelser	7	0	9	3	19	49	0	5	1	55
Udskudt skat på fremført underskud	0	0	130	5	135	0	0	194	8	202
Udskudte skatteaktiver ultimo	69	21	156	-29	217	144	14	250	-27	381
Pensionsafkastskat ultimo		0			0		44			44

Der er foretaget aktivering af udskudt skat under hensyntagen til den fremtidige indtjening og muligheden for udnyttelse. Koncernens samlede skatteaktiv ultimo 2016 udgør 226 mio.kr., hvoraf der er aktiveret 217 mio.kr. Der er modregnet udskudt skat på 40 mio.kr. på sikkerhedsfonde.

Note 4 Kapitalandele i associerede virksomheder				
Kapitalandele i associerede virksomheder				
Anskaffelsessum primo	13	13	39	39
Tilgang	0	0	0	0
Afgang	-13	-13	-26	-26
Anskaffelsessum ultimo	0	0	13	13
Op- og nedskrivninger primo	-1	-1	5	5
Udbytte	0	0	-2	-2
Årets resultat	5	5	1	1
Tilbageførte reguleringer	-4	-4	-5	0
Op- og nedskrivninger ultimo	0	0	-1	-1
Kapitalandele i associerede virksomheder ultimo	**0**	**0**	**12**	**12**

Kapitalandele i 2015 i associerede virksomheder bestod af Cibor Invest A/S, hvor Alm. Brands ejerandel udgjorde 43 %. Ejerandelen er solgt i 2016.

Hovedtal for associerede virksomheder	**Nettoindtægter**	**Årets resultat**	**Aktiver i alt**	**Forpligtelser i alt**
Cibor Invest A/S	1	0	180	138

	2016					2015				
Mio.kr.	**Skade**	**Liv**	**Bank**	**Øvrige**	**I alt**	**Skade**	**Liv**	**Bank**	**Øvrige**	**I alt**
Note 5 Genforsikringsandele af forsikringskontrakter										
Genforsikringsandel af livsforsikringshensættelse	0	13			13	0	13			13
Genforsikringsandel af præmiehensættelse	7	0			7	7	0			7
Genforsikringsandel af erstatningshensættelse	163	0			163	220	2			222
Genforsikringsandele af forsikringskontrakter ultimo	**170**	**13**			**183**	**227**	**15**			**242**
Genforsikringsandel af livsforsikringshensættelse										
Primo		13			13		21			21
Årets ændring		0			0		-8			-8
Ultimo		13			13		13			13
Genforsikringsandel af præmiehensættelse										
Primo	7	0			7	7	0			7
Årets afgivne præmier	-317	-2			-319	-323	-8			-331
Årets betalinger til reassurance	317	2			319	323	8			331
Diskontering	0	0			0	0	0			0
Ultimo	7	0			7	7	0			7
Genforsikringsandel af erstatningshensættelse										
Primo	220	2			222	291	3			294
Årets afgivne erstatninger	51	-13			38	64	-22			42
Årets modtagne betalinger fra reassurance	-108	11			-97	-135	21			-114
Diskontering	0	0			0	0	0			0
Ultimo	163	0			163	220	2			222

Alm. Brand modtager automatisk oplysninger om ændringer i security rating på reassuranceselskaber samt deres regnskabstal. Dette giver et generelt overblik over reasssurancemarkedet, og om der er nogle af de selskaber, som koncernen samarbejder med, som er i økonomiske vanskeligheder (run-off).

Hvis security ratingen for en reassurandør bliver nedjusteret til under niveauet ved indtegning af en kontrakt, har Alm. Brand ifølge kontrakten mulighed for at opsige samarbejdet. Der registreres eventuelle commutations forslag/-aftaler til mindre end 100 % af skadereserven, og der tages højde for eventuelle tvister, koncernen måtte have med reassurandørerne.

På baggrund af ovenstående vurderes det ved periodeafslutning, om der er nogle tilgodehavender fra reassurandører, hvor betaling er tvivlsom. Hvis der vurderes at være tvivlsomme poster, nedskrives der til tab. Alm. Brand har ikke væsentlige koncentrationer af kreditrisici på reassurandører.

Reassurance opgøres på baggrund af bruttoerstatningerne med udgangspunkt i de givne selvbehold. Der henvises til afsnittet om risikoforhold og nærmere beskrivelse af selvbeholdene. Reassurance har en tilsvarende følsomhed over for ændringer i forudsætninger som bruttoerstatningerne.

Der er en direkte sammenhæng mellem reassurance og bruttohensættelserne, hvorfor niveauet af reassurancehensættelserne vurderes til at være tilstrækkelige til enhver tid.

Note 6 Aktuelle skatteaktiver										
Aktuelle skatteaktiver primo	-152	-9	156	15	10	-166	-18	150	43	9
Regulering vedrørende tidligere år	24	-1	-13	0	10	53	-7	-23	0	23
Afregnet skat vedrørende tidligere år	128	10	-143	-15	-20	113	25	-127	-43	-32
Betalt skat vedrørende regnskabsåret	55	7	0	1	63	22	7	1	0	30
Beregnet skat af årets resultat	-153	-18	101	17	-53	-174	-16	155	15	-20
Aktuelle skatteaktiver ultimo	**-98**	**-11**	**101**	**18**	**10**	**-152**	**-9**	**156**	**15**	**10**

	2016					2015				
Mio.kr.	**Skade**	**Liv**	**Bank**	**Øvrige**	**I alt**	**Skade**	**Liv**	**Bank**	**Øvrige**	**I alt**
Note 7 Andre aktiver										
Tilgodehavende hos forsikringstagere	130	28	0	0	158	119	15	0	0	134
Tilgodehavende hos forsikringsmæglere	3	0	0	0	3	6	0	0	0	6
Tilgodehavende hos forsikringsselskaber	0	1	0	0	1	0	2	0	0	2
Tilgodehavende hos tilknyttede virksomheder	160	1	0	13	1	155	0	0	10	0
Andre tilgodehavender	26	3	0	33	32	30	15	0	34	49
Positiv markedsværdi af afledte finansielle instrumenter, brutto	73	0	22	0	94	75	0	35	0	106
Driftsmidler	1	0	821	0	822	6	0	655	0	661
Øvrige aktiver	151	0	88	0	239	123	0	86	0	209
Pensionskassen under Alm. Brand A/S				12	12	0	0		11	11
Tilgodehavende renter	85	84	35	4	208	85	101	39	1	224
Periodeafgrænsningsposter	18	17	7	0	42	17	16	7	0	40
Andre aktiver ultimo	**647**	**134**	**973**	**62**	**1.612**	**616**	**149**	**822**	**56**	**1.442**
Driftsmidler										
Anskaffelsessum primo	36		919		955	100		679		779
Årets tilgang	0		473		473	3		353		356
Årets afgang	-1		-219		-220	-67		-113		-180
Anskaffelsessum ultimo	35		1.173		1.208	36		919		955
Akkumulerede af- og nedskrivninger primo	-30		-264		-294	-94		-160		-254
Årets afskrivninger	-5		-153		-158	-2		-122		-124
Årets nedskrivninger					0					0
Afskrevet på årets afgang	1		65		66	66		18		84
Akkumulerede af- og nedskrivninger ultimo	-34		-352		-386	-30		-264		-294
Øvrige mellemværender vedr. operationel leasing			0		0			0		0
Driftsmidler ultimo	1		821		822	6		655		661
Fremtidige minimumsleasingydelser for operationelle leasingaktiver										
Løbetid inden for 1 år			196		196			159		159
Løbetid mellem 1 år og 5 år			170		170			146		146
Løbetid over 5 år			0		0			0		0
I alt			366		366			305		305

Alm. Brand har afdækket pensionsforpligtelser i Pensionskassen under Alm. Brand A/S. Om Pensionskassen kan oplyses følgende:

Forpligtelsens nutidsværdi primo	-106	-120
Renteomkostninger	0	0
Udbetalte ydelser	9	10
Aktuarmæssige gevinster/tab fra finansielle forudsætninger	4	4
Aktuarmæssige gevinster/tab fra demografiske forudsætninger	-2	0
Aktuarmæssige gevinster/tab fra erfaringsmæssige reguleringer	-5	0
Forpligtelsens nutidsværdi ultimo	-100	-106
Dagsværdi af ordningens aktiver primo	117	128
Forrentning af pensionsaktiverne	0	0
Afkast af aktiverne (eksklusive beløb indregnet i netto renteudgifter)	4	-1
Udbetalte ydelser	-9	-10
Ekstraordinær indtægt	0	0
Dagsværdi af ordningens aktiver ultimo	112	117
Forpligtelsens nutidsværdi	-100	-106
Dagsværdi af ordningens aktiver	112	117
Nettoaktiv indregnet i balancen	12	11
Netto renteindtægt	0	0
Ekstraordinære indtægter	0	0
Indregnet i resultatopgørelsen	0	0

Mio.kr.	2016	2015
Genmåling af ydelsesbaserede pensionsordninger		
Afkast af pensionsordningens aktiver eksklusive beløb indregnet i netto renteomkostninger	4	-1
Aktuarmæssige gevinster/tab fra finansielle forudsætninger	4	4
Aktuarmæssige gevinster/tab fra demografiske forudsætninger	-2	0
Aktuarmæssige gevinster/tab fra erfaringsmæssige reguleringer	-5	0
Indregnet i anden totalindkomst	1	3
Indregnet i resultatopgørelse og anden totalindkomst	1	3

Ordningens aktiver består udelukkende af likvider (under 1 mio.kr.) og obligationer værdiansat til officiel markedskurs.

Pensionsforpligtelserne er opgjort baseret på følgende aktuarmæssige forudsætninger		
10-års punktet på diskonteringskurven ved regnskabsårets begyndelse	0,18%	-0,12%
Forventet inflation	1,00%	1,00%
*Gennemsnitlig restlevetid i år for pensionsmodtagere**		
Mænd	7,8	8,2
Kvinder	6,5	6,8

*) Baseret på Finanstilsynets opdaterede levetidsbenchmark

Pensionskassen er en ydelsesbaseret afviklingskasse. Der er ingen bidragsbetalende medlemmer, så alle medlemmer er enten egenpensionister eller ægtefællepensionister. Alle ydelser er livsbetingede løbende ydelser oprindeligt fastlagt som en procent af en pensionsgivende gage. Ydelserne reguleres to gange årligt. Reguleringssatsen fastsættes som udviklingen i nettoprisindekset med fradrag af 1 % p.a.

Administrationen af Pensionskassen forestås af Alm. Brand A/S, der bærer de hermed forbundne omkostninger. Udgifter til revision samt myndighedsgebyrer og afgifter dækkes af Pensionskassen. Alm. Brand A/S har forpligtet sig til at betale pensionsbidrag fastsat af Pensionskassens ansvarshavende aktuar samt ekstraordinære bidrag, når Finanstilsynet måtte forlange dette. Alm. Brand af 1792 fmba har forpligtet sig til at friholde Alm. Brand A/S for de udgifter, som selskabet til enhver tid måtte afholde i henhold til disse forpligtigelser. Pensionskassen ledes af en bestyrelse, der består af seks bestyrelsesmedlemmer, hvoraf halvdelen vælges af og blandt de stemmeberettigede medlemmer af Pensionskassen.

Pensionskassen er eksponeret for en række risici såsom levetidsrisici, renterisici og inflationsrisici.

Ved opgørelse af pensionsforpligtelsen benyttes en forventet levetid. Hvis denne levetidsforventning ændres, vil værdien af pensionsforpligtelsen stige eller falde, afhængig af om levetiden stiger eller falder. Hvis den faktiske levetid overstiger den forventede levetid, vil det betyde en udgift for pensionskassen, mens en faktisk lavere levetid vil betyde en indtægt.

Pensionskassens forpligtelser beregnes ud fra de forventede ydelser diskonteret med en af Finanstilsynet offentliggjort diskonteringskurve med korrektion for de gældende regler for ydelsesregulering. Fra 1. januar 2016 bruges diskonteringskurven fra EIOPA inklusive en eventuel positiv volatilitetsjustering. En renteændring vil påvirke værdien af både aktiver og passiver. Forskellen på denne påvirkning udgør renterisikoen.

Reguleringen af ydelserne sker med udviklingen i nettoprisindekset med fradrag af 1 %-point. Ved opgørelsen af hensættelserne benyttes en forventet årlig stigning i nettoprisindekset på 2 %. Hvis den forventede fremtidige udvikling i nettoprisindekset ændres, vil det betyde en ændring i værdien af pensionshensættelserne. Er den faktiske regulering højere end den forventede, vil det betyde en udgift for Pensionskassen. Omvendt vil en lavere reguleringssats betyde en indtægt.

De aktuarmæssige forudsætninger for fastsættelse af pensionsforpligtelsen omfatter diskonteringsrente, forventet inflation og forventede levetider. Nedenstående følsomhedsanalyse er beregnet ud fra sandsynlige ændringer i de respektive forudsætninger, som er til stede ved årsafslutningen, mens alle andre variable holdes fast.

Hvis diskonteringsrenten er 100 basispoint højere (lavere), vil pensionsforpligtelsen falde med 6 mio.kr. (stige med 7 mio.kr.).
Hvis inflationen er 1 %-point højere (lavere), vil pensionsforpligtelsen stige med 7 mio.kr. (falde med 6 mio.kr.).
En stigning (fald) i dødelighedsintensiteterne med 10 % gør, at den gennemsnitlige restlevetid falder (stiger) med 0,4 år for både mænd og kvinder, og pensionsforpligtelsen falder med 5 mio.kr. (stiger med 5 mio.kr.).

Følsomhedsanalysen er ikke nødvendigvis en afspejling af den faktiske ændring i forpligtelsen, da det er usandsynligt, at ændringer i én forudsætning vil forekomme isoleret fra ændringer i andre forudsætninger. Nutidsværdien af pensionsforpligtelsen i ovenstående følsomhedsanalyse er beregnet på samme måde som ved beregningen af pensionsforpligtelsen indregnet i balancen.

Den anvendte metode for følsomhedsanalysen og de forudsætninger, der indgår heri, er uændret i forhold til tidligere år.

Da Pensionskassen er en afviklingskasse, forventes der ingen bidrag til ordningen næste år.
Den gennemsnitlige vægtede varighed af pensionsforpligtelsen pr. 31. december 2016 er 6,8 år (2015: 6,9 år).

	2016					2015				
Mio.kr.	**Skade**	**Liv**	**Bank**	**Øvrige**	**I alt**	**Skade**	**Liv**	**Bank**	**Øvrige**	**I alt**
Note 8 Udlån										
Udlån til dagsværdi	1.329		194		1.523	1.588		228		1.816
Udlån til amortiseret kostpris	0		3.583		3.583	0		4.071		3.827
Udlån ultimo	**1.329**		**3.777**		**5.106**	**1.588**		**4.299**		**5.643**
Udlån til dagsværdi										
Pantebreve	1.329		194		1.523	1.588		228		1.816
Udlån til dagsværdi ultimo	1.329		194		1.523	1.588		228		1.816
Af årets samlede dagsværdiregulering for pantebreve på -28 mio.kr. (2015: -121 mio.kr.) kan 18 mio.kr. henføres til kredittab (2015: -29 mio.kr.). På bankens beholdning af pantebreve er der ultimo 2016 akkumuleret nedskrevet 643 mio.kr. (2015: 710 mio.kr.)										
Udlån til amortiseret kostpris										
Udlån			4.757		4.757			5.475		5.475
Leasing			36		36			29		29
I alt før nedskrivninger mv.			4.793		4.793			5.504		5.504
Nedskrivninger mv.			-1.211		-1.211			-1.433		-1.433
Udlån til amortiseret kostpris ultimo			3.582		3.582			4.071		4.071
Bruttoinvestering i finansiel leasing										
Løbetid inden for 1 år			19		19			18		18
Løbetid mellem 1 og 5 år			21		21			13		13
Løbetid over 5 år			0		0			0		0
			40		40			31		31
Ikke indtjent finansiel indkomst			-4		-4			-2		-2
Nettoinvestering i finansiel leasing ultimo			36		36			29		29
Nettoinvestering i finansiel leasing										
Løbetid inden for 1 år			17		17			17		17
Løbetid mellem 1 og 5 år			19		19			12		12
Løbetid over 5 år			0		0			0		0
Nettoinvestering i finansiel leasing ultimo			36		36			29		29
Heraf ikke garanteret restværdi			-		-			-		-
Nedskrivninger på finansielle leasingkontrakter			0		0			0		0
Værdi af udlån, hvor der er indtruffet objektiv indikation af værdiforringelse										
Individuel vurdering										
Udlån før nedskrivning			1.589		1.589			2.019		2.019
Nedskrivninger mv.			-1.043		-1.043			-1.246		-1.246
Individuel vurdering ultimo			546		546			773		773
Gruppevis vurdering										
Udlån før nedskrivning			2.619		2.619			2.371		2.371
Nedskrivninger mv.			-168		-168			-186		-186
Gruppevis vurdering ultimo			2.451		2.451			2.185		2.185
Udlån efter nedskrivning i alt ultimo			2.997		2.997			2.958		2.958
Note 9 Investeringsejendomme										
Regnskabsmæssig værdi primo	18	1.451	145		939	18	1.417	160		542
Årets tilgang, ejendomme	0	28	0		14	0	0	21		21
Årets tilgang, forbedringer	0	0	0		0	0	21	0		21
Reklassificeret fra domicilejendomme	0	0	0		0	0	0	0		387
Årets afgang	0	0	-138		-138	0	-6	-35		-41
Årets værdireguleringer	-2	101	0		90	0	19	-1		9
Investeringsejendomme ultimo	**16**	**1.580**	**7**		**905**	**18**	**1.451**	**145**		**939**
Gennemsnitlig afkastprocent, kontorejendomme	7,40%	5,64%			5,69%	7,03%	5,95%			6,22%
Gennemsnitlig afkastprocent, boligejendomme		6,00%			6,00%		6,00%			6,00%
Gennemsnitlig afkastprocent, samlet	7,40%	5,65%			5,70%	7,03%	5,95%			6,21%

En del af Livkoncernens investeringsejendomme anvendes af koncernen som domicilejendomme, hvorfor ejendommene i koncernbalancen er klassificeret som domicilejendomme, jævnfør note 2.

Investeringsejendomme i Skadeforsikring samt Liv og Pension
Dagsværdien for investeringsejendomme beregnes efter afkastmetoden på baggrund af de enkelte ejendommes driftsafkast og et til ejendommen knyttet forrentningskrav, der afspejler de handler, der har fundet sted på ejendomsmarkedet op til vurderingstidspunktet. Den fremkomne dagsværdi korrigeres for deposita, mer- eller mindreleje, leje for uudlejede arealer samt udskudte vedligeholdelsesarbejder og nødvendige udgifter til indretning.

Der har ikke været ændringer i de anvendte metoder for opgørelse af dagsværdier i indeværende år.
I periodens resultat indgår en urealiseret gevinst på 90 mio.kr. under kursreguleringer.

De væsentligste ikke observerbare input anvendt ved opgørelsen af dagsværdien er følgende:
Afkastkrav: 5,70 % (2015: 6,21 %)
Leje pr. m^2: kr. 1.385 (2015: kr. 1.393)

En stigning i afkastkravet vil medføre et fald i ejendommenes dagsværdi, mens en stigning i leje pr. m^2 i forhold til de anvendte forudsætninger vil medføre en stigning i ejendommenes dagsværdi. En generel stigning i leje pr. m^2 i de områder, hvori koncernens investeringsejendomme er beliggende, vil alt andet lige medføre et mindre fald i afkastkravet.

Investeringsejendomme i Bank
Investeringsejendomme omfatter parcelhuse og udlejningsejendomme, som ikke forventes solgt inden for 12 måneder. Parcelhuse værdiansættes på baggrund af eksterne vurderingsmænd. Udlejningsejendomme værdiansættes på baggrund af en cash flow-model, som tager højde for et afkastkrav, der er afhængigt af beliggenhed, lejeres bonitet, lejekontrakternes løbetid og anvendelsesmulighed m.m. Udlejningsejendomme suppleres med værdiansættelse fra eksterne vurderingsmænd, såfremt ejendommen vurderes at være svær omsættelig. Sænkes vurderingerne af parcelhusene med 15 %, og øges afkastkravet på udlejningsejendomme med 1 %-point, betyder det en ændring af dagsværdien på 1 mio.kr.

	2016					2015				
Mio.kr.	**Skade**	**Liv**	**Bank**	**Øvrige**	**I alt**	**Skade**	**Liv**	**Bank**	**Øvrige**	**I alt**
Note 10 Investeringsaktiver										
Statsobligationer	0	2.314	58	0	2.372	0	2.376	44	0	2.420
Realkreditobligationer	7.798	7.968	3.472	436	19.674	8.215	7.533	3.865	297	19.910
Andre fastforrentede fordringer	350	418	55	0	823	0	278	46	0	324
Andre variabelt forrentede fordringer	46	106	0	2	154	100	96	0	2	198
Børsnoterede aktier	0	850	28	0	878	0	885	15	0	900
Unoterede aktier	8	575	194	1	778	7	516	199	1	723
Positiv markedsværdi af afledte finansielle instrumenter, brutto	151	380	0	0	526	125	465	0	0	589
Øvrige	10	0	0	0	0	16	0	0	0	0
Investeringsaktiver ultimo	**8.363**	**12.611**	**3.807**	**439**	**25.205**	**8.463**	**12.149**	**4.169**	**300**	**25.064**

Koncernens beholdning af børsnoterede og unoterede aktier havde pr. 31. december 2016 en markedsværdi på 1.656 mio.kr. (2015: 1.623 mio.kr.). En væsentlig del af koncernens aktieeksponering opnås ved anvendelse af afledte finansielle instrumenter som optioner og futures. Den samlede aktieeksponering inklusive afledte finansielle instrumenter var på 3.093 mio.kr. pr. 31. december 2016 (2015: 2.966 mio.kr.). Bankens beholdning af afledte finansielle instrumenter indregnes under andre aktiver samt andre passiver. Der henvises til bankens årsrapport for yderligere specifikation af positionerne. Der henvises til note 44 Modregning for oversigt over nettoposition i afledte finansielle instrumenter.

Note 11 Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker										
Tilgodehavender på opsigelse hos centralbanker	0	0	5	0	5	0	0	14	0	14
Tilgodehavender hos kreditinstitutter	0	0	683	17	700	0	0	287	22	309
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker ultimo	**0**	**0**	**688**	**17**	**705**	**0**	**0**	**301**	**22**	**323**
Løbetidsfordeling:										
Anfordringstilgodehavender	0	0	127	0	127	0	0	155	0	155
Til og med 3 måneder	0	0	561	17	578	0	0	146	22	168
Over 3 måneder og til og med 1 år	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ultimo	0	0	688	17	705	0	0	301	22	323

	2016					2015				
Mio.kr.	**Skade**	**Liv**	**Bank**	**Øvrige**	**I alt**	**Skade**	**Liv**	**Bank**	**Øvrige**	**I alt**
Tilgodehavender hidrørende fra ægte købs- og tilbagesalgsforretninger:										
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker			266		266			82		82
Andre tilgodehavender			0		0			0		0
Ultimo			266		266			82		82

Note 12 Koncernegenkapital

Aktiekapital ultimo	**1.735**	**1.735**

Aktiekapitalen udgøres af 173.500.000 stk. aktier á 10 kr. og er fuldt indbetalt.

Følgende aktionær har meddelt, at den besidder mere end 5 % af aktiekapitalen:
Alm. Brand af 1792 fmba, Midtermolen 7, 2100 København Ø

Mio.kr.	**2016**	**2015**	**2014**	**2013**	**2012**
Aktiekapital primo	1.735	1.735	1.735	1.735	1.735
Aktiekapital ultimo	1.735	1.735	1.735	1.735	1.735

Der henvises i øvrigt til egenkapitalopgørelsen.

Mio.kr.	**2016**	**2015**
Solvensopgørelse		
Kernekapital efter fradrag	3.188	3.137
Kapitalgrundlag efter fradrag	3.200	2.896
Vægtede poster med kreditrisiko	8.845	9.004
Vægtede poster med markedsrisiko	898	827
Vægtede poster med operationel risiko	927	694
Vægtede poster i alt	10.670	10.525
Kernekapital efter fradrag i procent af vægtede poster i alt	29,9%	29,8%
Solvensprocent	30,0%	27,5%

Opgørelsen af kapitalgrundlaget er foretaget i henhold til CRD-IV samt FICOD II-regelsættet.

Antal aktier		
Afstemning af antal aktier (1.000 stk.)		
Udstedte aktier primo	173.500	173.500
Egne aktier primo	-5.090	-3.838
Antal aktier primo	168.410	169.662
Årets køb/salg af aktier	-4.944	-1.552
Udstedte aktier ultimo	173.500	173.500
Egne aktier ultimo	-10.034	-5.090
Antal aktier ultimo	163.466	168.410
Egne aktier		
Egne aktier primo	0	0
Værdiregulering	-288	-65
Årets køb netto	288	65
Egne aktier ultimo	0	0
Nominel værdi primo	51	39
Årets køb netto	49	12
Nominel værdi ultimo	100	51
Beholdning primo (1.000 stk.)	5.090	3.838
Årets køb	6.742	1.611
Årets salg	-1.798	-359
Beholdning ultimo (1.000 stk.)	10.034	5.090
Procentdel af aktiekapital ultimo	5,8%	2,9%

Mio.kr.	Skade	Liv	Bank	Øvrige	2016 I alt	Skade	Liv	Bank	Øvrige	2015 I alt
Note 13 Efterstillede kapitalindskud										
Ansvarlig lånekapital										
Variabelt forrentet stående lån med udløb 15. marts 2020	0	120	0	0	0	0	120	0	0	0
Variabelt forrentet stående lån med udløb 15. marts 2020	149	0	0	0	149	149	0	0	0	149
Variabelt forrentet stående lån med udløb 1. april 2024	0	0	0	250	250	0	0	0	250	250
Ansvarlig lånekapital ultimo	149	120	0	250	399	149	120	0	250	399
Hybrid lånekapital										
Fast forrentet stående lån med ubestemt løbetid			175		175			175		175
Hybrid lånekapital ultimo			175		175			175		175
Efterstillede kapitalindskud ultimo	**149**	**120**	**175**	**250**	**574**	**149**	**120**	**175**	**250**	**574**
Renter af efterstillede kapitalindskud	2	2	9	12	23	2	2	10	13	25
Heraf amortisering af omkostninger afholdt ved optagelse	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ekstraordinære afdrag	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Den ansvarlige lånekapital i Skadeforsikring er variabelt forrentet med en tre måneders EURIBOR med et tillæg på 1,80 %-point. Den ansvarlige lånekapital i Liv og Pension er variabelt forrentet med en tre måneders EURIBOR med et tillæg på 1,80 %-point.

Den hybride lånekapital på 175 mio.kr. er udstedt den 12. oktober 2006 med en rentesats for de første ti års løbetid på 5,855 %. Fra oktober 2016 forrentes kapitalbeviserne med en tre måneders CIBOR med tillæg af 2,70 %-point. Som led i risikostyringen er dagsværdien af den hybride kernekapital afdækket ved hjælp af afledte finansielle instrumenter.

Den ansvarlige lånekapital i segmentet Øvrige er variabelt forrentet med en tre måneders CIBOR med et tillæg på 5,0 %-point.

Af den efterstillede kapital i koncernen på 574 mio.kr. er der ved opgørelsen af kapitalgrundlaget indregnet 399 mio.kr. efter de gældende regler.

Note 14 Hensættelser til forsikringskontrakter							
Præmiehensættelse	1.187	-	1.187	1.203	-	1.203
Fortjenstmargen på skadeforsikringskontrakter	457	-	457	461	-	461
Erstatningshensættelse	5.311	-	5.311	5.471	46	5.517
Risikomargen på skadeforsikringskontrakter	284	-	284	262	-	262
Livsforsikringshensættelser	-	12.488	12.488	-	11.042	11.042
Fortjenstmargen på livsforsikringskontrakter	-	365	365	-	0	0
Kollektivt bonuspotentiale	-	-	-	-	942	942
Hensættelser til forsikrings-kontrakter ultimo	**7.239**	**12.853**	**20.092**	**7.397**	**12.030**	**19.427**
Præmiehensættelse						
Præmiehensættelse primo	1.203		1.203	1.858		1.858
Ændring i anvendt regnskabspraksis	0		0	-574		-574
Årets modtagne præmier	4.992		4.992	4.979		4.979
Årets indtægtsførte præmier	-5.028		-5.028	-5.061		-5.061
Diskontering (løbetidsforkortelse) alle år	14		14	21		21
Diskontering (kursregulering) alle år	17		17	-10		-10
Ændring i fortjenstmargen	-7		-7	-10		-10
Ændring i risikomargen	-4		-4	0		0
Præmiehensættelse ultimo	1.187		1.187	1.203		1.203
Fortjenstmargen på skadeforsikringskontrakter						
Fortjenstmargen primo	461		461	0		0
Ændring i anvendt regnskabspraksis	0		0	450		450
Diskontering (løbetidsforkortelse) alle år	-1		-1	0		0
Diskontering (kursregulering) alle år	-10		-10	1		1
Årets ændring	7		7	10		10
Fortjenstmargen ultimo	457		457	461		461

	2016					2015				
Mio.kr.	**Skade**	**Liv**	**Bank**	**Øvrige**	**I alt**	**Skade**	**Liv**	**Bank**	**Øvrige**	**I alt**
Erstatningshensættelse										
Erstatningshensættelse primo	5.471	46			5.517	5.713	46			5.759
Ændring i anvendt regnskabspraksis	0	-46			-46	-59				-59
Udbetalte erstatninger vedrørende tidligere år	-1.375				-1.375	-1.401				-1.401
Ændring i forventet skadeudgift vedrørende tidligere år	-429				-429	-469				-469
Udbetalte erstatninger vedrørende indeværende år	-1.915				0 -1.915	-1.778	-1.103			-2.881
Forventet skadeudgift indeværende år	3.464				3.464	3.487	1.103			4.590
Diskontering (løbetidsforkortelse) alle år	25				25	37				37
Diskontering (kursregulering) alle år	79				79	-56				-56
Afdækning af inflationsrisiko	-1				-1	-3				-3
Ændring risikomargen	-8				-8	0				0
Erstatningshensættelse ultimo	5.311	-			5.311	5.471	46			5.517
Risikomargen på skadeforsikringskontrakter										
Risikomargen primo	262				262	0				0
Ændring i anvendt regnskabspraksis	0				0	261				261
Årets ændring vedr. tidligere år	-48				-48	-56				-56
Årets ændring vedr. indeværende år	56				56	56				56
Diskontering (løbetidsforkortelse) alle år	1				1	2				2
Diskontering (kursregulering) alle år	9				9	-1				-1
Årets ændring i risikomargen på præmier	4				4	0				0
Risikomargen ultimo	284				284	262				262

Mio.kr.	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**I alt**
Afløbstrekant brutto							
Estimerede akkumulerede erstatninger							
Slutningen af året	4.126	3.268	4.004	3.433	3.505	3.460	
1 år senere	4.271	3.152	4.285	3.413	3.346		
2 år senere	4.280	3.158	4.265	3.290			
3 år senere	4.301	3.142	4.259				
4 år senere	4.217	3.134					
5 år senere	4.232						
	4.232	3.134	4.259	3.290	3.346	3.460	21.721
Udbetalt til dato	-3.929	-2.826	-3.780	-2.775	-2.598	-1.908	-17.816
Hensættelse ultimo før diskontering	303	308	479	515	748	1.552	3.905
Diskonteringseffekt	0	-1	-1	-2	-3	-5	-12
Akkumuleret værdiændring syge- og ulykkesforsikring	5	4	8	4	5	12	38
	308	311	486	517	750	1.559	3.931
Reserver fra 2010 og tidligere							1.380
Bruttoerstatningshensættelser ultimo							5.311
Afløbstrekant, for egen regning							
Estimerede akkumulerede erstatninger							
Slutningen af året	3.559	3.246	3.467	3.332	3.411	3.388	
1 år senere	3.542	3.120	3.442	3.348	3.272		
2 år senere	3.556	3.114	3.458	3.226			
3 år senere	3.575	3.099	3.455				
4 år senere	3.493	3.097					
5 år senere	3.509						
	3.509	3.097	3.455	3.226	3.272	3.388	19.947
Udbetalt til dato	-3.210	-2.795	-3.016	-2.721	-2.555	-1.881	-16.178
Hensættelse ultimo før diskontering	299	302	439	505	717	1.507	3.769
Diskonteringseffekt	0	-1	-1	-2	-3	-5	-12
Akkumuleret værdiændring syge- og ulykkesforsikring	6	4	8	3	5	14	40
	305	305	446	506	719	1.516	3.797
Reserver fra 2010 og tidligere							1.355
Erstatningshensættelser ultimo, for egen regning							5.152

Tabellen viser den historiske udvikling i den vurderede endelige forpligtelse (summen af udbetalinger og hensættelser) for det enkelte skadeår fra 2011 til og med 2016. De viste forpligtelser er opgjort uden diskontering, hvorved udsving på grund af ændringer i diskonteringsrenter og -metoder elimineres. Arbejdsskade samt syge- og ulykkesforsikring indgår dog med diskonterede størrelser. Udviklingen præsenteres brutto og for egen regning.

Mio.kr.	**2016**
Livsforsikringshensættelse	
Livsforsikringshensættelser primo	11.689
Fortjenstmargen primo	339
Forsikringsmæssige hensættelser i alt primo	12.028
Kollektivt bonuspotentiale primo	-1.149
Akkumuleret værdiregulering primo	-1.119
Retrospektive hensættelser primo	9.760
Bruttopræmier	1.281
Tilskrivning af afkast	383
Nulstilling af negativ bonus	19
Forsikringsydelser	-970
Omkostningstillæg efter tilskrivning af omkostningsbonus	-78
Risikogevinst efter tilskrivning af risikobonus	-66
Andet	-3
Retrospektive hensættelser ultimo	10.326
Akkumuleret værdiregulering ultimo	1.210
Kollektivt bonuspotentiale ultimo	1.317
Forsikringsmæssige hensættelser i alt ultimo	12.853
Fortjenstmargen ultimo	-365
Livsforsikringshensættelser ultimo	12.488

Oversigt over primorettelser som følge af overgang til ny bekendtgørelse i 2016	Ultimo 2015	Korrek-tion	Primo 2016
Retrospektive hensættelser ekskl. fortjenstmargen	9.709	-287	9.422
Akkumuleret værdiregulering	1.333	-215	1.118
Kollektivt bonuspotentiale	942	207	1.149
Erstatningshensættelser	46	-46	0
Fortjenstmargen	0	339	339
Livsforsikringshensættelser i alt	12.030	-2	12.028

Mio.kr.	**2015**
Livsforsikringshensættelse	
Livsforsikringshensættelse ultimo foregående år	10.920
Akkumuleret værdiregulering ultimo foregående år	-1.652
Retrospektive hensættelser ultimo foregående år	9.268
Primoregulering som følge af bl.a. kontributionsflytning	-2
Retrospektive hensættelser primo	9.266
Kvoteforskydning Forenede Gruppeliv	-5
Bruttopræmier	1.311
Rentetilskrivning	371
Nulstilling negativ bonus	16
Forsikringsydelser	-1.103
Omkostningtillæg efter tilskrivning af omkostningsbonus	-75
Risikogevinst efter tilskrivning af risikobonus	-66
Andet	-6
Retrospektive hensættelser ultimo	9.709
Akkumuleret værdiregulering ultimo	1.333
Livsforsikringshensættelse ultimo	11.042

De ovenstående forsikringsydelser svarer ikke til ydelserne i resultatopgørelsen, da dele heraf medregnes i erstatningsreserven.

Alm. Brand Liv og Pension A/S tegner gennemsnitsrenteprodukter med ydelsesgaranti og mulighed for genkøb. Selskabets forsikringer er inddelt i seks bestande. Der er fire rentekontributionsgrupper, som er afhængige af den ydelsesgaranti, som er givet i forskellige perioder. Herudover er der en lukket bestand af gamle livrenter uden ret til bonus (tegnet på grundlag U74 og L66) samt en bestand af syge- og ulykkesforsikringer.

Mio.kr.						2016
	Garanterede ydelser	Individuelt bonuspotentiale	Kollektivt bonuspotentiale	I alt	Afkast Pct.	Bonusgrad
Livsforsikringshensættelser pr. grundlag						
Rentegruppe 0	5.305	753	722	6.780	6,2	23,6%
Rentegruppe 1	1.207	2	253	1.462	7,5	23,1%
Rentegruppe 2	1.118	1	119	1.238	6,2	12,1%
Rentegruppe 3	2.696	3	216	2.915	7,0	11,6%
Rentegruppe L66/U74	86	0	0	86	-	-
Risikogrupperne	0	0	7	7	-	-
	10.412	759	1.317	12.488	6,7	20,1%

Der er ikke tilgået omkostningsgrupperne kollektivt bonuspotentiale.

Mio.kr.	2016	2015
Omkostningsresultat		
Omkostningsbidrag efter tilskrivning af omkostningsbonus	80	69
Årets forsikringsmæssige driftsomkostninger f.e.r.	-96	-78
Omkostningsresultat f.e.r.	-16	-9
Omkostningsresultat i pct. af de forsikringsmæssige hensættelser	-0,2	-
Risikoresultat		
Risikogruppe død	67	61
Risikogruppe invaliditet	10	-1
Risikogruppe overlev - L1	-13	-11
Risikogruppe overlev - L2	-1	-1
Risikoresultat efter tilskrivning af risikobonus f.e.r.	63	48
Risikoresultat i pct. af de forsikringsmæssige hensættelser	0,5	-
Forrentning af kundemidler efter omkostninger før skat (%)	6,0	-

Mio.kr.	2016	2015
Risikomargen		
Rentegruppe 0	50	-
Rentegruppe 1	6	-
Rentegruppe 2	4	-
Rentegruppe 3	9	-
Rentegruppe L66/U74	3	-
Risikomargen i alt	72	-
Fortjenstmargen		
Rentegruppe 0	256	-
Rentegruppe 1	32	-
Rentegruppe 2	20	-
Rentegruppe 3	57	-
Fortjenstmargen i alt	365	-

Mio.kr.				2015
	Garanterede ydelser	Bonuspotentiale på fremtidige præmier	Bonuspotentiale på fripolicer-ydelser	I alt
Livsforsikringshensættelser pr. grundlag				
Rentegruppe 0	3.148	1.431	612	5.191
Rentegruppe 1	1.391	21	28	1.440
Rentegruppe 2	1.102	6	10	1.118
Rentegruppe 3	3.185	4	3	3.192
Bonusberettigede bestande ultimo	8.826	1.462	653	10.941
Rentegruppe L66/U74	101	0	0	101
Ikke bonusberettigede bestande ultimo	101	0	0	101
Livsforsikringshensættelse ultimo	8.927	1.462	653	11.042

	2016					2015				
Mio.kr.	Skade	Liv	Bank	Øvrige	I alt	Skade	Liv	Bank	Øvrige	I alt
Udiskonterede forventede cash flow										
Livsforsikringshensættelse brutto										
Cash flow 1 år eller mindre		451			451		246			246
Cash flow over 1 år og mindre end 5 år		2.014			2.014		1.205			1.205
Cash flow over 5 år		9.951			9.951		11.175			11.175
Præmiehensættelse brutto										
Cash flow 1 år eller mindre	145				145	194				194
Cash flow over 1 år og mindre end 5 år	783				783	773				773
Cash flow over 5 år	222				222	203				203
Fortjenstmargen brutto										
Cash flow 1 år eller mindre	1.281				1.281	1.247				1.247
Cash flow over 1 år og mindre end 5 år	-639				-639	-623				-623
Cash flow over 5 år	-195				-195	-174				-174
Erstatningshensættelse brutto										
Cash flow 1 år eller mindre	1.850				1.850	2.025	46			2.071
Cash flow over 1 år og mindre end 5 år	1.697				1.697	1.745	0			1.745
Cash flow over 5 år	1.297				1.297	1.241	0			1.241
Risikomargen brutto										
Cash flow 1 år eller mindre	63				63	62				62
Cash flow over 1 år og mindre end 5 år	117				117	108				108
Cash flow over 5 år	96				96	85				85
Kollektivt bonuspotentiale										
Kollektivt bonuspotentiale primo		942			942		912			912
Ændring i anvendt regnskabspraksis		-942			-942					
Årets hensættelse via resultatopgørelsen		-			-		52			59
Overført fra opskrivningshenlæggelser fra egenkapitalen		-			-					-7
FAB-statsafgift af ufordelte hensættelser		-			-		-22			-22
Kollektivt bonuspotentiale ultimo		-			-		942			942

Mio.kr.						2015
	Rente-gruppe 0	Rente-gruppe 1	Rente-gruppe 2	Rente-gruppe 3	Risiko-grup-perne	I alt
Kollektivt bonuspotentiale pr. rentegruppe						
Primo	473	266	71	91	11	912
Ændring til primo*	68	-43	-13	-12		0
Primo, korrigeret	541	223	58	79	11	912
Ændring i kollektivt bonus	-4	30	13	13	0	52
FAB-statsafgift af ufordelte hensættelser	-5	-3	-4	-10		-22
Årets hensættelser	-9	27	9	3	0	30
Kollektivt bonuspotentiale ultimo	532	250	67	82	11	942

* Flyt mellem kontributionsgrupper og ændring i anvendt bonuspotentiale på fripolicer

Mio.kr.	2015
Bonusgrad pr. rentegruppe	
Rentegruppe 0	10,3%
Rentegruppe 1	19,4%
Rentegruppe 2	6,8%
Rentegruppe 3	3,7%

Opgørelse af erstatningshensættelserne
For alle brancher, bortset fra arbejdsskade, estimeres og indregnes den fremtidige inflation implicit i hensættelsesmodellerne. Forventningen til den fremtidige inflation anvendt på hensættelser vedrørende arbejdsskade består dels af et inflationselement, dels af et reallønselement.

Cash flowet for udbetalingen af hensættelser for de seneste ti skadeår estimeres for alle brancher, og dette tilbagediskonteres med Finanstilsynets landespændsjusterede rentekurve. På arbejdsskade diskonteres endvidere hensættelser på skadeår ældre end ti år.

Hensættelsernes følsomhed
Social inflation kan få stor indvirkning på resultatet og på erstatningshensættelsernes størrelse. Social inflation kan f.eks. være en tendens til, at domstolene øger erstatningsudmålingerne, en ændring i sagsbehandlingen hos de offentlige myndigheder, som medfører højere erstatningsbeløb og lovgivningsændringer, som påvirker ydelsesniveauet, også med tilbagevirkende kraft.

Den sociale inflation påvirker især erstatningsniveauet på arbejdsskade-, auto- og ansvarsforsikringer. Når der afsættes diskonterede hensættelser, er forventningen til fremtidig inflation og diskonteringsrenten på de langhalede brancher følsomme over for ændringer.

Hensættelsernes tilstrækkelighed
Erstatningshensættelserne er opgjort efter aktuarmæssige metoder og under hensyntagen til at forsøge at undgå såvel afløbstab som afløbsgevinst. Hensættelserne udgør således på tidspunktet for deres opgørelse det bedste skøn over de fremtidige erstatningsudgifter vedrørende dette og tidligere skadeår. Erstatningshensættelserne genberegnes hver måned, og dermed vurderes niveauet til enhver tid at være tilstrækkeligt.

	2016					2015				
Mio.kr.	**Skade**	**Liv**	**Bank**	**Øvrige**	**I alt**	**Skade**	**Liv**	**Bank**	**Øvrige**	**I alt**
Note 15 Andre hensættelser										
Hensættelse til jubilæer, fratrædelse mv.	23		2		25	24		2		26
Hensættelser til tab på garantier	0		6		6	0		8		8
Andre hensættelser ultimo	**23**		**8**		**31**	**24**		**10**		**34**
Hensættelse til jubilæer, fratrædelse mv. primo	24		2		26	24		2		26
Nye og regulerede hensættelser	5		0		5	2		0		2
Årets tilbageførte hensættelser	-1		0		-1	-1		0		-1
Årets forbrugte hensættelser	-5		0		-5	-1		0		-1
Diskonteringseffekt	0		0		0	0		0		0
Hensættelse til jubilæer, fratrædelse mv. ultimo	23		2		25	24		2		26

	2016					2015				
Mio.kr.	**Skade**	**Liv**	**Bank**	**Øvrige**	**I alt**	**Skade**	**Liv**	**Bank**	**Øvrige**	**I alt**
Hensættelser til tab på garantier primo			8		8			11		11
Årets hensættelser			3		3			5		5
Årets tilbageførte hensættelser			-5		-5			-8		-8
Hensættelser til tab på garantier ultimo			6		6			8		8

Hensættelse til jubilæer, fratrædelser mv. er opgjort ved en skønnet sandsynlighed for, at der sker udbetaling.

Note 16 Udstedte obligationer

Medarbejderobligationer				0	0				5	5
Udstedte obligationer ultimo				**0**	**0**				**5**	**5**

Note 17 Andre passiver

Gæld til forsikringstagere	8	1	0	0	9	8	0	0	0	8
Gæld i forbindelse med direkte forsikring	0	15	0	0	15	1	11	0	0	12
Gæld i forbindelse med genforsikring	1	13	0	0	14	35	6	0	0	41
Gæld til tilknyttede virksomheder	14	0	40	15	15	53	1	34	25	13
Repo-/reverseforretninger, negative værdier	0	0	219	0	219	0	189	75	0	75
Negativ markedsværdi af afledte finansielle instrumenter brutto	316	115	60	0	475	296	162	47	0	485
Midlertidigt overtagne passiver	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Anden gæld	267	157	125	14	533	211	1	101	10	481
Periodeafgrænsningsposter	19	11	5	0	35	15	18	21	0	52
Andre passiver ultimo	**625**	**312**	**449**	**29**	**1.315**	**619**	**388**	**278**	**35**	**1.167**

Der henvises til note 44 Modregning for oversigt over nettoposition i afledte finansielle instrumenter.

Note 18 Indlån

På anfordring			5.743		5.509			5.616		5.519
Med opsigelsesvarsel			718		718			1.649		1.649
Tidsindskud			0		-2			0		-3
Særlige indlånsformer			728		728			834		834
Indlån ultimo			**7.189**		**6.953**			**8.099**		**7.999**

Note 19 Gæld til kreditinstitutter og centralbanker

Centralbanker	0	0	0		0	0	0	0		0
Kreditinstitutter	87	250	357		694	23	517	359		710
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker ultimo	**87**	**250**	**357**		**694**	**23**	**517**	**359**		**710**
Løbetidsfordeling:										
Anfordringsgæld	87	250	91		428	23	328	79		430
Til og med 3 måneder	0	0	266		266	0	189	191		191
Over 3 måneder og til og med 1 år	0	0	0		0	0	0	0		0
Over 1 år og til og med 5 år	0	0	0		0	0	0	21		21
Over 5 år	0	0	0		0	0	0	68		68
Ultimo	87	250	357		694	23	517	359		710
Gæld hidrørende fra ægte salgs- og tilbagekøbsforretninger:										
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker		0	0		0		189	189		189
Anden gæld		0	0		0		0	0		0
Ultimo		0	0		0		189	189		189

Mio.kr.	Skade	Liv	Bank	Øvrige	2016 I alt	Skade	Liv	Bank	Øvrige	2015 I alt
Note 20 Præmieindtægter										
Bruttopræmier	4.992	1.281			6.273	4.979	1.311			6.290
Ændring i præmiehensættelse	36	0			36	82	0			82
Præmieindtægter i alt	**5.028**	**1.281**			**6.309**	**5.061**	**1.311**			**6.372**
Direkte forsikring tegnes alene i DK										
Præmieindtægter, liv og pension										
Løbende præmier		667			667		656			656
Engangspræmier		614			614		655			655
Præmieindtægter, liv og pension i alt		1.281			1.281		1.311			1.311
Individuelt tegnede forsikringer		621			621		652			652
Forsikringer tegnet i ansættelsesforhold		448			448		449			449
Gruppelivsordninger		212			212		210			210
Præmieindtægter, liv og pension i alt		1.281			1.281		1.311			1.311
Antal forsikringer (1.000 stk.)										
Individuelt tegnede forsikringer		57			57		59			59
Forsikringer tegnet i ansættelsesforhold		7			7		7			7
Gruppelivsordninger		64			64		66			66

Forsikringerne i Liv og Pension er alle tegnet med bonusordning. Livsforsikringsselskabet tegner alene direkte dansk forretning.

Note 21 Renteindtægter mv.										
Kapitalandele	0	71	0	0	71	0	36	0	0	36
Obligationer	144	226	53	7	430	154	259	83	2	498
Pantesikrede udlån	86	0	26	0	112	102	0	26	0	128
Andre udlån	0	0	177	0	177	0	0	204	0	204
Indlån i kreditinstitutter	1	0	-1	0	-1	0	1	-2	0	-1
Øvrige investeringsaktiver	20	25	-13	0	30	18	51	-17	0	50
Renteindtægter mv. i alt	**251**	**322**	**242**	**7**	**819**	**274**	**347**	**294**	**2**	**915**
Renteindtægter hidrørende fra ægte købs- og tilbagesalgsforretninger:										
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker			-1		-1			-1		-1
Udlån og andre tilgodehavender			0		0			0		0

Note 22 Gebyrindtægter mv.										
Værdipapirhandel og depoter			149		95			156		95
Betalingsformidling			5		5			4		4
Garantiprovision			2		2			3		3
Øvrige gebyrer og provisioner			58		58			52		52
Udbytter			0		0			0		0
Afgivne gebyrer og provisioner			-26		-26			-26		-26
Gebyrindtægter mv. i alt			**188**		**134**			**189**		**128**

Note 23 Andre indtægter fra investeringsvirksomhed										
Huslejeindtægter	2	122	7		45	2	122	10		47
Drift og vedligeholdelse - udlejede lejemål	-1	-44	-1		-21	-1	-44	-1		-21
Drift og vedligeholdelse - tomme lejemål	0	-20	0		-20	0	-23	-2		-25
Andre indtægter fra investeringsvirksomhed i alt	**1**	**58**	**6**		**4**	**1**	**55**	**7**		**1**

Note 24 Resultat af kapitalandele i associerede virksomheder										
Resultat af kapitalandele i associerede virksomheder i alt			**5**		**5**			**1**		**1**

Resultat af kapitalandele i associerede virksomheder omfatter koncernens andele af resultatet i Cibor Invest A/S. Cibor Invest A/S er solgt i 2016.

Mio.kr.	Skade	Liv	Bank	Øvrige	2016 I alt	Skade	Liv	Bank	Øvrige	2015 I alt
Note 25 Anden indkomst										
Leasingindtægter			224		224			176		176
Øvrige			-1		-1			3		3
Anden indkomst i alt			**223**		**223**			**179**		**179**
Note 26 Erstatningsudgifter										
Udbetalte erstatninger	-3.290	-970			-4.260	-3.179	-1.104			-4.283
Ændring i erstatningshensættelse	256	0			256	161	1			162
Erstatningsudgifter i alt	**-3.034**	**-970**			**-4.004**	**-3.018**	**-1.103**			**-4.121**
Afløbsresultat, erstatninger	429				429	469				469
Afløbsresultat, risikomargen	48				48	56				56
Afløbsresultat, afgiven forretning	-31				-31	-40				-40
Afløbsresultat, netto	446				446	485				485
I afløbsresultatet indgår værdiregulering af inflationsswaps, der afdækker inflationsrisikoen vedrørende arbejdsskadeforsikring.										
Udbetalte ydelser, Liv og Pension										
Forsikringssummer ved død		-77			-77		-73			-73
Forsikringssummer ved kritisk sygdom		-22			-22		-22			-22
Forsikringssummer ved invaliditet		-5			-5		-6			-6
Forsikringssummer ved udløb		-127			-127		-169			-169
Pensions- og renteydelser		-307			-307		-308			-308
Tilbagekøb		-299			-299		-402			-402
Kontant udbetalte bonusbeløb		-133			-133		-124			-124
Udbetalte ydelser, Liv og Pension i alt		-970			-970		-1.104			-1.104
Note 27 Renteudgifter										
Kreditinstitutter og centralbanker	0	0	-1	0	-1	0	0	-1	0	-1
Indlån og anden gæld	0	0	-27	0	-26	0	0	-84	0	-84
Udstedte obligationer	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Efterstillede kapitalindskud	-2	-2	-9	-12	-23	-2	-2	-10	-13	-25
Øvrige renteudgifter	-33	-3	-1	-1	-38	-36	-3	0	0	-39
Diskontering forsikringskontrakter	-40	0	0	0	-40	-57	0	0	0	-57
Renteudgifter i alt	**-75**	**-5**	**-38**	**-13**	**-128**	**-95**	**-5**	**-95**	**-13**	**-206**
Renteudgifter hidrørende fra ægte salgs- og tilbagekøbsforretninger:										
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker			0		0			0		0
Indlån og anden gæld			0		0			0		0
Note 28 Nedskrivning på udlån og tilgodehavender mv.										
Individuel vurdering										
Nedskrivninger henholdsvis værdiregulering i årets løb			-236		-236			-387		-387
Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere regnskabsår			203		203			146		146
Individuel vurdering i alt			-33		-33			-241		-241
Gruppevis vurdering										
Nedskrivninger henholdsvis værdiregulering i årets løb			-13		-13			-44		-44
Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere regnskabsår			31		31			12		12
Gruppevis vurdering i alt			18		18			-32		-32
Endeligt tabt, ikke tidligere nedskrevet			-59		-59			-25		-25
Indgået på tidligere afskrevne fordringer			51		51			45		45
Nedskrivning på udlån og tilgodehavender i alt			**-23**		**-23**			**-253**		**-253**

Mio.kr.	Skade	Liv	Bank	Øvrige	2016 I alt	Skade	Liv	Bank	Øvrige	2015 I alt
Note 29 Erhvervelses- og administrationsomkostninger										
Tegningsprovisioner	-143	-4	0	0	-147	-148	-3	0	0	-151
Øvrige erhvervelsesomkostninger	-466	-50	0	0	-516	-447	-42	0	0	-489
Administrationsomkostninger	-242	-47	-584	0	-812	-212	-39	-548	0	-737
Erhvervelses- og administrationsomkostninger i alt	**-851**	**-101**	**-584**	**0**	**-1.475**	**-807**	**-84**	**-548**	**0**	**-1.377**
Løn					985					926
Pension					146					139
Lønsumsafgifter mv.					148					131
Aktiebaseret vederlæggelse					4					5
Lønninger, pension mv. i alt					1.283					1.201
En del af årets lønudgifter er fordelt som skadebehandlingsomkostninger og indgår derfor under erstatningsudgifter.										
Gennemsnitligt antal medarbejdere					1.572					1.557
Vederlag til direktion og bestyrelse (i 1.000 kr.)										
Løn					6.262					5.761
Pensionsordninger					1.909					1.787
Aktiebaseret vederlæggelse					567					799
Vederlag til direktion i alt					8.738					8.347
Honorar til bestyrelse					4.745					4.747
Vederlag til direktion og bestyrelse i alt					13.483					13.094
Alm. Brand koncern vederlag til bestyrelse (i 1.000 kr.)										
Jørgen Hesselbjerg Mikkelsen (Formand)					980					980
Jan Skytte Pedersen (Næstformand)					650					490
Ebbe Castella					410					410
Henrik Christensen					330					330
Anette Eberhard (indtrådt i 2015)					570					386
Per Viggo Hasling Frandsen					303					250
Karen Sofie Hansen-Hoeck					250					250
Boris Nørgaard Kjeldsen					517					730
Lars Christiansen (medarbejdervalgt)					250					250
Brian Egested (medarbejdervalgt)					250					250
Helle Låsby Frederiksen (medarbejdervalgt)					250					250
Susanne Larsen (medarbejdervalgt)					250					250
Arne Nielsen (udtrådt i 2015)					0					185
Vederlag til bestyrelse i alt					5.010					5.011
Antal personer i direktionen					1					1
Antal personer i bestyrelsen					12					12

Vederlag til direktionen omfatter vederlag til administrerende direktør Søren Boe Mortensen.

Alm. Brand har valgt, at samtlige medarbejdere i koncernen inklusive direktionen oparbejder en bidragsbaseret pensionsordning. Koncernens omkostninger til direktionens pensionsordning fremgår af ovenstående note.

Der er mellem direktionen og Alm. Brand A/S et gensidigt opsigelsesvarsel på 12 måneder. Herudover er direktionen ved fratrædelse foranlediget af Alm. Brand A/S berettiget til at modtage en fratrædelsesgodtgørelse svarende til 24 måneders vederlag.

Den øverste ledelsesgruppe i Alm. Brand koncernen har pr. 1. juli 2016 fået en aktielønsordning på 13 % af den faste løn. Aktierne tildeles vederlagsfrit to gange årligt (3. handelsdag i juni og december). Værdien opgøres som et simpelt gennemsnit af gennemsnitskurserne for én aktie i Alm. Brand på den første handelsdag i hver enkelt kalendermåned i de kalendermåneder, som danner grundlag for den enkelte aktietildeling .

I honorar til bestyrelsen er inkluderet vederlag for deltagelse i revisionsudvalg. Det kan oplyses, at Anette Eberhard som formand for revisionsudvalget får 80 t.kr. årligt, samt at Jørgen Hesselbjerg Mikkelsen og Jan Skytte Pedersen hver får 40 t.kr. årligt (Jan Skytte Pedersen 27 t.kr. i 2016).

Koncernrevisionschef Poul-Erik Winther, som er ansat af bestyrelsen, har ikke påtaget sig hverv uden for Alm. Brand.

Mio.kr.	2016	2015
Vederlag til nøglepersoner i ledelsen (i 1.000 kr.)		
Løn	23.757	18.101
Pensionsordninger	4.822	3.848
Aktiebaseret vederlæggelse	1.850	2.355
Vederlag til nøglepersoner i ledelsen i alt	30.429	24.304

Nøglepersoner i ledelsen er de medarbejdere, der har direkte eller indirekte indfyldelse på og ansvar for planlægning og gennemførelse af samt kontrol med aktiviteterne i koncernen i overensstemmelse med IAS 24.

I vederlag for 2016 indgår fratrædelsesvederlag til nøgleperson.

Vederlag til risikotagere (1.000 kr.)		
Fast løn	74.345	52.678
Pension	11.196	8.198
Variabel løn	46	100
Aktiebaseret vederlæggelse	2.331	2.734
Vederlag til risikotagere i alt	87.918	63.710
Antal risikotagere	49	47

Risikotagere er de medarbejdere, som i overensstemmelse med bekendtgørelse om lønpolitik og oplysningsforpligtelser om aflønning, har væsentlig indflydelse på virksomhedens risikoprofil.

Vederlag til risikotagere i 2016 indeholder løn mv. i forbindelse med fratrædelser.

Der er optjent og udbetalt engangsvederlag til risikotagere, men der er ikke udbetalt bonus.

Aktiebaseret vederlæggelse, aktieoptioner
Aktieoptionsordning for den øverste ledelsesgruppe i Alm. Brand udløb den 31. marts 2016. Ordningen, der alene kan udnyttes ved køb af de pågældende aktier (egenkapitalordning), gav ret til at købe et antal aktier i Alm. Brand A/S til en forud aftalt pris. De tildelte optioner blev endeligt optjent på tildelingstidspunktet. Hvis optionerne ikke er udnyttet senest 50 måneder efter tildelingen, bortfalder de.

Udestående aktieoptioner kan specificeres således:

	Antal aktie-optioner tildelt	Ud-nyttel-seskurs	Dagsværdi på til-delingstidspunktet	Udløbs-dato	Udnyttet	Antal aktie-optioner i omløb
Tildelt den 4. september 2012	328.130	15,39	3,01	04.11.16	328.130	0
Tildelt den 8. marts 2013	922.610	20,06	2,28	08.05.17	922.610	0
Tildelt den 3. september 2013	906.705	20,42	2,32	03.11.17	823.780	82.925
Tildelt den 11. marts 2014	604.472	29,16	3,48	11.05.18		604.472
Tildelt den 2. september 2014	577.021	34,78	3,82	02.11.18		577.021
Tildelt den 9. marts 2015	563.933	43,87	4,57	09.05.19		563.933
Tildelt den 1. september 2015	524.860	43,89	5,10	01.11.19		524.860
Antal aktieoptioner primo	4.427.731					2.353.211
Tildelt den 14. marts 2016	448.084	50,85	6,06	14.05.20		448.084
Tildelt den 6. september 2016	235.541	55,28	5,66	06.11.20		235.541
Antal aktieoptioner ultimo	5.111.356					3.036.836

Den vejede gennemsnitlige resterende kontraktlige løbetid er 1 år, 6 måneder og 21 dage. Den vejede gennemsnitlige børskurs i udnyttelsesperioden udgjorde 31,9.

Selskabet har en beholdning på 3.036.836 stk. aktier til optionsprogrammet.

I 2016 er der tildelt aktieoptioner den 14. marts og den 6. september. Den skønnede dagsværdi udgjorde henholdsvis 6,06 kr. og 5,66 kr. pr. option. De skønnede dagsværdier på tildelingstidspunktet er opgjort ved anvendelse af Black & Scholes-modellen til værdiansættelse af optioner. Værdiansættelsen er baseret på følgende forudsætninger:

	2016		2015		2014		2013		2012
	06.09.16	14.03.16	09.03.15	01.09.15	11.03.14	02.09.14	08.03.13	03.09.13	04.09.12
Aktiekurs på tildelingstidspunktet (kr. pr. aktie)	50,25	46,23	39,88	39,90	26,51	31,62	18,24	18,56	13,99
Udnyttelseskurs (kr. pr. aktie)	55,28	50,85	43,87	43,89	29,16	34,78	20,06	20,42	15,39
Forventet volatilitet (%)	22,21	24,7	21,89	23,79	23,56	22,59	22,71	26,48	35,87
Risikofri rente (%)	-0,11	0,00	0,16	0,18	0,62	0,30	0,60	0,89	0,60
Forventet udbytterate (%)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Periode til udløb (Antal år)	3	3	3	3	3	3	3	3	3

Den forventede volatilitet er opgjort ud fra den historiske volatilitet på aktiekursen for moderselskabets aktier set over de seneste 12 måneder.
Periode til udløb er opgjort ud fra den først mulige udnyttelse af aktieoptionen.

Resultatført aktiebaseret vederlæggelse hidrørende fra egenkapitalordning	1

	2016					2015				
Mio.kr.	**Skade**	**Liv**	**Bank**	**Øvrige**	**I alt**	**Skade**	**Liv**	**Bank**	**Øvrige**	**I alt**
Revisionshonorar (i 1.000 kr.)										
Deloitte - revision	949	581	970	578	3.078	926	581	1.215	560	3.282
Deloitte - andre erklæringsopgaver	30	133	149	0	312	28	133	127	0	288
Deloitte - skatterådgivning	0	0	15	736	751	0	0	0	593	593
Deloitte - andre ydelser	709	19	259	195	1.182	615	19	74	304	1.012
Revisionshonorar i alt	1.688	733	1.393	1.509	5.323	1.569	733	1.416	1.457	5.175

Note 30 Resultat af afgiven forretning

Afgivne genforsikringspræmier	-316	-18			-334	-323	-20			-343
Modtaget genforsikringsdækning	108	11			119	135	21			156
Ændring i genforsikringsandele af forsikringskontrakter	-56	-2			-58	-71	-10			-81
Provisioner og gevinstandele fra genforsikringsselskaber	17	5			22	14	5			19
Resultat af afgiven forretning i alt	**-247**	**-4**			**-251**	**-245**	**-4**			**-249**

Note 31 Ændring i livsforsikringshensættelser

Garanterede ydelser		-			-		362			362
Bonuspotentiale på fremtidige præmier		-			-		-254			-254
Bonuspotentiale på fripoliceydelser		-			-		-230			-230
Kvoteforskydning Forenede Gruppeliv		-			-		1			1
Ændring i livsforsikringshensættelser i alt		-			-		**-121**			**-121**

Note 32 Kursreguleringer

Investeringsaktiver										
Kapitalandele	16	109	22	0	147	3	113	8	0	124
Investeringsforeningsandele	0	23	0	0	23	0	0	0	0	0
Obligationer	75	221	51	-3	344	-173	-250	-99	-5	-527
Andele i kollektive investeringer	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pantesikrede udlån	-48	0	20	0	-28	-93	0	-28	0	-121
Øvrige investeringsaktiver	-18	37	-78	0	-59	9	-78	5	0	-64
Valutakursreguleringer	0	0	10	0	10	0	0	10	0	10
	25	390	25	-3	437	-254	-215	-104	-5	-578
Grunde og bygninger										
Investeringsejendomme	-2	104	0	0	93	0	22	-1	0	12
Domicilejendomme	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
	23	494	25	-3	530	-254	-193	-105	-5	-564
Diskontering forsikringskontrakter	-96	0	0	0	-96	65	0	0	0	65
Kursreguleringer i alt	**-73**	**494**	**25**	**-3**	**434**	**-189**	**-193**	**-105**	**-5**	**-499**

Mio.kr.	Skade	Liv	Bank	Øvrige	2016 I alt	Skade	Liv	Bank	Øvrige	2015 I alt
Ændringer i dagsværdier baseret på værdiansættelsesmodeller og indregnet i resultatopgørelsen										
Pantesikrede udlån	-10	0	3	0	-7	-54	0	1	0	-53
Kapitalandele (unoterede aktier)	0	-24	17	0	-7	0	-24	1	0	-23
Investeringsejendomme	-2	104	0	0	93	0	22	-1	0	12
I alt	-12	80	20	0	79	-54	-2	1	0	-64

Koncernens modparter er primært finansielle institutioner med høj kreditværdighed, hvor der sker daglig sikkerhedsudveksling. Det er derfor koncernens vurdering, at en kreditjustering ikke giver anledning til en væsentlig anderledes værdiansættelse.

Note 33 Pensionsafkastskat

Pensionsafkastskat vedrørende tidligere år		0			0		0			0
Pensionsafkastskat vedrørende året		-120			-120		-22			-22
Pensionsafkastskat i alt		**-120**			**-120**		**-22**			**-22**

Note 34 Skat

Beregnet skat af årets resultat	-153	-18	101	17	-53	-174	-16	155	15	-20
Regulering af skat vedrørende forrige år	1	0	-1	0	0	0	18	0	0	18
Betalt endelig udbytteskat	0	0	0	0	0	0	-1	0	0	-1
Regulering af udskudt skat	-52	8	-108	-2	-154	-40	-3	-73	-2	-118
Skat i alt	**-204**	**-10**	**-8**	**15**	**-207**	**-214**	**-2**	**82**	**13**	**-121**
Årets skat består af:										
Skat af regnskabsmæssigt overskud	-213	-20	-13	13	-233	-223	-19	78	13	-151
Ej fradragsberettigede udgifter og ej skattepligtige indtægter	8	10	6	2	26	1	-1	1	0	1
Regulering som følge af ændring i skatteprocent	0	0	0	0	0	8	0	3	0	11
Efterregulering af tidligere års beregnede skat	1	0	-1	0	0	0	18	0	0	18
Skat i alt	-204	-10	-8	15	-207	-214	-2	82	13	-121
Effektiv skatteprocent	21,1	12,9	24,8	24,8	20,1	22,5	2,5	24,8	23,6	18,9

Note 35 Forsikringsteknisk resultat - Skadeforsikring

Mio.kr.	Syge- og ulykkes-forsikring	Arbejds-skade-forsikring	Motor-køretøjs-forsikring ansvar	Motor-køretøjs-forsikring kasko	Brand- & løsøre-forsikring, privat	Brand- & løsøre-forsikring, erhverv	Ansvars-forsikring	Anden direkte forsikring	2016 i alt
Bruttopræmier	608	335	460	847	1.132	1.276	109	225	4.992
Bruttopræmieindtægter	612	334	469	855	1.140	1.271	109	238	5.028
Bruttoerstatningsudgifter	-303	-154	-326	-498	-737	-835	-35	-146	-3.034
Bruttodriftsomkostninger	-104	-57	-78	-144	-193	-216	-19	-40	-851
Resultat af afgiven forretning	-13	-3	-2	-5	-61	-161	0	-2	-247
Forsikringsteknisk resultat i alt	**192**	**120**	**63**	**208**	**149**	**59**	**55**	**50**	**896**
Antal erstatninger	12.570	4.224	16.894	73.663	68.373	19.859	1.893	27.591	225.067
Erstatningsfrekvens	0,037	0,140	0,046	0,227	0,168	0,168	0,041	0,121	0,122
Gennemsnitlig erstatning for indtrufne skader i 1.000 kr.	31	65	23	7	11	47	24	7	15

Mio.kr.	Syge- og ulykkes-forsikring	Arbejds-skade-forsikring	Motor-køretøjs-forsikring ansvar	Motor-køretøjs-forsikring kasko	Brand- & løsøre-forsikring, privat	Brand- & løsøre-forsikring, erhverv	Ansvars-forsikring	Anden direkte forsikring	2015 i alt
Bruttopræmier	596	318	478	840	1.125	1.298	104	220	4.979
Bruttopræmieindtægter	609	320	492	855	1.142	1.302	104	237	5.061
Bruttoerstatningsudgifter	-377	-55	-248	-475	-823	-810	-68	-162	-3.018
Bruttodriftsomkostninger	-97	-51	-77	-136	-182	-209	-17	-38	-807
Resultat af afgiven forretning	-11	-3	-1	-5	-48	-176	0	-1	-245
Forsikringsteknisk resultat i alt	**124**	**211**	**166**	**239**	**89**	**107**	**19**	**36**	**991**
Antal erstatninger	12.083	4.521	15.804	44.855	73.800	24.166	2.075	25.948	203.252
Erstatningsfrekvens	0,038	0,153	0,044	0,144	0,181	0,202	0,045	0,114	0,111
Gennemsnitlig erstatning for indtrufne skader i 1.000 kr.	27	62	24	11	11	36	22	8	17

Direkte forsikring tegnes alene i Danmark

Mio.kr.	2016	2015
Note 36 Egenkapitalens afkastkrav		
Det faktiske investeringsafkast før pensionsafkastskat	7	-1
Resultat af ikke bonusberettigede bestande	1	6
Risikoforrentning 0,2% (0,15 % i 2015) af de gennemsnitlige livsforsikringshensættelser	21	16
100 % af omkostningsresultat f.e.r.	-16	-9
100 % af risikoresultatet f.e.r.	63	48
Forenede Gruppeliv	8	18
Årets resultat før skat	84	78

I 2015 var årets resultat eksklusive syge- og ulykkesforsikring på 77.720 t.kr. sammensat af et ubetinget resultat på 4.976 t.kr. og et betinget resultat på 72.744 t.kr.

Principper for egenkapitalafkast
Finanstilsynet fastsætter i kontributionsbekendtgørelsen retningslinjerne for forrentning af egenkapitalen. Forrentningen af egenkapitalen er sammensat af det direkte afkast på egenkapitalmidlerne og et risikotillæg.

Kunderne er opdelt i et antal kontributionsgrupper ud fra rente, forsikringsrisiko og omkostninger. Egenkapitalens risikotillæg opgøres for hver enkelt gruppe. Tilsvarende opgøres eventuel skyggekonto, kollektivt bonuspotentiale, kursværn mv. pr. kontributionsgruppe.

Risikotillægget for 2016 er fastsat til:
- Rentegrupper: 0,2 % (2015: 0,15 %) af de gennemsnitlige livsforsikringshensættelser for egen regning eksklusive kollektivt bonuspotentiale og eventuel anvendelse af bonuspotentiale på fripoliceydelser
- Forsikringsrisikogrupper: 100 % af risikoresultatet for egen regning efter bonus inklusive Forenede Gruppeliv
- Omkostningsgrupper: 100 % af omkostningsresultatet for egen regning efter bonus inklusive Forenede Gruppeliv
- Resultat af Forenede Gruppeliv inklusive provisionsbetalinger med fradrag af de poster, der indgår i omkostnings- og risikoresultat

For forsikringsgruppen invaliditet defineres risikoresultatet specifikt før bonus med det formål at indtægtsføre skyggekontoen over de næste godt tre år.

Risikotillægget bliver alene opgjort ud fra den bonusberettigede forsikringsbestand. For ikke bonusberettigede forsikringer, herunder livrenter uden ret til bonus, tilfalder resultatet - der kan være positivt eller negativt - egenkapitalen fuldt ud.

Risikotillæget for 2017 er fastsat til:

- Rentegruppe: 0,2 % af de gennemsnitlige livsforsikringshensættelser for egen regning eksklusive Forenede Gruppeliv
- Forsikringsrisikogruppe invaliditet: 100 % af risikoresultatet for egen regning før bonus inklusive Forenede Gruppeliv
- Forsikringsrisikogruppe død og overlevelse: 100 % af risikoresultatet for egen regning efter bonus inklusive Forenede Gruppeliv
- Omkostningsgrupper: 100 % af omkostningsresultatet for egen regning efter bonus inklusive Forenede Gruppeliv
- Resultat af Forenede Gruppeliv før skat inklusive provosionsbetalinger med fradrag af de poster, der indgår i omkostnings- og risikoresultatet.

Mio.kr.	2016	2015
Opgørelse af det realiserede resultat		
Forsikringsteknisk resultat af livsforsikring	-	80
Overførsel af investeringsafkast	-	-7
Pensionsafkastskat	-	22
Ændring i kollektivt bonuspotentiale	-	52
Afgiftberigtigelse af akkumuleret værdiregulering	-	-13
Resultat af ikke-bonusberettigede bestande	-	-6
Tilskrivning af bonus	-	239
Afkast egenkapitaldepot	-	1
Afkast syge- og ulykkesforsikringsdepot	-	7
Det realiserede resultat	-	375

Note 37 Segmentregnskab for Skade

	2016			2015		
Mio.kr.	**Privat**	**Erhverv**	**I alt**	**Privat**	**Erhverv**	**I alt**
Bruttopræmieindtægter	2.604	2.424	5.028	2.615	2.446	5.061
Bruttoerstatningsudgifter	-1.595	-1.439	-3.034	-1.708	-1.310	-3.018
Forsikringsmæssige driftsomkostninger	-479	-372	-851	-462	-345	-807
Resultat af genforsikring	-77	-170	-247	-60	-185	-245
Forsikringsteknisk resultat	453	443	896	385	606	991
Afløbsresultat	212	234	446	174	311	485
Bruttoerstatningsprocent	61,3	59,4	60,4	65,3	53,6	59,6
Nettogenforsikringsprocent	2,9	6,9	4,9	2,3	7,5	4,9
Skadeforløb	64,2	66,3	65,3	67,6	61,1	64,5
Bruttoomkostningsprocent	18,4	15,4	16,9	17,6	14,1	15,9
Combined Ratio	82,6	81,7	82,2	85,2	75,2	80,4

Skadeforsikring er opdelt i Privat og Erhverv. Privat omfatter koncernens salg af forsikringer til private husstande solgt gennem egne salgskanaler samt koncernens syge- og ulykkesaktiviteter juridisk placeret i Alm. Brand Liv og Pension. Erhverv omfatter koncernens salg til landbrugs- og erhvervsvirksomheder solgt gennem egne salgskanaler samt samarbejdspartnere. Ledelsesrapporteringen på Privat og Erhverv består alene af en rapportering af forsikringsteknisk resultat.

Transaktioner mellem segmenterne afregnes på markedsniveau. Kriterier for indregning og måling er i overensstemmelse med koncernens regnskabspraksis. De anvendte regnskabslinjer er i overensstemmelse med hovedtalsoversigten i beretningen og som beskrevet under Anvendt regnskabspraksis.

Der henvises til ledelsesberetningen for yderligere beskrivelse af segmenter og organisationsgrundlaget.

Mio.kr.	2016

Note 38 Segmentregnskab for Bank

	Privat	Leasing	Finansielle Markeder	Øvrige	Fremadrettede aktiviteter	Aktiviteter under afvikling	I alt
Netto rente- og gebyrindtægter	208	0	0	0	208	46	254
Handelsindtægter (eksklusive kursreguleringer)	0	0	145	-1	144	0	144
Øvrige indtægter	0	216	2	0	218	5	223
Indtægter i alt	208	216	147	-1	570	51	621
Omkostninger	-212	-44	-95	-16	-367	-64	-431
Afskrivninger	0	-153	0	0	-153	0	-153
Basisresultat	-4	19	52	-17	50	-13	37
Kursreguleringer	0	0	18	-12	6	42	48
Resultat af kapitalandele	0	0	0	0	0	9	9
Resultat før nedskrivninger	-4	19	70	-29	56	38	94
Nedskrivninger og kreditrelaterede kursreguleringer	6	0	0	0	6	-56	-50
Resultat før skat	2	19	70	-29	62	-18	44
Udlån	2.696	36	49	54	2.835	942	3.777
Obligationer	0	0	1.592	1.993	3.585	0	3.585
Leasing aktiver	0	818	0	0	818	0	818
Andre aktiver	4	83	59	1.276	1.422	97	1.519
Aktiver i alt	2.700	937	1.700	3.323	8.660	1.039	9.699

Mio.kr.	2015

Netto rente- og gebyrindtægter	218	0	0	0	218	-5	213
Handelsindtægter eksklusive kursreguleringer	0	0	159	22	181	0	181
Øvrige indtægter	0	171	1	0	172	6	178
Indtægter i alt	218	171	160	22	571	1	572
Omkostninger	-209	-39	-97	-7	-352	-78	-430
Afskrivninger	0	-121	0	0	-121	0	-121
Basisresultat	9	11	63	15	98	-77	21
Kursreguleringer	0	0	-4	-55	-59	28	-31
Resultat af kapitalandele	0	0	0	0	0	6	6
Resultat før nedskrivninger	9	11	59	-40	39	-43	-4
Nedskrivninger og kreditrelaterede kursreguleringer	-21	0	0	0	-21	-306	-327
Resultat før skat	-12	11	59	-40	18	-349	-331
Udlån	2.550	29	106	297	2.982	1.317	4.299
Obligationer	0	0	1.890	2.065	3.955	0	3.955
Leasing aktiver	0	655	0	0	655	0	655
Andre aktiver	5	142	43	1.199	1.389	118	1.507
Aktiver i alt	2.555	826	2.039	3.561	8.981	1.435	10.416

Generelt:
Segmentregnskabet viser regnskabet opdelt på bankens primære forretningsområder. Alle aktiviteter er placeret i Danmark.
Aktiver er placeret under de forretningsområder, som de driftsmæssigt relaterer sig til. Al funding aftages af bankens Treasury funktion, som indgår under segmentet Øvrige. Treasury er ansvarlig for bankens funding og likviditet. Transaktioner mellem segmenterne afregnes på markedsniveau. Segmentregnskabet er i overensstemmelse med bankens interne rapportering. Segmentregnskabet indeholder ikke en fordeling af omsætningen fordelt på produkter og tjenesteydelser. Kriterier for indregning og måling følger koncernens regnskabspraksis. De anvendte regnskabslinjer er i overensstemmelse med hovedtalsoversigten i beretningen og som beskrevet under Anvendt regnskabspraksis.

Forretningsområder:
Segmentregnskabet er opdelt på bankens forretningsområder og opdeles overordnet på fremadrettede aktiviteter og aktiviteter under afvikling. De fremadrettede aktiviteter indgår i den fremadrettede strategi for banken og er områder, hvor banken ønsker at udvide sin forretningsvolumen. Aktiviteter under afvikling består af engagementer, som ikke indgår i den fremadrettede strategi og er et område, hvor banken på en forsvarlig og økonomisk hensigtsmæssig måde ønsker at reducere sin eksponering. De enkelte forretningsområder er beskrevet nedenfor.

Privat:
Foretager rådgivning og salg af finansielle produkter til bankens privatkunder både via filialer placeret i 11 større danske byer og via internettet. Der arbejdes på tværs af segmenterne, så kunderne får optimale løsninger herunder i forbindelse med formuerådgivning og placering. Privat skaffer hovedparten af indlånene til brug for bankens funding, som aftages af bankens Treasury-funktion. Fra den 1. januar 2015 er fundingen af Alm. Brand Leasing overgået fra forretningsområdet Øvrige til Privat.

Leasing:
Tilbyder operationel leasing af person- og varebiler til erhverv samt administration af bilflåder for erhvervsvirksomheder. Endvidere tilbydes operationel leasing af personbiler til private. Forretningsområdet er placeret i Alm. Brand Leasing A/S, som er datterselskab af banken.

Finansielle Markeder:
Forretningsområdet består af Markets og Asset Management. Markets varetager alle bankens aktiviteter på de finansielle markeder. Der ydes rådgivning om og gennemføres køb og salg af værdipapirer og valuta. Afdelingen laver desuden analyser af udviklingen på rente- og aktie- og valutamarkederne. Asset Management har formuer under forvaltning for både institutionelle og private investorer.

Øvrige:
Indeholder bankens Treasury funktion, som har ansvaret for bankens sammensætning af funding og likviditetsstyring, herunder bankens egenbeholdning. Som udgangspunkt aftager Treasury al funding, som bankens øvrige forretningsområder anskaffer, og Treasury søger for allokering og afregning over for de enkelte forretningsområder. Funding allokeres til en pris svarende til de faktiske omkostninger for at skaffe fundingen, hvortil der tillægges et spread til dækning af administrationsomkostninger og eventuelle risici.

Afvikling:
Indgår som det eneste forretningsområde under aktiviteter under afvikling og består af engagementer inden for små og mellemstore erhvervskunder, landbrug, ejendomsudviklingsprojekter, pantebreve samt en portefølje af bilfinansieringskontrakter. Engagementerne søges løbende nedbragt, hvilket forventes at strække sig over en årrække.

Mio.kr.	2016	2015
Note 39 Eventualforpligtelser, garantier og leasingaftaler		
Garantiforpligtelser	1.619	1.404

Koncernens selskaber har indgået leje- og serviceaftaler vedrørende it og lokaler med en samlet ydelse på 118 mio.kr. fordelt over en femårig periode.

Koncernens selskaber har indgået leasingaftaler vedrørende mobiltelefoner med en samlet ydelse på 1 mio.kr., som forfalder indenfor et år.

Som led i den almindelige bankdrift har Alm. Brand Bank en række eventualforpligtigelser, som i overensstemmelse med IFRS ikke er medregnet i balancen. De ydede finansgarantier samt tabsgarantier for realkreditudlån er primært afledt af samarbejdsaftalerne med Totalkredit, DLR Kredit og BFR Kredit, mens øvrige eventualforpligtigelser bl.a. omfatter garantier overfor Det Private Beredskab samt Garantifonden for Indskydere og Investorer. Samlet har Alm. Brand Bank A/S ikke balanceførte garantiforpligtelser bestående af finansgarantier, tabsgarantier for realkreditudlån mv. for i alt 1,0 mia.kr.

Alm. Brand Ejendomsinvest A/S har en momsreguleringsforpligtelse vedrørende ejendomme på i alt 15 mio.kr.

Forsikringsselskabet Alm. Brand Liv og Pension A/S har en momsreguleringsforpligtelse vedrørende ejendomme på i alt 1 mio.kr.

Alm. Brand A/S har afgivet garanti over for ILU (Institute of London Underwriters) for kontrakter indtegnet på vegne af Kjøbenhavnske Re's engelske datterselskab The Copenhagen Reinsurance Company (U.K.) Ltd. (Cop. Re UK Ltd.). Garantien dækker forsikringskontrakter vedrørende Marine Aviation and Transport (MAT) indtegnet gennem ILU i perioden 3. april 1989 til 1. juli 1997. I forbindelse med salget af Kjøbenhavnske Re koncernen i 2009 har køber påtaget sig at friholde Alm. Brand A/S for garantiforpligtelserne.

Alm. Brand A/S garanterer for Pensionskassen under Alm. Brand A/S (pensionsafviklingskasse). Alm. Brand A/S forpligter sig til at indbetale sådanne ordinære og ekstraordinære bidrag, som de til enhver tid måtte være fastsat i pensionsregulativet, eller som de til enhver tid måtte være aftalt med Finanstilsynet. Alm. Brand af 1792 fmba har forpligtet sig til at friholde Alm. Brand A/S for de udgifter, som selskabet til enhver tid måtte afholde i henhold til disse forpligtigelser.

Alm. Brand A/S hæfter solidarisk sammen med de øvrige samregistrerede koncernselskaber for det samlede afgiftstilsvar.

Alm. Brand A/S er administrationsselskab i en dansk sambeskatning. Alm. Brand A/S hæfter derfor ifølge selskabsskabsskattelovens regler herom fra og med regnskabsåret 2013 for indkomstskatter mv. for de sambeskattede selskaber og fra og med 1. juli 2012 for eventuelle forpligtigeler til at indeholde kildeskat på renter, royalties og udbytter for de sambeskattede selskaber. Der henvises til segmentrapportering, balance for specifikation af udeståender.

Koncernen er som aktiv finansiel koncern part i en række retssager. Sagerne vurderes løbende, og der foretages de nødvendige hensættelser. Det er ledelsens vurdering, at disse sager ikke vil påføre koncernen væsentlige yderligere tab.

	2016					2015				
Mio.kr.	**Skade**	**Liv**	**Bank**	**Øvrige**	**I alt**	**Skade**	**Liv**	**Bank**	**Øvrige**	**I alt**
Note 40 Sikkerhedsstillelser										
Bogførte værdier af aktiver, der tjener til sikkerhed for forsikringsmæssige hensættelser										
Likvide beholdninger	0	85			85	0	109			109
Obligationer	6.928	11.245			18.173	6.900	10.511			17.411
Kapitalandele og investeringsforeningsandele	0	849			849	0	885			885
Pantesikrede udlån	0	0			0	0	0			0
Tilgodehavende renter	0	40			40	50	68			118
Ejendomme, ejerpantebreve	0	59			59	0	59			59
Kapitalandele i datterselskaber	0	1.563			243	0	1.238			-82
Sikkerhedsstillelser ultimo	6.928	13.841			19.449	6.950	12.870			18.500

Pengepolitiske modparter i Danmarks Nationalbank kan kun opnå kredit, mod at de stiller sikkerheder i form af pantsætning af godkendte værdipapirer.

Som led i den løbende forretning er der over for Danmarks Nationalbank samt Clearstream ultimo 2016 stillet obligationer til sikkerhed med en samlet kursværdi på 530 mio.kr. (2015: 595 mio.kr.). Der er ikke knyttet særlige betingelser til sikkerhedsstillelsen.

Til sikkerhed for henholdsvis positiv og negativ dagsværdi af afledte finansielle instrumenter er der ultimo 2016 modtaget kontanter for 5 mio.kr. og afgivet kontanter for 103 mio.kr. (2015: 3 mio.kr. og 123 mio.kr.)

Ved repoforretninger, det vil sige salg af værdipapirer, hvor der samtidig træffes aftale om tilbagekøb på et senere tidspunkt, forbliver værdipapirerne på balancen, og det modtagne vederlag indregnes som gæld. Værdipapirer i repoforretninger behandles som aktiver stillet som sikkerhed for forpligtelser. Modparten har ret til at sælge eller genbelåne de modtagne værdipapirer.

Ved reverseforretninger, det vil sige køb af værdipapirer, hvor der samtidig træffes aftale om tilbagesalg på et senere tidspunkt, har koncernen ret til at sælge eller genbelåne værdipapirerne. Værdipapirerne indregnes ikke i balancen, og det afgivne vederlag indregnes som tilgodehavende.

Aktiver modtaget som sikkerhed i forbindelse med reverseforretninger kan videresælges til tredje mand. Hvis dette er tilfældet, kan der som følge af regnskabsreglerne opstå en negativ beholdning. Denne føres under "Andre passiver." Pr. 31. december 2016 er dagsværdien af finansielle aktiver accepteret som sikkerhedsstillelse, der er blevet solgt eller genpantsat, 265,2 mio.kr. (2015 186,5 mio.kr.). Alm. Brand Bank er forpligtet til at returnere tilsvarende værdipapirer.

Aktiver solgt som led i repoforretninger:						
Obligationer til dagsværdi	0	265	265	189	187	187
Aktiver købt som led i reverseforretninger:						
Obligationer til dagsværdi	0	266	266	0	268	79

Note 41 Nærtstående parter

Alm. Brand A/S koncernen anser følgende for at være nærtstående parter:

- Alm. Brand af 1792 fmba (moderselskab)
- Direktion og bestyrelse i Alm. Brand A/S
- Nøglepersoner i Alm. Brand koncernen

Nærtstående parter omfatter ligeledes direktionens, bestyrelsens og nøglepersoners relaterede familiemedlemmer samt endvidere selskaber, hvori personkredsen har væsentlige interesser.

Alm. Brand koncernen varetager administrative opgaver for Alm. Brand af 1792 fmba.

Der er indgået aftaler om forrentning af løbende mellemværender mellem koncernens selskaber på markedsvilkår.

Alm. Brand af 1792 fmba har erhvervet hybrid kapital udstedt i Alm. Brand Bank A/S.

Alm. Brand af 1792 fmba har indskudt ansvarlig lånekapital på 250 mio.kr. i Alm. Brand A/S.

For oversigt over dattervirksomheder og associerede virksomheder mv. henvises til selskabsoversigten.

Alm. Brand koncernen har tværgående funktioner, som løser fælles administrative opgaver for koncernens selskaber. Alm. Brand Bank A/S fungerer som primær bankforbindelse for Alm. Brand koncernen. Det indebærer, at der er indgået en række aftaler mellem banken og koncernens øvrige selskaber, ligesom der løbende foretages en række transaktioner mellem banken og den øvrige koncern. Alm. Brand koncernen har desuden indgået en kapitalforvaltningsaftale med Alm. Brand Bank A/S, hvilket betyder, at en betydelig del af koncernens aktiver er under forvaltning i banken, ligesom en betydelig del af koncernens handel med værdipapirer foretages gennem Alm. Brand Bank til markedsværdi.

Alm. Brand Bank solgte den 11. december 2014 ikke restante pantebreve for en samlet bogført værdi af 1,9 mia.kr. til Alm. Brand Forsikring. Transaktionen indeholder en optionsaftale, og Alm. Brand Forsikring kan tilbagesælge pantebreve til banken, hvis debitor ikke opfylder betalingsforpligtelserne. Banken beholder dermed den underliggende kreditmæssige risiko på pantebrevene, mens markedsmæssige risici er overgået til Alm. Brand Forsikring, herunder risikoen for renteændringer og førtidsindfrielser. Pantebrevene er ikke længere indregnet i bankens balance, da der er overført væsentlige risici og fordele til Alm. Brand Forsikring.

Der er indgået en administrationsaftale mellem Alm. Brand Bank og Alm. Brand Forsikring omkring håndtering af pantebrevsporteføljen. I 2016 har banken modtaget et administrationshonorar på 9,3 mio.kr. samt en optionspræmie på 29 mio.kr. Optionen har en markedsværdi på 10 mio.kr. pr. 31. december 2016.

Der foretages reassurancedækning for Alm. Brand koncernen på fælles basis.

Koncernen har en totaladministrationsaftale med Datea A/S, som er 100 % ejet af Dades A/S, og hvori Boris Nørgaard Kjeldsen er bestyrelsesformand. I henhold til aftalen foretager Datea A/S ejendomsadministration af ejendomme ejet af koncernen, herunder administration, regnskab og rapportering, udlejning, tilsyn og teknisk bistand. Det årlige honorar er i niveauet 2 mio.kr. Det er ledelsens vurdering, at totaladministrationsaftalen er indgået på markedsvilkår.

Der henvises til note 29 Erhvervelses- og administrationsomkostninger, hvor oplysninger om ydet vederlag til koncernens bestyrelse, direktionen samt andre ledende medarbejdere fremgår.

Der har ud over det ydede vederlag til bestyrelse og direktion mv. i regnskabsåret været følgende transaktioner mellem Alm. Brand koncernen og de nærtstående parter:

Mio.kr.				**2016**
	Alm. Brand af 1792 fmba	**Nøglepersoner**	**Direktion og bestyrelse i A/S**	**Selskaber kontrolleret af bestyrelses-medlemmer**
Salg af ydelser	651	4	4	1
Køb af ydelser	156	0	0	0
Rente- og gebyrindtægter	0	0	0	0
Rente- og gebyrudgifter	16	1	2	0
Tilgodehavender	0	2	1	2
Gæld	332	41	53	0
Sikkerhedsstillelser	0	1	1	1
Rentesatser på udlån		1,5-5,25%	1,5-5,25%	1,5-2,5%

Mio.kr.					2015
	Alm. Brand af 1792 fmba	Alm. Brand datterselskaber (ikke 100 % ejet)	Nøglepersoner	Direktion og bestyrelse i A/S	Selskaber kontrolleret af bestyrelses-medlemmer
Salg af ydelser	186	2	2	4	1
Køb af ydelser	96	1	0	0	0
Rente- og gebyrindtægter	0	4	0	0	0
Rente- og gebyrudgifter	17	0	1	1	0
Tilgodehavender	0	0	1	1	1
Gæld	333	0	30	43	0
Sikkerhedsstillelser	0	0	0	1	0
Rentesatser på udlån			2,18-8,5%	2,18-8,5%	5,00-8,5%

Køb og salg af ydelser, der omfatter forsikringsmæssige ydelser samt levering af bankprodukter i form af lån, garantier, kreditter samt køb/salg af pantebreve mv., sker på koncernens sædvanlige markedsbaserede vilkår, dog således at medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer opnår sædvanlige medarbejdervilkår. Gæld omfatter indlån i banken, pensionsdepoter i Bank og Liv mv. Der er ikke i regnskabsåret eller i det foregående regnskabsår udgiftsført tab eller foretaget nedskrivning på mellemværender med nærtstående parter. For information om vederlag til bestyrelse og direktion henvises til note 29 Erhvervelses- og administrationsomkostninger.

Mio.kr.						
	2016			2015		
Note 42 Dagsværdi og klassifikation af finansielle aktiver, passiver og instrumenter	Dags-værdi	Amor-tiseret kostpris	Ind-regnet værdi	Dags-værdi	Amor-tiseret kostpris	Ind-regnet værdi
Aktiver til dagsværdi klassificeret ved første indregning						
Udlån	1.523	0	1.523	1.816	0	1.816
Aktiver til dagsværdi besiddet med handel for øje						
Statsobligationer	2.372	0	2.372	2.420	0	2.420
Realkreditobligationer	19.674	0	19.674	19.910	0	19.910
Andre fastforrentede fordringer	823	0	823	324	0	324
Andre variabelt forrentede fordringer	154	0	154	198	0	198
Børsnoterede aktier	878	0	878	900	0	900
Unoterede aktier	778	0	778	723	0	723
Øvrige investeringsaktiver	0	0	0	0	0	0
Positiv markedsværdi af afledte finansielle instrumenter, brutto	620	0	620	695	0	695
Lån og tilgodehavender						
Tilgodehavende hos forsikringstagere	0	158	158	0	134	134
Tilgodehavende hos forsikringsmæglere	0	3	3	0	6	6
Tilgodehavende hos forsikringsselskaber	0	1	1	0	2	2
Andre tilgodehavender	0	32	32	0	49	49
Pensionskassen under Alm. Brand A/S	0	12	12	0	11	11
Tilgodehavende renter	208	0	208	224	0	224
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	0	705	705	0	323	323
Udlån	3.598	3.583	3.583	3.862	3.827	3.827
Øvrige aktiver						
Domicilejendomme	698	0	698	675	0	675
Investeringsejendomme	905	0	905	939	0	939
Midlertidigt overtagne aktiver	0	0	0	0	0	0
Øvrige aktiver	0	239	239	0	209	209
Periodeafgrænsninger	0	42	42	0	40	40
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender	0	218	218	-7	313	306
Finansielle aktiver ultimo	32.231	4.993	33.626	32.679	4.914	33.731

Mio.kr.	2016			2015		
	Dags-værdi	Amor-tiseret kostpris	Ind-regnet værdi	Dags-værdi	Amor-tiseret kostpris	Ind-regnet værdi
Passiver til dagsværdi besiddet med handel for øje						
Negativ markedsværdi af afledte finansielle instrumenter, brutto	475	0	475	485	0	485
Finansielle passiver til amortiseret kostpris						
Efterstillede kapitalindskud	574	574	574	582	574	574
Udstedte obligationer	0	0	0	0	5	5
Gæld til forsikringstagere	0	9	9	0	8	8
Gæld i forbindelse med direkte forsikring	0	15	15	0	12	12
Gæld i forbindelse med genforsikring	0	14	14	0	41	41
Gæld til tilknyttede virksomheder	0	15	15	0	13	13
Indlån	6.963	6.953	6.953	8.024	7.999	7.999
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	0	694	694	0	710	710
Øvrige passiver						
Midlertidig overtagne passiver	0	0	0	0	0	0
Anden gæld	0	533	533	0	481	481
Periodeafgrænsningsposter	35	0	35	52	0	52
Finansielle passiver ultimo	8.047	8.807	9.317	9.143	9.843	10.380

Udlån og andre tilgodehavender til dagsværdi, obligationer til dagsværdi, aktier mv. samt afledte finansielle instrumenter er i regnskabet målt til dagsværdi, således at indregnede værdier stemmer overens med dagsværdier.

Forskellen mellem dagsværdier og de indregnede værdier af Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris forudsættes at svare til den renteniveauafhængige kursregulering, som udregnes ved at sammenholde aktuelle markedsrenter med de markedsrenter, der var gældende, da udlånene blev etableret. Ændringer i kreditkvaliteten tages ikke i betragtning, da disse ændringer forudsættes at indgå i nedskrivninger på udlån for såvel indregnede værdier som dagsværdier.

Dagsværdien af indlån og anden gæld forudsættes at svare til den renteniveauafhængige kursregulering, som udregnes ved at sammenholde aktuelle markedsrenter med de markedsrenter, der var gældende, da indlånene blev etableret.

Efterstillede kapitalindskud måles til amortiseret kostpris. Forskellen til dagsværdier forudsættes at være den renteniveauafhængige kursregulering, som udregnes ved at sammenholde aktuelle markedsrenter med de markedsrenter der var gældende, da udstedelserne blev etableret. Vedrørende bankens efterstillede kapital tages ændringer i dagsværdier på grund af ændring i bankens egen kreditværdighed ikke i betragtning.

Udstedte obligationer og efterstillede kapitalindskud måles til amortiseret kostpris. Forskellen til dagsværdier forudsættes at være den renteniveauafhængige kursregulering, som udregnes ved at sammenholde aktuelle markedsrenter med de markedsrenter der var gældende, da udstedelserne blev etableret. Ændringer i dagsværdier på grund af ændring i bankens egen kreditværdighed tages ikke i betragtning.

Regulering til dagsværdier for finansielle aktiver og forpligtelser viser en samlet ikke-indregnet urealiseret gevinst på 5 mio.kr. ultimo 2016 og fremkommer på grund af lavere rentesatser på de underliggende aktiver og forpligtelser i forhold til renteniveauet ultimo året. Reguleringen kan henføres til udlån, indlån og anden gæld samt efterstillede kapitalindskud.

I anvendt regnskabspraksis er opgørelsen af dagsværdier nærmere beskrevet for de poster, som indregnes til dagsværdi.

Mio.kr.	Skade	Liv	Bank	Øvrige	I alt	Skade	Liv	Bank	Øvrige	I alt
Dagsværdimåling af finansielle instrumenter										
Niveau 1										
Finansielle aktiver										
Udlån	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Obligationer	8.194	10.101	3.531	436	22.262	8.315	9.585	3.955	297	22.152
Aktier	0	1.422	28	0	1.450	0	1.398	15	0	1.413
Andre aktiver	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Finansielle aktiver i alt	8.195	11.523	3.559	436	23.713	8.315	10.983	3.970	297	23.565
Finansielle passiver										
Efterstillede kapitalindskud	0	0	175	0	175	0	0	183	0	183
Andre passiver	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Finansielle passiver i alt	1	0	175	0	176	0	0	183	0	183

	2016					2015				
Mio.kr.	**Skade**	**Liv**	**Bank**	**Øvrige**	**I alt**	**Skade**	**Liv**	**Bank**	**Øvrige**	**I alt**
Niveau 2										
Finansielle aktiver										
Udlån	0	0	3.598	0	3.598	0	0	4.106	0	3.862
Obligationer	0	699	54	2	755	0	692	0	2	694
Aktier	0	0	108	0	108	0	0	121	0	121
Andre aktiver	318	464	57	4	827	301	566	74	1	919
Finansielle aktiver i alt	318	1.163	3.817	6	5.288	301	1.258	4.301	3	5.596
Finansielle passiver										
Indlån	0	0	7.199	0	6.963	0	0	8.124	0	8.024
Andre passiver	315	115	274	0	698	296	351	127	0	581
Finansielle passiver i alt	315	115	7.473	0	7.661	296	351	8.251	0	8.605
Niveau 3										
Finansielle aktiver										
Udlån	1.329	0	194	0	1.523	1.588	0	228	0	1.816
Obligationer	0	6	0	0	6	0	6	0	0	6
Aktier	8	3	86	1	98	7	3	78	1	89
Investeringsejendomme	16	1.580	7	0	905	18	1.451	145	0	939
Andre aktiver	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Finansielle aktiver i alt	1.353	1.589	287	1	2.532	1.613	1.460	451	1	2.850
Finansielle passiver										
Efterstillede kapitalindskud	149	120	0	250	399	149	120	0	250	399
Indlån	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Andre passiver	0	0	10	0	0	0	0	16	0	0
Finansielle passiver i alt	149	120	10	250	399	149	120	16	250	399

Dagsværdi er den pris, der ville blive opnået ved salg af et aktiv eller betalt for et overdrage en forpligtelse i en normal transaktion mellem markedsdeltagerne på målingstidspunktet. Dagsværdi kan stemme overens med indre værdi, såfremt indre værdi beregnes på baggrund af underliggende aktiver og forpligtelser målt til dagsværdi. Der er tre niveauer af dagsværdimåling:

Niveau 1 er baseret på officielle (ikke korrigerede) kurser på aktive markeder.
Niveau 2 anvendes, hvor kursen ikke er noteret, men hvor anvendelse af en anden offentlig kurs antages bedst at svare til dagsværdien.
Niveau 3 anvendes for finansielle aktiver og forpligteler, hvor noteret kurs eller anden offentlig kurs ikke er tilgængelig eller ikke vurderes at afspejle dagsværdien. I stedet for anvendes vurderingsteknikker og andre observerbare markedsoplysninger til at fastsætte dagsværdien. I de tilfælde, hvor observerbare priser baseret på markedsoplysninger ikke er tilgængelige eller ikke skønnes at være brugbare til fastsættelsen af dagsværdi, anvendes anerkendte teknikker, herunder diskonterede betalingsstrømme, og egne modeller og forudsætninger til fastsættelsen af dagsværdi. Forudsætningerne kan blandt andet være nylige transaktioner i sammenlignelige aktiver eller forpligtelser, renter, valutakurser, volatilitet, kreditspænd m.v. Bankens unoterede aktier, der ikke værdiansættes til en omfordelingskurs, placeres i denne kategori.

Processen for indregning af dagsværdier er tilrettelagt, så der er etableret effektive funktionsadskillelser mellem de afdelinger i koncernen, som rapporterer, overvåger og indgår handlerne. Der er etableret afstemningsprocedurer, som vil identificere væsentlige afvigelser på tværs af de forskellige rapporteringer og anvendte kildesystemer.

Der overføres kun mellem kategorierne i værdiansættelseshierarkiet, såfremt der er ændringer i tilgængelige data til brug for værdiansættelse. Beholdningen gennemgås regelmæssigt for at undersøge, om der er ændringer i tilgængelige data, samt øvrige ændringer der kan have medført ny kategorisering. Der har ikke været overførsel mellem kategorierne i værdiansættelseshierarkiet i 2015 eller 2016.

Udlån og andre tilgodehavender til dagsværdi indeholder pantebreve, som opgøres ved brug af en værdiansættelsesmodel, der estimerer nutidsværdien af de forventede fremtidige pengestrømme. Værdiansættelsen er dels baseret på observerbare markedsdata (renter), dels på forventninger til fremtidige indfrielses- og tabsprocenter. Ved måling til dagsværdien benyttes en swaprentekurve tillagt 50 basispunkter samt indfrielsesforventninger i niveauet 8 %-9 % afhængigt af restløbetid og forventede tabsprocenter i niveauet 0,75 %-4,25 % afhængigt af ejendomstype og sikkerhedsmæssig placering. Øges den gennemsnitlige indfrielsesforventning med 1 %-point, og øges de forventede tabsprocenter med 0,5 %-point, betyder det en ændring af dagsværdien for markedsværdimodellen med -1,7 mio.kr. Der henvises endvidere til note 52 Anvendt regnskabspraksis.

Obligationer værdiansat til noterede priser omfatter hovedsageligt danske realkreditobligationer og i mindre grad danske statsobligationer samt erhvervsobligationer. Obligationer, som indgår i niveau 2, værdiansættes som følge af manglende likviditet i markedet på basis af markedsrenter og rentespænd hertil som observeret for lignende udstedelser. Obligationer, som indgår i niveau 3, består af et mindre beløb indskudt i en fond. Stiger renten 25 bp, falder værdien af denne obligationsbeholdning 0,2 mio.kr.

Aktier omfatter hovedsageligt børsnoterede aktier samt aktiefutures, der værdiansættes til noterede priser. Bankens unoterede aktier består af sektorejede selskaber samt aktier, som er modtaget i forbindelse med kreditforsvar. For unoterede aktier i sektorejede selskaber, hvor der sker omfordeling af aktierne, anses omfordelingen at udgøre det primære marked for aktierne. Dagsværdien fastsættes som omfordelingskursen, og aktierne indgår som niveau 2. For øvrige unoterede aktier samt aktier modtaget i banken i forbindelse med kreditforsvar, hvor observerbare input ikke umiddelbart er tilgængelige, er værdiansættelsen forbundet med skøn, hvori indgår oplysninger fra selskabernes regnskaber, erfaringer fra handler med aktier i de pågældende selskaber samt input fra kvalificeret ekstern part. Disse aktier indgår i niveau 3. Ved et kursfald på 10 % falder værdien 1,2 mio.kr. i alt.

Andre aktiver indeholder tilgodehavende renter for 208 mio.kr. samt positive værdier af afledte finansielle instrumenter for 620 mio.kr. Værdiansættelse af renter følger normale periodiseringsprincipper. Afledte finansielle instrumenter består hovedsageligt af renteswaps, som værdiansættes ved nutidsværdiberegning af forventede fremtidige pengestrømme, der tilbagediskonteres, ud fra indhentede rentepunkter, interpolation mellem rentepunkter og valutakurser. Noterede futures og optioner værdiansættes ud fra indhentede priser. Unoterede optioner værdiansættes ud fra indhentede volatiliteter, priser på underliggende aktiver og udnyttelseskurser ved hjælp af Black-Scholes. Valutaterminer værdiansættes ud fra indhentede valutaterminstillæg og valutakurser. Inflationsswaps værdiansættes ved nutidsværdiberegning af forventede fremtidige pengestrømme, der tilbagediskonteres, ud fra indhentede indekspunkterog rentepunkter, interpolation herimellem og valutakurser.

Andre passiver indeholder skyldige renter for 5 mio.kr. samt negative værdier af afledte finansielle instrumenter for 694 mio.kr. Værdiansættelse af renter følger normale periodiseringsprincipper. Værdiansættelsen af afledte finansielle instrumenter sker ved anvendelse af noterede kurser fra et aktivt marked samt ved anvendelse af generelt accepterede værdiansættelsesmodeller med observerbare data, herunder rentekurver, volatiliteter og aktieindeks.

Finansielle instrumenter indregnet til amortiseret kostpris (udlån, indlån) kan for langt den overvejende del ikke overdrages uden kundernes forudgående accept, og der eksisterer ikke et aktivt marked for handel med sådanne finansielle instrumenter. De anførte oplysninger om dagsværdi baseres derfor alene på ændrede rentesatser i forhold til tidspunktet for etableringen.

Domicilejendomme og investeringsejendomme værdiansættes på samme måde. Vedrørende domicilejendomme henvises til note 2, og vedrørende investeringsejendomme henvises til note 9.

					2016					2015
Mio.kr.	**Skade**	**Liv**	**Bank**	**Øvrige**	**I alt**	**Skade**	**Liv**	**Bank**	**Øvrige**	**I alt**
Udvikling i niveau 3 finansielle instrumenter										
Udlån										
Regnskabsmæssig værdi primo	1.588	0	228	0	1.816	1.874	0	307	0	2.181
Årets tilgang	0	0	16	0	16	0	0	16	0	16
Årets afgang	-211	0	-70	0	-281	-193	0	-67	0	-260
Realiserede kursreguleringer	1	0	-25	0	-24	1	0	-29	0	-28
Urealiserede kursreguleringer	-49	0	45	0	-4	-94	0	1	0	-93
Regnskabsmæssig værdi ultimo	1.329	0	194	0	1.523	1.588	0	228	0	1.816
Kursreguleringer indregnet i resultatopgørelsen	-48	0	20	0	-28	-93	0	-28	0	-121
Obligationer										
Regnskabsmæssig værdi primo	0	6	0	0	6	53	126	0	0	179
Årets tilgang	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2
Årets afgang	0	0	0	0	0	-53	-120	0	0	-173
Realiserede kursreguleringer	0	0	0	0	0	0	-1	0	0	-1
Urealiserede kursreguleringer	0	0	0	0	0	0	-1	0	0	-1
Regnskabsmæssig værdi ultimo	0	6	0	0	6	0	6	0	0	6
Kursreguleringer indregnet i resultatopgørelsen	0	0			0	0	-2			-2

	2016					2015				
Mio.kr.	**Skade**	**Liv**	**Bank**	**Øvrige**	**I alt**	**Skade**	**Liv**	**Bank**	**Øvrige**	**I alt**
Aktier										
Regnskabsmæssig værdi primo	7	3	78	1	89	8	212	78	0	298
Årets tilgang	0	1	2	0	3	0	1	5	1	7
Årets afgang	0	0	-3	0	-3	0	-185	0	0	-185
Realiserede kursreguleringer	0	0	-2	0	-2	0	-25	0	0	-25
Urealiserede kursreguleringer	1	-1	11	0	11	-1	0	-5	0	-6
Regnskabsmæssig værdi ultimo	8	3	86	1	98	7	3	78	1	89
Kursreguleringer indregnet i resultatopgørelsen	1	-1	9	0	9	-1	-25	-5	0	-31
Andre passiver										
Regnskabsmæssig værdi primo	149	120	16	250	399	149	120	1	250	399
Årets tilgang	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Årets afgang	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Realiserede kursreguleringer	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Urealiserede kursreguleringer	0	0	-6	0	0	0	0	15	0	0
Regnskabsmæssig værdi ultimo	149	120	10	250	399	149	120	16	250	399
Kursreguleringer indregnet i resultatopgørelsen	0	0	-6	0	0	0	0	15	0	0

For primo til ultimo specifikation vedrørende investeringsejendomme henvises til note 9.
Kursreguleringer indregnes i resultatopgørelsen under kursreguleringer.

Rating af obligationer										
Rated AAA	7.329	9.359	2.641	351	19.680	7.830	8.995	3.425	297	20.547
Rated AA- til AA+	535	942	781	85	2.343	485	919	320	0	1.724
Rated A- til A+	124	176	38	0	338	0	227	64	0	291
Øvrige	206	329	125	2	662	0	142	146	2	290
Obligationer til dagsværdi ultimo	8.194	10.806	3.585	438	23.023	8.315	10.283	3.955	299	22.852

Note 43 Afkast af finansielle instrumenter

	Ved første indregning, dagsværdi	**Med handel for øje, dagsværdi**	**Lån og tilgodehavender**	**Gæld til amortiseret kostpris**	**I alt**	**Ved første indregning, dagsværdi**	**Med handel for øje, dagsværdi**	**Lån og tilgodehavender**	**Gæld til amortiseret kostpris**	**I alt**
Renteindtægter mv.	47	578	194	0	819	59	621	235	0	915
Gebyrindtægter mv.	7	79	48	0	134	13	75	40	0	128
Anden indkomst		-7	230	0	223		-10	189	0	179
Indtægter i alt	54	650	472	0	1.176	72	686	464	0	1.222
Renteudgifter		-90	0	-38	-128		-111	0	-95	-206
Kursreguleringer eksklusive kredittab på pantebreve	38	422	0	0	460	-85	-340	0	0	-425
Kredittab på pantebreve	-26	0	0	0	-26	-74	0	0	0	-74
Nedskrivning på udlån og tilgodehavender mv.	0	0	-23	0	-23		0	-253	0	-253
Resultat før skat	66	982	449	-38	1.459	-87	235	211	-95	264

Gebyrindtægter fra forvaltningsaktiviteter udgør 103 mio.kr. (2015: 108 mio.kr.)., mens gebyrudgifter fra forvaltningsaktiviteter udgør 5 mio.kr. (2015: 5 mio.kr.)

Mio.kr.	2016			2015		
	Derivater	Repo-aftaler	I alt	Derivater	Repo-aftaler	I alt
Note 44 Modregning						
Finansielle aktiver						
Indregnede aktiver, brutto	620	266	886	695	82	777
Forpligtelser modregnet i balancen	0	0	0	0	0	0
Nettobeløb for finansielle aktiver i balancen	620	266	886	695	82	777
Relaterede beløb, som ikke er modregnet i balancen						
Finansielle instrumenter	-12	0	-12	-10	0	-10
Finansielle sikkerhedsstillelser	-290	-266	-556	-365	-82	-447
Nettobeløb	318	0	318	320	0	320
Finansielle forpligtelser						
Indregnede forpligtelser, brutto	475	266	741	485	0	485
Aktiver modregnet i balancen	0	0	0	0	0	0
Nettobeløb for finansielle forpligtelser i balancen	475	266	741	485	0	485
Relaterede beløb, som ikke er modregnet i balancen						
Finansielle instrumenter	-12	0	-12	-10	0	-10
Finansielle sikkerhedsstillelser	-185	-266	-451	-142	0	-142
Nettobeløb	278	0	278	333	0	333

Afledte finansielle instrumenter optages i balancen til dagsværdi. Negative dagsværdier indgår under Andre passiver, mens positive dagsværdier i banksegmentet indgår under Andre aktiver og i de øvrige segmenter under Investeringsaktiver. Finansielle instrumenter på balancen er omfattet af rammeaftaler for netting eller andre aftaler. Aktiver og forpligtelser modregnes i de tilfælde, hvor Alm. Brand og modparten har en juridisk ret til at modregne og i forlængelse heraf realisere aktiverne og returnere sikkerheder samtidig. Alm. Brand anvender Master netting agreements, der giver ret til modregning i forbindelse med en modpart i default, idet eksponering over for modpart i et sådant tilfælde vil blive reduceret som følge af modtaget sikkerhedsstillelse. Sikkerheder reducerer eksponeringen i forbindelse med en modpart i default, men opfylder ikke kriterierne for regnskabsmæssig modregning i henhold til IFRS.

	2016					2015				
Mio.kr.	Skade	Liv	Bank	Øvrige	I alt	Skade	Liv	Bank	Øvrige	I alt
Note 45 Løbetidsfordeling på finansielle instrumenter										
Obligationer										
Udløb om 1 år eller mindre	1.259	731	709	147	2.846	539	371	1.122	0	2.032
Udløb efter 1 år og mindre end 5 år	4.145	2.006	1.671	272	8.094	4.771	1.967	1.321	273	8.332
Udløb efter 5 år	2.790	8.069	1.205	19	12.083	3.005	7.945	1.512	26	12.488
Obligationer ultimo	8.194	10.806	3.585	438	23.023	8.315	10.283	3.955	299	22.852
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender										
Udløb om 1 år eller mindre	214	35	190	16	218	58	86	262	0	306
Udløb efter 1 år og mindre end 5 år	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Udløb efter 5 år	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kassebeholdning og anfordrings-tilgodehavender ultimo	214	35	190	16	218	58	86	262	0	306
Udlån og tilgodehavender										
Udløb om 1 år eller mindre	191	29	2.036	17	2.273	193	17	1.348	22	1.336
Udløb efter 1 år og mindre end 5 år	233	0	756	0	989	273	0	1.400	0	1.673
Udløb efter 5 år	1.038	0	1.673	0	2.711	1.247	0	1.852	0	3.099
Udlån og tilgodehavender ultimo	1.462	29	4.465	17	5.973	1.713	17	4.600	22	6.108
Indlån og gæld til kreditinstitutter og centralbanker										
Udløb om 1 år eller mindre	96	279	6.926	0	7.067	67	534	7.655	0	7.970
Udløb efter 1 år og mindre end 5 år	0	0	109	0	107	0	0	135	0	132
Udløb efter 5 år	0	0	511	0	511	0	0	668	0	668
Indlån og gæld til kredit-institutter og centralbanker ultimo	96	279	7.546	0	7.685	67	534	8.458	0	8.770

	2016					2015				
Mio.kr.	**Skade**	**Liv**	**Bank**	**Øvrige**	**I alt**	**Skade**	**Liv**	**Bank**	**Øvrige**	**I alt**
Udstedte obligationer										
Udløb om 1 år eller mindre			0	0	0			0	5	5
Udløb efter 1 år og mindre end 5 år			0	0	0			0	0	0
Udstedte obligationer ultimo			0	0	0			0	5	5
Garantier										
Udløb om 1 år eller mindre			102		102			196		196
Udløb efter 1 år og mindre end 5 år			55		55			63		63
Udløb efter 5 år			688		688			556		556
Garantier ultimo			845		845			815		815
Finansielle forpligtelser										
Udløb om 1 år eller mindre	315	115	246	0	660	296	351	130	0	568
Udløb efter 1 år og mindre end 5 år	0	0	9	0	9	0	0	6	0	6
Udløb efter 5 år	0	0	29	0	29	0	0	7	0	7
Finansielle forpligtelser ultimo	315	115	284	0	698	296	351	143	0	581

De faktiske udløbstidspunkter kan afvige fra de kontraktmæssige udløbstidspunkter, da udstederne af specifikke fordringer kan have ret til at tilbagekøbe fordringen før udløb. Der henvises i øvrigt til note 14 Hensættelser til forsikringskontrakter, hvoraf det forventede cash flow for koncernens erstatnings- og livforsikringshensættelser fremgår. Ovenstående opgørelse indeholder ikke rentebetalinger.

Note 46 Kreditrisici

Kreditrisici på typer af finansielle aktiver										
Statsobligationer	0	2.314	58	0	2.372	0	2.376	44	0	2.420
Realkreditobligationer	7.798	7.968	3.472	436	19.674	8.215	7.533	3.865	297	19.910
Andre fastforrentede fordringer	350	418	55	0	823	0	278	46	0	324
Andre variabelt forrentede fordringer	46	106	0	2	154	100	96	0	2	198
Øvrige investeringsaktiver	10	0	0	0	0	16	0	0	0	0
Genforsikringsandele af forsikringskontrakter	170	13	0	0	183	227	15	0	0	242
Tilgodehavende hos forsikringstagere	130	28	0	0	158	119	15	0	0	134
Tilgodehavende hos forsikringsmæglere	3	0	0	0	3	6	0	0	0	6
Tilgodehavende hos forsikringsselskaber	0	1	0	0	1	0	2	0	0	2
Andre tilgodehavender	26	3	0	33	32	30	15	0	34	49
Positiv markedsværdi af afledte finansielle instrumenter, brutto	224	380	22	0	620	200	465	35	0	695
Øvrige aktiver	151	0	88	0	239	123	0	86	0	209
Tilgodehavende renter	85	84	35	4	208	85	101	39	1	224
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	0	0	688	17	705	0	0	301	22	323
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender	214	35	190	16	218	58	86	262	0	306
Udlån	1.329	0	3.777	0	5.106	1.588	0	4.299	0	5.643
Maksimal kreditrisiko ultimo	10.536	11.350	8.385	508	30.496	10.767	10.982	8.977	356	30.685

Koncernens eksponering mod kreditrisici udgøres primært af finansielle tilgodehavender som pantebreve og øvrige udlån samt kreditrisici på beholdningen af kreditobligationer. Beholdningen af kreditobligationer i Liv er en del af kundernes investeringsaktiver. Af beholdningen af kreditobligationer er 89 % rated som Investment Grade (BBB rating og derover). Forfaldne tilgodehavender i Skadeforsikring nedskrives til nul efter ni måneder.

Der er foretaget nedskrivninger af tilgodehavender i forbindelse med forsikring på i alt:

Nedskrivninger primo	90			90	79			79
Årets nedskrivninger netto	2			2	11			11
Nedskrivninger ultimo	92			92	90			90

	2016					2015				
Mio.kr.	**Skade**	**Liv**	**Bank**	**Øvrige**	**I alt**	**Skade**	**Liv**	**Bank**	**Øvrige**	**I alt**
Udlån og garantidebitorer fordelt på sektorer og brancher										
Offentlige myndigheder			0,0%		0,0%			0,0%		0,0%
Erhverv:										
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri			3,9%		3,9%			6,5%		6,5%
Industri og råstofindvinding			0,1%		0,1%			0,1%		0,1%
Energiforsyning			0,0%		0,0%			0,0%		0,0%
Bygge og anlæg			0,2%		0,2%			0,2%		0,2%
Handel			0,3%		0,3%			0,2%		0,2%
Transport, hoteller og restauranter			0,0%		0,0%			0,0%		0,0%
Information og kommunikation			0,0%		0,0%			0,0%		0,0%
Finansiering og forsikring			4,4%		4,4%			10,3%		10,3%
Fast ejendom			13,1%		13,1%			14,9%		14,9%
Øvrige erhverv			5,4%		5,4%			4,2%		4,2%
I alt erhverv			27,4%		27,4%			36,4%		36,4%
Private			72,6%		72,6%			63,6%		63,6%
I alt			100,0%		100,0%			100,0%		100,0%
Nedskrivninger										
Individuel vurdering										
Nedskrivninger primo			1.255		1.255			1.304		1.304
Nedskrivninger i årets løb			236		236			387		387
Tilbageførsel af nedskrivninger			-203		-203			-146		-146
Endeligt tabt (afskrevet)			-240		-240			-290		-290
Nedskrivninger individuel vurdering ultimo			1.048		1.048			1.255		1.255
Gruppevis vurdering										
Nedskrivninger primo			186		186			153		153
Nedskrivninger i årets løb			13		13			44		44
Tilbageførsel af nedskrivninger			-31		-31			-11		-11
Nedskrivninger gruppevis vurdering ultimo			168		168			186		186
Nedskrivninger ultimo			1.216		1.216			1.441		1.441
Renteindtægter vedrørende nedskrevne udlån og tilgodehavender mv.			31		31			30		30
Årsager til individuelle nedskrivninger										
Udlån og andre tilgodehavender før nedskrivninger										
Bobehandling			187		187			272		272
Inkasso			107		107			111		111
Uerholdelig fordring			1.307		1.307			1.650		1.650
I alt			1.601		1.601			2.033		2.033
Nedskrivninger mv.										
Bobehandling			184		184			252		252
Inkasso			91		91			94		94
Uerholdelig fordring			773		773			909		909
I alt			1.048		1.048			1.255		1.255
Udlån og andre tilgodehavender efter nedskrivninger ultimo			553		553			778		778

Mio.kr.	Skade	Liv	Bank	Øvrige	2016 I alt	Skade	Liv	Bank	Øvrige	2015 I alt
Beskrivelse af værdi af sikkerheder for udlån, som ved individuel vurdering er værdiforringet										
Værdi af sikkerheder										
Fast ejendom, privat			92		92			83		83
Fast ejendom, erhverv			590		590			809		809
Kontanter og let realiserbare værdipapirer			1		1			8		8
Biler			0		0			1		1
Andre sikkerheder			59		59			89		89
Værdi af sikkerheder ultimo			742		742			990		990

Sikkerheder er værdiansat til markedsværdi ud fra følgende:
Fast ejendom: Mæglervurdering, begrundet intern vurdering eller offentlig vurdering under hensyntagen til ejendomstype, beliggenhed, stand og vurderet omsættelighed.
Kontanter og let realiserbare værdipapirer: Officiel kursværdi, når denne foreligger, og i øvrige tilfælde den transaktionspris, der vil fremkomme i en handel mellem uafhængige parter.
Løsøre, biler: Vurdering fra BilpriserPro under hensyntagen til type, model og alder.
Løsøre, andre sikkerheder: Baseret på individuel vurdering.

De anførte sikkerheder er ustressede. For landbrugs- og ejendomsengagementer med finansielle problemer foretages beregningen af sikkerhedernes værdi ved opgørelsen af nedskrivningsbehovet på grundlag af realisationsværdi ved salg inden for seks måneder.

Realiserede sikkerheder og betingelse herfor										
Værdi af realiserede sikkerheder										
Biler			2		2			1		1
Værdi af realiserede sikkerheder i alt			2		2			1		1

Tvangsrealisering af panter bliver nødvendig, såfremt banken ikke kan formå debitor eller sikkerhedsstiller til at indgå en frivillig aftale om realisering. Banken sørger altid for at maksimere værdien af panter ved tvangsrealisering. Inden tvangsrealisering af pantet påbegyndes, gives debitor og/eller sikkerhedsstiller et varsel herom, typisk på mindst otte dage, dog kortere hvis pantets værdi er i åbenbar risko for at blive umiddelbart forringet.

Restancer på udlån og andre tilgodehavender mv.										
Aldersfordeling for aktiver, som er forfaldne, men ikke værdiforringede										
Op til 3 måneder			2		2			3		3
3-6 måneder			0		0			0		0
6-12 måneder			0		0			1		1
Over 12 måneder			1		1			1		1
Restancer ultimo			3		3			5		5

Beskrivelse af værdi af sikkerheder for udlån, som er i restance										
Værdi af sikkerheder										
Fast ejendom, privat			103		103			107		107
Fast ejendom, erhverv			24		24			25		25
Kontanter og let realiserbare værdipapirer			4		4			4		4
Biler			6		6			2		2
Andre sikkerheder			0		0			1		1
Ultimo værdi af sikkerheder for udlån, som er i restance			137		137			139		139

Beskrivelse af den samlede værdi af sikkerheder på balancedagen										
Værdi af sikkerheder										
Fast ejendom, privat			2.218		2.218			1.979		1.979
Fast ejendom, erhverv			1.497		1.497			1.859		1.859
Kontanter og let realiserbare værdipapirer			95		95			87		87
Biler			64		64			56		56
Andre sikkerheder			85		85			192		192
Værdi af sikkerheder ultimo			3.959		3.959			4.173		4.173

Værdierne er værdiansat til markedsværdi, jævnfør tidligere beskrivelse i noten.

Under den samlede krediteksponering vedrører 1,3 mia.kr. (2015: 1,6 mia.kr.) tabsoption til dækning af pantebreve i Alm. Brand Forsikring, hvorimod de tilknyttede sikkerheder i fast ejendom ikke er medtaget.

	2016					2015				
Mio.kr.	**Skade**	**Liv**	**Bank**	**Øvrige**	**I alt**	**Skade**	**Liv**	**Bank**	**Øvrige**	**I alt**

Kreditkvalitet

Kreditkvaliteten er kvantificeret ud fra Finanstilsynets bonitetskategorier, hvor udlån med normal bonitet svarer til kategori 2a og 3, udlån med visse svaghedstegn svarer til kategori 2b, udlån med væsentlige svagheder svarer til kategori 2c, og udlån med objektiv indikation for værdiforringelse svarer til kategori 1.

Udlån og andre tilgodehavender til dagsværdi - opdelt i bonitetskategorier										
Udlån med normal bonitet	916		67		983	1.126		85		1.211
Udlån med visse svaghedstegn	128		27		155	150		21		171
Udlån med væsentlige svagheder	115		40		155	125		34		159
Udlån, der hverken er forfaldne eller værdiforringede	1.159		134		1.293	1.401		140		1.541
Udlån med objektiv indikation af værdiforringelse	11		702		713	24		799		823
Restgæld i alt før kursreguleringer mv.	1.170		836		2.006	1.425		939		2.364
Kursreguleringer mv.	159		-642		-483	163		-711		-548
Udlån og andre tilgodehavender til dagsværdi ultimo	1.329		194		1.523	1.588		228		1.816

Af kursreguleringer mv. på -483 mio.kr. (2015: -548 mio.kr.) kan -659 mio.kr. (2015: -727 mio.kr.) ultimo 2016 henføres til kreditrelaterede kursreguleringer.

Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris - opdelt på bonitetskategorier										
Udlån med normal bonitet			1.756		1.756			2.085		2.085
Udlån med visse svaghedstegn			1.075		1.075			953		953
Udlån med væsentlige svagheder			169		169			153		153
Udlån, der hverken er forfaldne eller værdiforringede			3.000		3.000			3.191		3.191
Udlån med objektiv indikation af værdiforringelse			1.793		1.793			2.313		2.313
Restgæld i alt før kursreguleringer mv.			4.793		4.793			5.504		5.504
Nedskrivninger mv.			-1.211		-1.211			-1.433		-1.433
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris ultimo			3.582		3.582			4.071		4.071

Garantidebitorer - opdelt i bonitetskategorier										
Garantidebitorer med normal bonitet			596		596			529		529
Garantidebitorer med visse svaghedstegn			208		208			145		145
Garantidebitorer med væsentlige svagheder			2		2			1		1
Garantidebitorer, der hverken er forfaldne eller værdiforringede			806		806			675		675
Garantidebitorer med objektiv indikation af værdiforringelse			206		206			147		147
Garantidebitorer i alt før hensættelser mv.			1.012		1.012			822		822
Hensættelser mv.			-5		-5			-8		-8
Garantidebitorer ultimo			1.007		1.007			814		814

Mio.kr.	2016	2015
Note 47 Markedsrisici		
Valutarisiko		
Positioner i fremmed valuta:		
Lange positioner	4.213	8.874
Korte positioner	-1.581	-7.236
Nettopositioner	2.632	1.638
Positioner i fremmed valuta opdelt på de fem største nettopositioner:		
EUR	1.619	719
SEK	318	332
NOK	85	52
BRL	61	75
IDR	57	51
Øvrige	492	409
Positioner i fremmed valuta i alt	2.632	1.638
Renterisiko		
Samlet renterisiko opgjort efter koncernens interne metode	1.392	1.258

Den interne opgørelsesmetode anvendes til styring af den daglige renterisiko. Opgørelsesmetoden anvender modificerede optionsjusterede varigheder til opgørelse af renterisikoen ved en rentestigning på 1 %-point. Renterisikoen måles som det forventede tab på rentepositioner, der vil opstå som følge af en ændring i alle renter på 1 %-point i enten op- eller nedadgående retning. Renterisikoen opgøres pr. valuta.

	2016					
Mio.kr.	**Skade**	**Liv-EK**	**Bank *)**	**Øvrige**	**I alt**	**% af EK**
Note 48 Følsomhedsoplysninger						
Følsomhedsoplysninger, koncernen						
Risiko på egenkapital ved enkeltstående hændelse:						
Rentestigning på 1 %-point	-35	-16	-16	-5	-72	-1,4
Rentefald på 1 %-point	-46	16	-5	5	-30	-0,6
Aktiekursfald på 15 %	-29	0	-34	0	-63	-1,2
Ejendomsprisfald på 15 %	-2	0	-1	0	-3	-0,1
Valutarisici eksklusive EUR, 25 % fald	0		22	0	22	0,4
Spændudvidelse på 1 %-point	-273	-22	-122	-1	-418	-8,0
Katastrofeskader:						
- én "100-års skade"	-98	0	0	0	-98	-1,9
- to "100-års skader"	-224	0	0	0	-224	-4,3

*) Følsomheder på renterisiko for banken vedrører balanceposter, der indgår i den regnskabsmæssige renterisiko. Ejendomsrisikoen i banken vedrører ejendomme i direkte besiddelse. Ovenstående er en beskrivelse af de væsentligste risici i Alm. Brand koncernen. Rækkefølgen af de beskrevne risikofaktorer er ikke udtryk for risicienes størrelse eller betydning. De viste risici vedrørende Liv-EK er eksklusive risikoen på værdipapirer tilhørende forsikringstagerne.

I note 50 Kapital- og risikostyring findes en nærmere beskrivelse af de risici, som koncernen har påtaget sig.

	2016	2015	2014	2013	2012
Note 49 Nøgletal vedrørende bankkoncernen					
Solvensprocent	18,1%	17,2%	17,8%	18,4%	18,5%
Kernekapitalprocent	18,1%	17,2%	17,8%	17,7%	13,9%
Egenkapitalforrentning før skat	2,9%	-20,4%	-15,7%	-33,8%	-41,6%
Egenkapitalforrentning efter skat	2,4%	-15,4%	-8,8%	-27,9%	-30,6%
Indtjening pr. omkostningskrone	1,07	0,59	0,56	0,38	0,42
Renterisiko	1,0%	0,4%	2,0%	3,4%	1,5%
Valutaposition	12,7%	13,6%	3,6%	21,3%	7,1%
Valutarisiko	0,1%	0,1%	0,0%	0,2%	0,1%
Udlån i forhold til indlån	69,4%	70,8%	55,1%	80,3%	87,8%
Udlån i forhold til egenkapital	2,5	2,9	2,7	4,3	7,2
Årets udlånsvækst	-8,1%	-11,7%	-36,6%	-12,6%	-17,8%
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet	274,9%	270,6%	322,0%	201,6%	248,7%
Summen af store eksponeringer	28,9%	146,8%	58,5%	63,0%	60,9%
Årets nedskrivningsprocent	0,4	3,9	2,1	2,1	2,8
Afkastningsgrad	0,4%	-2,4%	-1,0%	-2,2%	-2,3%

Hoved- og nøgletal er udarbejdet i henhold til IFRS samt i henhold til Den Danske Finansanalytikerforenings "Anbefalinger & Nøgletal 2015".

NOTE 50 KAPITAL- OG RISIKOSTYRING

Kapitalstyring

Kapitalstyringen har tre centrale forretningsmæssige målsætninger:

- En solid kapitalbase, der understøtter de lovmæssige krav
- En forrentning af den gennemsnitlige egenkapital på 12,5 % før skat
- Understøttelse af en stabil udbyttepolitik

Som følge heraf har Alm. Brands datterselskaber defineret kapitalmålsætninger, som giver luft i forhold til de solvensmæssige krav til kapital. Hertil kommer et tillæg i moderselskabet, som specifikt relaterer sig til den ekstraordinære risiko, der er forbundet med afviklingsbanken. Kapitalmålsætningerne er nærmere beskrevet på siderne 49-50. Kapitalmålsætningen afspejler ledelsens ønske om, at koncernens kapitalberedskab skal være robust nok til at kunne absorbere en række udefrakommende begivenheder eller en stærk negativ udvikling på de finansielle markeder.

Såfremt Alm. Brand har et kapitalgrundlag svarende til de definerede kapitalmålsætninger, er det vurderingen, at ovennævnte tre målsætninger er efterlevet.

Kapitalgrundlaget kan dels bestå af egenkapital, dels af supplerende kapital. Det er målsætningen, at størstedelen af kapitalgrundlaget er egenkapital.

Risikostyring

Formålet med risikostyringsfunktionen i Alm. Brand koncernen er at sikre, at der løbende sker en aktiv risikostyring baseret på sund fornuft i den daglige forretning, således at tab minimeres som følge af uforudsigelige begivenheder. Styring af koncernens risici er et væsentligt ledelsesmæssigt fokusområde, da en ikke kontrolleret udvikling i forskellige risici kan påvirke resultater samt kapitalforhold og dermed de fremtidige forretningsmuligheder væsentligt. I Alm. Brand er der tre selvstændige forretningsområder. Dette betyder, at rapporteringen og sparringen skal tilpasses de specifikke forretningsområder for at gøre risikostyringen relevant for forretningen og dermed kunderne. De decentrale enheder i Alm. Brands risikostyringssystem udgøres bl.a. af skadeaktuariatet, som behandler skadeforsikringsrisici, livaktuariatet, som behandler livsforsikringsrisici, kreditsekretariatet, som behandler bankens kreditrisici, et særligt udvalg, der behandler it-mæssige risici, mens Risk Management behandler markedsrisici samt kapitalstyring for koncernen. Risikostyringen er således decentralt organiseret for de væsentligste forretningsrisici, mens der på koncernniveau følges op på den samlede risikostyring. Minimum årligt fastsætter og godkender bestyrelsen i hvert datterselskab den overordnede politik for selskabets påtagelse af risici, ligesom bestyrelsen fastlægger de overordnede rammer samt omfanget af den nødvendige rapportering. Bestyrelsen foretager en løbende vurdering af de enkelte og samlede risici i selskaberne og tager i den forbindelse stilling til, om risiciene er acceptable. Direktionen fastlægger på baggrund af bestyrelsens beføjelser den daglige risikostyring.

Koncernens centrale risikoforum RISKO er en tværgående risikokomité, som har til formål at sikre rådgivning, koordination og ensartethed i koncernens selskaber i forhold til påtagelse, opgørelse og rapportering af risici. Den risikoansvarlige bistår risikokomitéen med information. Derudover sikres det i den tværgående investeringskomité, at koncernens investeringer og markedsrisici er inden for de af bestyrelsen fastsatte rammer og politikker i de enkelte selskaber.

Det lovpligtige revisionsudvalg i Alm. Brand støtter bl.a. bestyrelsen i arbejdet med risiko- og kapitalstyring. Revisionsudvalget består af tre medlemmer af bestyrelsen.

Compliancefunktionen bistår ledelsen i at sikre, at selskabernes metoder og procedurer er tilstrækkelige til at sørge for, at gældende love og regler såvel som etisk standard efterleves. Intern Revision overvåger den administrative og regnskabsmæssige praksis, kontrolprocedurer og overholdelsen af ledelsens politikker og retningslinjer.

Endvidere opsamler et forum for operationel risiko operationelle begivenheder i Alm. Brand Liv og Pension, Alm. Brand Forsikring og Alm. Brand Bank. I forummet deltager afdelingerne Risk Management, Compliance, it og Intern Revision. Der er herudover etableret en godkendelseskomité for finansielle produkter. Denne skal sikre, at der er etableret forretningsgange, håndteringsrutiner mv., før nye produkter eller aktiviteter kan implementeres, hvilket bidrager til at reducere den operationelle risiko.

NOTE 50 KAPITAL- OG RISIKOSTYRING – FORTSAT

Risikoforhold

For at understøtte koncernens langsigtede forretningsmæssige mål påtages en række forskellige kalkulerede risici. Der er væsentlig forskel på indholdet og størrelsen af de risici, som er knyttet til de enkelte forretningsområder, men overordnet set kan risikoparametrene i koncernen illustreres som i nedenstående figur.

Nedenfor beskrives risikoforholdene i Alm. Brand Forsikring, Alm. Brand Alm. Brand Liv og Pension samt Alm. Brand Bank mere indgående.

Skadeforsikring

Der er på alle væsentlige områder taget stilling til, hvilken risikoprofil, der ønskes i Alm. Brand Forsikring. Forretningsgange og kontroller hertil er udformet, og der rapporteres løbende til bestyrelsen og direktionen i Alm. Brand Forsikring A/S.

Risikoparametre



Forsikringsrisici

De primære risici er præmierisici (risikoen for at udgifterne til skader og omkostninger overstiger præmieindtægterne), erstatningshensættelsesrisici (risikoen for at den afsatte erstatningshensættelse kan være for lav i forhold til, hvad skaden ender med at koste) og katastroferisici (udgiften til ekstreme hændelser).

Accept- og indtegningsregler på kunde- og produktniveau reducerer præmierisici. For de indtegnede risici foretages en vurdering af muligheden for, at flere policer kan rammes i samme skadebegivenhed, såkaldt kumul. Der er ligeledes fastlagt instrukser for, hvilke risici den enkelte kunderådgiver må acceptere. Herudover reduceres præmierisici ved brug af reassurance og ved hyppig overvågning af trends i tarifparametrene.

De væsentligste årsager til erstatningshensættelsesrisici er model- og beregningsusikkerheden på erstatningshensættelserne og skadeinflation. Størrelsen af afløbsgevinster og -tab evalueres i den årlige aktuarrapport op imod forventningerne fra selskabets partielle interne model. Denne kontrol er med til at sikre et retvisende billede af risikoen for afløbstab.

Katastroferisici afdækkes ved reassurance. Reassuranceprogrammet skal sikre, at en enkelt skadebegivenhed eller en tilfældig ophobning af større skader ikke kan medføre et uacceptabelt tab af kapital, ligesom programmet skal begrænse størrelsen af udsving i det forsikringstekniske resultat.

De største enkeltrisici i Alm. Brand Forsikring er naturkatastrofer og terrorbegivenheder. Selskabets risiko forbundet med naturkatastrofer vurderes ved hjælp af den partielle interne model og en række scenarier baseret på porteføljens eksponering og på en beregnet sandsynlighed. Begge dele viser, at det nuværende reassuranceprogram som minimum yder dækning for skader som følge af en 200-års storm.

For 2017 har Alm. Brand Forsikring købt katastrofereassurance for op til 4,3 mia.kr. med et egetbehold på 75 mio.kr. Genforsikring suppleret med fakultativ dækning dækker for brandskader med egetbehold på 30 mio.kr., mens personskader ved ulykke- og arbejdsskader dækkes med 20 mio.kr. i egetbehold. Der er yderligere tegnet frekvensdækninger mod store brandskader samt mod ekstraordinært mange storme og nedbørsbegivenheder (skybrud, snetryk mv.).

NOTE 50 KAPITAL- OG RISIKOSTYRING – FORTSAT

Risikoen ved en terrorbegivenhed er ikke altid en del af de forsikrede risici. I de tilfælde, hvor Alm. Brand Forsikring dækker denne type begivenheder, afdækkes selskabets risiko via en af de to følgende muligheder. For det første dækker den såkaldte terror-pool skader, der involverer nukleare, biologiske eller kemiske skadebegivenheder. For det andet har Alm. Brand Forsikring via egne programmer dækning for skader i forbindelse med terrorisme, der er forårsaget af andre ("konventionelle") årsager. I tillæg er der tegnet specifikke dækninger for udvalgte bygninger i forhold til konventionelle terrorbegivenheder.

Sundhedsforsikringsrisici
Sundhedsforsikringsrisici opstår som følge af forsikringskoncernens tegning af arbejdsskade- og ulykkesforsikringer. Disse forsikringer giver alle anledning til både præmie-, erstatningshensættelses- og katastroferisici som beskrevet i afsnittet om skadeforsikringsrisici.

Investeringsaktiver Skadeforsikring

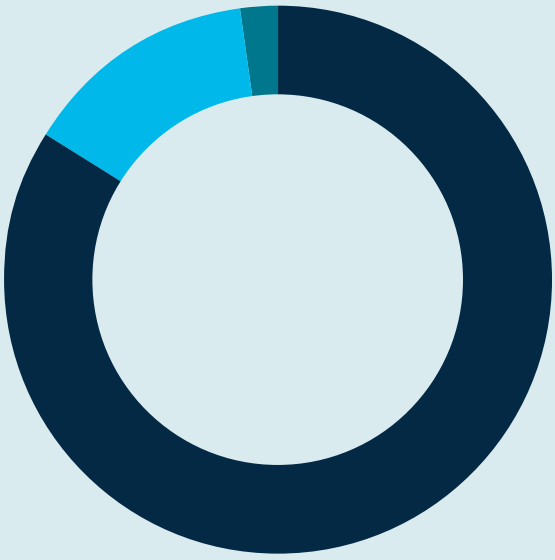

- 84% Obligationer
- 14% Pantebreve
- 2% Aktier

Især arbejdsskadeforsikring er påvirket af ændringer i lovgivning og retspraksis samt social inflation. Med social inflation menes, at udgiften til erstatninger stiger som følge af udviklingen i sociale og samfundsøkonomiske forhold. Disse forhold vil have en tendens til at øge antallet af dækningsberettigede skader og den gennemsnitlige erstatningsudgift. Disse udefrakommende risikofaktorer opstår på baggrund af samfundsudviklingen og er svære at forudsige, hvilket vanskeliggør den rigtige prissætning af sundhedsforsikringsrisici.

Da løbetiden er længere og lovgrundlaget mere indviklet, er risikofaktorernes potentielle påvirkning af resultatet på arbejdsskadeforsikring større relativt til ulykkesforsikringer.

Markedsrisici
Styringen af markedsrisici skal sikre, at det bedst mulige afkast opnås under den betingelse, at kapitalgrundlaget i Alm. Brand Forsikring ikke må kunne blive afgørende forværret af udviklingen på de finansielle markeder samt af enkeltudstederes økonomiske problemer.

Aktivallokeringen i Alm. Brand Forsikring ultimo 2016 afspejler et fokus på stabilt afkast og lav investeringsrisiko. Investeringsaktiverne i Alm. Brand Forsikring er altovervejende placeret i rentebærende aktiver, hvoraf hovedparten er danske realkreditobligationer med høj kreditværdighed. Den gennemsnitlige varighed er mellem to og tre år.

Renterisikoen på aktiver og passiver følges løbende. Renteswaps anvendes til at tilpasse renterisikoen på aktiverne. Risikoprofilen har igennem det meste af 2016 været neutral i forhold til renteændringer.

I slutningen af 2014 købte Alm. Brand Forsikring hovedparten af Alm. Brand Banks beholdning af pantebreve. Transaktionen indeholder en optionsaftale, der sikrer Alm. Brand Forsikring mod fremtidige kredittab. Alm. Brand Forsikring kan således tilbagelevere pantebreve til banken, hvor debitor ikke opfylder betalingsforpligtelserne. Banken beholder dermed den kreditmæssige risiko, mens Alm. Brand Forsikring alene har den markedsmæssige risiko forbundet med investeringen i pantebrevene.

Omkring 2 % af beholdningen er placeret i aktier, hvoraf mindre end 1 % af aktiverne er placeret i unoterede aktier primært i form af strategiske sektoraktier. Sektoraktier holdes med det formål at understøtte forsikringsaktiviteterne.

NOTE 50 KAPITAL- OG RISIKOSTYRING – FORTSAT

Valutarisikoen i Alm. Brand Forsikring relaterer sig dels til en begrænset eksponering mod obligationer i udenlandsk valuta, dels som følge af positiv markedsværdi på afledte renteinstrumenter i udenlandsk valuta.

Alm. Brand Forsikring er via ejerskabet af danske realkreditobligationer eksponeret mod stigende realkreditrenter.

Modpartsrisici
Modpartsrisiko opstår, når modparten i en finansiel aftale ikke kan overholde sine forpligtelser. Modpartsrisikoen er delt op i to typer i solvensberegningen. Type 1-modpartsrisiko dækker over eksponeringen mod store finansielle selskaber, f.eks. som følge af genforsikringsaftaler eller finansielle kontrakter. Type 2-modparter dækker over risikoen for, at almindelige forsikringskunder ikke betaler det, de skylder til Alm. Brand Forsikring.

Type 1-modpartsrisici relateret til genforsikring opstår eksempelvis, hvis Alm. Brand Forsikrings reassurandører går konkurs, således at tilgodehavender mistes delvist, og ny beskyttelse af forretningen skal indkøbes. For at minimere risikoen ved den enkelte reassurandør skal reassurandøren mindst være rated som A- hos Standard & Poors eller A.M. Best. Afvigelser herfra skal godkendes af bestyrelsen.

De finansielle modparter er oftest kreditinstitutter, hvor tilgodehavendet opstår i en bilateral derivataftale eller f.eks. via placering af likvide midler på en bankkonto, hvilket skaber en type 1-modpartsrisiko. Placeringsrammer indeholder begrænsninger af, hvor store tilgodehavender selskaberne kan have hos specifikke kreditinstitutter.

Alm. Brand Forsikring begrænser modpartsrisiciene i forbindelse med derivataftaler ved hjælp af margenaftaler og netting med modparterne. Margenaftaler sikrer, at der stilles sikkerhed, når eksponeringen overstiger et vist niveau. Netting er beskrevet i ISDA Master Agreements og betyder, at der kan foretages modregning af gevinster og tab på afledte finansielle instrumenter, såfremt modparten misligholder sine forpligtelser. Der kan ikke indgås aftaler om afledte finansielle instrumenter af længerevarende karakter, uden at det sker under en nettingaftale med sikkerhedsstillelse tilknyttet. Dog kan denne generelle retningslinje i sjældne tilfælde fraviges med ledelsens accept, hvis det skønnes at være hensigtsmæssigt.

Derudover har Alm. Brand Forsikring type 1-modpartsrisiko på Alm. Brand Bank. Det skyldes Alm. Brand Forsikrings option på tilbagesalg af restante pantebreve til Alm. Brand Bank. Kapitalstyrken i Alm. Brand Bank overvåges løbende for at sikre, at Alm. Brand Bank kan honorere eventuelle krav fra Alm. Brand Forsikring som følge af restante pantebreve.

Tilgodehavender hos forsikringstagere i Alm. Brand Forsikring forekommer løbende, og der afsættes penge hertil i solvenskravet som type 2-modpartsrisiko.

Øvrige risici
Alm. Brand Forsikring er under størst likviditetspres efter en vejrligsbegivenhed. Likviditetsrisikoen er dog begrænset af, at præmieindbetalingerne i selskaberne er forudbetalte. Muligheden for at skaffe likviditet ved at realisere aktiver er derudover meget betydelig.

Liv og Pension

Livsforsikringsrisici
De biometriske risici består af dødelighed, overlevelse, invaliditet, katastroferisici, omkostninger og optionsrisici (risici vedrørende omfanget af genkøb og omskrivning til fripolice). Invaliditets- og dødsrisici begrænses af retningslinjer for, hvor store risici selskabet må påtage sig. I Alm. Brand Liv og Pension A/S er det for nærværende selskabets politik ikke at tegne risikodækning uden afgivelse af individuelle helbredsoplysninger. Alm. Brand Liv og Pension har et enkelt produkt af begrænset omfang, hvor der med afgivelse af begrænsede individuelle helbredsoplysninger kan etableres firmapension. Herudover er risici begrænset ved, at der er oprettet et reassuranceprogram, der afbøder virkningen af skader for større kunder. Reassuranceprogrammet indeholder også en katastrofedækning i tilfælde af, at flere kunder/liv rammes af samme begivenhed.

NOTE 50 KAPITAL- OG RISIKOSTYRING – FORTSAT

For at dække eventuelle fremtidige udsving i dødelighed og invaliditet tillægges markedsværdihensættelsen et risikotillæg, som beregnes med udgangspunkt i kapitalværdien af de fremtidige solvenskapitalkrav (den såkaldte kapitalomkostningsmetode fra Solvens II). Markedsværdiparametrene til brug for beregning af markedsværdihensættelserne bliver vurderet mindst en gang om året.

Alm. Brand Liv og Pensions opdeling i kontributionsgrupper betyder, at der som udgangspunkt ikke opstår kollektiv bonus i kontributionsgrupperne for henholdsvis dødelighed, overlevelse og invaliditet. Det betyder som udgangspunkt, at tab i disse grupper skal bæres af egenkapitalen. Imidlertid kan de samlede buffere aktiveres ved anvendelse af negativ bonus, så risikoen er begrænset til reaktionshastigheden på justeringen af bonussatserne.

Alm. Brand Liv og Pension har en relativt lille eksponering over for levetid, da bestanden i overvejende grad består af kapital-, alders- og ratepensioner. I opgørelsen af hensættelserne anvendes Finanstilsynets benchmark for levetidsforudsætninger – og til vurdering af levetidsrisikoen anvendes standardmodellen fra Solvens II.

Investeringsaktiver kundemidler Liv og Pension



- 72% Obligationer
- 16% Aktier
- 12% Ejendomme

Sundhedsforsikringsrisici

Al nytegning af syge- og ulykkesforsikring i Alm. Brand Liv og Pension sker uden for det garanterede rentemiljø, hvilket giver kunden en skarpere, men også mere fleksibel prisfastsættelse af forsikringen. Forsikringen giver anledning til både præmie-, erstatningshensættelses- og katastroferisici, men er herudover også påvirket af ændret lovgivning og retspraksis samt social inflation. Med social inflation menes, at udgiften til erstatninger stiger som følge af udviklingen i sociale og samfundsøkonomiske forhold. Præmierisikoen begrænses til at være etårig som følge af muligheden for hurtig ændring af prisfastsættelsen.

Markedsrisici

Alm. Brand Liv og Pensions forsikringsportefølje er opdelt i fire rentekontributionsgrupper, som karakteriseres ved de forskellige garantiniveauer, forsikringerne er baseret på. Rentefaldet i 2016 har haft en negativ effekt på investeringsbufferne i nogle af rentekontributionsgrupperne, men på trods af dette er de samlede buffere bevaret. Det er blevet vanskeligere løbende at opnå et tilfredsstillende investeringsafkast i forhold til garantiniveauerne. Investeringsstrategierne for de enkelte rentekontributionsgrupper er nøje udformet, således at de matcher de investeringsbuffere, der er i den enkelte gruppe. Dette betyder således, at den højeste rentekontributionsgruppe har en forholdsvis lille andel af risikobetonede aktiver målt i forhold til hensættelserne.

Alm. Brand Liv og Pension har indført et princip, hvorefter eventuelle overskud på policernes rente-, risiko- eller omkostningsresultat anvendes fuldt ud til at nedsætte det fremtidige forrentningskrav til forsikringerne. Dette reducerer gradvist de garantier, der ligger i rentegrupperne, og betyder, at de over tid vil blive flyttet ned i rentegrupper med lavere garantier.

Der sker ingen nytegning i den højeste gruppe, som langt overvejende består af forsikringer under udbetaling eller tæt på pensionering, og bestanden reduceres derfor løbende. Ultimo 2016 udgjorde bestanden 2,7 mia.kr. eller ca. 25 % af de samlede hensættelser.

NOTE 50 KAPITAL- OG RISIKOSTYRING – FORTSAT

Alm. Brand Liv og Pension beregner som minimum hver måned og ellers ved behov følsomhedsanalyser på årets forventede resultat og på det individuelle solvensbehov efter et udvalg af økonomiske scenarier (kombinationer af rentefald eller -stigning, aktiefald og udvidelse af kreditspænd (OAS)).

Aktivallokeringen i Alm. Brand Liv og Pension er spredt over en række aktivklasser. Risikoappetitten er fastlagt ud fra den samlede balance og fordeles ud på hver bestand efter bestandens størrelse. En krones risikoappetit er således identisk uanset de garantier, der er udstedt i rentekontributionsgruppen. Konsekvensen heraf er, at bestande med store investeringsbuffere vil have flere risikofyldte aktiver end en gruppe med lave investeringsbuffere, da den samlede risiko for egenkapitalen skal være identisk.

Derivater anvendes til at justere renterisikoen i de enkelte kontributionsgrupper, således at den ønskede risikoprofil mellem aktiver og passiver opnås for hver rentekontributionsgruppe. Den største renterisiko optræder ved et kraftigt og hurtigt rentefald, hvor der ikke er tid til at tilpasse afdækningen. Hensættelsernes varighed øges nemlig i takt med rentefaldet.

Der foretages udelukkende aktieeksponering i investeringsaktier for kundernes midler, og eksponeringen tages ud fra et globalt investeringsunivers. Der er herudover en mindre andel af unoterede aktier i Alm. Brand Liv og Pension primært i form af strategiske sektoraktier. Disse aktier holdes med det formål at understøtte forretningsaktiviteterne.

Ejendomseksponering foregår udelukkende for kundernes midler. Hovedparten af ejendomsinvesteringerne er domicilejendomme, men derudover foretages der direkte investeringer i kontorejendomme. Den valgte risikoprofil i forbindelse med køb og salg af ejendomme fokuserer på høj sikkerhed og stabilt afkast med et langsigtet perspektiv.

Alm. Brand Liv og Pension har en aktiv valutastrategi, hvilket betyder, at udenlandske positioner i aktier og obligationer ikke valutaafdækkes, medmindre det skønnes at være fordelagtigt.

Modpartsrisici
Modpartsrisici opstår oftest som følge af et tilgodehavende i forbindelse med en bilateral derivataftale eller f.eks. via placering af likvide midler på en bankkonto hos et kreditinstitut. Placeringsrammer indeholder begrænsninger af, hvor stor eksponering selskabet kan have hos specifikke kreditinstitutter.

Alm. Brand Liv og Pension begrænser modpartsrisiciene i forbindelse med derivataftaler ved hjælp af margenaftaler og netting med modparterne. Margenaftaler sikrer, at der stilles sikkerhed, når eksponeringen overstiger et vist niveau. Netting er beskrevet i ISDA Master Agreements og betyder, at der kan foretages modregning af gevinster og tab på afledte finansielle instrumenter, såfremt modparten misligholder sine forpligtelser. Der kan ikke indgås aftaler om afledte finansielle instrumenter af længerevarende karakter, uden at det sker under en nettingaftale med sikkerhedsstillelse tilknyttet. Dog kan denne generelle retningslinje i sjældne tilfælde fraviges med ledelsens accept, hvis det skønnes at være hensigtsmæssigt.

Øvrige risici
Den største likviditetsrisiko er, at et stort antal kunder samtidig gerne vil flytte deres pensionsopsparing. Hvis dette skulle blive aktuelt, kan risikoen i en vis udstrækning reduceres ved at indføre kursværn.

Bank

I bankens fremadrettede aktiviteter tilbydes produkter, der dækker finansielle behov hos privatkunder, ligesom banken har aktiviteter inden for leasing, handel med og analyse af obligationer, aktier og valuta (Finansielle Markeder) samt inden for kapitalforvaltning (Asset Management). Det afspejles i de typer af risici, som banken påtager sig.

Kreditrisici
Kreditrisiko er risikoen for finansielle tab som følge af misligholdelse af modparters betalingsforpligtelser. Herunder hører også tab/nedskrivning på udlån, garantier, derivater mv., koncentrationsrisici på kundetyper, engagementstyper, sikkerhedstyper mv., generel ændring i kreditbonitet som følge af ændringer i lovgivning, økonomiske konjunkturer, markedskutymer og -vilkår mv.

Bankens ønsker en forsigtig risikoprofil og ønsker derfor altid at have en optimal styring af kreditrisici for derigennem at sikre et stabilt grundlag for banken.

NOTE 50 KAPITAL- OG RISIKOSTYRING – FORTSAT

Bankens fremadrettede strategi for udlån er målrettet mod privatkunder, der er bosiddende i Danmark. Alm. Brand Bank foretager derfor hovedsageligt udlån til privatkunder, investeringskreditter i Finansielle Markeder samt leasing i datterselskabet Alm. Brand Leasing. Der besiddes fortsat pantebreve samt kreditengagementer med erhvervskunder og landbrug som modparter, men denne del af forretningen vil over den kommende årrække blive afviklet. Banken ønsker ingen væsentlig eksponering mod udenlandske aktiviteter.

Bankens bestyrelse godkender årligt kreditpolitikken med tilhørende retningslinjer, som beskriver de holdninger, der er gældende ved bankens bevillinger af udlån, garantistillelser og andre kreditmæssige risici. Herudover foretager bestyrelsen bevilling af de største engagementer.

Det er bankens politik, at der ikke må ske etablering af nye eksponeringer, der overstiger 10 % af bankens justerede kapitalgrundlag. Med baggrund i opgørelsen af tilsynsdiamantens pejlemærke for summen af store eksponeringer ønsker banken, at summen af store eksponeringer ikke overstiger 120 % af kapitalgrundlaget. Undtagelsen herfra er eksponeringer mod bankens datterselskab Alm. Brand Leasing samt Alm. Brand Koncernens øvrige selskaber.

Alle kunder skal kreditvurderes inden bevilling. Bankens kreditvurdering af udlån til privatkunder bygger primært på gennemgang af kundernes økonomiske situation, herunder beregning af formue, gældsgrad og rådighedsbeløb. Sekundært anvendes der kreditscoremodeller. Banken ønsker som hovedregel sikkerhedsstillelse fra kunden i form af pantsætning af kundens aktiver.

Alm. Brand Banks identifikation af risikokoncentrationer i kreditporteføljen indgår som parameter i kreditrisikostyringen. Bankens fortsatte fokusering på privatkundeområdet vil betyde, at koncentrationsrisikoen vil falde både i forhold til store engagementer og i forhold til eksponeringen mod ejendomsmarkedet.

I afviklingsporteføljen foretages kun udlån i forbindelse med kreditforsvar, hvor det vurderes, at bankens risiko for tab minimeres.

Markedsrisici

Ved markedsrisiko forstås risikoen for at dagsværdien af finansielle instrumenter fluktuerer som følge af ændringer i markedspriser. Alm. Brand Banks markedsrisici omfatter rente-, valuta-, aktie- og andre prisrisici. Bestyrelsen ønsker, at bankens markedsrisici på ethvert tidspunkt er kalkulerede og afspejler bankens forretningsstrategi, risikoprofil og kapitalforhold.

Banken tager løbende positioner i de finansielle markeder for såvel kunder som for egen regning. Der anvendes aktiv risikostyring på tværs af banken for at afbalancere de finansielle risici på aktiver og passiver for herved at opnå et tilfredsstillende afkast, der modsvarer bankens risikoappetit og kapitalbinding. I forbindelse med risikostyringen anvendes afledte finansielle instrumenter til at tilpasse markedsrisikoen.

Bestyrelsen fastsætter minimum årligt i markedsrisikopolitikken det acceptable risikoniveau for de enkelte markedsrisici. Der angives specifikke grænser for bankens markedsrisiko i retningslinjerne til direktionen på markedsrisikoområdet.

Renterisiko opgøres som tabet på renteeksponeringer ved et parallelt skifte af rentekurven på 1 %-point.

Bankkoncernens daglige valutarisici opgøres og styres ud fra den største af henholdsvis summen af tilgodehavender og summen af forpligtelser i fremmed valuta opgjort i danske kroner.

Bankens handelsbeholdning består af positioner i nordiske noterede aktier og investeringsbeviser, der holdes for at understøtte bankens handels- og kapitalforvaltningsfunktioner. Bankens beholdning af aktier uden for handelsbeholdningen består af aktiebesiddelser, som er overtaget i forbindelse med kreditforsvar. Desuden indgår sektoraktier, der har til hensigt at understøtte bankens drift.

Banken ønsker ikke at besidde ejendomme, men har i kreditforsvar overtaget parcelhuse og udlejningsejendomme de senere år. Eksponeringen i ejendomme vurderes at være beskeden i forhold til bankens balance.

Risikostyringsfunktionen overvåger dagligt bankens markedsrisici og rapporterer løbende til direktion og bestyrelse. Såfremt en position overskrider direktionens rammer og beføjelser rapporteres der herom til bestyrelsen.

Likviditet

Det er bankkoncernens formål til enhver tid at have tilstrækkelig likviditet til at understøtte den fremtidige drift samt at opfylde lovgivningens krav, herunder pejlemærkerne i Finanstilsynets Tilsynsdiamant. Likviditetsstyringen er fastlagt under hensyntagen til en forsigtig risikoprofil.

NOTE 50 KAPITAL- OG RISIKOSTYRING – FORTSAT

Overholdelse af bankens likviditetsmålsætning sikres gennem internt definerede rammer for finansieringssammensætningen, herunder finansieringskilder og forfaldsstrukturen for disse samt krav til størrelsen af bankens likviditetsreserve. Banken styrer og overvåger dagligt likviditeten ud fra såvel kortsigtede som langsigtede likviditetsbehov. Bankens treasury-afdeling har ansvaret for den løbende rapportering om bankens likviditetssituation.

Banken skal opretholde et LCR på minimum 120 %-point. Alm. Brand Bank havde pr. 31. december 2016 en LCR procent på 312. Primo 2018 er det lovgivningsmæssige krav til størrelsen af et fuldt indfaset LCR på 100 %-point, hvorfor Alm. Brand Bank allerede opfylder dette krav.

Den kortsigtede likviditetsstyring skal sikre, at Alm. Brand Bank til enhver tid kan betale sine forpligtelser, når de forfalder samt leve op til lovgivningens krav. Dette sikres via faste mål på likviditetsreserven og stresstest. Konkret neutraliseres nært forestående likviditetspåvirkninger og således holdes likviditeten inden for de af bestyrelsen udstukne rammer, dels sørges der for et beredskab i form højlikvide værdipapirer, uudnyttede pengemarkedslines hos større markedsdeltagere og et setup for repoforretninger.

Den langsigtede likviditetsstyring skal sikre, at Alm. Brand Bank ikke kommer i en situation, hvor der er uforholdsmæssigt store omkostninger forbundet med at finansiere bankens drift. Dette sikres via stresstest og fokus på den strategiske fundingstruktur. Indlån er den primære fundingkilde. Derved har de finansielle forpligtelser en gennemsnitlig kortere løbetid end aktiverne.

Andre risici i koncernen

Der foretages løbende en vurdering af Alm. Brand koncernens operationelle risici, som er de omkostninger, der er forbundet med driftsmæssige fejl. Koncernen har en række kontrolprocedurer i form af arbejdsrutiner, forretningsgange og afstemningsprocesser, der er forankret såvel decentralt som centralt i organisationen. Omfanget af kontrolforanstaltninger balanceres imod de omkostninger, der er forbundet med tiltagene. Sikkerhedstiltag vurderes således i forhold til mulige trusler og disses sandsynlighed samt de forretningsmæssige konsekvenser, der kan opstå, hvis truslerne effektueres.

Omdømmerisici er omkostninger forbundet med et dårligt offentligt omdømme, som påvirker koncernens evne til at bibeholde og udvikle forretningsomfanget. Omdømmet opstår via omtalen i f.eks. nyhedsmedier og på sociale medier af koncernen selv og hændelser i relation til omtalen. I tilfælde af eventuelle hændelser, som kan medføre dårlig omtale af koncernen, er der etableret presseberedskab.

Koncernen arbejder aktivt på at nedbringe antallet af potentielle hændelser, der kan give anledning til dårligt omdømme. Et eksempel er udpegelsen af en kundeambassadør i Alm. Brand Forsikring. Antallet af klager til Ankenævnet for Alm. Brand Forsikring ønskes nedbragt, for selvom forsikringsselskabet historisk set har vundet hovedparten af klagerne, er enhver klage en for meget, da det betyder en utilfreds kunde. Kundeambassadøren ser klagesagerne med kundernes øjne og skal sikre, at kundernes synspunkter bliver hørt. Derved forsøger Alm. Brand at sikre en god dialog med kunden. Uenigheden bunder ofte i, at kunden ikke er tilstrækkelig informeret om, hvorfor en skade ikke dækkes. Klagerne analyseres efterfølgende, hvilket giver mulighed for både at udvikle koncernens forsikringsprodukter samt blive bedre til at forklare de gældende forsikringsbetingelser.

Strategiske risici har en negativ påvirkning på indtjening eller kapitalkrav. De opstår som følge af uhensigtsmæssige forretningsbeslutninger, utilstrækkelig implementering af forretningstiltag og langsom reaktionsevne i forhold til de udfordringer, som koncernen står over for.

Strategiske risici kan ikke undgås, men begrænses ved høj faglighed, åbenhed og forandringsvilje i organisationen. Alm. Brands strategi udarbejdes gennem en struktureret proces af koncernledelsen i samarbejde med de enkelte bestyrelser, direktioner og ledergrupper i koncernens datterselskaber.

På almbrand.dk/risiko er koncernens risikoprofil og -styring nærmere beskrevet.

NOTE 51 VÆSENTLIGE REGNSKABSMÆSSIGE SKØN, FORUDSÆTNINGER OG USIKKERHEDER

Ved aflæggelse af årsregnskabet foretages regnskabsmæssige skøn. Disse skøn foretages af selskabets ledelse i overensstemmelse med regnskabspraksis og på baggrund af historiske erfaringer samt forudsætninger, som ledelsen anser som forsvarlige og realistiske, men som i sagens natur er usikre og uforudsigelige.

De væsentligste skøn relaterer sig til opgørelse af dagsværdier for unoterede finansielle instrumenter, måling af udskudte skatteaktiver samt udlån og tilgodehavender og hensættelse til tab på garantier. Herudover er der væsentlige skøn forbundet med værdiansættelsen af pantebreve samt forpligtelse vedrørende forsikringskontrakter.

Nærværende note skal læses i sammenhæng med note 42, hvor der fremgår oplysninger om fastsættelse af dagsværdier.

Finansielle instrumenter

For finansielle instrumenter med noterede priser på et aktivt marked, eller hvor der anvendes værdiansættelsesmodeller med observerbare markedsdata, er der ikke væsentlige skøn forbundet med værdiansættelsen.

For finansielle instrumenter, hvor værdiansættelsen kun i mindre omfang bygger på observerbare markedsdata, er værdiansættelsen påvirket af skøn. Dette er f.eks. tilfældet for unoterede aktier og for visse obligationer, hvor der ikke er et aktivt marked. For værdipapirer, der ikke er noteret på en børs, eller for hvilke der ikke forefindes en børskurs, der afspejler instrumentets dagsværdi, fastlægges dagsværdien ved brug af en modelberegning.

Værdiansættelsesmodellerne indeholder tilbagediskontering af instrumentets cashflow med en passende markedsrente. Værdiansættelsen af unoterede aktier tager udgangspunkt i oplysninger fra selskabernes årsregnskaber, erfaringer fra handler med aktier i de pågældende selskaber samt eventuelle input fra kvalificeret ekstern part.

Koncernen ejer en del danske realkreditobligationer og er eksponeret mod stigende realkreditrenter relativt til den generelle rentekurve.

Udskudt skat

Koncernens udskudte skatteaktiver er indregnet fuldt ud i balancen.

Størrelsen af det udskudte skatteaktiv vurderes ud fra forventningerne til den fremtidige indtjening i Alm. Brand koncernen. Vurderingen heraf tager udgangspunkt i fremskrivninger af koncernens resultater baseret på bedste skøn over den kommende udvikling i de tre forretningsben. Det nuværende skatteaktiv forventes udnyttet inden for de kommende fem år.

Værdiansættelse af pantebrevsporteføljer

Pantebrevsporteføljerne værdiansættes delvist med udgangspunkt i ikke-observerbare input og er derfor forbundet med en vis grad af skøn. Beregning af dagsværdien på pantebrevene er baseret på modeller, hvori der indgår parametre som forventede førtidsindfrielser, tabsprocenter og renteniveau.

De ikke-restante pantebreve værdiansættes ud fra en række forudsætninger omkring afkastkrav, forventede kredittab og indfrielser, som i princippet er udtryk for, hvad et pantebrev kan handles for imellem to uafhængige parter. Modellen opskriver værdien af pantebrevet, hvis pantebrevets kuponrente overstiger diskonteringsrenten. Denne opskrivning er følsom over for modellens antagelser.

De anvendte indfrielsesprocenter opdateres løbende i takt med udviklingen i de realiserede indfrielser.

De restante pantebreve værdiansættes under hensyntagen til risikoen for misligholdelse samt tabet ved en misligholdelse. En eventuel blanco, nedskrives og størrelsen afhænger bl.a. af, hvor lang tid pantebrevet har været i restance, dog således at blanco er fuldt nedskrevet efter 180 dages restance. Ved opgørelse af blanco er værdiansættelse af ejendomsværdier et væsentligt skøn, som fastsættes på baggrund af en individuel ekstern vurdering for større ejendomme og offentlig ejendomsvurdering for øvrige ejendomme.

NOTE 51 VÆSENTLIGE REGNSKABSMÆSSIGE SKØN, FORUDSÆTNINGER OG USIKKERHEDER – FORTSAT

Skadeforsikring

Måling af forpligtelser vedrørende forsikringskontrakter bygger på en række aktuarmæssige beregninger, som bl.a. anvender forudsætninger på en række variable faktorer. Derudover er forpligtelserne påvirket af diskonteringsrenten.

Hensættelserne på arbejdsskadeforsikring er påvirket af flere forskellige lovgivninger. Senest er lov om social pension ændret i december 2015, således at folkepensionsalderen bliver forøget fra 67 til 68 år for personer født den 1. januar 1963 eller senere. Samtidig pålægger loven socialministeren i 2020 at revurdere, om pensionsalderen skal forøges yderligere. I tillæg indeholder Regeringens såkaldte "2025-plan" forslag, som fremrykker yderligere stigninger i pensionsalder, hvis planen gennemføres.

Der er desuden nedsat et ekspertudvalg, der skal overveje en revision af Arbejdsskadeloven bl.a. som følge af ændringerne i reglerne for fleksjob. Ekspertudvalget har afleveret deres rapport, men det er fortsat usikkert, hvilke anbelinger der implementeres i lovgivningen. Der pågår en proces omkring revision af lovgivningen med involvering af bl.a. brancheforeningen "Forsikring og Pension". Beskæftigelsesministeriet har oplyst, at en ny lov ikke bliver en del af regeringens lovprogram for 2016/17, og at et lovforslag om revision af Arbejdsskadeloven ikke forventes at blive fremsat i indeværende folketingsår. Lovforslaget forventes tidligst at være klar ultimo 2017, men det er usikkert, hvad erstatningsomkostningerne ved en eventuel revision af loven beløber sig til.

Alm. Brand har afsat en ekstra reserve til den usikkerhed, de ovenstående faktorer medfører.

Liv og Pension

Måling af forpligtelser vedrørende forsikringskontrakter bygger på en række aktuarmæssige beregninger, som bl.a. anvender forudsætninger om en række variable faktorer. Derudover er forpligtelserne påvirket af diskonteringsrenten.

Alm. Brand Liv og Pension har fokus på afdækningen af de afgivne ydelsesgarantier og anvender afledte finansielle instrumenter for at sikre, at renterisikoen på aktiver og passiver omtrent er på samme niveau. Derfor vil ændringer i investeringsaktivernes værdi som følge af renteændringer således delvist blive modsvaret af tilsvarende ændringer i værdien af de forsikringsmæssige hensættelser samt de individuelle og kollektive bonuspotentialer. Såfremt der over tid opnås lavere afkast end den anvendte diskonteringsrente vil bonuspotentialerne i første omgang blive ramt, og herefter kan egenkapitalen blive påvirket.

Ejendomme

Ved værdiansættelsen af ejendomme beregnes en dagsværdi ud fra en markedsbestemt lejeindtægt samt driftsudgifter i forhold til de enkelte ejendommes afkastkrav. Ved værdiansættelsen tages hensyn til ejendommens art, beliggenhed, vedligeholdelsesstand, tomgang osv.

Bank

For individuelle nedskrivninger på udlån og andre tilgodehavender samt hensættelse til tab på garantier er der væsentlige skøn forbundet med kvantificeringen af risikoen for, at alle fremtidige betalinger ikke modtages, herunder skøn forbundet med at fastlægge, hvorvidt en kunde skal OIV-registreres. Såfremt det kan fastslås, at ikke alle fremtidige betalinger vil blive modtaget, er fastlæggelsen af størrelsen af de forventede betalinger, herunder realisationsværdier af sikkerheder og forventede dividendeudbetalinger fra boer, undergivet væsentlige skøn.

En negativ og ikke forudset udvikling i samfundsøkonomien kan påvirke de enkelte kunders betalingsevne. Herunder kan større renteændringer, manglende udlejning af lejemål og ændringer i afregningspriser for landbruget påvirke både kundernes betalingsevne og værdierne af de sikkerheder, der ligger til grund for opgørelsen af bankens sikkerheder. Det er især udlån til aktiviteter inden for finansiering af fast ejendom og landbrug, som kan blive påvirket negativt.

Der foretages gruppevise nedskrivninger på baggrund af en model, som er udviklet af Foreningen Lokale Pengeinstitutter. Såfremt modellen ikke tager tilstrækkelig højde for alle forhold i bankens udlånsportefølje, bliver den suppleret med et ledelsesmæssigt skøn, herunder for makroøkonomiske forhold, som kan påvirke landbruget negativt.

NOTE 51 VÆSENTLIGE REGNSKABSMÆSSIGE SKØN, FORUDSÆTNINGER OG USIKKERHEDER – FORTSAT

Herudover foretages der løbende ændringer i de regelsæt, der danner baggrund for opgørelse af nedskrivnings- og hensættelsesbehovet i banken. Ændringer, der efterfølgende indføres, kan medvirke til at øge behovet for nedskrivninger på bankens udlån og hensættelser, uanset der ikke umiddelbart er indtruffet forhold i relation til kundernes betalingsevne eller sikkerhedsstillelse, der burde tilsige en sådan forøget nedskrivning/hensættelse.

Følsomhedsoplysninger

For at understøtte de langsigtede forretningsmæssige mål påtages en række forskellige kalkulerede risici. De vigtigste forretningsrisici og finansielle risici fremgår af nedenstående tabel.

I note 50 Kapital- og Risikostyring på side 117 til side 124 gennemgås de enkelte risici.

Følsomhedsoplysninger

Mio.kr.	Skade	Bank	Liv og Pension*	Øvrige	I alt	Procent af egenkapital
Følsomhedsoplysninger, koncernen Risiko på egenkapital ved enkeltstående hændelse						
Rentestigning på 1 %-point	–35	–16	–16	–5	–72	–1,4%
Rentefald på 1 %-point	–46	–5	16	5	–30	–0,6%
Aktiekursfald på 15 %	–29	–34	0	0	–63	–1,2%
Ejendomsprisfald på 15 %	–2	–1	0	0	–3	–0,1%
Valutarisici ekskl. EUR, 25% fald	0	22	0	0	22	0,4%
Spændudvidelse på 1 %-point	–273	–122	–22	–1	–418	–8,0%
Katastrofeskader:						
- én "100-årsskade"	–98	–	–	–	–98	–1,9%
- to "100-årsskader"	–224	–	–	–	–224	–4,3%

*Følsomheder på renterisiko for banken vedrører balanceposter, der indgår i den regnskabsmæssige renterisiko. Ejendomsrisikoen i banken vedrører ejendomme i direkte besiddelse. Ovenstående er en beskrivelse af de væsentligste risici i Alm. Brand koncernen. Rækkefølgen af de beskrevne risikofaktorer er ikke udtryk for risicienes størrelse eller betydning. De viste risici vedrørende Liv-EK er eksklusive risikoen på værdipapirer tilhørende forsikringstagerne.

NOTE 52 ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Generelt

Koncernregnskabet er aflagt i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU. Årsregnskabet for moderselskabet aflægges i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed, herunder bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser. Koncernregnskabet aflægges herudover i overensstemmelse med yderligere danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle selskaber.

De yderligere danske oplysningskrav til årsregnskaber er for koncernen fastlagt i IFRS-bekendtgørelsen for finansielle virksomheder udstedt i henhold til lov om finansiel virksomhed samt af NASDAQ OMX Copenhagen A/S. For moderselskabet er oplysningskravene fastlagt i lov om finansiel virksomhed samt af NASDAQ OMX Copenhagen A/S.

Årsregnskabet er aflagt i danske kroner (DKK), der anses for at være den primære valuta for koncernens aktiviteter og den funktionelle valuta for moderselskabet.

Anvendt regnskabspraksis for koncernregnskabet er beskrevet nedenfor. Anvendt regnskabspraksis for moderselskabet er beskrevet i tilknytning til moderselskabets årsregnskab.

Koncernregnskabet for 2016 er aflagt efter samme regnskabspraksis som året før bortset fra ændringer omtalt i næste afsnit. Sammenligningstal for 2015 for aktiviteterne i Alm. Brand Forsikring A/S er tilrettet. Sammenligningstal for 2015 for syge- og ulykkesaktiviteterne i datterselskabet Alm. Brand Liv og Pension A/S er tilpasset. Sammenligningstal for 2015 for livsforsikringsaktiviteterne i datterselskabet Alm. Brand Liv og Pension A/S er ikke tilpasset.

Der er foretaget visse reklassifikationer af enkelte regnskabsposter.

For at øge overblikket og mindske antallet af noteoplysninger, hvor såvel beløbet som de kvalitative oplysninger vurderes som uvæsentlige, er enkelte oplysninger udeladt.

Nye regnskabsregler pr. 1. januar 2016

Finanstilsynet har udstedt en ny regnskabsbekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsvirksomheder og tværgående pensionskasser gældende fra 1. januar 2016. De ændrede bestemmelser betyder ud over præsentationsmæssige ændringer også ændring i målingen af forsikringsmæssige hensættelser, ligesom der er blevet implementeret nye begreber som risikomargen og fortjenstmargen. Herudover blev der indført en ny rentekurve ved diskontering af de forsikringsmæssige forpligtigelser. Alm. Brand Forsikring A/S samt Alm. Brand Liv og Pension A/S har fået Finanstilsynets tilladelse til anvendelse af volatilitetsjustering, som er et tillæg til rentekurven fra EIOPA, der dels reducerer forpligtelserne, dels gør det lettere at afdække udsving i rentekurven.

For Alm. Brand Liv og Pension A/S betyder de ændrede regler, at de forsikringsmæssige hensættelser vedrørende livsforsikringsvirksomheden samlet præsenteres som henholdsvis livsforsikringshensættelser og fortjenstmargen på livsforsikringer. Overgangen til de nye bestemmelser, herunder implementering af ny rentekurve, har betydet en reduktion af hensættelsesniveauet for de ikke-bonusberettigede med 6 mio.kr. Herudover har der ikke været ændringer i de samlede forsikringsmæssige hensættelser vedrørende livsforsikringsvirksomheden.

Endvidere skal forsikringsmæssige hensættelser vedrørende syge- og ulykkesforsikring præsenteres som præmiehensættelser, fortjenstmargen på skadeforsikringskontrakter, erstatningshensættelser samt risikomargen på skadeforsikringskontrakter. Som følge af at der i præmiehensættelserne alene skal regnes for perioden frem til næste mulige præmiereguleringstidspunkt og ikke som tidligere til udløb, medfører overgangen til de nye regler en reduktion i hensættelser vedrørende syge- og ulykkesforsikring. Reduktionen af hensættelserne udgjorde 59 mio.kr.

For Alm. Brand Forsikring A/S betyder de ændrede regler, at de forsikringsmæssige hensættelser præsenteres som præmiehensættelser, fortjenstmargen på skadeforsikringskontrakter, erstatningshensættelser samt risikomargen på skadeforsikringskontrakter. Overgangen til ny rentekurve, implementeringen af fortjenst- og risikomargen på præmiehensættelserne samt ændring i opgørelsen af disse samt implementering af risikomargen har forøget hensættelsesniveauet med 146 mio.kr.

Samlet for Alm. Brand A/S medfører implementeringen af den nye regnskabsbekendtgørelse, at egenkapitalen falder med 63 mio.kr.

Fortjenstmargen i Liv og Pension

Året 2016 startede med nye regnskabsprincipper, hvor Solvens II begreberne, risikomargen, fortjenstmargen, genkøbs- og fripolice-intensiteter samt en ny rentekurve, blev implementeret i hensættelsesberegningerne. Effekten heraf blev en forøgelse af buffere i de høje rentegrupper, dels som følge af, at forventningen om genkøb og fripoliceomskrivning reducerer hensættelserne til garantierne – og dels som følge

NOTE 52 ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS – FORTSAT

af en højere rentekurve. For de lave garantier reduceredes de individuelle bonuspotentialer, men samtidigt blev det nu muligt at anvende præmiebonuspotentialet som investeringsbuffer, hvorfor det samlede bufferniveau også steg for de lave garantier. I modsat retning påvirkede fortjenstmargen, da den forventede fremtidige indtjening nu blev udskilt fra bufferen og dermed reducerede disse.

Der pågår fortsat dialog mellem branchen og Finanstilsynet omkring beregningsmetodikken for fortjenstmargenen. Dialogen med Finanstilsynet går på samspillet mellem selskabets fortjenstmargen og bonuspotentialer. Da fortjenstmargenen medgår i basiskapitalen er det et væsentligt område, da det påvirker selskabets kapitalstruktur. På grund af Alm. Brand Liv og Pensions gunstige buffer-situation har diskussionen dog ingen betydning for hverken størrelsen af fortjenstmargen eller livhensættelserne. Metodevalget har således ingen regnskabseffekt - men alene betydning for forholdet mellem de individuelle og kollektive bonuspotentialer. Regnskabet, herunder resultatopgørelsen, solvensopgørelsen og balancen, er således retvisende uanset udfaldet af dialogen med Finanstilsynet.

Standarder og fortolkningsbidrag, der endnu ikke er trådt i kraft

På tidspunktet for offentliggørelse af dette årsregnskab er en række nye eller ændrede standarder endnu ikke trådt i kraft og/eller godkendt til brug i EU og er derfor ikke indarbejdet i årsregnskabet. Standarder med væsentlig forventet indvirkning er IFRS 9, Finansielle instrumenter, som omhandler den regnskabsmæssige behandling af finansielle instrumenter, herunder i relation til klassifikation, måling, værdiforringelse og regnskabsmæssig sikring.

IFRS 9 ændrer på klassifikationen af finansielle aktiver, således at klassifikationen afhænger af virksomhedens forretningsmodel for besiddelse af aktivet og de pengestrømme, som aktivet genererer.

Efter implementering af IFRS 9 skal finansielle aktiver klassificeres i én af følgende fire kategorier:

- Amortiseret kostpris
- Dagsværdi med værdiregulering via resultatopgørelsen (FVTPL)
- Dagsværdi med værdiregulering via anden totalindkomst (FVTOCI) (fordringer)
- Dagsværdi med værdiregulering via anden totalindkomst (FVTOCI) (egenkapitalinstrumenter)

Størstedelen af bestemmelserne i IAS 39 vedrørende indregning og måling af finansielle forpligtelser er overført uændret til IFRS 9.

Bestemmelserne om ophør af indregning er overført uændret fra IAS 39 til IFRS 9.

Den nye forventningsbaserede nedskrivningsmodel indebærer, at et finansielt aktiv på tidspunktet for første indregning nedskrives med et beløb svarende til det forventede kredittab i 12 måneder (stadie 1). Sker der efterfølgende en betydelig stigning i kreditrisikoen i forhold til tidspunktet for første indregning nedskrives aktivet med et beløb, der svarer til det forventede kredittab i aktivets forventede restløbetid (stadie 2). Konstateres aktivet værdiforringet (stadie 3), nedskrives aktivet uændret med et beløb svarende til det forventede kredittab i aktivets restløbetid, men baseret på en øget tabssandsynlighed.

Der pågår et udviklingsarbejde forankret på bankens datacentral, Bankdata, med deltagelse af de tilknyttede medlemsinstitutter samt Lokale Pengeinstitutter med henblik på at udvikle en IFRS 9 forenelig nedskrivningsmodel.

Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at foretage et rimeligt skøn over den regnskabsmæssige virkning af førstegangsanvendelsen af de nye IFRS 9-forenelige nedskrivningsregler. Det forventes dog ikke, at implementeringen vil have væsentlig indflydelse på bankens drift. Gruppevise nedskrivninger efter de gældende regler bortfalder, og det vil i nogen udstrækning mindske virkningen af IFRS 9. Hertil kommer, at de særlige danske nedskrivningsregler i regnskabsbekendtgørelsens bilag 10 rykker nedskrivningerne frem i tid, og derved delvist inddiskonterer virkningen af de kommende nedskrivningsregler.

En negativ regnskabsmæssig påvirkning af de nye forventningsbaserede IFRS 9 nedskrivningsregler vil i udgangspunktet have tilsvarende effekt på kapitalgrundlaget. For at imødegå en utilsigtet effekt på kapitalgrundlaget, har Europa-Kommissionen som et element i den reformpakke, som Kommissionen præsenterede den 23. oktober 2016 (kapitalkravspakken), foreslået en fem-årig overgangsordning således, at en negativ effekt af de nye IFRS 9 nedskrivningsregler først får fuld virkning på kapitalgrundlaget efter fem år.

I forlængelse af udgivelsen af IFRS 9 er der foretaget ændringer til IFRS 4, så der gives to valgmuligheder: dels den såkaldte ”overlay approach” og dels den såkaldte ”deferral

NOTE 52 ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS – FORTSAT

approach", der giver mulighed for midlertidigt at udskyde anvendelsen af IFRS 9 for virksomheder, der har forsikringsvirksomhed, som den dominerede aktivitet. Det er ikke vurderet, hvorvidt mulighederne bør anvendes.

I januar 2016 udsendte IASB IFRS 16, Leasingkontrakter. IFRS 16, der erstatter IAS 17, Leasingkontrakter, vil kun indebære ubetydelige ændringer til den regnskabsmæssige behandling for leasinggiver. For leasingtager vil den regnskabsmæssige behandling ændre sig væsentligt, da alle leasingaftaler som udgangspunkt vil blive indregnet i balancen. IFRS 16, som endnu ikke er godkendt af EU, er gældende fra 1. januar 2019. Indvirkningen af IFRS 16 er ikke analyseret ved aflæggelsen af årsrapporten.

Det er ledelsens vurdering, at implementeringen af nye og ændrede standarder med undtagelse af implementering af IFRS 9 og IFRS 16 kun vil få en mindre indvirkning på årsrapporten.

Konsolidering

Koncernregnskabet omfatter moderselskabet samt de tilknyttede selskaber, hvori moderselskabet besidder flertallet af stemmerettighederne eller på anden måde har bestemmende indflydelse. Virksomheder, hvori koncernen besidder mellem 20 % og 50 % af stemmerettighederne eller på anden måde udøver betydelig, men ikke bestemmende indflydelse, betragtes som associerede virksomheder.

Koncernregnskabet er udarbejdet ved sammendrag af ensartede poster i de enkelte selskabers resultatopgørelser og balancer. Der foretages eliminering af koncerninterne indtægter, omkostninger, mellemværender, aktiebesiddelser samt gevinster og tab ved transaktioner mellem de konsoliderede virksomheder.

Ejendomme, der er ejet af datterselskaber og benyttet af koncernen, reklassificeres fra investeringsejendomme til domicilejendomme.

Regnskaber for datterselskaber, som aflægger årsrapporter efter anden lovgivning, er tilpasset til den af koncernen anvendte regnskabspraksis.

Ved udarbejdelse af koncernregnskabet indregnes de tilknyttede virksomheders regnskabsposter fuldt ud uanset ejerandel. Minoritetsinteressernes forholdsmæssige andel af de tilknyttede virksomheders resultat og egenkapital vises som særskilte poster i resultatopgørelse og balance.

Koncerninterne ydelser afregnes på markedsvilkår eller omkostningsdækkende basis. Løbende mellemværender forrentes på markedsbaserede vilkår. Koncerninterne handler med værdipapirer og andre aktiver afregnes til markedspriser.

Koncernregnskabet for Alm. Brand A/S indgår i koncernregnskabet for Alm. Brand af 1792 fmba, København.

Fremmed valuta

Aktiver og passiver i fremmed valuta indregnes til valutakurser på balancedagen. Indtægter og udgifter i fremmed valuta indregnes til de på transaktionstidspunktet gældende valutakurser. Valutakursreguleringer indregnes i resultatopgørelsen.

Generelle principper for indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det som følge af en tidligere begivenhed er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilfalde koncernen, og aktivets værdi kan måles pålideligt. Forpligtelser indregnes i balancen, når det som følge af en tidligere begivenhed er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå koncernen, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser som beskrevet for hver enkelt regnskabspost i det efterfølgende.

Indtægter indregnes i resultatopgørelsen, i takt med at de indtjenes, mens omkostninger indregnes med de beløb, der kan henføres til regnskabsåret. Værdireguleringer af finansielle aktiver og forpligtelser indregnes i resultatopgørelsen, medmindre andet er anført i anvendt regnskabspraksis.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige tab og risici, der fremkommer inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

Ved køb eller salg af finansielle aktiver og forpligtelser anvendes afregningsdatoen som indregningsdato. Ændringer i værdien af det erhvervede eller solgte aktiv i perioden mellem handelsdatoen og afregningsdatoen indregnes i resultatopgørelsen. Såfremt det erhvervede efter første indregning måles til kostpris eller amortiseret kostpris, indregnes værdiændringer i perioden mellem handelsdatoen og afregningsdatoen ikke.

NOTE 52 ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS – FORTSAT

Visse finansielle aktiver og forpligtelser måles til amortiseret kostpris, hvorved der indregnes en konstant effektiv rente over løbetiden. Amortiseret kostpris opgøres som oprindelig kostpris med fradrag af afdrag og tillæg/fradrag af den akkumulerede afskrivning af forskellen mellem kostpriser og det nominelle beløb. Herved fordeles kurstab og -gevinst over løbetiden.

Balance

Immaterielle aktiver

Software

Software måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger eller til en eventuel lavere genindvindingsværdi. Software afskrives lineært over en forventet levetid på højst fem år.

Ved opgørelsen af kostprisen indregnes alle omkostninger, som direkte kan henføres til udviklingen af software og som sandsynligvis vil frembringe økonomiske fordele til koncernen. Alle øvrige omkostninger omkostningsføres løbende. Af- og nedskrivninger indregnes under administrationsomkostninger.

Grunde og bygninger

Grunde og bygninger ejet af koncernen er opdelt i investeringsejendomme og domicilejendomme. Domicilejendomme omfatter de ejendomme, hvor Alm. Brand i al væsentlighed udnytter ejendommen til administrative formål. Øvrige ejendomme er klassificeret som investeringsejendomme.

Der foretages årligt en vurdering af dagsværdien af grunde og bygninger. Hvor det skønnes nødvendigt, inddrages ekstern vurderingsmand.

Investeringsejendomme

Investeringsejendomme måles til en dagsværdi, der er opgjort på grundlag af Finanstilsynets retningslinjer. Dagsværdien beregnes på grundlag af afkastmetoden, hvilket betyder, at den enkelte ejendom værdiansættes på grundlag af et forventet normalt driftsbudget og en afkastprocent. Den beregnede værdi reguleres for kortvarige forhold, som ændrer ejendommens indtjening. Den regulerede beregnede værdi svarer til dagsværdien.

Værdireguleringer af investeringsejendomme indregnes i resultatopgørelsen for det regnskabsår, hvor ændringen er opstået.

Domicilejendomme

Domicilejendomme måles til en omvurderet værdi svarende til dagsværdien på vurderingstidspunktet med fradrag af akkumulerede afskrivninger og værdireguleringer. Dagsværdien opgøres på grundlag af Finanstilsynets retningslinjer om afkastmetoden, hvilket betyder, at den enkelte ejendom måles på grundlag af et forventet normalt driftsbudget og en afkastprocent. Den beregnede værdi reguleres for kortvarige forhold, som ændrer ejendommens indtjening. Den regulerede beregnede værdi svarer til dagsværdien.

Domicilejendomme afskrives lineært over ejendommenes forventede brugstider, som vurderes at være 60 år. Afskrivninger beregnes under hensyntagen til den forventede restværdi og indregnes i resultatopgørelsen under administrationsomkostninger.

Opskrivninger med tillæg eller fradrag af den skattemæssige effekt, heraf ejendomme klassificeret som domicilejendomme, foretages via anden totalindkomst og bindes under opskrivningshenlæggelser. Når en foretagen opskrivning ikke længere kan opretholdes, tilbageføres denne. Nedskrivninger, som ikke modsvarer tidligere opskrivninger, foretages via resultatopgørelsen.

Den del af opskrivningerne, som kan henføres til bonusberettigede forsikringskontrakter, overføres herefter til kollektivt bonuspotentiale i henhold til de anmeldte kontributionsregler.

Afkastmetoden

I driftsbudgettet er indregnet lejeindtægter ved fuld udlejning, idet eventuel tomgangsleje eller anden manglende lejeindtægt modregnes i den beregnede værdi. I lighed hermed er i driftsbudgettet indregnet en forventet normal vedligeholdelse på ejendommen. Eventuelle større forventede renoveringsarbejder, opretningsopgaver eller istandsættelser modregnes i den beregnede værdi.

Afkastprocenten fastsættes ud fra de gældende markedsforhold for den pågældende ejendomstype under hensyntagen til vedligeholdelsesstand, beliggenhed, anvendelse, lejekontrakter mv.

Kapitalandele i associerede virksomheder

Kapitalandele i associerede virksomheder indregnes og måles i koncernregnskabet efter den indre værdis metode (equity metoden), hvilket indebærer, at kapitalandelene måles til koncernens forholdsmæssige andel af den regnskabsmæssige indre værdi i selskabet på balancedagen opgjort efter koncernens regnskabsprincipper.

NOTE 52 ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS – FORTSAT

Genforsikringsandele fra forsikringskontrakter

Genforsikringens andel af de forsikringsmæssige hensættelser er opgjort som de beløb, som i henhold til indgåede genforsikringskontrakter kan forventes modtaget fra genforsikringsselskaber.

Koncernen vurderer løbende sine genforsikringsaktiver for værdiforringelse. Hvis der er en klar indikation af værdiforringelse, nedskrives den regnskabsmæssige værdi af aktivet.

Andre aktiver

Andre aktiver omfatter diverse tilgodehavender og periodeafgrænsningsposter. Herudover indgår positiv dagsværdi af spotforretninger og afledte finansielle instrumenter, driftsmidler samt midlertidigt overtagne aktiver.

Terminsforretninger, futures, swaps, optioner og uafviklede spotforretninger måles såvel ved første indregning som efterfølgende til dagsværdi. Positive og negative dagsværdier af afledte finansielle instrumenter indregnes som Andre aktiver henholdsvis Andre passiver. Ændring i dagsværdien af afledte finansielle instrumenter indregnes i resultatopgørelsen.

Udstedt tabsoption fra Alm. Brand Bank til dækning af kredittab på pantebreve i Alm. Brand Forsikring værdiansættes i henhold til kreditmodellen, som også anvendes til værdiansættelse af bankens øvrige misligholdte pantebreve.

Aktiver i midlertidig besiddelse omfatter ejendomme og biler, der kun er midlertidigt i koncernens besiddelse og afventer salg inden for 12 måneder, og hvor et salg er meget sandsynligt. Posten måles til den laveste værdi af henholdsvis den regnskabsmæssige værdi og dagsværdien med fradrag af forventede omkostninger ved salg.

Periodeafgrænsningsposter omfatter udgifter, der er afholdt før balancetidspunktet, men som vedrører en senere regnskabsperiode.

Driftsmidler

Driftsmidler måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Afskrivninger foretages lineært over de forventede brugstider under hensyntagen til den forventede restværdi. De forventede brugstider vurderes at være følgende:

Biler	5 år
Inventar	3-5 år
It-udstyr	3-5 år

Til kostprisen indregnes anskaffelsesprisen samt direkte henførbare omkostninger.

Indretning af lejede lokaler aktiveres og afskrives over en forventet brugsperiode på højst fem år under hensyntagen til den forventede restværdi.

Investeringsaktiver

Investeringsaktiver omfatter finansielle aktiver til dagsværdi. Klassificeringen afhænger af det formål, som investeringerne blev erhvervet med henblik på. Ledelsen fastsætter klassificeringen af sine investeringer ved første indregning og revurderer denne ved udgangen af hver regnskabsperiode.

Måling ved første indregning såvel som den efterfølgende måling af investeringsaktiver sker til dagsværdi. Fastsættelsen af dagsværdien og klassifikationen af værdireguleringer i regnskabet på finansielle instrumenter afhænger af, om dagsværdien kan opgøres pålideligt. Koncernens finansielle instrumenter indgår som udgangspunkt i handelsbeholdningen, dog med undtagelse af unoterede aktier og dele af beholdningen af pantebreve, som er designeret til dagsværdi.

Børsnoterede finansielle aktiver måles til dagsværdi ud fra lukkekursen på balancedagen, eller hvis en sådan ikke foreligger, en anden offentliggjort kurs, der må antages bedst at svare hertil.

For hovedparten af de unoterede aktier vurderes det, at dagsværdier kan opgøres tilstrækkeligt pålideligt ved anvendelse af anerkendte værdiansættelsesmetoder. Disse aktiver måles på den baggrund til dagsværdi med værdiregulering over resultatopgørelsen. De unoterede aktier, hvor det vurderes, at dagsværdien ikke kan opgøres tilstrækkeligt pålideligt, måles i stedet til kostpris med fradrag af eventuelle nedskrivninger. På unoterede aktier, der forvaltes eksternt, beregner kapitalforvalter en skønnet markedsværdi ud fra en estimeret nutidsværdi af forventede fremtidige pengestrømme.

Målingen af finansielle instrumenter til dagsværdi er konsistent med koncernens interne risikostyring, der baseres på markedsmæssig eksponering af risikobehæftede aktiver og passiver.

Finansielle aktiver indregnes eller ophører med at være indregnet på afregningsdatoen.

Realiserede og urealiserede gevinster og tab, som måtte opstå som følge af ændringer i dagsværdien for kategorien finansielle aktiver til dagsværdi, indregnes i resultatopgørelsen i den periode, hvor de opstår.

NOTE 52 ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS – FORTSAT

Solgte værdipapirer i forbindelse med repo-forretninger, der samtidigt med salget er købt tilbage på et senere aftalt tidspunkt, forbliver i balancen. Modtagne beløb indregnes som gæld til erhververen og forrentes som aftalt. Måling af værdipapirerne er uændret, og såvel kursreguleringer som renter mv. indregnes i resultatopgørelsen. Købte værdipapirer i forbindelse med reverse-forretninger, der samtidig med købet er solgt tilbage på et senere aftalt tidspunkt, indregnes ikke i balancen. Afgivne beløb indregnes som et tilgodehavende og forrentes som aftalt.

Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter måles ved første indregning til dagsværdi. Efter første indregning måles afledte finansielle instrumenter til dagsværdien på balancedagen. Ændringer i dagsværdien indregnes løbende i resultatopgørelsen som finansielle poster.

Udlån og tilgodehavender, herunder pantebreve

Pantebreve måles til dagsværdi såvel ved første indregning som efterfølgende. I banken præsenteres pantebreve under Udlån og andre tilgodehavender. Beregning af dagsværdien af pantebrevene er baseret på modeller, hvori der indgår parametre som forventede førtidsindfrielser, tabsprocenter og renteniveau.

Pantebrevsporteføljerne værdiansættes delvist med udgangspunkt i ikke-observerbare input og er derfor forbundet med en vis grad af skøn. Beregning af dagsværdien på pantebrevene er baseret på modeller, hvori der indgår parametre som forventede førtidsindfrielser, tabsprocenter og renteniveau.

De ikke restante pantebreve værdiansættes ud fra en række forudsætninger omkring afkastkrav, forventede kredittab og indfrielser, som i princippet er udtryk for, hvad et pantebrev kan handles for imellem to uafhængige parter. Modellen opskriver værdien af pantebrevet, hvis pantebrevets kuponrente overstiger diskonteringsrenten. Denne opskrivning er følsom over for modellens antagelser.

De anvendte indfrielsesprocenter opdateres løbende i takt med udviklingen i de realiserede indfrielser.

De restante pantebreve værdiansættes under hensyntagen til risikoen for misligholdelse samt tabet ved en misligholdelse. En eventuel blanco nedskrives, og størrelsen afhænger blandt andet af, hvor lang tid pantebrevet har været i restance, dog således at blanco er fuldt nedskrevet efter 180 dages restance. Ved opgørelse af blanco er værdiansættelse af ejendomsværdier et væsentligt skøn, som fastsættes på baggrund af en individuel ekstern vurdering for større ejendomme og offentlig ejendomsvurdering for øvrige ejendomme.

Øvrige udlån og andre tilgodehavender måles til amortiseret kostpris. Beholdningen måles ved første indregning til dagsværdi med tillæg af de transaktionsomkostninger og fradrag for de modtagne gebyrer og provisioner, som er direkte forbundet med erhvervelsen eller udstedelsen af det finansielle instrument. Efter første indregning reguleres de nævnte udlån og andre tilgodehavender løbende til amortiseret kostpris.

Der foretages en løbende vurdering af, om der er en objektiv indikation af, at virksomhedens udlån og andre tilgodehavender opgjort til amortiseret kostpris er værdiforringede. Hvis der er indtruffet en objektiv indikation af værdiforringelse, vurderes behovet for nedskrivning på udlånet eller tilgodehavendet. En eventuel nedskrivning er beregnet ud fra forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi før nedskrivningen og nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger fra udlånet eller tilgodehavendet, såfremt det vurderes, at debitor er i stand til at kunne foretage betalinger ud over pengestrømme fra de aktiver, som er lagt til sikkerhed for udlånet. Vurderes debitor ikke i stand til at kunne foretage betalinger ud over pengestrømme fra de aktiver, som er lagt til sikkerhed for udlånet, anvendes dog et realisationsprincip.

Gruppevise nedskrivninger

For udlån og tilgodehavender, der ikke er individuelt nedskrevet, foretages en gruppevis vurdering af, om der for gruppen er indtruffet objektiv indikation for værdiforringelse. Den gruppevise vurdering foretages på grupper af udlån og tilgodehavender, der har ensartede karakteristika med hensyn til kreditrisiko.

Den gruppevise vurdering foretages ved en segmenteringsmodel, som er udviklet af Foreningen Lokale Pengeinstitutter, der forestår den løbende vedligeholdelse og udvikling. Segmenteringsmodellen fastlægger sammenhængen i de enkelte grupper mellem konstaterede tab og et antal signifikante forklarende makroøkonomiske variable via en lineær regressionsanalyse. Blandt de forklarende makroøkonomiske variable indgår arbejdsløshed, boligpriser, rente, antal konkurser/tvangsauktioner m.fl.

NOTE 52 ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS – FORTSAT

Den makroøkonomiske segmenteringsmodel er i udgangspunktet beregnet på baggrund af tabsdata for hele pengeinstitutsektoren. Banken har derfor vurderet, om model-estimaterne skal tilpasses kreditrisikoen for bankens egen udlånsportefølje.

Denne vurdering har medført en tilpasning af model-estimaterne til egne forhold, hvorefter det er de tilpassede estimater, som danner baggrund for beregningen af den gruppevise nedskrivning. For hver gruppe af udlån og tilgodehavender fremkommer et estimat, som udtrykker den procentuelle værdiforringelse, som knytter sig til en given gruppe af udlån og tilgodehavender på balancedagen. Ved at sammenligne med det enkelte udlåns oprindelige tabsrisiko og udlånets tabsrisiko primo den aktuelle regnskabsperiode fremkommer det enkelte udlåns bidrag til den gruppevise nedskrivning. Nedskrivningen beregnes som forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi og den tilbagediskonterede værdi af de forventede fremtidige betalinger.

Den modelberegnede gruppevise nedskrivning suppleres af et ledelsesmæssigt skøn, såfremt det vurderes, at der er forhold, som modellen ikke tager tilstrækkelig højde for.

Det ledelsesmæssige skøn vil således afspejle effekten af forventninger til udviklingen i kreditrisiko på udvalgte segmenter.

Tilgodehavender hos kreditinstitutter

Tilgodehavender hos kreditinstitutter måles ved første indregning til dagsværdi og efterfølgende til amortiseret kostpris og omfatter alle tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker, herunder tilgodehavender i forbindelse med ægte købs- og tilbagesalgsforretninger.

Kassebeholdninger og anfordringstilgodehavender

Kassebeholdninger og anfordringstilgodehavender måles ved første indregning til dagsværdi og efterfølgende til amortiseret kostpris.

Sikkerhedsfonde

Opførte sikkerhedsfonde kan alene anvendes til fordel for de forsikrede. For sikkerhedsfond 2 gælder endvidere, at den alene kan anvendes efter tilladelse fra Finanstilsynet.

Der er afsat udskudt skat af koncernens sikkerhedsfonde.

Udbytte

Udbytte afsættes som en forpligtelse i regnskabet på det tidspunkt, hvor dette vedtages på generalforsamlingen. Det udbytte, som foreslås udbetalt for regnskabsåret, vises som en særskilt post i noterne til egenkapitalen.

Egne aktier

Køb og salg af egne aktier indregnes som en ændring i egenkapitalen under andre reserver.

Aktieoptioner

Aktieoptionerne afregnes med egne aktier. Når optionerne udnyttes, føres de modtagne strike-beløb på egenkapitalen.

Efterstillede kapitalindskud

Efterstillede kapitalindskud omfatter gældsforpligtelser, der i tilfælde af likvidation eller konkurs i henhold til lånevilkårene først kan honoreres efter fyldestgørelse af de øvrige kreditorkrav. Efterstillede kapitalindskud indregnes til dagsværdi svarende til modtaget vederlag med fradrag af afholdte direkte henførbare omkostninger. Efterfølgende måles efterstillede kapitalindskud til amortiseret kostpris ved anvendelse af den effektive rentes metode.

Hensættelser til forsikringskontrakter

Alle hensættelser måles til diskonteret værdi ved anvendelse af en løbetidsafhængig diskonteringssats inklusive volatilitetsjustering for den givne varighed. Alm. Brand anvender en rentekurve, der er udarbejdet internt efter samme principper og på basis af et datagrundlag magen til det, der ligger til grund for EIOPAs offentliggjorte diskonteringssatser.

Præmiehensættelser

Præmiehensættelser omfatter de beløb, der ved regnskabsperiodens udløb er hensat til betaling af endnu ikke indtrufne skader på indgåede forsikringsaftaler. Hensættelsen måles som nutidsværdien af det på balancedagen bedste skøn over erstatningsudgifterne for fremtidige skader i den ikke afløbne del af risikoperioden inklusive alle direkte og indirekte omkostninger til administration og skadebehandling. Præmiehensættelsen omfatter alle indgåede forsikringsaftaler, og tager højde for alle aftalens præmierater uanset om de er forfaldne til betaling før opgørelsestidspunktet. Nytegnede forsikringsaftaler indregnes, når der er indgået en aftale, mens fornyelse af eksisterende forsikringsaftaler indregnes, når der er en måned eller mindre til den fornyede aftale træder i kraft.

Præmiehensættelser vedrørende syge- og ulykkesforsikringer er opgjort efter markedsværdiprincipper. De beregnes som forskellen mellem nutidsværdien af selskabets forpligtelser af indgåede syge- og ulykkesforsikringsaftaler og nutidsværdien af de præmier, som forsikringstagerne skal betale i fremtiden, idet der er anvendt bedste skøn over forsikringsrisici, omkostninger til administration og skadebehandling af forsikringer. I markedsværdiforventningerne indregnes en risikomargen ifølge Solvens II-principper. Forsikringsperioden for syge- og ulykkesforsikringer

NOTE 52 ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS – FORTSAT

regnes frem til næste hovedforfald for forsikringen. Præmiehensættelse udgør dog som minimum et beløb svarende til en periodisering af de opkrævede præmier.

Hensættelserne er beregnet under forudsætning af en lavere dødelighed og invaliditet end i selskabets nytegningsgrundlag. Nedsættelsen er skønnet på baggrund af selskabets erfaringer omkring skadeprocenter på henholdsvis død og invaliditet samt omkostninger set i forhold til forudsætningerne i nytegningsgrundlaget. Aktuaren foretager løbende vurderinger af, om de benyttede forudsætninger i markedsværdigrundlaget stadig er gældende for selskabets bestand.

Fortjenstmargen
Fortjenstmargen er den forventede fremtidige indtjening i ikke afløbne risikoperioder for de forsikringsaftaler selskabet har indgået ved regnskabsperiodens udløb. Fortjenstmargen måles som nutidsværdien af den periodiserede fortjeneste på overskudsgivende aftaler. Fortjenstmargen kan ikke blive negativ.

Målingen af fortjenstmargen omfatter alle indgåede forsikringsaftaler. Nytegnede forsikringsaftaler i Alm. Brand Forsikring A/S' bestand indregnes, når der er indgået en aftale, mens fornyelse af eksisterende forsikringsaftaler, indregnes, når der er en måned eller mindre til den fornyede aftale træder i kraft. Såvel nytegnede forsikringsaftaler som fornyelse af eksisterende forsikringsaftaler i Syge- og Ulykkesbestanden i Alm. Brand Liv og Pension A/S indregnes fra risikoperiodens start.

Risikomargen
Risikomargen omfatter det beløb, som selskabet i en tænkt situation forventes at skulle betale en tredjepart for at overtage risikoen for, at de realiserede fremtidige omkostninger afviger fra det estimerede niveau opført under præmie- og erstatningshensættelser ved regnskabsperiodens udløb.

Risikomargen måles som nutidsværdien af den forventede fremtidige kapitalomkostning, der er forbundet med at holde den solvenskapital, der er nødvendig for afviklingen af selskabets aktuelle forpligtelser og risici.

Målingen tager udgangspunkt i selskabets solvenskapitalkrav og følger principperne i Solvens II, idet det fremtidige solvenskapitalkrav approksimeres ved det aktuelle solvenskapitalkrav nedskrevet proportionalt med den resterende andel af det forventede cash flow for præmie- og erstatningshensættelserne. Beregningen af kapitalomkostningen er baseret på Cost-of-Capital-raten på 6 % i Solvens II. Udviklingen i risikomargen følger udviklingen i selskabets solvenskapitalkrav.

Livsforsikringshensættelser
Livsforsikringshensættelser opgøres til markedsværdi ud fra et forventet cash flow diskonteret med Alm. Brands eftergørelse af den af EIOPA offentliggjorte løbetidsafhængige rentekurve inklusive volatilitetsjustering. I markedsværdiforventningerne indregnes en risikomargen ifølge Solvens II-principper. Risikomargen er en form for sikkerhedsstillelse, der betyder at der vil være værdi i, at overtage bestanden for en tredje part. Der opgøres også en fortjenstmargen, som er værdien af den fortjeneste selskabet fremadrettet forventes at kunne indtægtsføre for at drive pensionsforretningen. Aktuaren foretager løbende vurderinger af, om de benyttede forudsætninger i markedsværdigrundlaget stadig er gældende for selskabets bestand.

De forventede fremtidige forsikringsydelser estimeres på baggrund af forventninger til dødelighed, invaliditet, genkøb af forsikringer og ophør af præmie (fripolice). Disse er skønnet på baggrund af selskabets erfaringer med skadeprocenter på henholdsvis død og invaliditet, faktiske omkostninger set i forhold til forudsætningerne i nytegningsgrundlaget og faktiske genkøb og præmieophør.

Livsforsikringshensættelser opdeles i hensættelser til garanterede ydelser, individuelt bonuspotentiale samt kollektivt bonuspotentiale. Livsforsikringshensættelserne er opgjort til markedsværdi ud fra en individuel beregning for hver enkelt forsikring. Der tillægges endvidere optjent, men endnu ikke tilskrevet bonus for den enkelte forsikring. For andele friholdt for pensionsafkastbeskatning er der anvendt en diskonteringssats uden fradrag af pensionsafkastskat.

Hensættelserne er generelt beregnet under forudsætning af en lavere dødelighed og invaliditet end i selskabets nytegningsgrundlag. Nedsættelsen er skønnet på baggrund af en empirisk analyse foretaget på selskabets bestand.

Hensættelser til de garanterede ydelser omfatter forpligtelser til at betale ydelser, der er garanteret forsikringstageren. Hensættelser til de garanterede ydelser beregnes som forskellen mellem nutidsværdien af de ydelser, der er garanteret forsikringen, og nutidsværdien af de forventede fremtidige udgifter til administration af forsikringen med fradrag af nutidsværdien af de aftalte fremtidige præmier. Hensættelsen indeholder et skønnet beløb til dækning af fremtidige ydelser foranlediget af allerede indtrufne skader samt et skønnet beløb til indtrufne, men endnu ikke anmeldte skader.

NOTE 52 ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS – FORTSAT

Det individuelle bonuspotentiale omfatter forpligtelser til at yde bonus vedrørende både forventede endnu ikke forfaldne præmier og allerede forfaldne præmier. Bonuspotentialet er beregnet som værdien af forsikringstagernes opsparing med fradrag af hensættelse til de garanterede ydelser, inklusive forventninger til genkøb og fripolice. Fastsættelsen af, om bonuspotentialet skal styrkes, sker pr. forsikring.

Erstatningshensættelser
Erstatningshensættelser omfatter de beløb, der ved regnskabsperiodens udløb er hensat til betaling af kendte, men endnu ikke afviklede erstatninger samt til betaling af indtrufne, men endnu ikke anmeldte skader. Hensættelsen måles som nutidsværdien af det på balancedagen bedste skøn over disse erstatningsudgifter. De fastsættes generelt ved hjælp af statistiske metoder baseret på aggregerede historiske udviklingsforløb i udbetalinger og sagsreserver. De statistiske metoder suppleres af skadebehandlers og taksators bedste skøn på større skader. På arbejdsskade er indført en særskilt model, der primært er baseret på kendelser og sagsbehandlerestimater på enkeltskadeniveau. Desuden beregnes hensættelser til dækning af forventede fremtidige efteranmeldelser af indtrufne skader samt forventede fremtidige genoptagelser af skadesager. Ud over de statistiske metoder indgår en vurdering af øvrige faktorer, som påvirker niveauet for erstatningshensættelserne såsom ændringer i retspraksis, interne processer, inflation samt enkeltstående ekstreme skadebegivenheder.

Erstatningshensættelserne indeholder endvidere beløb til dækning af direkte og indirekte omkostninger, som med rimelighed vurderes at være tilstrækkelige i forbindelse med afvikling af erstatningsforpligtelserne. Estimatet for hensættelsen tager udgangspunkt i de direkte og indirekte omkostninger, der i et normalt skadeår anvendes til henholdsvis anlæggelse af nye skader samt behandling og afslutning af gamle skader. I beregningerne indgår forholdet mellem betalte erstatninger og ultimo erstatningshensættelserne inklusive indtrufne, men endnu ikke anmeldte skader.

Cash flowet for udbetalingen af hensættelserne estimeres for alle brancher, og dette tilbagediskonteres med Alm. Brands eftergørelse af den af EIOPA offentliggjorte løbetidsafhængige rentekurve inklusive volatilitetsjustering.

For alle brancher, bortset fra arbejdsskade, estimeres og indregnes den fremtidige inflation implicit i hensættelsesmodellerne. Forventningen til den fremtidige inflation anvendt på hensættelser vedrørende arbejdsskade beregnes eksplicit og består dels af et inflationselement, dels af et reallønselement.

Flere af de forudsætninger og skøn, som indgår i beregningen af erstatningshensættelserne, har en indbyrdes afhængighed. Den væsentligste sammenhæng findes mellem forudsætninger for inflation og rente, men effekten af ændring i inflationsforudsætningen vil ikke påvirke opgørelsen af erstatningshensættelserne med samme effekt som en ændring i diskonteringssatsen.

For skader vedrørende syge- og ulykkesforsikringer opgøres hensættelsen til nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger. Erstatningshensættelserne vedrørende syge- og ulykkesforsikringer indeholder endvidere beløb til dækning af direkte og indirekte omkostninger, som med rimelighed vurderes at være tilstrækkelige i forbindelse med afvikling af erstatningsforpligtelserne. For kendte erstatninger foretages en individuel vurdering af udbetalingstiden. Skønnet af omkostninger foretages på baggrund af den gennemsnitlige varighed på de etablerede udbetalinger samt en vurdering af sagsomkostninger til behandling af erstatningssager pr. år. Hensættelserne for aktuelle invaliderenter opgøres individuelt, idet der for hver enkelt forsikring foretages en vurdering af udbetalingens varighed. Den beregnede hensættelse forøges med en risikomargen ifølge Solvens II-principper.

Test af hensættelsernes tilstrækkelighed
Erstatningshensættelserne er opgjort efter aktuarmæssige metoder og under hensyntagen til at forsøge at undgå såvel afløbstab som afløbsgevinst. Hensættelserne udgør således på tidspunktet for deres opgørelse det bedste skøn over de fremtidige erstatningsudgifter vedrørende dette og tidligere skadeår. Erstatningshensættelserne genberegnes hver måned, og dermed vurderes niveauet til enhver tid at være tilstrækkeligt.

Der foretages diskontering af den hensatte forpligtelse, såfremt diskonteringen har en væsentlig betydning for størrelsen af forpligtelsen.

Langsigtede personaleforpligtelser
Hensættelser til pensioner og lignende forpligtelser omfatter blandt andet forpligtelser til jubilæumsgratiale mv. over for ansatte, uanset at den fremtidige ydelse er betinget af, at den ansatte er ansat på ydelsestidspunktet. Værdien af de fremtidige ydelser indregnes som nutidsværdien af de ydelser, som ud fra det bedst mulige skøn må forventes at skulle betales.

NOTE 52 ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS – FORTSAT

Løbende omkostninger til pensionsopsparing mv. for medarbejdere i koncernen behandles som bidragsbaserede ordninger. I bidragsbaserede pensionsordninger indbetaler koncernen faste bidrag og har ingen forpligtelse til at betale yderligere bidrag. Der er fuld afdækning af forpligtelserne.

Andre finansielle forpligtelser

Andre finansielle forpligtelser måles ved første indregning til dagsværdi fratrukket transaktionsomkostninger. Efterfølgende måles forpligtelserne til amortiseret kostpris.

Genforsikringsdepoter omfatter modtagne beløb, som henstår til dækning af andre forsikringsselskabers forsikringsmæssige forpligtelser over for koncernens reassuranceselskaber.

Depoter vedrørende finansiel reassurance indeholder modtagne præmier med fradrag af udbetalte erstatninger svarende til selskabets forpligtelser i henhold til indgåede kontrakter.

Indlån

Indlån indregnes til amortiseret kostpris og omfatter alle indlån, herunder forpligtelser i forbindelse med ægte salgs- og tilbagekøbsforretninger med modparter, der ikke er kreditinstitutter eller centralbanker samt kunders margentilgodehavender i forbindelse med futures- og optionsforretninger, når kunden ikke er et kreditinstitut.

Gæld til kreditinstitutter og centralbanker

Gæld til kreditinstitutter og centralbanker måles til amortiseret kostpris og omfatter blandt andet forpligtelser i forbindelse med ægte salgs- og tilbagekøbsforretninger med modparter, der er kreditinstitutter eller centralbanker samt margentilgodehavender i forbindelse med futures- og optionsforretninger, når kunden er et kreditinstitut.

Resultatopgørelse

Præmieindtægter

Bruttopræmier omfatter forfaldne præmier vedrørende forsikringer og kontrakter.

Præmieindtægter for egen regning er årets bruttopræmier reguleret for bevægelser i præmiehensættelser, fortjenstmargen og den del af risikomargen, som kan henføres til præmiehensættelsen samt med fradrag af genforsikringens andel. Den del af ændringen af præmiehensættelsen, fortjenstmargen og risikomargen, som kan henføres til løbetidsforkortelse, er overført til renteudgifter mv. Den del af ændringen af præmiehensættelsen, fortjenstmargen og risikomargen, som kan henføres til ændring i den anvendte diskonteringssats efter inflation, er overført til kursreguleringer.

Præmier vedrørende liv og pension omfatter årets forfaldne præmier og kapitalindskud med fradrag af arbejdsmarkedsbidrag.

Renteindtægter mv.

Under renteindtægter og udbytter mv. indgår de i regnskabsåret modtagne udbytter, optjente renter mv.

Herudover indgår rentelignende gebyrer og provisioner, der er en integreret del af den effektive rente på finansielle aktiver, der måles til amortiseret kostpris. Endelig indregnes den del af ændringen i præmie- og erstatningshensættelser, som kan henføres til diskontering.

Gebyrindtægter mv.

Gebyrer mv. periodiseres over transaktionernes levetid og indregnes i resultatopgørelsen med de beløb, der vedrører regnskabsperioden.

Andre indtægter fra investeringsvirksomhed

I regnskabsposten indgår driftsresultatet af investeringsejendomme efter fradrag af de omkostninger, som er forbundet med administrationen heraf.

Anden indkomst

Indtægter vedrørende aktiviteter, som ikke kan henføres til koncernens primære aktiviteter, opføres under anden indkomst.

Erstatningsudgifter

Erstatningsudgifter indeholder forsikringsårets betalte erstatninger reguleret for bevægelser i erstatningshensættelser svarende til kendte og forventede erstatningsudgifter vedrørende året. Herudover indgår ændring i den del af risikomargen, som kan henføres til erstatningshensættelserne.

Beløb til dækning af udgifter til besigtigelse og vurdering samt øvrige direkte eller indirekte omkostninger til personaleadministration mv. forbundet med skadebehandlingen er indeholdt i regnskabsposten. Endvidere indgår afløbsresultatet vedrørende tidligere år.

Koncernens indirekte omkostninger forbundet med skadebehandling er fordelt mellem erstatningsudgifter og administrationsomkostninger ud fra fordelingsnøgler baseret på skønnet ressourceanvendelse.

NOTE 52 ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS – FORTSAT

Den del af ændringen af erstatningshensættelsen og risikomargen, som kan henføres til diskontering, er overført til renteudgifter mv. Den del af ændringen af erstatningshensættelsen og risikomargen, som kan henføres til ændring i den anvendte diskonteringssats efter inflation, er overført til kursreguleringer.

Alm. Brand Forsikring A/S har indgået swaps, der delvist afdækker arbejdsskadehensættelserne mod ændringer i de fremtidige løntal forudsat en stabil vækst i erstatningsudbetalingernes realværdi. Værdireguleringen af disse swaps indgår under erstatningsudgifter.

Forsikringsydelser vedrørende liv og pension omfatter årets forfaldne forsikringsydelser, udbetalte beløb ved tilbagekøb samt kontant udbetalte bonusbeløb.

Andre udgifter fra investeringsvirksomhed

Regnskabsposten indeholder beløb forbundet med forvaltning af investeringsaktiver. Kurtage og provisioner ved køb og salg af værdipapirer indregnes under kursreguleringer.

Nedskrivning på udlån og tilgodehavender mv.

Nedskrivning på udlån og tilgodehavender omfatter nedskrivninger på udlån og tilgodehavender, hvor der er objektiv indikation på værdiforringelse og hensættelser på garantier. I regnskabsposten indgår endvidere værdiregulering af midlertidigt overtagne aktiver i forbindelse med afvikling af engagementer.

Erhvervelses- og administrationsomkostninger

Den andel af de forsikringsmæssige driftsomkostninger, der kan henføres til erhvervelse og fornyelse af forsikringsbestanden, opføres under erhvervelsesomkostninger. Erhvervelsesomkostninger udgiftsføres som hovedregel på tidspunktet for forsikringens ikrafttræden.

Administrationsomkostninger vedrører de udgifter, som er forbundet med at administrere selskabets aktiviteter. Administrationsomkostninger periodiseres, således at de omfatter regnskabsåret.

Driftsomkostninger vedrørende domicilejendomme opføres i koncernens resultatopgørelse under administrationsomkostninger. Der indregnes ikke husleje vedrørende selskabets domicilejendomme i koncernens resultatopgørelse, men udgiften indgår i de enkelte segmentregnskaber.

Andre omkostninger

Omkostninger vedrørende aktiviteter, som ikke kan henføres til selskabets primære aktiviteter, opføres under andre omkostninger.

Resultat af afgiven forretning

For reassurancekontrakter indeholdende en kombination af finansielle vilkår og traditionelle vilkår med risikooverførsel foretages en periodiseret indtægtsførsel af risikopræmien under præmieindtægter. Periodiseringen sker på grundlag af kontrakternes værdi ultimo året. Realiserede tab vedrørende disse kontrakter medtages efter regulering for ændringer i finansielle depoter under erstatningsudgifter.

Afgivne genforsikringspræmier og modtaget genforsikringsdækning periodiseres og indgår i resultatopgørelsen efter samme principper, som anvendes for de tilsvarende poster under bruttoforretningen.

Ændringer i den afgivne forretning, som kan henføres til diskontering, er overført til renteudgifter mv., mens ændringer, som kan henføres til ændring i den anvendte diskonteringssats, er overført til kursreguleringer.

Kursreguleringer

Kursreguleringer indeholder samtlige realiserede og urealiserede gevinster og tab af investeringsaktiver, bortset fra værdiregulering af tilknyttede og associerede virksomheder samt opskrivninger af domicilejendomme. Herudover indgår diskonteringseffekt af forsikringskontrakter.

Pensionsafkastskat

Under pensionsafkastskat indregnes den afkastskat, der påhviler afkastet vedrørende koncernens livsforsikringsaktiviteter, uanset om skatten er aktuel eller først skal betales i senere perioder.

Aktuel og udskudt skat

Samtlige selskaber i koncernen er sambeskattede.

Skat indeholder årets skat, der består af årets aktuelle skat, forskydning i udskudt skat samt regulering vedrørende tidligere år. Ændring i udskudt skat som følge af ændringer i skattesats indregnes ligeledes i posten.

Aktuelle skatteaktiver og -forpligtelser indregnes i balancen med det beløb, der kan beregnes på grundlag af årets forventede skattepligtige indkomst reguleret for tidligere års fremførte skattemæssige underskud.

Der indregnes udskudt skat efter den balanceorienterede gældsmetode af alle midlertidige forskelle mellem regnskabs- og skattemæssig værdi af aktiver og forpligtelser. Udskudt skat måles på grundlag af de skatteregler og skattesatser, der med balancedagens lovgivning vil være gældende, når den udskudte skat forventes udløst som aktuel skat.

NOTE 52 ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS – FORTSAT

Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførselsberettigede skattemæssige underskud, måles til den værdi, hvortil aktivet forventes at kunne realiseres, enten ved udligning i skat af fremtidig indtjening eller ved modregning i udskudte skatteforpligtelser. Det revurderes på hver balancedag, hvorvidt det er sandsynligt, at der i fremtiden vil blive frembragt tilstrækkelig skattepligtig indkomst til, at det udskudte skatteaktiv vil kunne udnyttes.

Segmentoplysninger

Forretningssegmenterne Skade, Liv, Bank og øvrige er koncernens primære segmenter og er fastlagt ud fra de regulatoriske forskelle. Koncernens aktiviteter er i al væsentlighed på det danske marked, hvorfor der ikke gives geografiske segmentoplysninger.

Skadeforsikring er opdelt i Privat og Erhverv. Privat omfatter koncernens salg af forsikringer til private husstande solgt gennem egne salgskanaler samt koncernens syge-/og ulykkesaktiviteter juridisk placeret til Alm. Brand Liv og Pension. Erhverv omfatter koncernens salg til landbrugs- og erhvervsvirksomheder solgt gennem egne salgskanaler samt samarbejdspartnere. Ledelsesrapporteringen på Privat og Erhverv består alene af en rapportering af forsikringsteknisk resultat.

Bank er opdelt i Privat, Leasing, Finansielle markeder, Øvrige (samlet set benævnt den fremadrettede bank) samt Aktiviteter under afvikling. De fremadrettede aktiviteter indgår i bankens strategi og er områder, hvor banken ønsker at udvide sin forretningsvolumen. Aktiviteter under afvikling er ikke en del af bankens strategi og er et område, hvor banken på en forsvarlig og økonomisk hensigtsmæssig måde ønsker at reducere sin eksponering.

Segmentoplysningerne følger koncernens interne rapportering og afspejler en risikoopdeling på relevante forretningsområder. Indregning og måling i segmentrapporteringen følger samme regnskabspraksis som i koncernen.

Under ledelsens beretning gives mere detaljerede oplysninger om de enkelte segmenter.

Pengestrømsopgørelse

Pengestrømsopgørelsen præsenteres efter den direkte metode og viser pengestrømme fra driftsaktivitet, investeringsaktivitet samt finansieringsaktivitet. Heruddover præsenteres koncernens likvider ved regnskabsårets begyndelse og slutning.

Pengestrømme fra driftsaktivitet omfatter resultatopgørelsens poster reguleret for ikke kontante driftsposter. Realiserede gevinster og tab ved salg af materielle anlægsaktiver eller investeringsaktiver indgår under pengestrømme fra investeringsaktivitet.

Pengestrømme fra investeringsaktivitet omfatter ændringer i koncerninterne mellemværender samt nettoinvestering i investeringsaktiver, herunder realiserede gevinster og tab ved afhændelse af disse.

Pengestrømme fra finansieringsaktivitet omfatter finansiering fra aktionærer samt finansiering ved optagelse af kort- og langfristede lån.

Likvider omfatter kontantbeholdninger samt anfordringsindeståender i pengeinstitutter.

Disclaimer

Alle øvrige forventninger for fremtiden er alene baseret på den information, der var kendt på offentliggørelsestidspunktet. Meddelelsen indeholder fremadrettede udsagn om selskabets forventninger til den fremtidige økonomiske udvikling og resultater og andre udsagn, som ikke er historiske kendsgerninger. Sådanne fremadrettede udsagn er baseret på en række forudsætninger og forventninger, der afspejler selskabets nuværende synspunkter og antagelser, men som i sagens natur er behæftet med betydelige risici og usikkerheder, herunder forhold som ligger uden for selskabets kontrol. De faktiske og fremtidige resultater og udviklingen kan afvige væsentligt fra, hvad der er angivet eller forudsat i disse udsagn. Som eksempler på forhold, der kan påvirke den fremtidige udvikling og resultatet i såvel koncernen som de enkelte forretningsområder, kan nævnes ændringer i konjunkturforholdene på de finansielle markeder, i lovgivningen, i konkurrencesituationen, på genforsikringsmarkedet og på ejendomsmarkedet, uventede begivenheder som voldsomt vejrlig eller terrorbegivenheder, tab på debitorer, større ændringer af skadeforløbet, uventede resultater af retssager mv.

De ovenfor nævnte risikofaktorer er ikke udtømmende. Investorer og andre, der tager beslutninger på grundlag af informationen i denne rapport, bør selv overveje, hvilke usikkerheder der kan have betydning.

Årsrapporten er oversat til engelsk. I tilfælde af uoverensstemmelser mellem den danske og den engelske version, er den danske version gældende.

Årsregnskab *moderselskabet*

141 *Regnskab*

141 Balance
142 Resultat- og totalindkomstopgørelse
143 Egenkapitalopgørelse
144 Noter

Balance

Mio.kr.	Note	Moderselskab 2016	2015
Aktiver			
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	1	4.956	5.089
Investeringer i tilknyttede og associerede virksomheder i alt		**4.956**	**5.089**
Kapitalandele		1	1
Obligationer		436	297
Andre udlån		2	2
Indlån i kreditinstitutter	2	17	22
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender	3	16	0
Andre finansielle investeringsaktiver i alt		**472**	**322**
Investeringsaktiver i alt		**5.428**	**5.411**
Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder		13	10
Andre tilgodehavender	4	45	45
Tilgodehavender i alt		**58**	**55**
Aktuelle skatteaktiver	5	18	15
Andre aktiver i alt		**18**	**15**
Tilgodehavende renter	6	4	0
Periodeafgrænsningsposter, i alt		**4**	**0**
Aktiver i alt		**5.508**	**5.481**
Passiver			
Aktiekapital		1.735	1.735
Andre henlæggelser		1.215	1.215
Foreslået udbytte		831	521
Overført resultat		1.419	1.694
Egenkapital i alt	7	**5.200**	**5.165**
Ansvarlig lånekapital		250	250
Ansvarlig lånekapital i alt	8	**250**	**250**
Udskudte skatteforpligtelser	9	29	27
Hensatte forpligtelser i alt		**29**	**27**
Gæld til tilknyttede virksomheder		15	24
Udstedte obligationer		0	5
Anden gæld		14	10
Gæld i alt		**29**	**39**
Passiver i alt		**5.508**	**5.481**

Eventualforpligtelser, garantier og leasingaftaler	10
Personaleomkostninger	11
Revisionshonorar	12
Nærtstående parter	13

Resultat- og totalindkomstopgørelse

		Moderselskab	
Mio.kr.	**Note**	**2016**	**2015**
Resultatopgørelse			
Indtægter fra tilknyttede virksomheder	14	873	566
Renteindtægter og udbytter mv.	15	7	2
Renteudgifter	16	-13	-13
Kursreguleringer	17	-3	-5
Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed	18	-53	-39
Investeringsafkast i alt		**811**	**511**
Resultat før skat		**811**	**511**
Skat	19	15	13
Resultat efter skat		**826**	**524**
Resultat efter skat foreslås disponeret således:			
Foreslået udbytte		831	521
Overført resultat		-5	3
Resultat efter skat		**826**	**524**
Totalindkomstopgørelse			
Årets resultat		826	524
Totalindkomst i alt		**826**	**524**
Fordeles således:			
Foreslået udbytte		831	521
Overført resultat		-5	3
Totalindkomst i alt		**826**	**524**
Anvendt regnskabspraksis	20		

Egenkapitalopgørelse

Mio.kr.	Aktie-kapital	Andre hen-læggelser	Overført resultat	Foreslået udbytte	Egen-kapital
Egenkapital pr. 1. januar 2015	**1.735**	**1.215**	**1.810**	**87**	**4.847**
Ændring i anvendt regnskabspraksis			-62		-62
Korrigeret egenkapital pr. 1. januar 2015	**1.735**	**1.215**	**1.748**	**87**	**4.785**
Egenkapitalbevægelser i 2015:					
Årets resultat			524		524
Totalindkomst			524		524
Foreslået udbytte			-521	521	0
Udbetalt udbytte			2	-87	-85
Aktieoptionsordning, udstedelse			5		5
Aktieoptionsordning, udnyttelse			4		4
Køb og salg af egne aktier			-68		-68
Egenkapitalbevægelser i alt	**0**	**0**	**-54**	**434**	**380**
Egenkapital pr. 31. december 2015	**1.735**	**1.215**	**1.694**	**521**	**5.165**
Egenkapital pr. 1. januar 2016	**1.735**	**1.215**	**1.694**	**521**	**5.165**
Ændring i anvendt regnskabspraksis			5		5
Korrigeret egenkapital pr. 1. januar 2016	**1.735**	**1.215**	**1.699**	**521**	**5.170**
Egenkapitalbevægelser i 2016:					
Årets resultat			826		826
Totalindkomst			826		826
Foreslået udbytte			-831	831	0
Udbetalt udbytte			21	-521	-500
Aktieoptionsordning, udstedelse			1		1
Aktieoptionsordning, udnyttelse			34		34
Køb og salg af egne aktier			-321		-321
Kapitalbevægelser i døtre			-10		-10
Egenkapitalbevægelser i alt	**0**	**0**	**-280**	**310**	**30**
Egenkapital pr. 31. december 2016	**1.735**	**1.215**	**1.419**	**831**	**5.200**

Noter

Mio.kr.	2016	2015
Note 1 Kapitalandele i tilknyttede virksomheder		
Anskaffelsessum primo	8.491	8.491
Anskaffelsessum ultimo	8.491	8.491
Op- og nedskrivninger primo	-3.403	-3.507
Ændring i anvendt regnskabspraksis	5	-62
Modtaget udbytte	-1.000	-400
Årets resultat	873	565
Tilbageførsel af nedskrivninger, afgang	0	0
Andre kapitalbevægelser	-10	0
Op- og nedskrivninger af egne aktier i datterselskaber	0	1
Op- og nedskrivninger ultimo	-3.535	-3.403
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder ultimo	**4.956**	**5.088**
Regnskabsmæssig værdi specificeres således:		
Alm. Brand Bank A/S		
(nom. 1.021 mio.kr. 100% ejet)	1.521	1.495
Alm. Brand Forsikring A/S		
(nom. 1.032 mio.kr. 100% ejet)	3.435	3.593
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder ultimo	4.956	5.088
Note 2 Indlån i kreditinstitutter		
Aftaleindlån, eksterne banker	17	22
Indlån i kreditinstitutter ultimo	**17**	**22**
Note 3 Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender		
Anfordringsindlån, Alm. Brand Bank	15	-1
Deponeringskonti, Alm. Brand Bank	1	1
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender ultimo	**16**	**0**
Note 4 Andre tilgodehavender		
Lejedepositum	33	34
Pensionskassen under Alm. Brand A/S	12	11
Andre tilgodehavender i alt	**45**	**45**
Note 5 Aktuelle skatteaktiver		
Aktuelle skatteaktiver primo	15	43
Afregnet skat vedrørende tidligere år	-15	-43
Beregnet skat af årets resultat	18	15
Aktuelle skatteaktiver ultimo	**18**	**15**

Mio.kr.	2016	2015
Note 6 Tilgodehavende renter		
Tilgodehavende renter, obligationer	4	0
Tilgodehavende renter i alt	**4**	**0**

Note 7 Egenkapital		
Aktiekapital primo	1.735	1.735
Aktiekapital ultimo	**1.735**	**1.735**

Aktiekapitalen udgøres af 173.500.000 stk. aktier á 10 kr. Aktiekapitalen er fuldt indbetalt.

Mio.kr.	2016	2015	2014	2013	2012
Aktiekapital primo	1.735	1.735	1.735	1.735	1.735
Aktiekapital ultimo	1.735	1.735	1.735	1.735	1.735

Der henvises i øvrigt til egenkapitalopgørelse.

Mio.kr.	2016	2015
Solvensopgørelse		
Kernekapital efter fradrag	3.344	3.281
Kapitalgrundlag efter fradrag	3.356	3.041
Vægtede poster med kreditrisiko	4.723	4.328
Vægtede poster i alt	4.723	4.328
Kernekapital efter fradrag i procent af vægtede poster i alt	70,8%	75,8%
Solvensprocent	71,1%	70,3%

Opgørelsen af kapitalgrundlaget er foretaget i henhold til FICOD II-regelsættet.

Antal aktier		
Afstemning af antal aktier (1.000 stk.)		
Udstedte aktier primo	173.500	173.500
Egne aktier primo	-5.090	-3.807
Antal aktier primo	168.410	169.693
Årets køb/salg aktier	-4.941	-1.283
Udstedte aktier ultimo	173.500	173.500
Egne aktier ultimo	-10.031	-5.090
Antal aktier ultimo	163.469	168.410
Egne aktier		
Regnskabsmæssig værdi primo	0	0
Værdiregulering	-288	-65
Årets køb netto	288	65
Regnskabsmæssig værdi ultimo	0	0
Nominel værdi primo	51	38
Årets køb netto	49	13
Nominel værdi ultimo	100	51
Beholdning primo (1.000 stk.)	5.090	3.807
Årets køb	6.739	1.611
Årets salg	-1.798	-328
Beholdning ultimo (1.000 stk.)	10.031	5.090
Procentdel af aktiekapital ultimo	5,8%	2,9%

Mio.kr.	2016	2015
Note 8 Ansvarlig lånekapital i alt		
Var. forrentet st. lån med udløb 1. april 2024	250	250
Ansvarlig lånekapital ultimo	**250**	**250**
Renter af ansvarlig lånekapital	12	13
Omkostninger ved optagelse af kapitalindskud	0	0

Den ansvarlige lånekapital er et variabelt forrentet lån med en 3 måneders CIBOR med tillæg på 5,0 %-point.
Den ansvarlige lånekapital kan medregnes fuldt ud i opgørelsen af kapitalgrundlaget.

Note 9 Udskudte skatteforpligtelser		
Udskudte skatteforpligtelser primo	27	25
Regulering af skat vedrørende tidligere år	0	0
Årets ændring	2	2
Udskudte skatteforpligtigelser ultimo	**29**	**27**
Udskudt skat på sikkerhedsfonde i tilknyttede virksomheder	40	40
Udskudt skat på inventar	-4	-4
Udskudt skat af hensættelser	-1	-1
Udskudt skat på fremført underskud	-6	-8
Udskudte skatteforpligtelser ultimo	29	27

Note 10 Eventualforpligtelser, garantier og leasingaftaler		
Garantiforpligtelser	741	521

Alm. Brand A/S har afgivet garanti over for ILU (Institute of London Underwriters) for kontrakter indtegnet på vegne af Kjøbenhavnske Re's engelske datterselskab The Copenhagen Reinsurance Company (U.K.) Ltd. (Cop. Re UK Ltd.). Garantien dækker forsikringskontrakter vedrørende Marine Aviation and Transport (MAT) indtegnet gennem ILU i perioden 3. april 1989 til 1. juli 1997. I forbindelse med salget af Kjøbenhavnske Re koncernen i 2009 har køber påtaget sig at friholde Alm. Brand A/S for garantiforpligtelserne.

Alm. Brand A/S garanterer for Pensionskassen under Alm. Brand A/S (pensionsafviklingskasse). Alm. Brand A/S forpligter sig til at indbetale sådanne ordinære og ekstraordinære bidrag, som de til enhver tid måtte være fastsat i pensionsregulativet, eller som de til enhver tid måtte være aftalt med Finanstilsynet. Alm. Brand af 1792 fmba har forpligtet sig til at friholde Alm. Brand A/S for de udgifter, som selskabet til enhver tid måtte afholde i henhold til disse forpligtigelser.

Alm. Brand A/S har indgået lejeaftaler vedrørende lokaler med en samlet forpligtelse på 264 mio.kr. over en femårig periode.

Alm. Brand A/S hæfter solidarisk sammen med de øvrige samregistrerede koncernselskaber for det samlede afgiftstilsvar.

Alm. Brand A/S er administrationsselskab i en dansk sambeskatning. Alm. Brand A/S hæfter derfor ifølge selskabsskattelovens regler herom fra og med regnskabsåret 2013 for indkomstskatter mv. for de sambeskattede selskaber og fra og med den 1. juli 2012 for eventuelle forpligtigelser til at indeholde kildeskat på renter, royalties og udbytter for de sambeskattede selskaber.

Note 11 Personaleomkostninger		
Fast løn	13	13
Pension	2	2
Aktiebaseret vederlæggelse	1	1
Diverse personaleomkostninger	7	0
Personaleomkostninger i alt	23	16
Gennemsnitligt antal medarbejdere	4	4

Mio.kr.	2016	2016	2015	2015
	Selskabet	Alm. Brand koncernen	Selskabet	Alm. Brand koncernen
Vederlag til direktion og bestyrelse (i 1.000 kr.)				
Fast løn	6.262	6.262	5.761	5.761
Pensionsordninger	1.909	1.909	1.787	1.787
Aktiebaseret vederlæggelse	567	567	799	799
Vederlag til direktion i alt	8.738	8.738	8.347	8.347
Honorar til bestyrelse	3.545	4.745	3.546	4.747
Vederlag til direktion og bestyrelse i alt	12.283	13.483	11.893	13.094
Alm. Brand koncern vederlag til bestyrelse (i 1.000 kr.)				
Jørgen Hesselbjerg Mikkelsen (Formand)	670	980	670	980
Jan Skytte Pedersen (Næstformand)	372	650	225	490
Ebbe Castella	250	410	250	410
Henrik Christensen	225	330	225	330
Anette Eberhard (indtrådt i 2015)	330	570	224	386
Per Viggo Hasling Frandsen	225	303	225	250
Karen Sofie Hansen-Hoeck	250	250	250	250
Boris Nørgaard Kjeldsen	298	517	445	730
Lars Christiansen (medarbejdervalgt)	225	250	225	250
Brian Egested (Medarbejdervalgt)	225	250	225	250
Helle Låsby Frederiksen (medarbejdervalgt)	225	250	225	250
Susanne Larsen (medarbejdervalgt)	250	250	250	250
Arne Nielsen (udtrådt i 2015)	0	0	107	185
Vederlag til bestyrelse i alt	3.545	5.010	3.546	5.011
Antal personer i direktionen	1		1	
Antal personer i bestyrelsen	12		12	

Vederlag til direktionen omfatter vederlag til administrerende direktør Søren Boe Mortensen.

Alm. Brand har valgt, at samtlige medarbejdere i koncernen inklusive direktionen oparbejder en bidragsbaseret pensionsordning. Koncernens omkostninger til direktionens pensionsordning fremgår af ovenstående note.

Der er mellem direktionen og Alm. Brand A/S et gensidigt opsigelsesvarsel på 12 måneder. Herudover er direktionen ved fratrædelse foranlediget af Alm. Brand A/S berettiget til at modtage en fratrædelsesgodtgørelse svarende til 24 måneders vederlag.

Den øverste ledelsesgruppe i Alm. Brand koncernen har pr. 1. juli 2016 fået en aktielønsordning på 13 % af den faste løn. Aktierne tildeles vederlagsfrit to gange årligt (3. handelsdag i juni og december). Værdien opgøres som et simpelt gennemsnit af gennemsnitskurserne for én aktie i Alm. Brand på den første handelsdag i hver enkelt kalendermåned i de kalendermåneder, som danner grundlag for den enkelte aktietildeling .

I honorar til bestyrelsen er inkluderet vederlag for deltagelse i revisionsudvalg. Det kan oplyses, at Anette Eberhard som formand for revisionsudvalg får 80 t.kr. årligt, samt at Jørgen Hesselbjerg Mikkelsen og Jan Skytte Pedersen hver får 40 t.kr. årligt (Jan Skytte Pedersen 27 t.kr. i 2016).

Mio.kr.	2016	2015
Vederlag til risikotagere (1.000 kr.)		
Fast løn	17.992	12.420
Pension	3.084	2.533
Variabel løn	16	100
Aktiebaseret vederlæggelse	782	997
Vederlag til risikotagere i alt	21.874	16.050
Antal risikotagere	9	9

Risikotagere er de medarbejdere som, i overensstemmelse med bekendtgørelse om lønpolitik og oplysningsforpligtelser om aflønning, har væsentlig indflydelse på virksomhedens risikoprofil.

Vederlag til risikotagere i 2016 indeholder løn mv. i forbindelse med fratrædelser.

Mio.kr.	2016	2015

Aktiebaseret vederlæggelse
Der var etableret et aktieoptionsprogram for den øverste ledelsesgruppe i Alm. Brand koncernen som udløb den 31. marts 2016. Ordningen der alene kan udnyttes ved køb af de pågældende aktier (egenkapitalordning), gav ret til at købe et antal aktier i Alm. Brand A/S til en forud aftalt pris. De tildelte optioner blev endeligt optjent på tildelingstidspunktet. Hvis optionerne ikke er udnyttet senest 50 måneder efter tildelingen, bortfalder de.

Aktieoptionsprogrammet var en del af den faste løn og udgjorde maksimalt 13 % af nettolønnen. Udnyttelseskursen blev fastsat som et simpelt gennemsnit af børskursen på 5., 6. og 7. handelsdag efter offentliggørelse af hel- eller halvårsrapporter med et tillæg på 10 %. Aktieoptionsprogrammet blev i 2016 erstattet af en aktielønsordning.

Note 12 Revisionshonorar

Deloitte (i 1.000 kr.):		
Revision	578	560
Skatterådgivning	736	593
Andre ydelser	195	304
Revisionshonorar i alt	1.509	1.457

Note 13 Nærtstående parter
Alm. Brand A/S anser følgende for at være nærtstående parter:
- Selskabets direktion og bestyrelse samt disse personers relaterede familiemedlemmer
- Selskaber kontrolleret af medlemmer af direktionen eller bestyrelsen
- Øvrige selskaber i Alm. Brand koncernen
- Alm. Brand af 1792 fmba, som har bestemmende indflydelse i selskabet

Transaktioner med nærtstående parter:

Alm. Brand koncernen har tværgående funktioner, som løser fælles administrative opgaver for koncernens selskaber. Alm. Brand Bank A/S fungerer som primær bankforbindelse for Alm. Brand koncernen. Det indebærer, at der er indgået en række aftaler mellem banken og koncernens øvrige selskaber, ligesom der løbende foretages en række transaktioner mellem banken og den øvrige koncern. Alm. Brand koncernen har desuden indgået en kapitalforvaltningsaftale med Alm. Brand Bank A/S, hvilket betyder, at en betydelig del af koncernens aktiver er under forvaltning i banken, ligesom en betydelig del af koncernens handel med værdipapirer foretages gennem Alm. Brand Bank til markedsværdi.

Der er i 2016 modtaget udbytte på 1.000 mio.kr. og i 2015 på 400 mio.kr. fra Alm. Brand Forsikring A/S.

Alm. Brand af 1792 fmba har indskudt ansvarlig lånekapital på 250 mio.kr. i Alm. Brand A/S.

Alle aftaler og transaktioner er fastsat på sædvanlige markedsbaserede vilkår eller, hvis der ikke findes et entydigt marked, på omkostningsdækkende basis.

Der er indgået aftaler om forrentning af løbende mellemværender mellem koncernens selskaber på markedsvilkår.

Der foretages reassurancedækning for Alm. Brand koncernen på fælles basis.

Note 14 Indtægter fra tilknyttede virksomheder

Alm. Brand Bank A/S	36	-249
Alm. Brand Forsikring A/S	837	814
Indtægter fra tilknyttede virksomheder i alt	**873**	**565**
Resultatet indgår i følgende poster:		
Indtægter fra tilknyttede virksomheder	873	565
Indtægter fra tilknyttede virksomheder i alt	873	565

Note 15 Renteindtægter og udbytter mv.

Obligationer	7	2
Renteindtægter og udbytter mv. i alt	**7**	**2**

Mio.kr.	2016	2015
Note 16 Renteudgifter		
Renteudgifter, tilknyttede virksomheder	-13	-13
Øvrige renteudgifter	0	0
Renteudgifter i alt	**-13**	**-13**
Note 17 Kursreguleringer		
Obligationer	-3	-5
Kursreguleringer i alt	**-3**	**-5**
Note 18 Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed		
Omkostninger tilknyttede virksomheder	-1	-1
Øvrige omkostninger	-52	-38
Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed i alt	**-53**	**-39**
Note 19 Skat		
Beregnet skat af årets resultat	17	15
Regulering af udskudt skat	-2	-2
Skat i alt	**15**	**13**
Årets skat består af		
Skat af regnskabsmæssigt overskud	15	13
Skat i alt	15	13
Effektiv skatteprocent	1,8%	2,5%

Note 20 Anvendt regnskabspraksis

Generelt

Årsregnskabet er aflagt efter lov om finansiel virksomhed, herunder bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser. Årsregnskabet aflægges herudover i overensstemmelse med yderligere danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle virksomheder.

Den anvendte regnskabspraksis i Alm. Brand A/S moderselskab vedrørende indregning og måling følger den under koncernen beskrevne regnskabspraksis, dog bortset fra:

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder indregnes og måles til moderselskabets andel af de tilknyttede virksomheders regnskabsmæssige indre værdi på balancedagen.

Ud over beskrivelsen under koncernens anvendte regnskabspraksis på side 128 til 139 er den anvendte regnskabspraksis uændret i forhold til årsrapporten for 2015.

Nøgletalsdefinitioner

Ved beregningen af egenkapitalforrentningen tages der hensyn til udbytter, årets kapitaludvidelser og eventuelle andre egenkapitalposteringer, således at disse indgår med en forholdsmæssig andel.

Egenkapitalforrentning før skat = Resultat før skat x 100 / Gennemsnitlig egenkapital

Egenkapitalforrentning efter skat = Årets resultat x 100 / Gennemsnitlig egenkapital

NØGLETAL ALM. BRAND A/S MODERSELSKAB

Ved opgørelsen af gennemsnitligt antal aktier tages der højde for eventuelle aktie- og tegningsoptioner.

Indre værdi pr. aktie = Egenkapital x 100 / Antal aktier ultimo

Resultat pr. aktie = Årets resultat efter skat x 100 / Gennemsnitligt antal aktier

Resultat pr. aktie, udvandet = Årets resultat efter skat x 100 / Gennemsnitligt antal aktier

Børskurs/Indre værdi = Børskurs / Indre værdi pr. aktie

NØGLETAL SKADEFORSIKRING

Nøgletal i henhold til bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser.

Bruttopræmieindtægter reguleres for bonus og præmierabatter.

Bruttoerstatningsprocent = Bruttoerstatningsudgifter x 100 / Bruttopræmieindtægter

Bruttoomkostningsprocent = Forsikringsmæssige driftsomkostninger x 100 / Bruttopræmieindtægter

Nettogenforsikringsprocent = Resultat af genforsikring x 100 / Bruttopræmieindtægter

Combined Ratio = (Bruttoerstatningsudgifter + Forsikringsmæssige driftsomkostninger + Resultat af genforsikring) x 100 / Bruttopræmieindtægter

Operating ratio = (Bruttoerstatningsudgifter + Forsikringsmæssige driftsomkostninger + Resultat af genforsikring) x 100 / Bruttopræmieindtægter + Forsikringsteknisk rente

NØGLETAL LIV OG PENSION

Nøgletal vedrørende Liv og Pension er regnet i henhold til bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser.

NØGLETAL BANK

Nøgletal vedrørende Bank er regnet i henhold til bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl.

Rentemarginal = Renteindtægter / Gennemsnitlige rentebærende aktiver − Renteudgifter / Gennemsnitlige rentebærende passiver

Årets nedskrivningsprocent = Årets nedskrivninger x 100 / Udlån + garantier + nedskrivninger

Indtjening pr. omkostningskrone = Indtægter / Omkostninger

Selskabsoversigt

Mio.kr.		Årets resultat	Egenkapital ultimo	Ejerandel
Holding				
Alm. Brand A/S, København	Holding	826	5.200	100%
Skadeforsikring				
Alm. Brand Forsikring A/S, København	Forsikring	837	3.435	100%
Liv og Pension				
Forsikringsselskabet Alm. Brand Liv og Pension A/S, København	Forsikring	99	940	100%
Alm. Brand Ejendomsinvest A/S, København	Ejendom	158	1.535	100%
Bank og finansiering				
Alm. Brand Bank A/S, København	Bank	36	1.521	100%
Alm. Brand Leasing A/S, København	Bilfinansiering og Leasing	15	140	100%
Øvrige selskaber				
Alm. Brand Præmieservice A/S, København	Finansiering	0	1	100%

Ejerandel angiver Alm. Brand A/S' direkte eller indirekte ejerandel.

Siden 1792

Alm Brand

Alm. Brand A/S
Midtermolen 7
2100 København Ø
CVR-nr. 77 33 35 17